

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till en reform av lagstiftningen om säkerställda obligationer

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att det stiftas en lag om hypoteksbanker och säkerställda obligationer som ersätter den gällande lagen om hypoteksbanksverksamhet. Ändringarna grundar sig på genomförandet av ett direktiv om säkerställda obligationer och på andra reformbehov i lagstiftningen om säkerställda obligationer.

De viktigaste ändringar jämfört med gällande lagstiftning som görs med anledning av direktivet är införandet av ett likviditetskrav för säkerställda obligationer och fastställandet av närmare villkor för att skjuta upp förfallodagen för säkerställda obligationer. I propositionen föreslås det att det införs en medlemsstatsspecifik option för sänkning av likviditetskravet på basis av den sista ovillkorliga förfallodagen för en säkerställd obligation när avtalsvillkoren för obligationen innefattar en möjlighet att skjuta upp förfallodagen. Med anledning av direktivet föreslås också ändringar bland annat i tillståndsförfaranden för kreditinstitut och i bestämmelserna om derivatavtal som ingår i säkerhetsmassor.

Andra förslag inom lagstiftningen om säkerställda obligationer är att ändra hur värdet på säkerheter för obligationer ska beräknas, att upphäva begränsningen av den genomsnittliga lånetiden för säkerställda obligationer och att begränsa användningen av mellankreditarrangemang så att de endast kan användas som finansiella arrangemang inom finansiella företagsgrupper eller sammanslutningar av inlåningsbanker. I och med den ökade betydelsen av säkerställda obligationer föreslås det att bestämmelsen om kreditinstitutens bedömning av likviditetsrisker preciseras så att kreditinstitut som bedriver upplåning genom säkerställda obligationer i fortsättningen i större utsträckning är skyldiga att bedöma riskerna i anslutning till in-teckning av tillgångar i balansräkningen med tanke både på normalläget och på beredskapen inför störningar i det finansiella systemet.

Propositionen innehåller också ändringsförslag som inte hänför sig till säkerställda obligationer. Det är fråga om förslag till ändring av kreditinstitutslagen, lagen om investeringstjänster och lagen om resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag. De föreslagna ändringarna kompletterar eller preciserar genomförandet av direktiven.

Lagen om hypoteksbanker och säkerställda obligationer samt de ändringar i lagstiftningen som gäller säkerställda obligationer avses träda i kraft den 8 juli 2022. Till övriga delar avses de föreslagna lagarna träda i kraft så snart som möjligt.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
MOTIVERING	4
1 Bakgrund och beredning	4
1.1 Bakgrund	4
1.2 Beredning	5
2 EU-rättsaktens målsättning och huvudsakliga innehåll	6
2.1 Direktivet om säkerställda obligationer	6
2.2 Förordningen om ändring av EU:s tillsynsförordning vad gäller säkerställda obligationer	11
3 Nuläge och bedömning av nuläget	11
3.1 Hypoteksbanksverksamhet och säkerställda obligationer	11
3.2 Lagstiftningen om hypoteksbanksverksamhet	16
3.3 Myndighetsföreskrifter om hypoteksbanksverksamhet	18
3.4 Självreglering av marknaden för säkerställda obligationer	19
3.5 Ändringsbehov i den nationella lagstiftningen på grund av direktivet	20
3.6 Övriga centrala ändringsbehov relaterade till regleringen av hypoteksbanksverksamheten	25
4 Förslagen och deras konsekvenser	26
4.1 Centrala förslag	26
4.2 De huvudsakliga konsekvenserna	35
5 Alternativa handlingsvägar	38
5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser	38
5.2 Handlingsmodeller som används eller planeras i andra medlemsstater	40
6 Remissvar	44
7 Specialmotivering	47
7.1 Lag om hypoteksbanker och säkerställda obligationer	47
7.2 Lag om ändring av kreditinstitutslagen	80
7.3 Lag om ändring av lagen om Finansinspektionen	82
7.4 Lag om ändring av 2 och 4 kap. i lagen om resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag	82
7.5 Lag om ändring av lagen om investeringstjänster	83
8 Bestämmelser på lägre nivå än lag	84
9 Ikraftträdande	84
10 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning	85
10.1 Näringsfrihet	85
10.2 Egendomsskydd och avtalsfrihet	87
10.3 Delegering av normgivningsrätt	90
10.4 Påföljder	91
LAGFÖRSLAG	93
Lag om hypoteksbanker och säkerställda obligationer	93
Lag om ändring av kreditinstitutslagen	110
Lag om ändring av lagen om Finansinspektionen	112
Lag om ändring av 2 och 4 kap. i lagen om resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag	114
Lag om ändring av lagen om investeringstjänster	115

BILAGA	117
PARALLELLTEXTER	117
Lag om ändring av kreditinstitutslagen	117
Lag om ändring av lagen om Finansinspektionen	120
Lag om ändring av 2 och 4 kap. i lagen om resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag	123
Lag om ändring av lagen om investeringstjänster	125

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

Säkerställda obligationer är skuldförbindelser som emitteras av kreditinstitut och vars säkerhet i allmänhet utgörs av en kreditportfölj som består av kreditfordringar med säkerhet och som kallas för *säkerhetsmassa*. Emission av säkerställda obligationer kallas för *hypoteksbanksverksamhet*. De kan emitteras av en separat *hypoteksbank* som endast specialiserat sig på hypoteksbanksverksamhet eller en inlåningsbank som beviljats koncession för hypoteksbanksverksamhet eller ett annat kreditinstitut som bedriver hypoteksbanksverksamhet vid sidan av den övriga kreditinstitutsverksamheten.

Säkerställda obligationer skiljer sig från värdepapperisering av fordringar (*securitization*) i det avseendet att det finansiella arrangemanget inte sker via ett separat bolag utanför emittentens balansräkning, utan emittenten förblir obligationens gäldenär liksom den kreditportfölj som utgör säkerhet för obligationen blir kvar i emittentens balansräkning. En säkerställd obligations borgenär kan således ställa sina krav på emittenten eller, om denne blir insolvent, även på den säkerställda obligationens säkerhetsmassa. Detta arrangemang kallas för *dubbel regressmekanism* (dual recourse mechanism). I allmänhet är emittenter av säkerställda obligationer eller andra kreditinstitut som erbjuder kreditportföljer som ingår i säkerhetsmassan skyldiga att hålla minimivärdet på kreditportföljen på en viss nivå, vilket förpliktar emittenten att komplettera säkerheterna till exempel på grund av återbetalning av fordringar eller för att säkerhetsvärdet på de kreditfordringar som ingår i kreditportföljen sjunker.

Med hjälp av säkerställda obligationer kan kreditinstitut sköta finansieringen förmånligare än med marknadsfinansiering utan säkerhet. Ränteskillnaden mellan marknadsfinansiering med respektive utan säkerhet har visat sig vara viktig i synnerhet vid störningar på finansmarknaden (finanskrisen, eurokrisen och coronaviruspandemin). Utvecklingen har lett till att säkerställda obligationer har blivit en allt viktigare finansieringskanal i synnerhet för europeiska kreditinstitut. Även om finansiering med säkerställda obligationer är förmånligare ökar detta inteckningen av kreditinstitutens balansräkningar på grund av de säkerställda obligationernas säkerhetselement och skyldigheten att komplettera säkerhetsmassan.

Emitterandet av obligationer har hittills baserat sig på nationella bestämmelser och självreglering inom Europeiska unionen, och det har inte funnits någon rättslig referensram på unionsnivå. I EU:s tillsynsförordning¹ definieras dock de förutsättningar för gynnsammare kapital- och likviditetskrav som ett finansinstitut som investerat i säkerställda obligationer kan använda i sin kapitaltäckningsredovisning. Eftersom de potentiella investerarna i säkerställda obligationer utgörs av andra kreditinstitut, har bestämmelserna i EU:s tillsynsförordning de facto styrt emissioner av säkerställda obligationer till instrument som uppfyller dessa kriterier.

Till följd av obligationsmarknadens internationella karaktär har det dock uppstått en viss etablerad marknadspraxis även i fråga om säkerställda obligationer. Till exempel hypoteksbankernas samarbetsorgan European Covered Bond Council (ECBC) har tagit fram en referensram som baserar sig på självreglering i syfte att främja obligationernas transparens. En säkerställd

¹ Europaparlamentets och rådets förordning ([EU](#) nr 575/2013) om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012.

obligation får använda koden enligt referensramen, om det uppfyller kriterierna för en gynnsammare riskvikts- och likviditetsbehandling enligt EU:s tillsynsförordning, och om emittenten fullgör sin informationsskyldighet genom att till exempel publicera information om sammansättningen av den säkerhetsmassa som utgör säkerhet för obligationen.

På grund av de säkerställda obligationernas betydelse rekommenderade Europeiska systemrisknämnden (ESRB) i december 2012 att de nationella myndigheter som ansvarar för banktillsynen under Europeiska bankmyndighetens (EBA) samordning bör kartlägga bästa praxis relaterad till emission av säkerställda obligationer.² Europeiska bankmyndighetens (EBA) kom år 2014 med rekommendationer om bästa praxis för säkerställda obligationer i syfte att harmonisera den europeiska marknaden för säkerställda obligationer.³ År 2016 publicerade EBA en rapport om hur väl lagstiftningen i EU:s medlemsstater motsvarar tidigare offentliggjord bästa praxis på obligationsmarknaden.⁴ I sin rapport rekommenderade EBA att en europeisk referensram bör bildas för regleringen av säkerställda obligationer i form av ett direktiv, att EU:s tillsynsförordning bör uppdateras och att medlemsstaterna frivilligt bör främja harmoniseringen av obligationsmarknaden.

1.2 Beredning

Beredningen av EU-rättsakten

Den 8 mars 2018 antog Europeiska kommissionen ett åtgärds paket för att fördjupa kapitalmarknadsunionen, tillsammans med meddelandet *Fullbordande av kapitalmarknadsunionen – dags att påskynda arbetet*. Paketet omfattade ett förslag till ett regelverk för säkerställda obligationer på EU-nivå, dvs. förslag till ett direktiv om säkerställda obligationer och ändring av EU:s tillsynsförordning i fråga om säkerställda obligationers kapitalkravs- och likviditetsbehandling.⁵

Statsrådet lämnade en skrivelse ([U 24/2018 rd](#)) till riksdagen om kommissionens lagförslag den 17 maj 2018. Statsrådet ansåg att målen i kommissionens förslag generellt sett var motiverade, eftersträvarvärda och i linje med målen för kapitalmarknadsunionen, eftersom ett regelverk på EU-nivå för säkerställda obligationer skulle göra det lättare att utveckla marknaden för säkerställda obligationer i hela unionen. Statsrådet underströk att direktivet borde vara så principbaserat som möjligt och att detaljerade bestämmelser bör undvikas. Statsrådet förhöll sig positivt till förslaget till ändring av EU:s tillsynsförordning i lagstiftningspaketet och välkomnade de tydligare och strängare kraven för de kreditinstitut som investerar i säkerställda obligationer.

Riksdagens ekonomiutskott ([EkUU 31/2018 rd](#)) instämde i statsrådets ståndpunkt, och kom dessutom med synpunkter på omständigheter som bör beaktas i både de fortsatta förhandlingarna om lagförslaget och det kommande nationella genomförandet. I fråga om det nationella genomförandet ansåg utskottet det vara viktigt att i synnerhet likviditetsbufferten ersätts med ett villkor för förflyttning av obligationens förfallodag (så kallad soft bullet-struktur), bedömning av frågor relaterade till utländska säkerheters geografiska diversifiering och fästande av

² Europeiska systemrisknämndens rekommendation om kreditinstitutens finansiering ([ESRB/2012/2](#)).

³ [EBA Report on EU covered bond frameworks and capital treatment](#). Response to the Commission's call for advice of December 2013 related to Article 503 of the Regulation (EU) No 575/2013 and to the ESRB Recommendation E on the funding of the credit institutions of December 2012 (ESRB/12/2).

⁴ EBA Report on Covered Bonds: Recommendations on harmonisation of covered bond frameworks in the EU. [EBA-Op-2016-23](#) (20.12.2016). [Länk till EBA:s pressmeddelande](#).

⁵ [Länk till kommissionens lagförslag och bifogat material](#).

uppmärksamhet vid hur ändringarna påverkar bankernas möjligheter till resolution och förmåga att täcka förluster.

Direktivet om säkerställda obligationer⁶ och förordningen om ändring av EU:s tillsynsförordning om säkerställda obligationer⁷ antogs 27.11.2019.

Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid finansministeriet. Vid beredningen har Finansinspektionen, Finlands Bank, Verket för finansiell stabilitet, Finans Finland rf och vissa emittenter av säkerställda obligationer hörts i vissa centrala frågor. Vid beredningen har också initiativ till lagändringar av finanssektorn varit tillgängliga. Utkastet till regeringens proposition var på remiss 4.6.2021–31.7.2021. Utkastet till regeringens proposition redigerades till följd av utlåtandena och skickades på en ny riktad remiss till centrala intressenter 23.8.2021–3.9.2021. Även under den fortsatta beredningen har viktiga myndigheter och representanter för finanssektorn hörts vid behov.

2 EU-rättsaktens målsättning och huvudsakliga innehåll

2.1 Direktivet om säkerställda obligationer

Mål

De centrala målen för direktivet om säkerställda obligationer är att utveckla den inre marknaden för säkerställda obligationer och förbättra investerarskyddet. Direktivet strävar efter att nå dessa mål genom att definiera säkerställda obligationers strukturella egenskaper i synnerhet med tanke på deras säkerhetsmassa och genom att föreskriva om informationsskyldigheterna relaterade till säkerställda obligationer. Enligt direktivet är syftet att uppnå dessa mål främst genom minimi-harmonisering. Direktivet innehåller flera medlemsstatsoptioner. Genomförandet av direktivet möjliggör således en hel del nationellt handlingsutrymme.

Tillämpningsområde

Enligt artikel 1 i direktivet föreskriver direktivet om krav för emission av säkerställda obligationer, strukturellerelaterade element för säkerställda obligationer, offentlig tillsyn och krav på offentlighöjande. Enligt artikel 2 i direktivet tillämpas direktivet på säkerställda obligationer som emitteras av kreditinstitut och som definieras närmare i direktivet.

Dubbel regressrätt (dual recourse) och konkursrättslig uteslutning

I artikel 4 i direktivet föreskrivs att innehavare av säkerställda obligationer ska ha rätt att ställa en fordran baserad på obligationen på både emittenten och säkerhetsmassan som ställts som

⁶ Europaparlamentets och rådets direktiv [\(EU\) 2019/2162](#) om utgivning av säkerställda obligationer och offentlig tillsyn över säkerställda obligationer samt om ändring av direktiven 2009/65/EG och 2014/59/EU.

⁷ Europaparlamentets och rådets förordning [\(EU\) 2019/2160](#) om ändring av förordning (EU) nr 575/2013 vad gäller exponeringar i form av säkerställda obligationer.

säkerhet för återbetalningen av den säkerställda obligationen. I direktivet kallas detta för systemet för dubbel regressrätt (*dual recourse*). Enligt artikel 5 i direktivet får emittentens konkurs inte orsaka att en säkerställd obligation förfaller till betalning (*automatic acceleration*).

I artikel 12 i direktivet föreskrivs i sin tur om separering av säkerhetsmassan. De kreditfordringar och övriga säkerheter som ingår i säkerhetsmassan ska när som helst gå att identifiera och vara utom räckhåll för emittentens borgenärer.

Godtagbara kreditfordringar på säkerställda obligationers säkerhetsmassa

Artikel 6 i direktivet innehåller kriterier för kreditfordringar som medlemsstaterna kan bestämma vara godtagbara säkerheter för säkerställda obligationer i sin nationella lagstiftning, dvs. tas in i säkerställda obligationers säkerhetsmassa. Direktivet förutsätter inte att medlemsstaterna ska tillåta alla kreditfordringar som nämns i denna artikel som säkerheter för säkerställda obligationer, utan medlemsstaterna kan utnyttja sitt nationella handlingsutrymme inom ramen för artikeln. Det nationella handlingsutrymmet är omfattande.

I artikel 6.1 a fastställs att kreditfordringar som kan godtas som säkerhet för det första är kreditfordringar som avses i artikel 129.1 i EU:s tillsynsförordningen. Denna kategori omfattar bostadskrediter, affärsfastighetskrediter, fartygsinteckningskrediter och offentliga krediter. Dessutom förutsätts att emittenten uppfyller de övriga kraven i artikel 129 i EU:s tillsynsförordning.

Enligt artikel 6.1 b i direktivet kan även andra högklassiga kreditfordringar med säkerhet inkluderas i säkerhetsmassan, om de uppfyller de närmare kraven i artikel 6.2 och 6.3. Enligt artikel 6.1 c kan också krediter som beviljats offentliga samfund eller som garanteras av dem ingå i säkerhetsmassan. Om detaljerade villkor för offentliga krediter föreskrivs i artikel 6.4.

Enligt artikel 6.6 i direktivet ska emittenter av säkerställda obligationer se till att skadeförsäkringsskyddet för de realsäkerheter för kreditfordringar som utgör säkerhet för säkerställda obligationer övervakas i tillräcklig omfattning. Sådana försäkringsersättningsfordringar ska separeras från emittentens övriga tillgångar.

Enligt artikel 7 i direktivet kan medlemsstaterna även tillåta sådana kreditfordringar som säkerhet för säkerställda obligationer där säkerheten är lokaliserad utanför EU. Dessa kreditfordringar ska uppfylla samma villkor enligt artikel 6 ovan, och kreditfordrans säkerhet ska gå att realisera på motsvarande sätt som säkerheter som är lokaliserade inom EU.

Emission av säkerställda obligationer som emitteras av flera kreditinstitut

Artikel 8 och 9 i direktivet ger medlemsstaterna en möjlighet att föreskriva om olika arrangemang som möjliggör emission av säkerställda obligationer och sammanställning av säkerhetsmassan av flera än ett kreditinstitut. I artikel 8 i direktivet föreskrivs om interna säkerställda obligationer där en finansinstitutskoncerns internt emitterade obligationer inkluderas i säkerhetsmassan för obligationer som emitteras för investerare utanför koncernen.

I artikel 9 i direktivet föreskrivs om användning av sålda kreditportföljer som säkerhet för säkerställda obligationer eller om motsvarande arrangemang i form av ställande av finansiell säkerhet. I artikeln föreskrivs också om de krav relaterade till säkerställandet av kreditfordringarnas kvalitet enligt vilka krediter som ursprungligen beviljats av andra parter än kreditinstitut

senare kan användas som säkerhet för säkerställda obligationer för att säkerställa kreditfordringarnas kvalitet. Artikeln innehåller också en medlemsstatsoption som gör det möjligt att ställa andra krediter än sådana som kreditinstituten ursprungligen beviljat som säkerhet för säkerställda obligationer.

Säkerhetsmassans sammansättning

I artikel 10 i direktivet föreskrivs att medlemsstaterna genom nationell lagstiftning ska säkerställa investerarskyddet genom att fastställa regler om de kreditfordringars sammansättning som inkluderas i säkerhetsmassan. I de närmare bestämmelserna ska vid behov i synnerhet beaktas kreditfordringarnas strukturella egenskaper, löptid och riskprofil.

Enligt artikel 15 i direktivet ska säkerhetsmassan utöver godtagbara kreditfordringar innehålla tillfälliga säkerheter, tillgångsposter som ingår i likviditetsbufferten och fordringar relaterade till derivatkontrakt som är kopplade till de säkerställda obligationerna. Säkerhetsmassan ska i sin tur förutom betalningar relaterade till den säkerställda obligationens kapital och räntor täcka skyldigheter relaterade till derivatkontrakt som kopplats till obligationerna samt kostnader för upprätthållande, avveckling och administration av säkerställda obligationer. I artikeln föreskrivs också om krav på beräkningen av värdet på de säkerheter som ingår i säkerhetsmassan.

Direktivet innehåller inte bestämmelser om miniminivån för säkerheternas övervärde. Ett undantag gäller dock om en medlemsstat i sin lagstiftning tillåter användning av andra offentliga krediter som säkerhet för säkerställda obligationer än de som fastställs i artikel 129 i EU:s tillsynsförordning. Då förutsätter artikel 6.4 i direktivet säkerhetsövervärde på minst 10 procent. I artikel 129 i EU:s tillsynsförordning föreskrivs att övervärdet på de säkerställda obligationer i säkerhetsmassan som uppfyller kraven enligt artikeln i regel ska vara minst 5 procent. Om de närmare kraven enligt artikeln uppfylls kan övervärdet vara mindre, men det ska dock alltid vara minst 2 procent.

Krav på övervärde och fastställande av säkerhetsmassan totala värde

I artikel 15 i direktivet föreskrivs om de centrala reglerna för beräkning av säkerhetsmassans värde. Enligt artikel 15.6 ska värdet på säkerhetsmassan vara minst lika stort som värdet på de säkerställda obligationerna beräknat enligt principen om nominell täckning. Medlemsstaterna får också tillåta andra principer för beräkning, under förutsättning att detta inte leder till en högre täckningsnivå än vid beräkning enligt principen om nominell täckning. Enligt artikel 15.3 ska värdet på säkerhetsmassan även täcka kostnaderna för avveckling av programmet för säkerställda obligationer. Artikel 15.6—8 medför en skyldighet att närmare föreskriva om vissa frågor relaterade till beräkningen av säkerhetsmassan, såsom värdering av derivat och beräkning av räntor.

Direktivet ålägger inte i sig medlemsstaterna en skyldighet att föreskriva om krav på övervärde, det vill säga om det belopp med vilket värdet på säkerhetsmassan ska överstiga förpliktelseerna relaterade till säkerställda obligationer. Enligt nya 129.3a i EU:s tillsynsförordning föreskrivs dock om krav på övervärde på fem eller under vissa förutsättningar två procent för att en säkerställd obligation ska omfattas av den mer gynnsamma tillsynsbehandlingen enligt artikeln.

Derivatkontrakt

Artikel 11 i direktivet förutsätter att derivatkontrakt relaterade till säkerställda obligationer endast får användas i risksäkringssyfte. Fordringar relaterade till derivatkontrakt ska ingå i säkerhetsmassan, och på motsvarande ska de skyldigheter som derivatkontrakten medför säkerställas med fordringar i säkerhetsmassan. Derivatkontrakten ska ha sådana villkor att kontrakten inte förfaller till betalning eller ger rätt att kräva detta om emittenten försätts i konkurs eller om resolution blir aktuell.

Övervakare av säkerhetsmassan

I enlighet med artikel 13 i direktivet kan medlemsstaterna i sin nationella lagstiftning förutsätta att emittenten utser en övervakare av säkerhetsmassan för den säkerställda obligationen som är oberoende av emittenten och som har i uppgift att övervaka att säkerhetsmassan uppfyller de lagstadgade kraven. Om denna nationella option utnyttjas ska principerna för att utse övervakaren av säkerhetsmassan, dess uppgifter och behörighet bestämmas närmare genom lag.

Skyldighet att tillhandahålla information om säkerställda obligationer

Enligt artikel 14 i direktivet ska emittenten tillhandahålla detaljerad information om säkerställda obligationer och deras säkerhetsmassor på sina webbplatser. Uppgifterna ska offentliggöras kvartalsvis. Den detaljerade information som ska tillhandahållas anknyter bland annat till beräkningen av säkerhetsmassans värde, utestående säkerställda obligationer och deras löptid, fördelningen av säkerheter i säkerhetsmassan och beskrivning av kreditfordringarnas egenskaper.

Likviditetskrav

Om särskilda likviditetskrav relaterade till säkerställda obligationer föreskrivs i artikel 16 i direktivet. Emittenten ska ha likvida instrument som täcker utflödet relaterat till säkerställda obligationerna under en 180 dagar lång granskningsperiod. Enligt artikel 16.5 kan granskningsperioden för likviditetskravet beräknas utifrån den säkerställda obligationens sista ovillkorliga återbetalningsdag, om den säkerställda obligationen har avtalsvillkor för uppskjutande av förfallodagen (soft bullet).

Villkor för förlängning av förfallodagen för säkerställda obligationer

Enligt artikel 17 i direktivet får medlemsstaterna i sin nationella lagstiftning tillåta avtalsvillkor enligt vilka förfallodagen för säkerställda obligationer kan skjutas upp (soft bullet-villkor). I artikeln föreskrivs också om de omständigheter som den nationella lagstiftningen ska reglera närmare. I den nationella lagstiftningen ska villkoren för förflyttning av förfallodagen definieras närmare, och uppfyllandet av dem ska vara objektivt verifierbara och inte basera sig på emittentens överväganden. Dessutom förutsätter direktivet att villkoren för förflyttning av förfallodagen ska ingå i avtalsvillkoren för den säkerställda obligationen och investerarna tillhandahållas information om förflyttningen av förfallodagen så att de kan bedöma riskerna relaterade till obligationen, och obligationen ska ha en sista ovillkorlig förfallodag som inte längre kan förflyttas. Förflyttning av förfallodagen får inte heller påverka obligationens förmånsrättsordning enligt de ursprungliga förfallodagarna för säkerställda obligationer.

Beteckning för säkerställd obligation

I artikel 27 i direktivet föreskrivs om beteckningar för säkerställda obligationer: europeisk säkerställd obligation (European Covered Bond) och europeisk säkerställd obligation (premium) (European Covered Bond (Premium)). Dessa beteckningar och de officiella översättningarna av

dem får endast användas för sådana säkerställda obligationer som uppfyller kraven enligt direktivet om säkerställda obligationer. Premiumbeteckningen får endast användas för sådana säkerställda obligationer som uppfyller kraven i artikel 129 i EU:s tillsynsförordning.

Tillsyn, tillståndsförfarande och sanktioner

Artikel 18 i direktivet förutsätter att emission av säkerställda obligationer omfattas av offentlig tillsyn och att medlemsstaterna ska utse en tillsynsmyndighet för detta. I artikel 20 i direktivet ingår bestämmelser om tillsyn över säkerställda obligationer i händelse av emittentens insolvens eller resolution, inklusive medlemsstatsoptionen att utnämna en särskild förvaltare för att bevaka obligationsinnehavarnas intressen.

Artikel 19 i direktivet förutsätter i sin tur ansökan om separat tillstånd för emission av program för säkerställda obligationer till tillsynsmyndigheten. Direktivet kräver inte separat tillståndsförfarande för enskilda obligationer. Direktivet specificerar dock inte närmare vad som avses med obligationsprogram med tanke på genomförandet av direktivet, utan detta får definieras närmare i medlemsstaternas lagstiftning.

Artikel 21 i direktivet innehåller bestämmelser om den information som emittenter regelbundet ska rapportera till tillsynsmyndigheterna.

I artikel 25 i direktivet föreskrivs om myndigheternas skyldighet att samarbeta med europeiska tillsynsmyndigheter och emittenter av säkerställda obligationer i andra EES-stater. Artikel 26 i direktivet innehåller bestämmelser om myndigheternas skyldighet att informera om bland annat tillämplig lagstiftning och myndighetsanvisningar samt kreditinstitut som har rätt att emittera säkerställda obligationer.

I artikel 22 i direktivet definieras tillsynsmyndighetens befogenheter som den enligt den nationella lagstiftningen ska ha, och i artikel 23—24 definieras tillsynsmyndighetens sanktionsbefogenheter.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Enligt artikel 32 i direktivet ska medlemsstaterna senast den 8 juli 2021 anta och offentliggöra den nationella lagstiftningen på basis av direktivet och nödvändiga myndighetsföreskrifter som behövs för genomförandet av direktivet. Den nationella lagstiftningen och myndighetsanvisningarna för att genomföra direktivet ska enligt direktivet tillämpas senast den 8 juli 2022.⁸

Övergångsbestämmelserna finns i artikel 30 i direktivet. Enligt artikeln tillämpas en stor del av de bestämmelserna som baserar sig på direktivet inte på säkerställda obligationer som emitterats före den 8 juli 2022. På säkerställda obligationer som emitterats före denna tidpunkt tillämpas dock till exempel skyldigheten att offentliggöra information och direktivbaserad reglering av tillsyn över säkerställda obligationer. För obligationsprogram som inrättats före denna tidpunkt behöver tillstånd som direktivet kräver inte sökas, men om nya säkerställda obligationer emitteras inom ramen för samma program behövs separat tillstånd för programmet.

⁸ Observera att när det gäller säkerställda obligationer ska förordningen om ändring av EU:s tillsynsförordning (EU) 2019/2160 tillämpas från och med den 8 juli 2022. Förordningen gör det inte möjligt att nationellt börja tillämpa den tidigare.

Medlemsstaterna kan med stöd av artikel 30.2 i direktivet tillåta en förlängning av övergångstiden med högst 24 månader för höjning av kapitalet med nya investeringar för sådana säkerställda obligationer om ISIN-koden förblir densamma (tap issues) och om ISIN-koderna för dem öppnats före den 8 juli 2022. De säkerställda obligationer som omfattas av övergångstiden ska uppfylla de detaljerade kraven enligt den nämnda artikeln.

2.2 Förordningen om ändring av EU:s tillsynsförordning vad gäller säkerställda obligationer

Genom förordning [\(EU\) 2019/2160](#) om ändring av EU:s tillsynsförordning ändrades artikel 129 i förordningen som gäller behandling av säkerställda obligationsinstrument som ett kreditinstitut innehar vid beräkningen av kapital- och likviditetskraven. Som innehavare av en säkerställd obligation kan ett kreditinstitut använda lägre kapital- och likviditetskrav, om förutsättningarna enligt den nämnda artikeln uppfylls. De centrala ändringarna anknyter till precisering av regleringen av motpartsrisiker kopplade till kreditinstitut och den offentliga sektorn samt nytt krav på övervärde i säkerhetsmassan. Dessutom har bestämmelserna om informationsskyldigheter upphävts i förordningen, eftersom bestämmelser om detta framöver finns i direktivet om säkerställda obligationer.

3 Nuläge och bedömning av nuläget

3.1 Hypoteksbanksverksamhet och säkerställda obligationer

Vid beredningen av denna proposition fanns det nio kreditinstitut i Finland som emitterar säkerställda obligationer. Fyra av dem (Danske Hypoteksbank Abp, Nordea Hypoteksbank Abp, OP-Bostadslånebanken Abp och Sp-Hypoteksbank Abp) är hypoteksbanker som i praktiken är en fast del av en kreditinstitutskoncern eller en sammanslutning av inlåningsbanker. Fem aktörer (Aktia Bank Abp, Ålandsbanken Abp, Oma Sparbank Abp, Finlands Hypoteksförening och S-Banken Abp) är i sin tur inlåningsbanker eller andra kreditinstitut som beviljats tillstånd för hypoteksbanksverksamhet och således bedriver hypoteksbanksverksamhet vid sidan av den övriga affärsverksamheten.

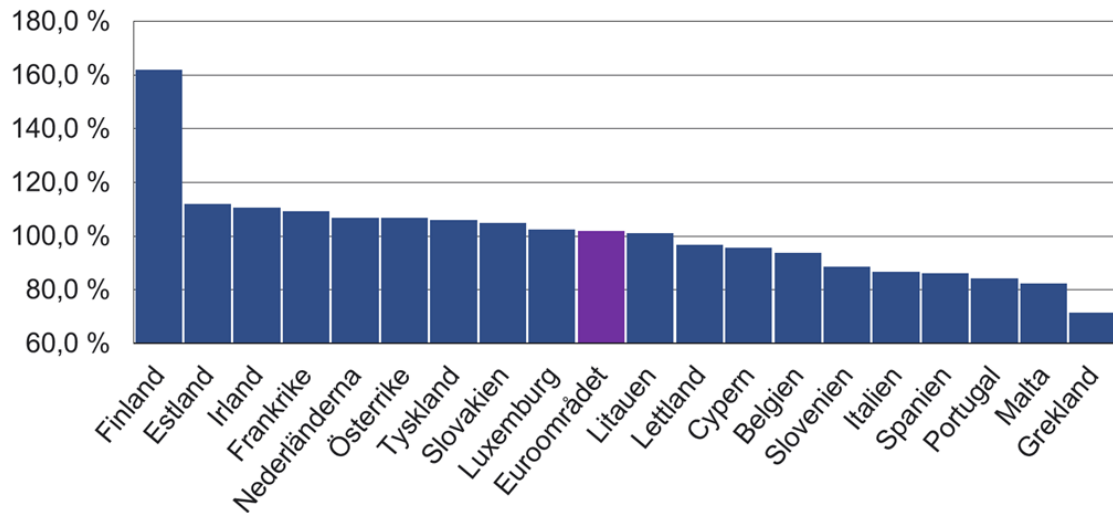
Mellankreditsmodellen enligt lagen om hypoteksbanksverksamhet möjliggör transaktioner genom vilka en hypoteksbank lånar tillgångar som erhållits genom emission av säkerställda obligationer vidare till andra kreditinstitut (till exempel inom samma konglomerat) som i sin tur ställer egna kreditfordringar som säkerhet för den säkerställda obligationen. För närvarande använder en hypoteksbank mellankreditsmodellen (OP-Bostadslånebanken Abp).

När det gäller finländska aktörer har de mest aktiva emittenterna av säkerställda obligationer varit Nordea Hypoteksbank Abp och OP-Bostadslånebanken Abp. De andra bankernas emissionsvolym har varit mindre, men aktiviteten har ökat märkbart efter år 2015.

Obligationernas maturitet motsvarar i allmänhet en löptid på cirka 10 år. I Finland och Sverige är löptiden i genomsnitt 7—8 år, men i Sverige kan den i extrema fall vara närmare 30 år.

Förhållandet mellan ut- och inlåning inom den finländska banksektorn avviker avsevärt från andra länder inom euroområdet. I Finland är relationstalet cirka 160 procent, vilket innebär att bankernas utlåning är 1,6 gånger större än inlåningen. I utlåningen är de finländska bankerna mer beroende av marknadsfinansiering än i genomsnitt. I euroområdet är relationstalet cirka 102 procent i genomsnitt, vilket innebär att utlåningen på det stora hela kan finansieras med inlåning. En banksektor med ett högt relationstal är mer exponerad för finansieringsrisker och störningar på finansmarknaden.

Förhållandet mellan krediter och insättningar, euroområde

Källa: Europeiska centralbank

12.05.2021

Finska banksektorns* förhållandet mellan krediter och insättningar, och total insättningar

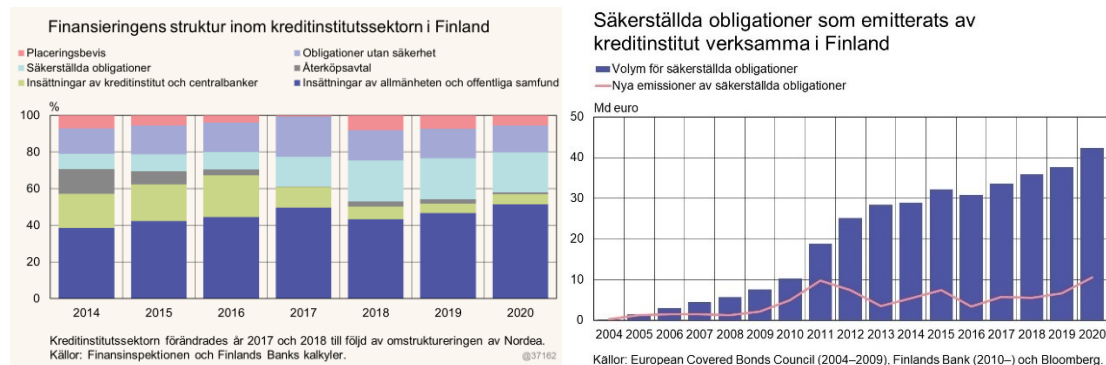

Källa: Finlands Bank

12.05.2021

*exkl. Finlands Bank

En stor andel av de finländska bankernas marknadsfinansiering består av långfristiga säkerställda obligationer. Volymen för de säkerställda obligationer som kreditinstitut verksamma i Finland emitterar har ökat snabbt sedan mitten av 2000-talet. Under översynen av den gällande lagen om hypoteksbanker år 2010 var stocken av säkerställda obligationer cirka 10 miljarder euro, medan den i oktober 2020 stigit till cirka 50 miljarder euro. Av balansomslutningen för hela Finlands banksektor (cirka 750 miljarder euro i slutet av andra kvartalet 2020) var de säkerställda obligationernas andel cirka sju procent.

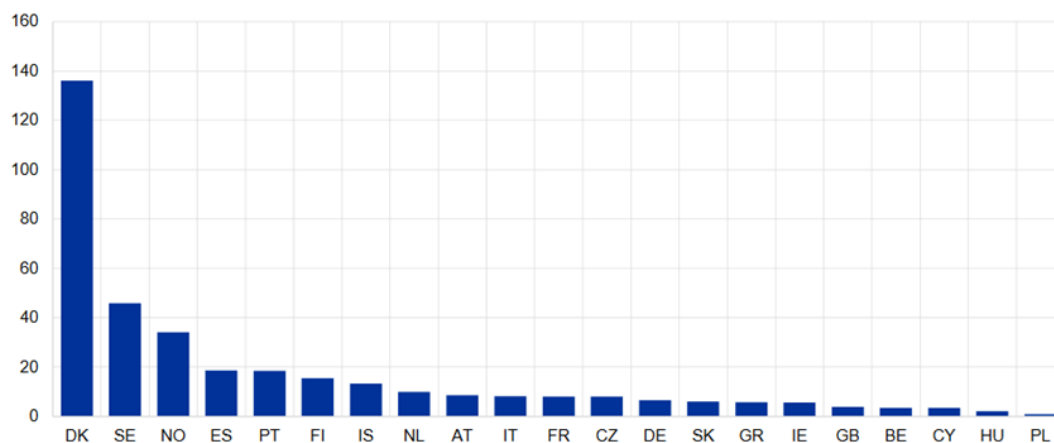

Enligt Finansinspektionen är de finländska bankernas marknadsbaserade finansiering relativt väl diversifierad mellan olika finansieringskällor. Säkerställda obligationer står dock för en stor andel av finansieringen. För hela kreditinstitutssektorn i Finland var de säkerställda obligationernas andel av finansieringen under första kvartalet 2020 cirka 20 procent. Andelen obligationer utan säkerhet var 15 procent och andelen placeringsbevis 7 procent av de finländska bankernas totala finansiering.⁹ Jämfört med bruttonationalprodukten är de säkerställda obligationernas andel något större än i de flesta europeiska länder men inte lika stor som i Danmark, Sverige och Norge. Största delen av de säkerställda obligationerna i de inhemska bankernas likviditetsreserv har emitterats av andra nordiska banker. Samma banker är ofta både emittenter av och investerare i säkerställda obligationer.

⁹ Finansinspektionen: [Pankkisektorin vakavaraisuus ja maksuvalmius pysyneet vahvoina koronaviruksen huolimatta](#) (15.9.2020) (bara på finska).

Covered bond funding

(percentage of GDP)

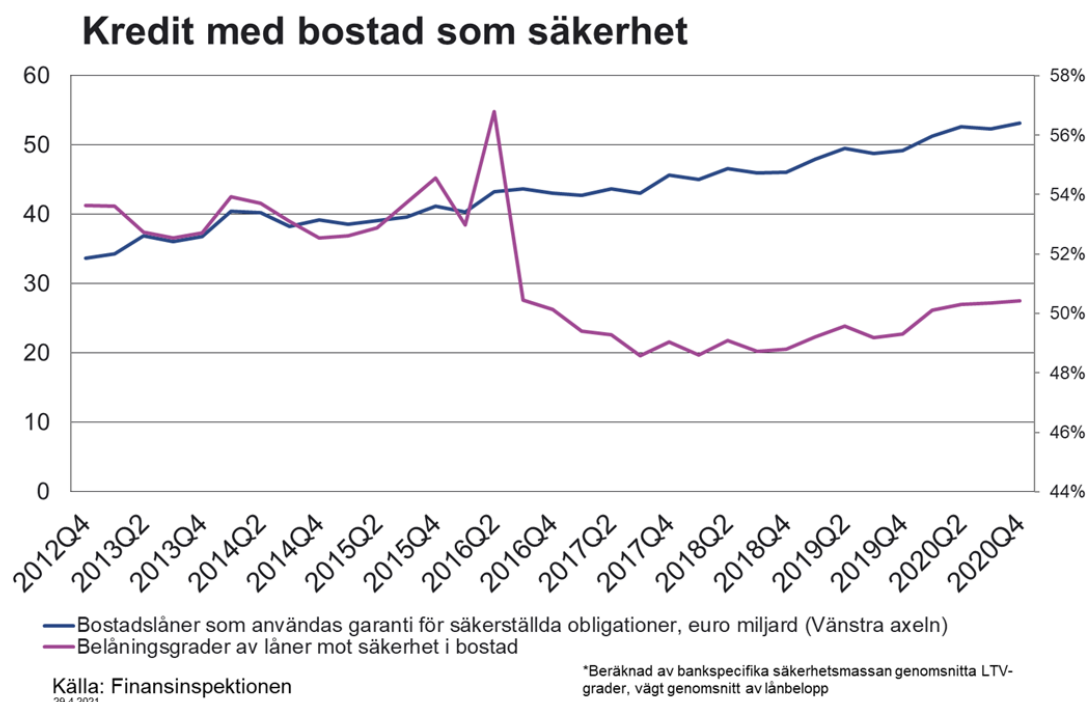

Sources: European Mortgage Federation, national authorities in Iceland.

Note: Last data point is Q4 2017.

Källa: Europeiska systemrisknämnden https://www.esrb.europa.eu/pub/pdf/reports/esrb-report190923_vulnerabilities_eea_countries~a4864b42bf.en.pdf

Den gällande lagstiftningen gör det möjligt att ställa krediter med en bostad som säkerhet, affärsfastighetskrediter och offentliga krediter som säkerhet för säkerställda obligationer. De mest potentiella emittenterna av säkerställda obligationer är således sådana kreditinstitut för vilka detta slags utlåning har en central position i deras affärsverksamhet. I praktiken har kreditinstitut vid emissioner av säkerställda obligationer främst använt bostadskrediter med säkerhet, medan finansiering med hjälp av affärsfastighetskrediter och offentliga krediter med säkerhet har varit marginell. Relationen mellan de kreditfordringar som ställts som säkerhet för säkerställda obligationer och säkerheten är i genomsnitt cirka 50 procent.

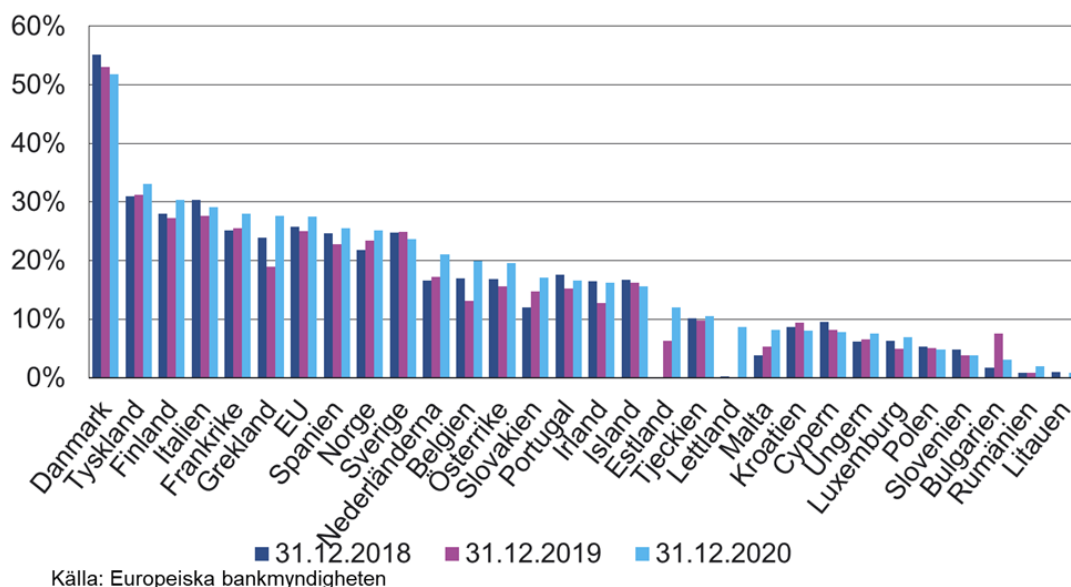
Emission av säkerställda obligationer ökar inteckningen av bankernas tillgångar (*asset encumbrance*). Inteckningen av den finländska banksektorns tillgångar var i slutet av juni 2019 sammanlagt 30 procent, vilket var något högre än för EU-området i genomsnitt (3/2019: 28 procent). Mest tillgångar intecknas fortfarande som säkerhet för säkerställda obligationer (cirka 67 procent av de intecknade tillgångarna), trots att andelen derivat och återköpsavtal har ökat avsevärt efter flyttningen av Nordeas hemvist. En stor inteckningsgrad för balansräkningen kan öka bankens kostnader för finansiering, vilket i synnerhet påverkar räntorna på obligationer utan säkerhet. I en allvarlig stressituation på bostadsmarknaden kan också efterfrågan på säkerställda obligationer minska och finansieringskostnaderna öka.¹⁰

Andelen intecknade tillgångar i de europeiska bankernas balansräkningar är störst i de länder där bland annat säkerställda obligationer är ett viktigt instrument för finansiering. I länder där återköpsavtal eller centralbanksfinansiering används i hög grad är andelen intecknade tillgångar i balansräkningen dessutom större. På europeisk nivå bildades de intecknade tillgångarna (*encumbered assets*) i bankernas balansräkningar i slutet av år 2020 till cirka 23 procent av säkerställda obligationer och en lika stor andel återköpsavtal. Centralbanksfinansieringens andel ökade från 12 procent året innan till 21 procent, vilket minskade de övriga posternas andelar.

¹⁰ https://helda.helsinki.fi/bof/bitstream/handle/123456789/16344/Pankkisektori_Q2_2019.pdf?sequence=1&isAllowed=y (bara på finska).

Inteckning av tillgångar

Vägt genomsnitt

Källa: Europeiska bankmyndigheten

12.05.2021

3.2 Lagstiftningen om hypoteksbanksverksamhet

De nationella bestämmelserna relaterade till säkerställda obligationer ingår främst i lagen om hypoteksbanksverksamhet (688/2010, nedan *hypoteksbankslagen*). Lagen reglerar hypoteksbanksverksamheten på ett övergripande plan och innehåller centrala bestämmelser om kriterierna för säkerställda obligationers säkerheter. Hypoteksbankslagen reviderades grundligt år 2010.¹¹ Ett centralt syfte med reformen var att ändra den nationella lagen så att den i högre grad skulle motsvara förändringarna på den internationella obligationsmarknaden och därigenom förbättra de inhemska kreditinstitutens möjligheter till finansiering genom emission av säkerställda obligationer.

I kap. 1—3 i hypoteksbankslagen föreskrivs om hypoteksbanksverksamhetens tillståndspliktighet och centrala ramar. Emission av säkerställda obligationer, dvs. hypoteksbanksverksamhet, är endast tillåtet för särskilda hypoteksbanker (5 §) eller kreditinstitut som beviljats en utvidgad koncession för kreditinstitut för hypoteksbanksverksamhet (10 §). Emission av säkerställda obligationer i synnerhet inom kreditinstitutskonglomerat är tillåten med hjälp av mellankreditsmodellen (8 §), där den hypoteksbank som emitterar en säkerställd obligation lånar medlen som mellankredit till andra inlåningsbanker eller kreditföretag, som i sin tur ställer delar av sina kreditportföljer som säkerhet för den säkerställda obligationen.

Enskilda emissioner av säkerställda obligationer eller etablering av program för säkerställda obligationer förutsätter inte separat tillstånd av tillsynsmyndigheten, utan tillsynen över dem

¹¹ Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om hypoteksbanksverksamhet och lag om ändring av lagen om Finansinspektionen [RP 42/2010 rd](#).

sker i praktiken i anslutning till den fortlöpande tillsynen över hypoteksbanker och andra kreditinstitut som har rätt att bedriva hypoteksbanksverksamhet.

Godtagbara säkerheter för säkerställda obligationer, likviditetskrav, krav som gäller derivatkontrakt och särskilda informationsskyldigheter relaterade till hypoteksbanksverksamhet definieras i 4 kapitlet. Godtagbara säkerheter för säkerställda obligationer utgörs av bostadskrediter, affärsfastighetskrediter och offentliga krediter (12 §). I totalbeloppet av säkerheterna för säkerställda obligationer kan räknas in högst 70 procent av det verkliga värdet på säkerheten för en bostadskredit, högst 60 procent av det verkliga värdet på de aktier som utgör säkerhet för en affärsfastighetskredit och bokföringsvärdet på offentliga krediter. Bostadskredit eller affärsfastighetskredit som upptas som säkerhet för en säkerställd obligation får inte överskrida det verkliga värdet på de aktier eller den fastighet som utgör säkerhet (14.1 §). Godtagbara tillfälliga fyllnadssäkerheter för säkerställda obligationer är bland annat skuldförbindelser som emitterats av staten, ett annat offentligt samfund eller ett kreditinstitut eller proprieborgen som ställts av en sådan part, kreditförsäkring som beviljats av ett försäkringsbolag eller emittentens egna insättningar hos Finlands Bank eller en annan inlåningsbank (15 §). I totalbeloppet av säkerheterna för säkerställda obligationer ska vid tillämpning av denna paragraf och 17 § beaktas högst bokföringsvärdet på fyllnadssäkerheter (16.1 §). I totalbeloppet av säkerheterna ska inte räknas in mellankrediter och sådana krediter som enligt Finansinspektionens föreskrifter ska bokföras som oreglerade krediter (16.2 §).

Totalbeloppet av säkerheterna för säkerställda obligationer ska till sitt nuvärde ständigt med minst två procent överskrida det sammanlagda nuvärdet på de betalningsförpliktelser som de säkerställda obligationerna har gett upphov till (16.3 §).

Emittenten ska regelbundet följa och justera värdet på de bostadskrediter och affärsfastighetskrediter som utgör säkerhet för säkerställda obligationer (14.2 §). Syftet med regleringen är att säkerställa uppföljningen av att säkerheterna för säkerställda obligationer uppfyller kraven på säkerheternas minimivärde under obligationens hela löptid. Således ställs särskilda krav på beräkningen av kreditinstitutens riskvikter och kapitaltäckning när det gäller skyldigheterna relaterade till uppföljningen och justeringen av säkerheternas värde. Finansinspektionen utfärdar närmare föreskrifter (14.2 §).

Ett allmänt likviditetskrav som gäller säkerställda obligationer är att den återstående genomsnittliga lånetiden för säkerställda obligationer inte får vara längre än den återstående genomsnittliga löptiden för de kreditfordringar som ingår i säkerhetsmassan (17.1 §). Dessutom ska emittenten se till att de räntor som varje period på tolv kalendermånader löper på de tillgångar som räknas in i säkerhetsmassan under samma period täcker totalbeloppet av räntebetalningarna till innehavarna av säkerställda obligationer och betalningarna till motparterna i derivatavtalen (17.2 §).

I hypoteksbanksverksamhet får derivatavtal ingås endast för att skydda mot risker (18.1 §). För att säkerställa betalningarna till innehavarna av säkerställda obligationer föreskrivs dessutom att en säkerställd obligation får förenas med villkoret att penningflödena i samband med det varierar liksom i samband med derivatkontrakt endast om ett derivatkontrakt har ingåtts som skydd mot den risk som villkoret innebär (18.2 §).

Lagen ger Finansinspektionen befogenheter att utfärda närmare föreskrifter om tillämpningen av kraven relaterade till likviditet och derivatavtal (17.3 och 18.3 §).

Om förande av obligationsregister över säkerställda obligationer samt mellankrediter och derivatavtal relaterade till säkerställda obligationer för att separera och förvalta kassaflödena relaterade till dem föreskrivs i 5 kapitlet i hypoteksbankslagen.

Om säkerställda obligationers ställning vid emittentens likvidation och konkurs samt annat förfarande vid insolvens föreskrivs i 6 kapitlet i hypoteksbankslagen. Kapitlet innehåller bestämmelser om separering av säkerställda obligationers säkerheter till godo för innehavarna av säkerställda obligationer i situationer där antingen den inlåningsbank eller det kreditföretag som är borgenär för den kredit som ställts som säkerhet blir insolvent. På krediter som ställts som säkerhet för säkerställda obligationer tillämpas förbud mot utmätning, säkringsåtgärder och kvittning (24 §). Innehavare av säkerställda obligationer har företrädesrätt till betalning (25.2 §) när det gäller kassaflödet från säkerheter som ställts som säkerhet, men dock endast till det maximala tillåtna säkerhetsvärdet (för bostadskrediter 70 procent av en enskild kredits säkerhetsvärde och för affärsfastighetskrediter 60 procent av en enskild kredits säkerhetsvärde). När en emittent har försatts i likvidation eller konkurs ska Finansinspektionen utan dröjsmål tillsätta ett ombud enligt 29 § i lagen om Finansinspektionen (878/2008) för att bevaka obligationsinnehavarnas och med dessa jämförbara borgenärens intressen och föra deras talan (26.1 §). Hypoteksbankslagens 6 kapitel innehåller också närmare särskilda bestämmelser om likvidation och konkurs i fråga om hypoteksbanksverksamhet, såsom bestämmelser om boförvaltarens skyldigheter, överlåtelse av säkerheter till konkursbo (27 §), administrering av säkerheter (26 och 28 §) samt om kontanta medels och derivatavtals ställning och administrering (29 och 30 §).

Skadestands- och straffbestämmelserna finns i 7 kapitlet i hypoteksbankslagen. När det gäller skadestånd hänvisas till bestämmelser i kreditinstitutslagen (610/2014) och revisionslagen (1141/2015) (31 §). I kapitlet föreskrivs också om särskilt hypoteksbanksbrott (32 §).

3.3 Myndighetsföreskrifter om hypoteksbanksverksamhet

När det gäller vissa bestämmelser i hypoteksbankslagen har Finansinspektionen befogenhet att utfärda närmare föreskrifter. Befogenheterna anknyter till tillståndsförfarande (10.3 § i hypoteksbankslagen), riskhantering och intern kontroll (11.1 §), beräkning av nuvärde på säkerheter för bostads- och affärsfastighetskrediter (16.4 §), tillämpning av likviditetskraven (17.3 §) och derivatavtal (18.3 §).

Finansinspektionen har inom ramen för ovan nämnda befogenheter att utfärda föreskrifter år 2012 utfärdat föreskrifter och anvisningar om tillståndsförfarande och riskhantering när det gäller hypoteksbanksverksamhet.¹² I fråga om hypoteksbanksverksamhet är bland annat följande föreskrifter i föreskriftssamlingen centrala:

- Styrelsen för ett kreditinstitut med hypoteksbankstillstånd ska minst en gång om året fastställa och till Finansinspektionen rapportera begränsningarna av verksamheten, dvs. åtminstone den andel som upplåning genom säkerställda obligationer får utgöra av den samlade upplåningen och av balansomslutningen samt maximibeloppet av säkerställda obligationer i förhållande till beloppet av tillgängliga säkerheter (punkt 5.2).

¹² Finansinspektionens [Föreskrifter och anvisningar 6/2012](#) Tillståndsförfaranden och riskhantering vid hypoteksbanksverksamhet.

- Den genomsnittliga lånetiden som tillämpas på likviditetskraven ska beräknas som det nuvärdesviktade medeltalet av de återstående lånetiderna för avtalens återstående kassaflöden (punkt 5.4.3).
- Återstående inkommande och utgående kassaflöden som genererats av kapital-, ränte- och derivatavtal som hör till obligationerna och säkerhetsmassan med fast eller rörlig ränta ska beräknas separat. De framtida kassaflödena avseende avtal med rörlig ränta ska värderas enligt en dokumenterad metod godkänd av tillsynsobjektets styrelse. (punkt 5.4.4)
- Tillsynsobjektet ska kvartalsvis följa utvecklingen av marknadsvärdena på säkerheter för bostads- och affärsfastighetskrediter i säkerhetsmassan. I föreskriften utfärdas närmare kriterier för uppföljningen säkerheternas marknadsvärde och skyldighet att fastställa när den statistiska metoden används. Dessutom förutsätts att överskridande av gränsvärdet leder till att det nya verkliga värdet på enskilda säkerheter uppdateras i tillsynsobjektets system (punkt 5.5.1).

Finansinspektionen har dessutom år 2012 utfärdat föreskrifter och anvisningar om rapportering av hypoteksbanksverksamhet.¹³ Föreskrifterna och anvisningarna baserar sig på 18 § 2 mom. i lagen om Finansinspektionen, där det föreskrivs om Finansinspektionens befogenhet att utfärda föreskrifter om relevant information som regelbundet ska lämnas för att Finansinspektionen ska kunna sköta sina uppgifter.

3.4 Självreglering av marknaden för säkerställda obligationer

Europeiska bostadsfinansierares centralorganisation (European Mortgage Federation) grundade år 2004 Europeiska rådet för säkerställda obligationer (European Covered Bond Council, ECBC), som sammanför parter på marknaden för säkerställda obligationer, inklusive emittenter av säkerställda obligationer, analytiker, investeringsbankirer, kreditklassificeringsinstitut och många andra intressenter. För närvarande har rådet över 120 medlemmar från över 30 områden i världen där säkerställda obligationer används aktivt och från många marknadssegment. ECBC representerar över 95 procent av emittenterna av säkerställda obligationer inom EU. ECBC:s syfte är att representera och främja intressen hos parter på marknaden för säkerställda obligationer på internationell nivå.

ECBC har sju underställda arbetsgrupper. Arbetsgruppen för EU-lagstiftning följer och deltar aktivt i lagstiftningsprocessen på EU-nivå, till exempel genom att komma med utlåtanden till EU-organ. Arbetsgruppen för tekniska frågor behandlar centrala frågor inom sektorn och tar fram analyser av regleringen i olika länder med hjälp av analytiker och sakkunniga i dessa länder. Arbetsgruppen, som fokuserar på marknadsrelaterade frågor, behandlar handelsstandarder och konventioner om marknadsgarantiprocesser. Arbetsgruppen för statistik och information ansvarar för insamlingen och publiceringen av heltäckande och aktuell information om emissioner av säkerställda obligationer inom alla marknadssegment. Arbetsgruppen för faktaaliteratur ansvarar för utgivandet av den årliga faktaboken (*fact book*) om europeiska säkerställda obligationer. Faktaboken tar upp centrala teman och information om marknadsutvecklingen samt innehåller dessutom en detaljerad allmän översikt av utvecklingen av lagstiftningen i olika län-

¹³ Finansinspektionens [Föreskrifter och anvisningar 7/2012](#) Rapportering av hypoteksbanksverksamhet.

der och statistik. Arbetsgruppen för kreditklassificering granskar kreditinstitutens klassificeringsmetoder. Arbetsgruppen för globala frågor fokuserar enbart på centrala globala frågor relaterade till obligationer.

Viktiga självregleringsinstrument som ECBC utvecklat är kvalitetsmärkning av obligationer och ett harmoniserat transparensformulär. ECBC lanserade kvalitetsmärkningen år 2012, och den utvecklades av de europeiska emittenterna genom nära samarbete med investerare och tillsynsmyndigheter med beaktande av de viktigaste intressenternas synpunkter. Kvalitetsmärkningen av säkerställda obligationer förbättrar standarderna och ökar öppenheten på marknaden. Märkningen baserar sig på konventionen om märkning av säkerställda obligationer som definierar de centrala egenskaper som behövs för godkännande av program för säkerställda obligationer. Definitionerna av egenskaperna i konventionen motsvarar artikel 129.7 i EU:s tillsynsförordning. Det harmoniserade transparensformuläret (*Harmonised Transparency Template*) är ett globalt standardiserat formulär, som emittenter som beviljats etiketten för säkerställda obligationer använder för att ge information om sina program för säkerställda obligationer. Definitionerna och formen av offentliggjord information standardiseras för att öka jämförbarheten och transparensen mellan emittenterna och jurisdiktionerna. Standardiseringen gör det lättare för investerare att inhämta information och ökar den allmänna transparensen på marknaden för säkerställda obligationer. Utöver kvalitetsmärkningen och den harmoniserade formulärmallen är ECBC:s sammanställningar av information om nationella regleringslösningar samt marknadsmeddelanden och uppdateringar ett viktigt verktyg med vars hjälp intressenterna kan följa upp hur regleringen och marknaden utvecklas.

3.5 Ändringsbehov i den nationella lagstiftningen på grund av direktivet

Tillämpningsområde för direktivet om säkerställda obligationer

Enligt artikel 1 i direktivet föreskriver direktivet om krav för emission av säkerställda obligationer, strukturellerelaterade element för säkerställda obligationer, offentlig tillsyn och krav på offentliggörande. I den gällande hypoteksbankslagen föreskrivs om motsvarande omständigheter. Den materiella lagstiftning som direktivet förutsätter gäller således inte ett helt nytt område i den finska lagstiftningen.

Enligt artikel 2 i direktivet tillämpas direktivet på säkerställda obligationer som emitteras av kreditinstitut. Eftersom emission av säkerställda obligationer enligt den gällande lagstiftningen är tillåtet endast för kreditinstitut, förutsätter direktivet inte ändringar av den nationella referensramen till denna del. Direktivet lämnar också nationellt handlingsutrymme när det gäller huruvida en emittent av säkerställda obligationer alltid ska vara en separat hypoteksbank eller om även andra kreditinstitut kan emittera sådana obligationer.

Dubbel regressrätt och konkursrättsligt skydd

Hypoteksbankslagen innehåller redan bestämmelser om dubbel regressrätt och konkurrensrättslig uteslutning av säkerställda obligationer och deras säkerheter, vilket artikel 4 och 5 i direktivet förutsätter. Dessutom bör bestämmelserna om försättande av en emittent eller en gäldenär för mellankredit i likvidation förtydligas i den gällande regleringen, eftersom de gällande bestämmelserna främst reglerar konkurs. Bestämmelserna om obligationsregister i 5 kapitlet i den gällande hypoteksbankslagen uppfyller på det stora hela förutsättningarna för separering av säkerhetsmassan och specificering av säkerheterna enligt artikel 12 i direktivet.

Säkerheter för säkerställda obligationer

Artikel 6 i direktivet ger medlemsstaterna ett relativt stort handlingsutrymme när det gäller vilka kreditfordringar som kan godtas som säkerhet för säkerställda obligationer. Enskilda kreditfordringar som enligt bestämmelserna i 4 kap. i den gällande hypoteksbankslagen kan ställas som säkerhet för säkerställda obligationer uppfyller kraven enligt artikel 129 i EU:s tillsynsförordning till vilken det hänvisas i artikel 6.1 a i direktivet.

Enligt hypoteksbankslagen utgörs godtagbara säkerheter av bostadskrediter och affärsfastighetskrediter, om säkerhetsobjektet för dessa krediter finns i Finland eller en annan EES-stat, samt offentliga krediter. Det handlingsutrymme i fråga om tillåtande av säkerheter i stater utanför EES som artikel 7 i direktivet medför har således inte utnyttjats i den nationella lagstiftningen.

De nationella kraven på säkerheter är dock strängare än de motsvarande maximikraven enligt direktivet och EU:s tillsynsförordning, i synnerhet eftersom högst 70 procent av värdet på en bostadssäkerhet kan godtas som säkerhet i säkerhetsmassan för en säkerställd obligation, medan motsvarande maximivärde enligt direktivet och förordningen är 80 procent. Till de nationella begränsningar som är strängare än maximikraven enligt direktivet men som i sig är tillåtna hör också kravet på att oreglerade krediter inte räknas in i det maximala värdet på säkerheterna och på att säkerheter för säkerställda obligationer inte får utgöras av sådana bostadskrediter eller affärsfastighetskrediter vars kreditbelopp överstiger säkerhetens verkliga värde.

Enligt artikel 15 i direktivet omfattar säkerheterna även fordringar baserade på derivatkontrakt, tillgångar för täckning av likviditetskravet samt försäkringsersättningsfordringar relaterade till försäkringar för säkerheter för hypotekskrediter enligt artikel 6.6. De två sist nämnda är nya i förhållande till den gällande lagstiftningen. De godtagbara tillgångarna för täckning av likviditetskravet motsvarar i hög grad fyllnadssäkerheter enligt hypoteksbankslagen.

Eftersom den gällande lagstiftningen inte ålägger emittenter en skyldighet att övervaka att real-säkerheterna för kreditfordringar har ett tillräckligt skadeförsäkringsskydd, måste skyldigheten att säkerställa ett tillräckligt försäkringsskydd enligt artikel 6.6 i direktivet genomföras med nya bestämmelser. I allmänhet har kreditinstituten dock tagit hand om försäkringsskyddet på grund av allmänna orsaker relaterade till riskhantering, och därför är skyldigheten inte helt ny för kreditinstituten.

Enligt den gällande kreditinstitutslagen begränsar sig obligationsinnehavarnas förmånsrätt till betalning till den andel som motsvarar kreditfordrans säkerhetsvärde. Artikel 12 i direktivet förutsätter att hela kreditfordran ska omfattas av obligationsinnehavarnas förmånsrätt till betalning.

Emission av säkerställda obligationer som emitteras av flera kreditinstitut

Enligt artikel 9 i direktivet är obligationsemissioner som ordnas av flera kreditinstitut (*joint funding*) tillåtna antingen så att kreditportföljerna säljs till emittenten eller ställs som säkerhet i form av finansiellt säkerhetsställande enligt direktivet om finansiella säkerheter¹⁴. Enligt artikeln ska emittenten också bedöma kvaliteten på de kreditfordringar som ställs som säkerhet, när krediten beviljats av någon annan än emittenten. Medlemsstaterna kan också tillåta att andra

¹⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv [2002/47/EY](#), av den 6 juni 2002, om ställande av finansiell säkerhet (inklusive ändringar).

krediter än sådana som kreditinstitut ursprungligen beviljat ställs som säkerhet för säkerställda obligationer.

Hypoteksbankslagen möjliggör att flera kreditinstitut tillsammans emitterar säkerställda obligationer enligt mellankreditsmodellen, där emittenten av obligationen är en separat hypoteksbank som lånar medlen från obligationsemissionen vidare till andra kreditinstitut som mellankredit, medan dessa kreditinstitut i sin tur ställer säkerheter för den säkerställda obligationen från sina kreditportföljer.

Denna mellankreditsmodell enligt 8 § i hypoteksbankslagen motsvarar på det stora hela kraven enligt artikel 9 i direktivet. Hypoteksbankslagen innehåller dock inte bestämmelser om bedömning av kreditfordringarnas kvalitet, om krediten beviljats av någon annan än emittenten. Enligt hypoteksbankslagen är det inte uteslutet att inkludera andra krediter i säkerhetsmassan än sådana som ursprungligen beviljats av andra parter än kreditinstitut. Hypoteksbankslagen innehåller inte bestämmelser om emission av interna säkerställda obligationer som avses i medlemsstatsoptionen i artikel 8 i direktivet. Förfarandet enligt artikeln är okänt i finsk marknadspraxis.

Säkerhetsmassans sammansättning

Enligt artikel 10 i direktivet ska medlemsstaterna säkerställa investerarskydd genom att i den nationella lagstiftningen fastställa närmare kriterier för sammansättningen av kreditfordringarna i säkerhetsmassan. Enligt direktivet ska dessa närmare bestämmelser i synnerhet beaktas i fråga om kreditfordringarnas strukturella egenskaper, löptid och riskprofiler. På denna punkt ställer direktivet inga uttryckliga, exakta krav, utan medlemsstaterna har omfattande handlingsutrymme i regleringen av säkerhetsmassans sammansättning.

I hypoteksbankslagen föreskrivs om hurdana kreditfordringar som överhuvudtaget kan ställas som säkerhet för säkerställda obligationer. Godtagbara kategorier är bostadskrediter, affärsfastighetskrediter och offentliga krediter (12 §). Oreglerade krediter räknas dock inte in i säkerheten (16.2 §), liksom inte sådana bostads- och affärsfastighetskrediter som överstiger värdet på den fastighet eller de aktier som ställts som säkerhet för dem (14.1 §). Användningen av fyllnadssäkerheter är begränsad till 20 procent (eller en större andel med undantagstillstånd av Finansinspektionen) och till 15 procent för motpartsrisker relaterade till kreditinstitut i förhållande till de registrerade säkerheternas sammanräknade belopp (15.3 §). Kraven enligt den gällande lagen omfattar sammansättningen hos alla säkerheter för obligationer i obligationsregister men inte enskilda säkerhetsmassor. De gällande kriterierna enligt lagen anses uppfylla kraven enligt direktivet, men kraven måste åtminstone ändras så att de blir specifika för säkerhetsmassan såsom direktivet förutsätter.

Hypoteksbankslagen utgår från principen att säkerheterna för alla säkerställda obligationer i lika grad utgörs av de tillgångar som förts in i obligationsregistret, men lagen gör det dock möjligt att ställa säkerhet för en viss specificerad säkerställd obligation (20.5 §). Lagen innehåller inte uttryckliga bestämmelser om säkerhetsmassor, men det är möjligt att etablera separata säkerhetsmassor genom att specificera säkerheterna enligt obligation.

Krav på övervärde i säkerhetsmassan och på beräkning av säkerhetsmassans värde

Enligt 16 § 4 mom. i den gällande hypoteksbankslagen ska det totala värdet på säkerställda obligationers säkerheter beräknas med en kalkylmetod som baserar sig på nuvärdet. Enligt paragrafens 3 mom. ska totalbeloppet av säkerheterna ständigt överskrida de säkerställda obligationernas sammanlagda återstående kapital. Genomförandet av artikel 15 i direktivet på ett sätt

som tillåter nuvärdesbaserade kalkylmetoder förutsätter att den nuvärdesbaserade kalkylmetoden ändras så att den nuvärdesbaserade kalkylmetoden inte ger ett högre värde på säkerhetsmassan i förhållande till förpliktelse relaterade till säkerställda obligationer än en motsvarande kalkylmetod baserar sig på nominella värden. Dessutom gäller det att vid behov beakta de nya kraven på övervärde i säkerhetsmassan enligt artikel 129 i EU:s tillsynsförordning. Det bör också föreskrivas närmare om krav på värdering av derivat och beräkning av räntor.

Derivatkontrakt

I artikel 11 i direktivet fastställs kraven på derivatkontrakt närmare. Den gällande hypoteksbankslagen motsvarar till centrala delar kraven enligt direktivet om säkerställda obligationer. Både enligt direktivet (artikel 11) och hypoteksbankslagen (18 §) är det en central förutsättning att derivat endast får användas för att skydda mot risker. Artikel 11 i direktivet förutsätter dock att kriterierna för användning av derivat och godtagbara derivatmotparter definieras närmare i lagen än vad som är fallet i den gällande hypoteksbankslagen.

Övervakare av säkerhetsmassan

Hypoteksbankslagen innehåller inga bestämmelser om övervakare av säkerhetsmassan. Artikel 13 i direktivet gäller övervakare av säkerhetsmassan, och den är en option som medlemsstaterna inte behöver genomföra.

Skyldighet att offentliggöra information om säkerställda obligationer

I artikel 14 i direktivet om säkerställda optioner föreskrivs om emittenters skyldighet att offentliggöra information om säkerställda obligationer. Enligt artikeln ska emittenter offentliggöra vissa uppgifter om enskilda säkerställda obligationer och sammansättningen av deras säkerhetsmassor på sin webbplats. Uppgifterna ska offentliggöras kvartalsvis. Offentliggörandet av information har hittills baserat sig på bestämmelser i artikel 129 i EU:s tillsynsförordning. Det har inte funnits några nationella bestämmelser om detta tidigare. Eftersom bestämmelserna om informationsskyldigheten framöver kommer att finnas i direktivet och inte i förordningen, ska det föreskrivas om informationsskyldigheten i lag.

Likviditetskrav

Den gällande hypoteksbankslagen innehåller inte bestämmelser och särskilda likviditetskrav relaterade till säkerställda obligationer, utan emittenterna har hittills varit skyldiga att uppfylla de allmänna likviditetskraven (LCR) för kreditinstitutsverksamhet. I den gällande hypoteksbankslagen föreskrivs dock om matchning av kassaflöden relaterade till hypoteksbanksverksamhet under en 12 månader lång period. Likviditetskravet på nettolikviditetsutflödet för 180 dagar enligt artikel 16 i direktivet bör införlivas i lagstiftningen för att genomföra direktivet. Artikel 16.5 innehåller dock en medlemsstatsspecifik option att fastställa likviditetskravet enligt den säkerställda obligationens sista ovillkorliga förfallodag i stället för den normala förfallotidpunkten, när det i den säkerställda obligationen ingår ett villkor för förlängning av förfallodagen (*soft bullet*).

Villkor för förlängning av förfallodagen för säkerställda obligationer

Den nationella lagstiftningen innehåller inte bestämmelser om förlängning av förfallodagen för säkerställda obligationer (*soft bullet*). Olika avtalsvillkor för när en säkerställd obligation för-

faller till betalning är möjliga för närvarande, eftersom lagstiftningen inte begränsar det. Avtalsvillkor bedöms på basis av allmänna avtalsrättsliga bestämmelser och principer. Sådana avtalsvillkor har varit vanliga för finska säkerställda obligationer. Direktivet om säkerställda obligationer förbjuder dock i regel emittenter att använda villkor enligt vilka emittenten har rätt att skjuta upp förfallotidpunkten för säkerställda obligationer. Artikel 17 i direktivet innehåller dock en medlemsstatsspecifik option som tillåter sådana avtalsvillkor, men villkoren för att skjuta upp förfallotidpunkten bör regleras närmare i den nationella lagstiftningen. Uppskjutandet av förfallotidpunkten ska vara oberoende av emittentens överväganden och basera sig på objektiva lagstadgade kriterier.

Beteckning för säkerställd obligation

Förutsättningarna för användningen av beteckningarna för säkerställda obligationer, *europaisk säkerställd obligation* och *europaisk säkerställd obligation (premium)*, ska införlivas i lagstiftningen såsom artikel 27 i direktivet förutsätter.

Tillsyn, tillståndsförfarande och sanktioner

Enligt den gällande lagstiftningen har hypoteksbanksverksamhet innehållsmässigt hört till den övriga tillsynen över kreditinstitutsverksamhet. Artikel 18 i direktivet förutsätter att en nationell myndighet ska utses för tillsyn över säkerställda obligationer för att genomföra direktivet.

För närvarande baserar sig emission av säkerställda obligationer på koncession för kreditinstitut i form av koncession för hypoteksbanker eller en utvidgad koncession. Artikel 19 i direktivet förutsätter att medlemsstaterna föreskriver att etablering av program för säkerställda obligationer är tillståndspliktig. Det är fråga om ett separat tillstånd i förhållande till koncession för kreditinstitut. Genomförandet av direktivet förutsätter således nya bestämmelser om tillståndsförfarande baserat på direktivet.

Direktivet fastställer inte vad som avses med obligationsprogram, utan låter medlemsstaterna fastställa detta i sin lagstiftning. Den gällande hypoteksbankslagen innehåller inte bestämmelser om program för säkerställda obligationer (*covered bond programme*). Hypoteksbankslagen gör det möjligt att emittera lagligt tillåtna säkerställda obligationer enligt principen om ett tillstånd. Enligt marknadspraxis har hypoteksbanker emitterat säkerställda obligationer inom ramen för ett eller flera obligationsprogram över vilka grundprospekt upprättas för investerare. Innehållet i obligationsprogrammen har i praktiken varierat avsevärt mellan emittenter, och det finns ingen etablerad marknadspraxis för innehållet i obligationsprogram. Dessutom har enskilda säkerställda obligationer även kunnat emitteras utanför programmen (*stand alone-emission*).

Enligt artikel 20 i direktivet ska medlemsstaterna säkerställa att tillsyns- och resolutionsmyndigheterna relaterade till säkerställda obligationer samarbetar ändamålsenligt för att se till att administrationen av säkerställda obligationer fortsätter på ett relevant sätt trots resolutionsförfarande. Den gällande lagstiftningen föreskriver inte om en motsvarande uttrycklig samarbetskyldighet.

I artikel 20 i direktivet föreskrivs om en medlemsstatsspecifik option om att utnämna en särskild förvaltare för att bevaka obligationsinnehavarnas intressen. Om uppgifterna för särskilda förvaltare föreskrivs i punkt 3 i artikeln. Bestämmelserna om ombud i 6 kapitlet i hypoteksbankslagen omfattar i stora drag kraven enligt direktivet.

I artikel 21 i direktivet föreskrivs om minimikraven för myndighetsrapportering av säkerställda obligationer. Enligt den gällande lagstiftningen har rapporteringen av hypoteksbanksverksamhet baserat sig på den allmänna rätten till information enligt 18 § 2 mom. i lagen om Finansinspektionen och på en rapporteringsstandard som utfärdats med stöd av den (Föreskrifter och anvisningar [7/2012](#) Rapportering av hypoteksbanksverksamhet). Lagstiftningen bör preciseras så att de närmare rapporteringskriterierna enligt artikel 21 i direktivet införs i lagen.

I artikel 20.1 och artikel 25 i direktivet föreskrivs om myndigheternas ömsesidiga samarbets-skyldighet. Enligt dem ska de myndigheter som ansvarar för tillsynen över säkerställda obligationer samarbeta med motsvarande myndigheter i de övriga medlemsstaterna samt med resolutionsmyndigheter och de europeiska tillsynsmyndigheterna. I 3 a § i lagen om Finansinspektionen finns redan bestämmelser om Finansinspektionens samarbete och informationsutbyte inom ramen för den gemensamma tillsynsmekanismen och det europeiska systemet för finansiell tillsyn. Den gällande lagen om Finansinspektionen innehåller dock inte reglering som förpliktar tillsynsmyndigheterna i EES-staterna till ömsesidigt informationsutbyte på samma sätt som direktivet.

I artikel 22 i direktivet föreskrivs om myndigheternas tillsynsbefogenheter, såsom befogenhet att bevilja eller återkalla tillstånd för emission av säkerställda obligationer och genomföra inspektioner. De tillsynsbefogenheter som avses i artikeln ingår i stora drag redan i lagen om Finansinspektionen.

Den gällande hypoteksbankslagen och den övriga regleringen av hypoteksbanksverksamhet innehåller inte detaljerade bestämmelser om administrativa sanktioner för överträdelse av bestämmelser eller föreskrifter om hypoteksbanksverksamhet, vilket artikel 23 i direktivet förutsätter. Överträdelse av bestämmelser om hypoteksbanksverksamhet kan dock indirekt i vissa fall bli föremål för administrativa sanktioner. Således bör det föreskrivas om administrativa sanktioner i enlighet med direktivet i lagen.

I artikel 24 i direktivet föreskrivs om offentliggörande av administrativa sanktioner. Sådana bestämmelser ingår redan i 43 § i lagen om Finansinspektionen, och därför föranleder artikeln inga särskilda åtgärder för genomförande.

3.6 Övriga centrala ändringsbehov relaterade till regleringen av hypoteksbanksverksamheten

Vid beredningen av propositionen har även andra behov av att ändra regleringen av hypoteksbanksverksamhet identifierats. På grund av att marknaden för säkerställda obligationer har en internationell och i synnerhet nordisk prägel har det i syfte att främja jämlika konkurrensförutsättningar och harmonisering av regleringen ansetts vara relevant att föreslå att säkerhetsvärdet på bostadslån i säkerhetsmassan höjs från 70 till 80 procent i förhållande till det verkliga värdet på kreditens realsäkerhet. Dessutom har det identifierats behov av att luckra upp bestämmelsen om den genomsnittliga löptiden för säkerställda obligationer och ändra mellankreditsmodellen så att den i högre grad beaktar gränsöverskridande bankkonglomerat. På grund av att säkerställda obligationer används allt mer har det också identifierats behov av att precisera bestämmelserna om riskhantering av intecknade tillgångar i kreditinstitutens balansräkningar.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 Centrala förslag

Allmänt

I propositionen föreslås att de ändringar som direktivet om säkerställda obligationer föranleder och de övriga behoven av ändringar av regleringen inte genomförs genom ändringar av hypoteksbankslagen utan genom att utfärda en ny lag – *lagen om hypoteksbanker och säkerställda obligationer*.

Genomförandet av direktivet och de övriga ändringsbehoven förutsätter ändring av åtminstone hälften av bestämmelserna i den gällande hypoteksbankslagen. Dessutom finns det behov av helt nya bestämmelser. Behovet av att ändra bestämmelserna ändrar i allmänhet dock inte innehållsmässigt det gällande rättsläget i någon högre grad. Behovet av att motivera bestämmelserna anknyter i synnerhet till hur direktivet om säkerställda obligationer genomförs och inte allmänt till den fullständiga lagtekniska omarbetningen.

Med tanke på de kreditinstitut som är föremål för regleringen och de tillsynsmyndigheter som övervakar iakttagandet av bestämmelserna är det viktigt att bestämmelserna bildar en så koherent och lättläst helhet som möjligt. Kreditinstitutssektorn, som är föremål för regleringen, har sedan länge i olika sammanhang kommit med kritik mot att regleringen av finansmarknaden är komplicerad och svår att tolka. Partiella ändringar av den gällande hypoteksbankslagen medför risk för att bestämmelserna blir svårbegripliga eller att ändringarna i vilket fall som helst blir så många och stora att det inte vore relevant att utfärda en ändrad lag. Därför har utfärdandet av en helt ny lag ansetts vara det primära sättet jämfört med ändring av den gällande lagen.

Till sakinnehållet baserar sig den föreslagna lagen på de centrala elementen i den gällande hypoteksbankslagen. Emission av säkerställda obligationer och relaterad verksamhet kallas terminologiskt fortfarande för hypoteksbanksverksamhet, eftersom begreppet fått en ganska etablerad ställning under årens lopp. Det föreslås att tillståndet för hypoteksbanksverksamhet ska separeras mer tydligt från koncessioner för kreditinstitut. Finansinspektionen blir behörig tillsynsmyndighet. Godtagbara säkerheter för säkerställda obligationer ska även framöver vara bostads- och affärsfastighetskrediter samt offentliga krediter. Det föreslås dock att det maximala säkerhetsvärdet på bostadskrediter höjs från 70 till 80 procent. Derivat får fortfarande användas endast för att skydda mot risker, men det föreslås att regleringen av derivat preciseras utifrån direktivet. Kreditinstitut kan fortfarande använda mellankreditsmodellen vid emission av säkerställda obligationer, men detta begränsas till ett internt finansieringsarrangemang inom en konsolideringsgrupp eller sammanslutning av inlåningsbanker.

Tillståndsförfaranden och tillsyn

I 2 kapitlet i den föreslagna lagen om hypoteksbanker och säkerställda obligationer ingår bestämmelser om villkoren för hypoteksbanksverksamhet och tillsyn över verksamheten. Finansinspektionen blir den nationella myndighet som artikel 18 i direktivet om säkerställda obligationer förutsätter. Finansinspektionen har en egen självständig roll i tillsynen över hypoteksbanksverksamheten, vilket innebär att Finansinspektionen ansvarar för tillsynsbesluten i stället för Europeiska centralbanken.

Till sin karaktär är tillstånden enligt den gällande hypoteksbankslagen utvidgningar av koncessioner för kreditinstitut. Framöver kräver hypoteksbanksverksamhet inte längre en separat utvidgning av koncession för kreditinstitut utan endast ett tillstånd som avses i artikel 19 i direktivet och vars behöriga tillståndsmyndighet är Finansinspektionen.

Alla kreditinstitut, inklusive emittenter av säkerställda obligationer och separata hypoteksbanker enligt den gällande hypoteksbankslagen, ska framöver ansöka om separat tillstånd för hypoteksbanksverksamhet hos Finansinspektionen för att kunna emittera säkerställda obligationer. Tillståndsvillkoren och minimikraven för beviljande av tillstånd baserar sig på artikel 19 i direktivet. Det föreslås att tillståndsvillkoren kompletteras med vissa strängare kriterier än miniminivån enligt direktivet för att bevara tillståndskriterierna för hypoteksbanker på samma nivå som enligt den gällande hypoteksbankslagen och säkerställa hanteringen av risker relaterade till marknadsfinansiering. Enligt artikeln ska den behöriga myndigheten bevilja tillstånd för obligationsprogram, men innehållet i obligationsprogram kan fastställas nationellt. De föreslagna bestämmelserna baserar sig på principen om ett tillstånd: tillståndet för hypoteksbanksverksamhet ger rätt att emittera alla säkerställda obligationer enligt den föreslagna lagen, och emittenter behöver inte ansöka om flera tillstånd. På emittenter enligt den gällande hypoteksbankslagen tillämpas dock förenklat tillståndsförfarande enligt övergångsbestämmelserna.

Separata hypoteksbankers ställning

Enligt den föreslagna lagen om hypoteksbanker och säkerställda obligationer erkänns separata hypoteksbanker fortfarande i den finska lagstiftningen. Framöver är en hypoteksbank till sin karaktär mer som ett kreditinstitut med aktiebolagsform vars tillåtna affärsverksamhet fastställs enligt den föreslagna lagen. På tillståndsförfarandet tillämpas i regel bestämmelserna i hypoteksbankslagen, och särskilda bestämmelser om tillståndsförfarande ingår inte längre i den föreslagna lagen. Såsom i den gällande lagen är tillåten affärsverksamhet för hypoteksbanker emission av säkerställda obligationer, relaterad kreditgivning och annan motsvarande affärsverksamhet. På motsvarande sätt som i den gällande lagen har endast separata hypoteksbanker rätt att använda mellankreditsmodellen i hypoteksbanksverksamhet enligt lagförslaget.

Artikel 4.3 i direktivet ger medlemsstaterna en option att föreskriva om att fordringar som innehavare av säkerställda obligationer som emitterats av hypoteksbanker och derivatrelaterade borgenärer har kan i lag ges bättre förmånsrätt än hypoteksbankens vanliga borgenärer för vilka inga säkerheter ställts. Förslaget utgår från att denna option inte utnyttjas och att ställningen för obligationsinnehavare och derivatrelaterade borgenärer fastställs på samma sätt när både hypoteksbanker och andra kreditinstitut är emittent.

När det gäller borgenärernas företrädesordning till betalning gör de föreslagna bestämmelserna ingen skillnad mellan om emittenten är en separat hypoteksbank eller inte. Även när en hypoteksbank är emittent säkerställs ställningen för obligationsinnehavare och derivatrelaterade borgenärer med hjälp av säkerheter i säkerhetsmassan, till vilka obligationsinnehavare och derivatrelaterade borgenärer har förmånsrätt men inte allmän förmånsrätt till hypoteksbankens alla tillgångar. Eftersom den tillåtna affärsverksamheten för hypoteksbanker enligt förslaget begränsas till att endast omfatta emission av säkerställda obligationer, den relaterade kreditgivningen och den övriga fast anknutna affärsverksamheten, bildar förpliktelseerna för säkerställda obligationer i vilket fall som helst en central del av hypoteksbankens skuldförbindelser och de kreditportföljer som ställts som säkerhet för obligationer utgör på motsvarande sätt en central del av hypoteksbankens tillgångar, och därför anses en särskild bestämmelse om företrädesrätt till betalning inte ge något större mervärde ur obligationsinvesteringarnas perspektiv.

Säkerheter för säkerställda obligationer

Om säkerheter för säkerställda obligationer föreskrivs i kapitel 3 i förslaget till lag om hypoteksbanker och säkerställda obligationer. Förslaget baserar sig främst på godtagbara säkerheter enligt den gällande hypoteksbankslagen. Godtagbara säkerheter är bostads- och affärsfastighetskrediter samt offentliga krediter. Även bostadssammanslutningars krediter med säkerhet är fortfarande godtagbara.

Det föreslås att bestämmelserna om fyllnadssäkerheter i den gällande hypoteksbankslagen ändras så att fyllnadssäkerheter ska uppfylla samma krav som ställs på godtagbara likvida tillgångar för täckning av likviditetskravet enligt artikel 16 i direktivet om säkerställda obligationer. Likviditetskravet på säkerställda obligationer enligt direktivet uppfylls med hjälp av fyllnadssäkerheter. Fyllnadssäkerheter kan fortfarande ställas som tillfällig säkerhet.

Det föreslås att användningen av godtagbara säkerheter begränsas så att säkerheterna ska uppfylla kraven enligt artikel 129 EU:s tillsynsförordning. I artikeln föreskrivs om kraven på både enskilda säkerheter och hela säkerhetsmassan. Genom att begränsa de godtagbara säkerheterna så att de uppfyller kraven enligt artikel 129 i EU:s tillsynsförordning hör alla säkerställda obligationer som emitteras enligt den föreslagna lagen till kategorin europeisk säkerställd obligation (premium). Avgränsningen på det föreslagna sättet är främst en precisering jämfört med den gällande hypoteksbankslagen, eftersom den gällande lagen rätt långt utgår från liknande krav på säkerheterna.

De typer av säkerheter som artikel 6 i direktivet tillåter är betydligt mer omfattande än vad som föreslås som godtagbara säkerheter för säkerställda obligationer i denna proposition. Säkerställda obligationer som emitterats i Finland har till sin karaktär haft hypotekskrediter som säkerhet utom i några exceptionella fall. Kreditinstituten har mycket sällan utnyttjat andra typer av kreditfordringar som säkerhet på grund av att säkerställda obligationer med bostadskrediter som säkerhet i allmänhet varit mer populära bland investerarna och prissättningen av dem varit förmånligare för emittenter än när andra typer av kreditfordringar ens delvis ställts som säkerhet. Kreditklassificerarna har dessutom ansett att det med tanke på förtroendet för finska säkerställda obligationer varit positivt att den nationella lagstiftningen endast tillåter att noggrant utvalda och allmänt kända typer av kreditfordringar ställs som säkerhet för säkerställda obligationer. Därför har det inte ansetts vara motiverat att utvidga de typer av kreditfordringar som kan ställas som säkerhet vid implementeringen av direktivet om säkerställda obligationer.

Förslaget omfattar också bestämmelser om användning av andra krediter än sådana som emittenten ursprungligen beviljat som säkerhet för säkerställda obligationer i enlighet med artikel 9 i direktivet. Då ska emittenten på ett lämpligt sätt säkerställa kreditfordringarnas kvalitet antingen genom att bedöma de använda kriterierna för beviljande av kredit eller genom att på nytt bedöma gäldenärernas kreditvärdighet. Enligt direktivet gäller skyldigheten också ställandet av kreditfordringar som säkerhet genom mellankreditsmodellen. Medlemsstatsoptionen enligt artikel 9.3 i direktivet gör det också möjligt att ställa andra kreditfordringar än sådana som kreditinstituten ursprungligen beviljat som säkerhet för säkerställda obligationer.

Enligt artikel 15 i direktivet omfattar säkerheterna också fordringar som baserar sig på derivatkontrakt, tillgångar för att täcka likviditetskravet samt försäkringsersättningsfordringar för försäkringar för säkerheter för hypotekskrediter enligt artikel 6.6. Förslaget innehåller en bestämmelse om övervakning av att försäkringsskyddet för realsäkerheter för kreditfordringar är tillräckligt enligt artikel 6.6 i direktivet, vilket är en ny skyldighet jämfört med den gällande lagstiftningen.

Det föreslås att bestämmelserna om företrädesrätt till betalning i fråga om säkerställda obligationer ändras så att en kreditfordran som ställts som säkerhet alltid i sin helhet ska ingå i säkerhetsmassan även till den del som det maximala säkerhetsvärdet överskrids. Ändringen baserar sig på artikel 12.1 c i direktivet, enligt vilken tillgångsposter som ställts som säkerhet inte ens delvis för ingå i en emittentens konkursbo.

Ställande av kreditfordringar som säkerhet när realsäkerheter är belägna utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet

Artikel 7 i direktivet innehåller en medlemsstatsoption som gör det möjligt att även ställa sådana kreditfordringar som säkerhet vars säkerheter utgörs av tillgångar utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Förslaget baserar sig på den gällande hypoteksbankslagen så till vida att säkerheterna ska vara belägna inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, och således utnyttjas denna medlemsstatsoption inte.

Enligt marknadspraxis består säkerhetsmassan för säkerställda obligationer som emitterats av finländska kreditinstitut främst av finska bostadskrediter. Det finns motsvarande nationella drag hos säkerställda obligationer i övriga Norden. Även i gränsöverskridande kreditinstitutsverksamhet har emission av säkerställda obligationer i allmänhet separerats till hypoteksbanker i olika stater som använder bostadskrediter som beviljas i dessa stater som säkerheter för obligationer. Med andra ord har man inte heller i dag i någon nämnvärd utsträckning utnyttjat en mer omfattande geografisk spridning av säkerheter för säkerställda obligationer, även om finländska emittenters säkerhetsmassa i vissa fall även bestått av till exempel svenska bostadskrediter. Kreditklassificerarna anser att den nuvarande regleringen enligt vilken säkerhetsmassans struktur är relativt begränsad har varit ändamålsenlig och tydlig. Dessutom har kreditinstitut som är verksamma i Finland relativt lite affärsverksamhet utanför EES. Därför föreslås det inte att det tillåtna geografiska läget för realsäkerheter utvidgas till länder utanför EES.

Säkerhetsmassans sammansättning och dess värdering

Det föreslås att bestämmelserna om säkerhetsmassan och beräkningen av dess värde ska ingå i 4 kapitlet i lagen om hypoteksbanker och säkerställda obligationer. Den gällande hypoteksbankslagen känner inte till termen *säkerhetsmassa*, och det finns inga uttryckliga bestämmelser om särskilda säkerhetsmassor i lagen, trots att lagen i sig gör det möjligt att bilda särskilda säkerhetsmassor. Eftersom ställandet av säkerheter för säkerställda obligationer i form av säkerhetsmassa är etablerad marknadspraxis och direktivet om säkerställda obligationer baserar sig på specifika bestämmelser om säkerhetsmassa, baserar sig också lagförslaget på sådana bestämmelser.

Såsom artikel 15.3 i direktivet förutsätter ska säkerhetsmassan täcka den säkerställda obligationens kapital och räntor, förpliktelser relaterade till derivatkontrakt samt obligationsprogrammens administrations- och avvecklingskostnader. Av dem är administrations- och avvecklingskostnaderna nya förpliktelser som gäller för säkerhetsmassan jämfört med den gällande lagen.

Det föreslås att en begränsning för säkerhetsmassans sammansättning fortfarande ska vara att högst 10 procent av säkerhetsmassans nominella värde får utgöras av affärsfastighetskrediter, om inte annat föreskrivs i villkoren för den säkerställda obligationen. Begränsningen för fyllnadssäkerheter (20 procent av säkerhetsmassans nominella värde eller en större andel med undantagstillstånd av Finansinspektionen) ändras inte. Det föreskrivs dock inte särskilt om begränsning av motpartsrisker relaterade till kreditinstitut, eftersom begränsningen i sig är en följd av bestämmelserna i artikel 129 i EU:s tillsynsförordning. De fyllnadssäkerheter som ställs för

att uppfylla likviditetskravet enligt artikel 16 i direktivet omfattas dock inte av de ovan nämnda begränsningarna.

Beräkningen av övervärde baserar sig i den föreslagna lagen på nuvärdesbaserade kalkylmetoder på motsvarande sätt som i den gällande hypoteksbankslagen. Det föreslås att kraven på övervärde i säkerhetsmassan ska basera sig på artikel 129.3a i EU:s tillsynsförordning så att det övervärde som krävs är antingen två eller fem procent beräknat utifrån nuvärdet beroende på hur de närmare förutsättningarna enligt artikelpunkten uppfylls. Övervärde som beräknats utifrån nuvärde får dock inte leda till lägre säkerhetskrav än kalkylmetoder baserade på nominella värden.

Värdering av kreditfordringar i säkerhetsmassan

Enligt förslaget ska affärsfastighetskrediter i säkerhetsmassan värderas på motsvarande sätt som enligt den gällande lagen, dvs. till 60 procent av värdet på realsäkerheten medan offentliga krediter värderas enligt bokföringsvärdet. Enligt den gällande hypoteksbankslagen får emittenter utnyttja 70 procent av det verkliga värdet på bostadssäkerheter för bostadskrediter vid beräkningen av säkerhetsmassans säkerhetsvärde. Det föreslås att värdet höjs till 80 procent, vilket motsvarar artikel 129 i EU:s tillsynsförordning och det värde som används eller planeras att användas i de centrala jämförelseländerna. I detta sammanhang gäller säkerhetsvärdet endast säkerhetsvärdet på en säkerställd obligations säkerhetsmassa och inte det säkerhetsvärde som används vid kreditinstitutens riskhantering eller kapitaltäckningsredovisning. Ändringen syftar till att harmonisera regleringen av säkerställda obligationer visavi de centrala jämförelseländerna.

Det föreslås att värderingen av oreglerade bostads- och affärsfastighetskrediter i säkerhetsmassan ska ändras så att värdet på dessa säkerheter inte alltid är 0 enligt lagen. Ändringen är motiverad, eftersom realsäkerheter tryggar betalningarna till borgenären trots betalningsdröjsmål i skötseln av krediterna. I Sverige, som är ett centralt jämförelseland, finns ingen motsvarande bestämmelse, och enligt artikel 129 i EU:s tillsynsförordning ska endast säkerhetsvärdet på oreglerade fordringar utan säkerhet sänkas till 0. Emittenter ska dock beakta den förhöjda kreditrisken på grund av oreglerade krediter vid beräkningen av säkerhetsmassans nuvärde och offentliggöra andelen oreglerade krediter i säkerhetsmassan.

Tillåtna derivat

Enligt förslaget är det endast tillåtet att använda derivat i hypoteksbanksverksamhet som skydd mot risker såsom artikel 11 i direktivet om säkerställda obligationer förutsätter. Detta motsvarar regleringen enligt den gällande hypoteksbankslagen. Regleringen av derivat preciseras dock på basis av artikel 11 i direktivet så att derivatens skyddsnivå i förhållande till de risker som skyddas med dem ska granskas regelbundet och att derivat ska avstås till den del som riskerna upphört eller minskat. Ett annat nytt krav, som också baserar sig på artikel 11 i direktivet, är att de derivat som anknyter till hypoteksbanksverksamhet ska förbli i kraft trots att emittenten blir föremål för konkurs, likvidation eller resolutionsförfarande.

Obligationsregister

Bestämmelserna om obligationsregister ingår i 5 kapitlet i den föreslagna lagen om hypoteksbanker och säkerställda obligationer. I stora drag motsvarar de bestämmelserna i 5 kapitlet i den gällande hypoteksbankslagen. I de föreslagna bestämmelserna beaktas dock ställandet av säker-

heter via säkerhetsmassan tydligare än i den gällande lagen. Information om säkerställda obligationer, deras säkerhetsmassor och säkerheterna för säkerhetsmassorna ska föras in i obligationsregister. Skyldigheten att föra obligationsregister baserar sig för sin del också på artikel 12 i direktivet om säkerställda obligationer som förutsätter att säkerheter för säkerställda obligationer ska kunna identifieras och separeras från emittentens andra tillgångar samt på artikel 18 i direktivet som förutsätter bokföring av transaktioner relaterade till säkerställda obligationer.

Likviditetskrav

Bestämmelser om särskilda likviditetskrav för säkerställda obligationer ingår i 6 kapitlet i den föreslagna lagen om hypoteksbanker och säkerställda obligationer. Kravet är nytt och baserar sig på artikel 16 i direktivet om säkerställda obligationer. Det är inte fråga om en medlemsstatsoption. Enligt likviditetskravet ska emittenten hela tiden ha en likviditetsreserv som motsvarar det maximala kumulativa nettoutflödet under de kommande 180 dagarna. För närvarande är kreditinstitut som bedriver hypoteksbanksverksamhet skyldiga att endast iakttäta det allmänna likviditetskravet (LCR) i EU:s tillsynsförordning, enligt vilket kreditinstitut ska ha en likviditetsreserv som täcker nettoutflödet under de kommande 30 dagarna i en estimerad stressituation.

Artikel 16.5 i direktivet innehåller en medlemsstatsoption enligt vilken en medlemsstat kan föreskriva att beräkningen av likviditetskravet i stället för den säkerställda obligationens normala förfallodag kan grundas på den sista möjliga förfallodagen enligt villkoren för obligationen, om den säkerställda obligationen har villkor för uppskjutande av förfallodagen (*soft bullet*) som uppfyller kraven enligt artikel 17 i direktivet. Det föreslås att beräkningsregeln som baserar sig på medlemsstatsoptionen införs i bestämmelserna om likviditetskrav. I praktiken innebär detta att emittenter kan ersätta likviditetskravet med *soft bullet*-villkor. Utnyttjandet av medlemsstatsoptionen gör det möjligt att fortfarande använda *soft bullet*-villkor som varit vanliga enligt finsk marknadspraxis. *Soft bullet*-villkor har förbättrat säkerställda obligationers kreditbetyg. När det gäller den föreslagna lösningen hänvisas också till utlåntagandet av riksdagens ekonomiutskott EkUU 31/2018 rd, enligt vilket ekonomiutskottet ansåg att det var viktigt att nationellt implementera en bestämmelse som möjliggör *soft bullet*-villkor som ett alternativ till upprätthållandet av fullständiga likviditetskrav.

Reglering av villkor för uppskjutande av säkerställda obligationers förfallodag (soft bullet)

Bestämmelser om villkoren för uppskjutande av säkerställda obligationers förfallodag ingår i 6 kapitlet i den föreslagna lagen om hypoteksbanker och säkerställda obligationer. Förslaget baserar sig på medlemsstatsoptionen enligt artikel 17 i direktivet om säkerställda obligationer. Enligt direktivet ska den nationella regleringen av *soft bullet*-villkor uppfylla randvillkoren enligt direktivet. Den gällande lagstiftningen ställer inga krav för *soft bullet*-villkor, och därför har användningen av sådana villkor baserat sig på allmänna avtalsrättsliga bestämmelser och principer. De föreslagna bestämmelserna är därför nya till sin karaktär.

Enligt förslaget är det möjligt att skjuta upp förfallodagen för en säkerställd obligation endast om denna möjlighet nämns i villkoren. Artikel 17 i direktivet förutsätter att villkoren för uppskjutande av förfallodagen ska basera sig på objektiva kriterier. Kriterierna för och de övriga närmare bestämmelserna om uppskjutande av förfallodagen får fastställas nationellt. De föreslagna kriterierna för uppskjutande av förfallodagen anknyter till emittentens likviditetsunderskott, och detta anses vara motiverat på grund av att *soft bullet*-villkor till sin karaktär skyddar emittentens likviditetsställning. Uppskjutandet av förfallodagen får dock inte påverka ordningsföljden för säkerställda obligationers normala förfallodagar. Eftersom direktivet förutsätter att emittenten inte enligt sitt övervägande får skjuta upp förfallodagen, ska uppskjutande förutsätta

tillstånd av Finansinspektionen. Finansinspektionen prövar utifrån tillståndsförfarandet om de lagstadgade kraven för att skjuta upp förfallodagen uppfylls.

Mellankreditsmodellen

Bestämmelserna om mellankreditsmodellen ingår i 7 kapitlet i den föreslagna lagen om hypoteksbanker och säkerställda obligationer. Bestämmelserna motsvarar i stora drag bestämmelserna om mellankredit i den gällande hypoteksbankslagen. Mellankreditsmodellen baserar sig på en medlemsstatsoption i artikel 9.2 i direktivet, enligt vilken säkerheter för säkerställda obligationer även kan ställas genom finansieringssäkerhetsförfarande som avses i direktivet om finansiell säkerhet.

Det föreslås att mellankreditsmodellen ska avgränsas så att den endast kan användas som ett internt finansieringsarrangemang inom en konsolideringsgrupp eller sammanslutning av inlåningsbanker. Den föreslagna avgränsningen är motiverad för att säkerställa att risker relaterade till balansräkningens inteckningsgrad och betydande ekonomiska förbindelser relaterade till säkerställda obligationer även i övrigt ska kunna övervakas effektivt i tillsynen över banker. Den föreslagna begränsningen påverkar inte nuvarande aktörer, eftersom mellankreditsmodellen inte har använts så att gränser mellan kreditinstitutskonglomerat överskridits.

Artikel 8 i direktivet innehåller en medlemsstatsoption som gör det möjligt att föreskriva om emission av säkerställda obligationer inom kreditinstitutskonglomerat, där internt emitterade säkerställda obligationer ställs som säkerhet för externt emitterade säkerställda obligationer. På den finska obligationsmarknaden är sådana arrangemang främmande, och inga möjligheter att utnyttja arrangemanget i Finland har identifierats. Därför föreslås det att medlemsstatsoptionen som avses i artikel 8 i direktivet inte ska implementeras.

Övervakare av säkerhetsmassan

Enligt artikel 13 i direktivet kan medlemsstaterna föreskriva om en skyldighet att inrätta en separat övervakare av säkerhetsmassor (*cover pool monitor*) vars uppgifter omfattar fortlöpande övervakning av att säkerheterna för säkerställda obligationer uppfyller de lagstadgade kriterierna. Vid lagberedningen dök det inte upp några behov av att nationellt införa en sådan skyldighet i synnerhet för att den nationella regleringen av säkerställda obligationer fortfarande endast skulle basera sig på bostads- och affärsfastighetskrediter samt offentliga krediter, vilket innebär att det i praktiken inte kan uppstå sådana komplexa strukturer hos säkerhetsmassor, där övervakaren av säkerhetsmassorna skulle medföra olika marknadsparter lika stor nytta som de estimerade kostnaderna och den administrativa bördan.

Informationsskyldighet och beteckning för säkerställd obligation

Bestämmelser om informationsskyldighet ingår i 8 kapitlet i den föreslagna lagen om hypoteksbanker och säkerställda obligationer. Enligt de föreslagna bestämmelserna ska emittenter minst kvartalsvis offentliggöra information om säkerställda obligationer på sin webbplats. Det är fråga om helt nya bestämmelser, men å andra sidan har emittenter av säkerställda obligationer i allmänhet publicerat motsvarande information.

I artikel 14 i direktivet föreskrivs om minimikraven för offentliggörande av kvartalsvis information om säkerställda obligationer. Det föreslås att minimikraven enligt direktivet preciseras och utvidgas så att bostadskrediter ska specificeras som krediter beviljade till privatpersoner, bostadsaktiebolag respektive andra bostadssammanslutningar. I enlighet med rådande praxis

föreslås det dessutom att minimikraven enligt direktivet skärps så att emittenter också ska hålla tidigare publicerad information framlagd. Ett annat krav som är strängare än minimikraven enligt direktivet är att information ska hållas framlagd åtminstone för innevarande år och de fem föregående kalenderåren.

I artikel 27 i direktivet föreskrivs om rätten att använda beteckningen europeisk säkerställd obligation för säkerställda obligationer som uppfyller kraven enligt den nationella regleringen. Beteckningen europeisk säkerställd obligation (premium) får endast användas för sådana säkerställda obligationer som uppfyller kriterierna enligt artikel 129 i EU:s tillsynsförordning. Enligt förslaget kommer endast beteckningen europeisk säkerställd obligation (premium) att användas, eftersom alla emitterade obligationer ska uppfylla kraven enligt artikel 129 i EU:s tillsynsförordning enligt den föreslagna regleringen.

Konkurs och likvidation

Det föreslås att bestämmelserna om förfarandet i situationer där en emittent eller en gäldenär för mellankredit blir föremål för konkurs eller likvidation ska ingå i 9 kapitlet i lagen. De motsvarar rätt långt bestämmelserna i 6 kapitlet i den gällande hypoteksbankslagen. Det föreslås att bestämmelserna för tydlighets skull även ska beskriva utredningsmannens uttryckliga uppgifter och att vissa andra nödvändiga preciseringar och tillägg ska göras i synnerhet när det gäller mellankreditsmodellen. Det föreslås att förmånsrättsställningen för likviditetskredit som tas vid en emittents likvidation eller konkurs ändras så att borgenären för likviditetskrediten har rätt att få betalning från säkerheter i säkerhetsmassan först efter borgenärer med obligations- och derivatrelaterade fordringar. Ändringen av förmånsrättsställningen baserar sig på artikel 4.1 b i direktivet, enligt vilken säkerhetsmassan i första hand ska trygga ställningen för obligations- och derivatborgenärer.

Avveckling av begränsningarna för säkerställda obligationers genomsnittliga löptid

Det föreslås att 17 § 1 mom. i den gällande hypoteksbankslagen, enligt vilket den återstående genomsnittliga lånetiden för säkerställda obligationer inte får vara längre än den återstående genomsnittliga löptiden för de krediter som är antecknade i obligationsregistret, inte införs i den nya lagen. Direktivet om säkerställda obligationer innehåller inte heller någon sådan begränsning. Begränsningen har bedömts vara artificiell på grund av att i synnerhet bostadskrediternas faktiska lånetid ofta avviker från lånetiden enligt kreditavtalet, eftersom bostadslån i allmänhet konkurrensutsätts tidvis eller bostadslånet återbetalas i samband med bostadsköp. Dessutom är begränsningen av den genomsnittliga löptiden sådan att den begränsar kreditinstitutens möjligheter till mer långfristig finansiering. En motsvarande begränsning finns inte heller i de centrala jämförelseländerna. Ändringen harmoniserar för sin del regleringen av säkerställda obligationer på medlemsstatens initiativ, och även Europeiska bankmyndigheten har rekommenderat sådana åtgärder.

Påföljder

Det föreslås att bestämmelserna om påföljder ska ingå i 10 kapitlet i lagen om hypoteksbanker och säkerställda obligationer. Dessutom föreslås det att vissa bestämmelser i lagen om Finansinspektionen ska ändras. Förslagen baserar sig på artikel 22 och 23 i direktivet om säkerställda obligationer. I dessa artiklar föreskrivs om omständigheter i vilka tillsynsmyndigheten kan ingripa genom administrativa sanktioner eller andra tillsynsbefogenheter. Direktivet förutsätter att bestämmelserna om sanktioner och tillsynsbefogenheter ska genomföras effektivt. Direktivet ställer dock inte krav för sanktionsbelopp eller maximi- eller minimibelopp, utan sanktionernas

nivå fastställs nationellt. Det föreslås att bestämmelserna om administrativa påföljder genomförs i samma skala som överträdelser av bestämmelser om kreditinstitutsverksamhet.

Förslaget innehåller också en bestämmelse om hypoteksbanksbrott som motsvarar bestämmelsen i den gällande hypoteksbankslagen. Bestämmelsen skulle dock preciseras för att i högre grad motsvara den föreslagna lagen om hypoteksbanker och säkerställda obligationer. Artikel 23.1 b andra stycket i direktivet gör det möjligt att låta bli att föreskriva om administrativa påföljder om sådana gärningar medför straffrättsliga påföljder. Det föreslås att denna option inte ska utnyttjas för att bestämmelserna om påföljder i lagstiftningen om kreditinstitut ska förbli konsekventa.

Övergångsbestämmelser

Den föreslagna lagen om hypoteksbanker och säkerställda obligationer medför i regel inga retroaktiva konsekvenser för redan emitterade säkerställda obligationer. Enligt de föreslagna övergångsbestämmelserna ska förenklat tillståndsförfarande enligt den gällande hypoteksbankslagen tillämpas på kreditinstitut som bedriver hypoteksbanksverksamhet när de ansöker om tillstånd för hypoteksbanksverksamhet. Det föreslås att den medlemsstatsspecifika optionen om en två år lång övergångstid för höjning av kapitalbeloppet för emitterade säkerställda obligationer (*tap issues*) enligt artikel 30.2 i direktivet om säkerställda obligationer ska ingå i övergångsbestämmelserna.

Skyldighet att bedöma risker som hänför sig till intecknade tillgångar

Volymen för säkerställda obligationer har under de cirka tio senaste åren ökat kraftigt, vilket för sin del har ökat de intecknade tillgångarna i kreditinstitutens balansräkningar. Därför är det motiverat att även granska regleringen av riskhanteringen av intecknade tillgångar i balansräkningen.

Bestämmelsen i 9 kap. 17 § 5 mom. i kreditinstitutslagen är relativt allmän till sin karaktär när det gäller risker relaterade till intecknade tillgångar i balansräkningen. Det föreslås att bestämmelsen preciseras så att ett kreditinstitut ska bedöma risker relaterade till intecknade tillgångar i balansräkningen med tanke på likviditetens tillräcklighet mer noggrant än i dag innan säkerställda obligationer emitteras. Det föreslås att de aspekter som ska beaktas vid bedömningen omfattar intecknade balansräkningsposter i sin helhet (med beaktande även av andra instrument som ökar inteckningen av balansräkningen), skyldigheter att komplettera säkerhetsmassan i synnerhet om värdet på säkerheterna sjunker, refinansieringsställning för kreditinstitut och konsolideringsgrupper samt sammanslutningar och tillräckligheten hos återhämtnings- och resolutionsplaner för att säkerställa likviditeten i krissituationer. På grund av att frågan är viktig föreslås det att denna bedömning ska göras på styrelsenivå inom kreditinstitutet. Till sin karaktär baserar sig ändringen inte på EU-lagstiftning utan på nationella behov.

Övriga förslag

Förslaget till lag om ändring av lagen om Finansinspektionen är kopplad till genomförandet av direktivet om säkerställda obligationer på grund av Finansinspektionens tillsyns- och påföljdsbefogenheter.

I propositionen ingår dessutom förslag till ändring av lagen om resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag (1194/2014) samt lagen om investeringstjänster (747/2012). De föreslagna ändringarna anknyter till komplettering eller precisering av det tidigare genomförandet av EU-

direktivet om tillsyn av värdepappersföretag samt direktivet om återhämtning och resolution av banker.

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

Konsekvenser för marknaden för säkerställda obligationer och investerarskyddet

Emission av säkerställda obligationer har i hög grad baserat sig på marknadsvillkor. Investörarna och kreditklassificerarna granskar obligationer och deras säkerheter utifrån säkerställda obligationers säkerhetskrav, avtalsvillkor och strukturella egenskaper mer ingående än vad minimikraven enligt lagstiftningen förutsätter. Det är sannolikt att en motsvarande konstellation fortsätter även framöver.

Likviditetskravet på 180 dagar enligt artikel 16 i direktivet ökar för sin del investerarskyddet för säkerställda obligationer, men å andra sidan ökar också emittenternas kapitalkostnader eftersom likviditet binds vid återbetalningen av säkerställda obligationer betydligt tidigare än enligt det allmänna likviditetskravet (LCR) på 30 dagar som kreditinstituten tillämpar. De föreslagna bestämmelserna gör det möjligt för emittenter att använda soft bullet-villkor för säkerställda obligationer som till sin karaktär är avtalsarrangemang som på sätt och vis ersätter likviditetskrav.

Om emittenterna inte får motsvarande nytta av det nya likviditetskravet till exempel i form av lägre finansieringskostnader, kan avtalsvillkor för förlängd maturitet för säkerställda obligationer eller andra flexibla förfallostrukturer bli vanligare på marknaden för säkerställda obligationer.

Det är i allmänhet andra kreditinstitut och institutionella investerare som investerar i säkerställda obligationer, och till följd av sin expertis och sina investeringsvolymerna har de bättre möjligheter att bedöma investeringsobjektens egenskaper och risker än små investerare. Små investerare har i allmänhet inte direkt investerat i säkerställda obligationer. Eftersom säkerställda obligationer i allmänhet omfattas av mindre rigorösa kapitaltäckningskrav enligt artikel 129 i EU:s tillsynsförordning och eftersom säkerställda obligationer godtas som centralbanks-säkerheter och ingår i centralbankernas köpprogram, kommer säkerställda obligationer fortfarande att vara ett attraktivt investeringsobjekt för kreditinstitut.

I och med genomförandet av direktivet om säkerställda obligationer blir emittenter av säkerställda obligationer enligt lagen skyldiga att kvartalsvis offentliggöra central information om obligationer och deras säkerhetsmassa. Motsvarande information offentliggörs redan i dag av emittenter som anslutit sig till ECBC, och de representerar cirka 95 procent av den europeiska marknaden för säkerställda obligationer. Genomförandet av direktivet påverkar därför inte i någon högre grad den information som i dag offentliggörs om säkerställda obligationer enligt marknadspraxis. Införandet av lagstadgade närmare informationsskyldigheter så att de omfattas av myndighetstillsyn kan dock framöver öka förtroendet för den information som offentliggörs om säkerställda obligationer på ett mer allmänt plan och därigenom för sin del göra investerarkretsen mer heterogen.

Konsekvenser för emission av säkerställda obligationer och emittenters ställning

Höjningen av bostadskrediternas maximala säkerhetsvärde från 70 till 80 procent i förhållande till realsäkerhetens verkliga värde enligt förslaget gör det möjligt för emittenter av säkerställda

obligationer att på ett mer heltäckande sätt utnyttja krediter med en högre belåningsgrad i säkerhetsmassan. Den föreslagna ändringen gäller endast bostadskrediters säkerhetsvärde i säkerhetsmassan, vilket innebär att ändringen inte påverkar värderingen av bostadssäkerheter i kreditinstitutens riskhantering eller utlåningspraxis. För närvarande varierar värderingen av bostadssäkerheter inom utlåning mellan 60 och 80 procent beroende på kreditinstitut och i vissa fall även på säkerhetens särskilda drag. I allmänhet är värdet på säkerheter 70 eller 75 procent.

Höjningen av säkerhetsvärdet kan i sig bidra till att kreditinstitut kommer att utnyttja finansiering med hjälp av säkerställda obligationer i ännu högre grad än i dag. Den föreslagna ändringen höjer dock endast säkerhetsvärdet på sådana bostadskrediter där kreditens förhållande till säkerhetsvärdet är över 70 procent. Vid emission av säkerställda obligationer har kreditklassificerare i allmänhet gynnat så låga belåningsgrader i säkerhetsmassan som möjligt, och därför ställs bostadskrediter med en låg belåningsgrad i allmänhet som säkerhet för säkerställda obligationer. Såsom det framgår ovan i avsnitt 3.1 är det genomsnittliga förhållandet mellan bostadskrediter i säkerhetsmassan och säkerhetsvärdet cirka 50 procent. Detta relationstal har varit relativt stabilt. Med beaktande av marknadspraxis för säkerställda obligationer och av att förändringen kommer att påverka en relativt begränsad andel av kreditstocken, är incitamentet att på grund av ändringen av säkerhetsvärdet emittera säkerställda obligationer i större skala på sin höjd litet.

Direktivet om säkerställda obligationer förutsätter direktivenligt tillstånd av emittenter. Således ska nuvarande emittenter ansöka om nytt tillstånd enligt de föreslagna bestämmelserna. Detta orsakar tillfällig administrativ börda och kostnader för emittenter i form av tillståndsavgifter till Finansinspektionen.

Konsekvenser för bostadsmarknaden och beviljandet av bostadskrediter

I Finland är säkerställda obligationer ett finansieringsinstrument bland andra. Till exempel till skillnad från Danmark finns det ingen direkt koppling mellan säkerställda obligationer och de bostadskrediter som utgör säkerhet för dem.

Kreditklassificerare och institutionella investerare som investerar i säkerställda obligationer bedömer kvaliteten på säkerheter i säkerhetsmassan. De finländska säkerställda obligationernas förmånlighet har baserat sig på bland annat bostadskrediter med en låg belåningsgrad som säkerhet och relativt stabil bostadsmarknad. På ett allmänt plan uppmuntrar emission av säkerställda obligationer kreditinstitut till att använda sunda kriterier för beviljande av kredit och låga belåningsgrader, eftersom obligationsinvesterarna utöver kreditinstitutets allmänna kreditvärddighet bedömer den kreditgivning och kreditmarknad vars kreditfordringar ställs som säkerhet för säkerställda obligationer.

Eftersom bostadskrediter är ett centralt affärsområde för de finländska kreditinstituten, säkerställer tillgången till finansiering och dess förmånlighet för sin del även kreditinstitutens möjligheter att finansiera bostäder. Eftersom säkerställda obligationer är ett förmånligt sätt för finansiering för finländska kreditinstitut har de ansetts vara en orsak till att de finländska bostadskrediterna är förmånliga.

Regleringen av säkerställda obligationer styr på sin höjd indirekt beviljandet av bostadskrediter. Det är dock svårt att uppskatta regleringens konsekvenser för beviljandet av bostadskrediter, eftersom beviljandet av bostadskrediter även påverkas av bland annat beskattningsrelaterade omständigheter, regleringen av kapitaltäckningsgraden och av den maximala belåningsgraden samt konkurrensen mellan kreditinstituten. Emissionerna av säkerställda obligationer har ökat avsevärt under de senaste cirka tio åren. Detta har särskilt berott på säkerställda obligationers

stabila priser och prisskillnad jämfört med normal senior finansiering. Något tydligt samband mellan ökande emissioner av säkerställda obligationer och beviljande av bostadskrediter kan inte konstateras. Indirekt kan emissioner av säkerställda obligationer dock stödja utlåningen av sådana krediter som kan inkluderas i säkerhetsmassan.

Konsekvenser för kreditinstitutens finansiering och hantering av balansrisker

En höjning av det maximala säkerhetsvärdet på bostadskrediter ökar kreditinstitutens möjligheter att få långfristig finansiering. Emissioner av säkerställda obligationer ökar dock för sin del kreditinstitutens inteckningsgrad på grund av säkerheterna i säkerhetsmassan. Dessa säkerheter är separerade för att säkerställa obligationsinnehavarnas intressen om emittenten råkar ut för insolvens eller andra störningar, och säkerställda obligationer kan således inte nedsättas om investeransvaret realiseras i samband med en resolution (*bail-in*). Säkerställda obligationer är dock inte de enda instrumenten som påverkar inteckningsgraden för kreditinstitutens balansräkningar. Andra instrument som påverkar balansräkningens inteckningsgrad är bland annat derivat med säkerheter och värdepappersrelaterade sälj- och återköpsavtal (*repo*).

Med tanke på säkerställandet av kreditinstitutens refinansiering vid störningar på finansmarknaden är det viktigt att kreditinstituten har tillgängliga tillgångar i balansräkningen som kan användas för finansiering mot säkerheter. Sådan finansiering utgörs av centralbanksfinansiering mot säkerhet och även säkerställda obligationer. En alltför hög inteckningsgrad i balansräkningen minskar i allmänhet kreditinstitutets ekonomiska handlingsutrymme och dess möjligheter att få finansiering för verksamheten vid ekonomiska utmaningar. Ett exempel på en snabb nedgång på marknaden för finansiering utan säkerhet var finanskrisen år 2008, varefter kreditinstitutens finansiering mot säkerhet blev allt viktigare för kreditinstituten även i normala förhållanden.

Det föreslagna slopandet av begränsningarna för säkerställda obligationers genomsnittliga löptid och höjningen av bostadskrediters maximala säkerhetsvärde i säkerhetsmassan från 70 till 80 procent förbättrar allmänt taget kreditinstitutens möjligheter till finansiering mot säkerhet. Ändringarna gör det möjligt att utnyttja kreditfordringar med säkerhet i högre grad både under normala förhållanden och vid störningar. Till följd av ändringarna av säkerhetsvärdena på oreglerade bostads- och affärsfastighetskrediter leder det att krediten är oreglerad inte automatiskt till att den värderas till 0, vilket för sin del minskar de lagstadgade skyldigheterna att komplettera säkerhetsmassan vid lågkonjunktur. Ändringarna ökar således kreditinstitutsverksamhetens stabilitet.

Förslaget omfattar en begränsning enligt vilken mellankreditsmodellen endast är tillåten när ett kreditinstitut som är gäldenär för mellankrediten hör till samma konsolideringsgrupp eller sammanslutning av inlåningsbanker. Enligt förslaget begränsas användningen av mellankreditsmodellen till att endast gälla inom en konsolideringsgrupp, varvid riskhanteringen och övervakningen av kreditinstitutens likviditet och balansräkningens inteckningsgrad kan ordnas effektivt. Begränsningen av mellankreditsmodellen enbart till ett internt finansieringsarrangemang inom konsolideringsgrupper eller sammanslutningar av inlåningsbanker påverkar dock inte kreditinstitutens verksamhet, eftersom arrangemang för mellankrediter som sträcker sig utanför konsolideringsgrupper inte används för närvarande.

I och med den föreslagna preciseringen av 9 kap. 17 § 5 mom. i kreditinstitutslagen blir dock kreditinstituten i anslutning till hanteringen av likviditetsrisker skyldiga att mer exakt estimerar balansräkningens inteckningsrisk när det gäller säkerställda obligationer och även beakta andra

instrument som ökar balansräkningens inteckningsgrad samt förberedelserna enligt återhämtnings- och resolutionsplanerna. Preciseringen av bestämmelsen om hanteringen av risker relaterade till likviditeten och balansräkningens inteckningsgrad kommer uppskattningsvis att minska de risker som orsakas av de föreslagna ändringarna för att harmonisera regleringen, men de förbättrar också hanteringen av risker relaterade till balansräkningens inteckningsgrad.

Konsekvenser för Finansinspektionens verksamhet

De centrala föreslagna förslagen med tanke på Finansinspektionens verksamhet gäller inrättandet av ett tillståndsförfarande för säkerställda obligationer och utfärdandet av nya föreskrifter baserade på de föreslagna bestämmelserna.

Direktivet förutsätter tillstånd för emission av säkerställda obligationer enligt direktivet och för användning av obligationsbeteckningar enligt direktivet (*européisk säkerställd obligation och europeisk säkerställd obligation (premium)*). De nuvarande koncessionerna för hypoteksbanker och utvidgningen av koncessioner för hypoteksbanksverksamhet uppfyller inte i sig kraven för fortsatt emission av säkerställda obligationer enligt direktivet, vilket innebär att även aktörer som redan bedriver hypoteksbanksverksamhet behöver nya tillstånd. De föreslagna ändringarna förutsätter att Finansinspektionen uppdaterar sina föreskrifter och anvisningar så att de motsvarar den nya lagen. Inför lagens ikraftträdande är det möjligt att Finansinspektionen kan behöva antingen extra resurser eller omfördelning av personalresurser på grund tillståndprocessen och uppdateringen av föreskrifterna och anvisningarna.

För att täcka myndighetskostnader för beviljande av tillstånd för hypoteksbanksverksamhet kan Finansinspektionen ta ut avgifter av emittenter enligt lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992). Finansinspektionen har en prislista över avgifter för tillstånd och andra myndighetsprestationer som uppdateras regelbundet.

5 Alternativa handlingsvägar

5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser

Tillståndsförfaranden för säkerställda obligationer

Det föreslås att tillståndsförfarandet enligt artikel 19 i direktivet om säkerställda obligationer genomförs enligt principen om ett tillstånd så att ett tillstånd möjliggör emission av säkerställda obligationer som uppfyller kraven enligt den föreslagna lagen om hypoteksbanker och säkerställda obligationer. Som alternativ har flera tillstånd övervägts så att till exempel ett kreditinstitut alltid skulle ansöka om tillstånd för inrättande av ett program för emission av obligationer. Direktivet låter dock medlemsstaterna fastställa hur obligationsprogram som avses i direktivet ska definieras nationellt.

Den föreslagna lösningen som baserar sig på principen om ett tillstånd motsvarar den gällande hypoteksbankslagens struktur som anses vara ändamålsenlig. Det viktiga jämförelselandet Sverige tänker dessutom genomföra det tillstånd som direktivet förutsätter på motsvarande sätt som det föreslås i denna proposition. Flera tillstånd skulle göra regleringen komplicerad och öka både kreditinstitutens och Finansinspektionens administrativa börda. Flera tillstånd anses inte öka förtroendet för finansmarknaden eller göra tillsynen över kreditinstitut effektivare eller underlätta kreditinstitutens finansiering med beaktande av att hypoteksbanksverksamheten fortfarande omfattas av fortlöpande tillsyn enligt såväl de föreslagna bestämmelserna som hypoteksbankslagen.

Reglering som möjliggör flera tillstånd har ansetts vara onödig även med beaktande av att de typer av kreditfordringar som kan godtas som säkerhet enligt den föreslagna lagen fortfarande förblir högklassiga och väl etablerade (bostads- och affärsfastighetskrediter samt offentliga krediter), och därför är ett mer detaljerat tillståndsförfarande inte relevant med tanke på målen för regleringen. Det skulle ha varit motiverat att bedöma genomförandet annorlunda, om det föreslagits att de godtagbara typerna av säkerheter ska utvidgas i samband med genomförandet av direktivet.

Maximalt säkerhetsvärde på bostadskrediter i säkerhetsmassan

I propositionen föreslås att det maximala säkerhetsvärdet på bostadskrediter i säkerhetsmassan för säkerställda obligationer höjs från nuvarande 70 procent till 80 procent i förhållande till det verkliga värdet på realsäkerheter för bostadskrediter. Säkerhetsvärdet på 80 procent motsvarar det maximala säkerhetsvärdet enligt artikel 129.1 d ii i EU:s tillsynsförordning, och detta krav ska uppfyllas för att ett kreditinstitut som investerat i säkerställda obligationer ska kunna utnyttja det gynnsammare kapitalkravet enligt EU:s tillsynsförordning. Den föreslagna ändringen motsvarar också lösningarna i de viktigaste jämförelseländerna: I Sverige föreslås det att det maximala säkerhetsvärdet på bostadskrediter ändras till 80 procent, och denna procentsats gäller redan i bland annat Danmark och Nederländerna.

Direktivet om säkerställda obligationer harmoniserar inte säkerhetsvärdena på annat sätt än att beteckningen europeisk säkerställd obligation (premium) endast får användas om en obligation uppfyller kriterierna enligt artikel 129 i EU:s tillsynsförordning. Direktivet tillåter i sig avvikelser från EU:s tillsynsförordning, vilket innebär att säkerhetsvärdet kan vara lägre än enligt EU:s tillsynsförordning. Således har ett alternativ till den föreslagna lösningen främst varit att säkerhetsvärdet på bostadskrediter i säkerhetsmassan bevaras vid nuvarande 70 procent i förhållande till det verkliga värdet på realsäkerheter för bostadskrediter.

Den föreslagna höjningen av säkerhetsvärdet från 70 till 80 procent baserar sig på en balansgång mellan främjandet av en harmonisering av regleringen för att främja kreditinstitutens finansieringsmöjligheter och incitament för en ökning av in-teckningsgraden för kreditinstitutens balansräkningar och belåningsgraden för bostadskrediter. En harmonisering av regleringen jämnar ut konkurrens- och verksamhetsförutsättningarna mellan kreditinstitut, vilket på ett allmänt plan bör anses vara positivt med tanke på såväl de inhemska kreditinstitutens konkurrenskraft som minskningen av regleringsarbitrage. En mer omfattande möjlighet att utnyttja säkerheter stöder kreditinstitutens finansiering i synnerhet i störningssituationer. En höjning av säkerhetsvärdet kan å andra sidan uppmuntra kreditinstitut att i högre grad utnyttja säkerställda obligationer i finansieringen och således öka kreditinstitutens exponering för risker på den finska och nordiska bostads- och fastighetsmarknaden.

Bevarandet av säkerhetsvärdet vid 70 procent kunde uppmuntra kreditinstitut att överföra kreditportföljer till länder med en gynnsammare reglering i synnerhet när det gäller gränsöverskridande kreditinstitutskoncerner. Denna risk skulle accentueras om Sverige höjer säkerhetsvärderingsprocenten från 75 till 80 procent i samband med genomförandet av direktivet om säkerställda obligationer. Strängare gränser för säkerhetsvärden på bostadskrediter enligt den nationella lagstiftningen skulle dessutom göra kreditinstitutens finansiering svårare än i jämförelseländerna i synnerhet vid störningar på finansmarknaden, då finansiering mot säkerheter blir viktigare.

I denna proposition har det bedömts att bevarandet av säkerhetsvärderingen vid 70 procent med de ovan konstaterade negativa konsekvenserna för kreditinstitutens och finansmarknadens funktion samt kreditinstitutens tolerans mot störningar skulle medföra större nackdelar än de

negativa konsekvenser och risker som den föreslagna höjningen av säkerhetsvärdet till 80 procent medför. Såsom det konstaterats i avsnitt 3.1 tyder statistiska fakta på att marknaden för säkerställda obligationer på längre sikt gynnar en säkerhetsmassa med en relativt låg belåningsgrad, eftersom den genomsnittliga belåningsgraden stabiliserats till cirka 50 procent även på längre sikt. Med andra ord, eftersom investerarna prefererar en låg belåningsgrad, kan lagstadgade maximala säkerhetsvärden inte anses var en betydande och omedelbart styrande faktor när det gäller bostadskrediter så att belåningsgrader på över 70 procent skulle öka enbart på grund av ändringen av regleringen av säkerställda obligationer. Därför anses den föreslagna ändringen av säkerhetsvärdet inte i sig medföra omedelbara konsekvenser för emission av säkerställda obligationer. De primära incitamenten för emission av säkerställda obligationer uppskattas vara skillnaden i kostnader jämfört med finansiering utan säkerheter och den gynnsammare regleringen av kapitalkraven enligt EU:s tillsynsförordning.

Expansion av mellankreditsmodellen till gränsöverskridande kreditinstitutsverksamhet

Beredningen av propositionen utgick från en expansion av mellankreditsmodellen så att gäldenären för mellankredit även kunde vara ett kreditinstitut inom EES, om kreditinstitutet hör till samma konsolideringsgrupp eller sammanslutning av inlåningsbanker som hypoteksbanken. Den föreslagna ändringen ansågs göra finansieringen mer flexibel i gränsöverskridande kreditinstitutskoncerner och främja jämlika konkurrensförutsättningar för kreditinstituten i Finland. Det var dock inte möjligt att införliva förslaget i den slutliga propositionen på grund av den fortsatta beredning som detta skulle ha krävt.

5.2 Handlingsmodeller som används eller planeras i andra medlemsstater

De viktigaste jämförelseländerna inom EU med tanke på proposition är Sverige, Nederländerna, Danmark och Tyskland. I denna internationella jämförelse beskrivs väsentliga åtgärder för att genomföra direktivet och andra omständigheter i lagstiftningen i dessa länder. De viktigaste ändringarna med tanke på denna proposition anknyter till förlängning av obligationers maturitet, beräkningen av likviditetskravet på 180 dagar enligt direktivet, säkerhetsmassans sammansättning och tillståndsförfarandet för emission av obligationer.

Sverige¹⁵

Enligt den gällande lagstiftningen i Sverige kan säkerställda obligationer emitteras om emittenten har gällande tillstånd för kreditinstitutsverksamhet. I och med genomförandet av direktivet planerar Sverige att införa ett separat tillståndsförfarande för emission av säkerställda obligationer. Tillståndet ger allmän rätt att emittera säkerställda obligationer enligt svensk lag.

Enligt gällande svensk lag har det varit tillåtet att förlänga säkerställda obligationers maturitet på basis av avtalsfrihet. Avtalsvillkor som tillåter förlängning av maturiteten har varit relativt sällsynta i Sverige och i praktiken främst använts för valutadenominerade obligationer. Sverige planerar dock att i sin lagstiftning inkludera den medlemsstatsspecifika optionen om förlängning av säkerställda obligationers maturitet, vilket direktivet tillåter. I och med direktivet införlivas förutsättningarna för förlängning av maturiteten uttryckligen i lagstiftningen. En förutsättning för förlängning av maturiteten är för det första att denna möjlighet uttryckligen nämns i avtalsvillkoren för säkerställda obligationer. En orsak till förlängning av maturiteten kan vara

¹⁵ Texten under denna rubrik baserar sig på kommittébetänkandet [SOU 2020:61](#). Kommittébetänkandet var i skrivande stund under fortsatt beredning, och slutlig information om regleringslösningarna i Sverige saknades.

emittentens likviditetsbrist och att förlängningen av maturiteten kan förhindra att emittenten blir insolvent. Tillstånd för förlängning av maturiteten beviljas på ansökan av den svenska finanstillsynsmyndigheten Finansinspektionen.

Det föreslås att likviditetskravet på 180 dagar enligt direktivet i regel ska räknas från obligationens normala förfallodag, men kravet räknas från den sista förfallodagen först efter att Finansinspektionen beviljat tillstånd för förlängning av förfallodagen för obligationen.

När det gäller godtagbara säkerheter i säkerhetsmassan och säkerhetsmassans sammansättning planeras inga ändringar av nuvarande lagstiftningen. Även framöver kan bostadskrediter, affärsfastighetskrediter, offentliga krediter och fordringar på kreditinstitut ingå i säkerhetsmassan. Alla ovan nämnda säkerheter uppfyller kriterierna enligt artikel 129 i EU:s tillsynsförordning. Således skulle alla obligationer som emitteras enligt svensk lag höra till kategorin *Europeisk säkerställd obligation (premium)* som avses i direktivet. När det gäller säkerhetsmassans sammansättning får affärssäkerhetskrediterna stå för högst 10 procent av säkerhetsmassan, och de kreditfordringar som ingår i säkerhetsmassan ska finnas i en EES-stat.

En ändring av regleringen av säkerhetsvärdet på bostadskrediter planeras dock. Enligt gällande svensk lag är säkerhetsvärdet på bostadskrediter i säkerhetsmassan 75 procent av marknadsvärdet på kreditens realsäkerhet. Gränsen för säkerhetsvärdet kommer att höjas i samband med implementeringen av direktivet till 80 procent, vilket motsvarar värdet enligt artikel 129 i EU:s tillsynsförordning. Om värdet på en fastighet som utgör säkerhet för en kredit sjunker, ska kreditens belåningsgrad dock ligga under de fastställda gränserna. Om värdet på en fastighet sjunker kan det bli aktuellt att kompensera för detta med nya fyllnadssäkerheter.

Danmark¹⁶

På den danska obligationsmarknaden finns det tre typer av obligationer klassificerade enligt emittent. Hypoteksbanker, inlåningsbanker och fartygsfinansieringssammanslutningar kan emittera obligationer med säkerhet (Saerligt Daekkede Obligationer, SDO) med tillstånd av den danska tillsynsmyndigheten Finanstilsynet. Hypoteksbanker har ensamrätt att emittera obligationer med fastigheter som säkerhet (Saerligt Daekkede Realkreditobligationer, SDRO). På den danska obligationsmarknaden finns också gamla obligationer med fastigheter som säkerhet (Realkreditobligationer, RO) som emitterats före år 2007. Hypoteksbanker kan endast bevilja bostadslån som finansierats med obligationer. Som säkerhet för obligationer kan hypoteksbanker endast ställa hypotekskrediter och offentliga krediter, och därför har obligationer och bostadskrediter en mycket stark koppling till varandra. Den starka kopplingen mellan bostadskrediter och obligationer uppstod efter branden i Köpenhamn år 1790. Återuppbyggnaden efter branden orsakade ett enormt finansieringsbehov, vilket ledde till beviljandet av de första lånen mot in-teckning år 1797. Till sin karaktär skiljer sig den danska obligationsmarknaden från de övriga nordiska obligationsmarknaderna, i synnerhet när det gäller den ömsesidiga kopplingen mellan obligationer och bostadslån.

Ett särskilt drag på den danska obligationsmarknaden är balansprincipen som funnits sedan 1790-talet och som förutsätter att hypoteksbankerna finansierar sin utlåning genom att emittera säkerställda obligationer, vars kassaflöde fullständigt motsvarar kassaflödet från bostadslånen i säkerhetsmassan under hela maturiteten (*match funding*). Således motsvarar kassaflödet från

¹⁶ Texten under denna rubrik baserar sig på Handels- och industriministeriets lagförslag [Lovforslag nr. L 175](#). I skrivande stund var lagförslaget på remiss, och slutlig information om Danmarks regleringslösningar saknas.

låntagarnas räntor och kapitalbetalningar de räntor och kapitalbetalningar som betalas till innehavarna av de obligationer med vilka lånen finansieras. Ett annat särskilt drag är att den danska obligationsmarknaden är indelad i obligationer som kan lösas in före förfallodagen (*callable bond*) samt obligationer med fast eller rörlig ränta. Största delen av obligationerna kan lösas in före förfallodag eller har rörlig ränta.

Enligt den gällande danska lagstiftningen innebär tillstånd för bostadskreditverksamhet även tillstånd för emission av obligationer. Banker och fartygsfinansieringsinstitut kan ansöka om separat tillstånd för emission av säkerställda obligationer. I lagförslaget avseende implementeringen föreslås dock att två separata tillståndsprcesser införs också för hypoteksinstitut. Hypoteksinstitut ska ha koncession för sin verksamhet, men hypoteksbanker ska också beviljas separat tillstånd av den danska finanstillsynsmyndigheten Finanstilsynet för emission av säkerställda obligationer med bostäder som säkerhet. Obligationsprogram definieras inte särskilt i lagstiftningen utan olika program omfattas av det allmänna tillståndet.

Den danska obligationsmarknaden består rätt långt endast av obligationer relaterade till bostadskrediter. Enligt dansk lag ska säkerställda obligationers maturitet vara över 24 månader vid emissionstidpunkten.

Enligt den gällande danska lagstiftningen kan säkerställda obligationers säkerhetsmassa innehålla bostadskrediter, krediter med fartygsinteckningar som säkerhet, offentliga krediter och fordringar på andra kreditinstitut. Fordringarna på kreditinstitut får inte överstiga 15 procent av obligationerna nominella belopp. Geografiskt har hypotekskrediter och offentliga krediter begränsats till Danmark, EES, Schweiz, USA, Kanada, Japan, OECD-länderna, Nya Zeeland och Australien. Som säkerhet för SDRO-obligationer och RO-obligationer kan endast ställas offentliga krediter och hypotekskrediter. Danmark planerar inga ändringar när det gäller godtagbara säkerheter i säkerhetsmassor.

Säkerhetsvärdet på bostadskrediter i säkerhetsmassan är 80 procent av fastighetens marknadsvärde, om lånetiden är högst 30 år och amorteringsfriheten högst 10 år. För övriga bostadskrediter är säkerhetsvärdet i säkerhetsmassan 75 procent av marknadsvärdet. För krediter, vars säkerhet utgörs av privata fritidsbostäder, är säkerhetsvärdet i säkerhetsmassan 75 procent. Om belåningsgradens övre gräns underskrids på grund av att fastighetens värde sjunkit, ska emitenten ställa fyllnadssäkerheter för lånet. I det danska lagförslaget föreslås inga ändringar av säkerhetsvärdena.

Enligt den gällande danska lagstiftningen är den längsta lånetiden för obligationsfinansierade lån 30 år. Dessutom är den maximala lånetiden för offentliga bostäder, bostäder för unga personer och privata andelslag 40 år, om utlåningen sker med en subventionsförbindelse och subventionerade privata andelslag enligt lagen om offentliga bostäder. Beloppet av kreditinstitutens fordringar har begränsats till 15 och 10 procent och fartygsäkerheter kan inte användas av hypoteksbanker.

Lagstiftningen i Danmark tillåter redan i dag förlängning av maturiteten för säkerställda obligationer. Enligt den gällande lagen är en förutsättning för förlängning av maturiteten att marknadsförhållandena för säkerställda obligationer blir svårare så att nyemissioner inte teknas i tillräcklig grad eller att marknadsräntan på säkerställda obligationer stiger avsevärt under en kort tid. Maturiteten kan förlängas med högst 12 månader. Enligt lagförslaget till genomförandet av direktivet anses den gällande regleringen av förlängningen av maturiteten för säkerställda obligationer uppfylla förutsättningarna enligt direktivet, och det finns inga planer på att ändra dessa förutsättningar i detta sammanhang. Lagförslaget utgår från att likviditetskravet på 180 dagar enligt direktivet räknas från den sista förfallodagen när avtalsvillkor för förlängning av

maturiteten används. Enligt det danska lagförslaget införs också medlemsstatsoptionen enligt artikel 16.6 i direktivet om säkerställda obligationer där det föreskrivs att kravet på en likviditetsbuffert inte är tillämpligt på säkerställda obligationer på vilka kraven på matchande finansiering (*match funding*) är tillämpliga. I lagförslaget föreslås att kravet inte ska vara tillämpligt på de bostadskrediter som uppfyller kraven på matchande finansiering.

*Nederländerna*¹⁷

Den gällande lagstiftningen tillåter emission av både registrerade och oregistrerade säkerställda obligationer. Eftersom oregistrerade obligationer dock inte övervakas, finns det ingen marknad för dem. I det nederländska lagförslaget konstateras att den viktigaste ändringen går ut på att införa ett emissionsförbud i lagstiftningen enligt vilket obligationer inte kan emitteras utan tillstånd för obligationsprogram av Nederländernas centralbank. Nederländernas centralbank beviljar tillstånd för obligationsprogram. Förutsättningarna för beviljandet av tillstånd utgörs av en tillräckligt omfattande emissionsplan, tillräckliga rutiner och förfaranden för administrationen av säkerhetsmassan, tillräcklig kompetens hos de personer som ansvarar för obligationsprogrammen samt tillräcklig administrativ struktur hos och uppföljning av säkerhetsmassan.

När det gäller säkerhetsmassan nämns i det nederländska lagförslaget att kraven enligt direktivet i stora drag är förenliga med den nuvarande lagstiftningen och rättsliga ramen. Enligt de gällande bestämmelserna är offentliga krediter, bostadskrediter, affärsfastighetskrediter och fartygsinteckningskrediter primära säkerheter i säkerhetsmassan. Som säkerhet för säkerställda obligationer kan endast ställas en tillgångspost med primär säkerhet i ett obligationsprogram. Bostadslån och affärsfastighetslån kan dock kombineras i samma program. I lagen konstateras att gäldenären för en tillgångspost som hör till säkerhetstillgångarna och de relaterade säkerheterna ska finnas i EU, Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller ett land, vars tillsyn över verksamhetens stabilitet och regleringskrav åtminstone motsvarar EU:s krav. För närvarande innehåller alla nederländska program för säkerställda obligationer endast nederländska bostadskrediter som säkerheter.

Regleringen av säkerhetsmassans säkerhetsvärde kommer inte heller att ändras i samband med implementeringen. Enligt den gällande lagstiftningen i Nederländerna tillämpas ett säkerhetsvärde på 80 procent på bostadskrediter beräknat utifrån marknadsvärdet i alla program för säkerställda obligationer. Gränsvärdet för affärsfastighetslån och fartygslån är 60 procent. På bostadslån med garantier av statsunderstödda Nationale Hypotheek Garantie (NHG) tillämpas ett LTV-gränsvärde på 80 procent.

Enligt den gällande regleringen är det tillåtet att förlänga maturiteten i Nederländerna. I det nederländska lagförslaget konstateras att kraven enligt direktivet till stora delar är förenliga med kraven enligt den gällande lagstiftningen. I Nederländerna får maturiteten förlängas med högst 24 månader. Om villkoren för förlängning föreskrivs särskilt i förordnande om verkställighet. Maturiteten kan förlängas endast om den emitterande banken befinner sig i resolutionsförfarande eller normalt insolvensförfarande och banken inte klarar av att sköta sina förpliktelser.

¹⁷ Texten under denna rubrik baserar sig på det nederländska finansministeriets lagförslag [Voorstel](#) [Van Wet](#). I skrivande stund behandlades lagförslaget, och slutlig information om de nederländska regleringslösningarna saknades.

*Tyskland*¹⁸

Säkerställda obligationer kan emitteras av ett samfund som beviljats tillstånd som har beviljats tillstånd för det, som har koncession för kreditinstitutsverksamhet, minst 25 miljoner euro primärkapital (Tier 1 capital) i balansräkningen, tillräckliga kontrollsystem, en affärsplan som uppfyller kraven samt organisationsstrukturer och system som beaktar emissioner. I Tyskland finns ingen särskild reglering av obligationsprogram. Inga ändringar kommer att göras i den gällande lagstiftningen när det gäller emissionstillstånd eller definitioner.

Den gällande lagstiftningen i Tyskland särskiljer mellan obligationer med fastigheter, offentliga tillgångar, flygplan respektive fartyg som säkerhet. En obligations säkerhetsmassa kan endast bestå av en obligationstyps säkerheter. Det geografiska tillämpningsområdet för krediter med realsäkerheter är begränsat till EU-länder, EES-länder, Schweiz, USA, Kanada, Japan, Australien, Nya Zeeland och Singapore samt kommer att utvidgas till Storbritannien uttryckligen på grund av brexit. Andelen tillgångsposter utanför EU har begränsats till högst 10 procent av säkerhetsmassans totala värde. Derivat kan på vissa villkor ingå i säkerhetsmassan, men deras andel får vara högst 12 procent av säkerhetsmassans totala värde. Den tyska lagstiftningen ändrades inte till dessa delar i samband med implementeringen.

Enligt den tyska lagstiftningen får säkerhetsvärdet på bostadskrediter och affärsfastighetskrediter i säkerhetsmassan vara högst 60 procent av realsäkerhetens försiktigt värderade in-teckningsvärde, och i lagförslaget föreslogs ingen höjning av säkerhetsvärdet. Om kreditens belåningsgrad överstiger den övre gränsen på 60 procent kan krediten trots det inkluderas i säkerhetsmassan. I beräkningen av värdet på säkerhetsmassan beaktas krediter dock högst enligt säkerhetsvärderingens övre gräns.

I den gällande lagstiftningen finns inga bestämmelser om förlängning av maturiteten. Enligt det tyska lagförslaget kommer den medlemsstatsspecifika optionen om förlängning av maturiteten att införas. Enligt de föreslagna förutsättningarna kan övervakaren av säkerhetsmassan förlänga maturiteten från den ursprungliga förfallodagen när obligationen förfaller till betalning, om detta är nödvändigt för att undvika insolvens och om kreditinstitutet inte är överskuldssatt samt om det finns skäl att anta att kreditinstitutet kan fullgöra sina skyldigheter på förlängningsperiodens sista förfallodag. Maturiteten kan förlängas med högst 12 månader. Beslutet om att förlänga maturiteten fattas av säkerhetsmassans övervakare. Säkerhetsmassans övervakare kan dessutom skjuta upp förfallodagen för räntebetalningar med en månad trots att de uttryckliga villkoren inte uppfylls. Syftet med den korta förlängningen med en månad är att ge systemövervakaren tillräckligt med tid för att på ett allmänt plan gå igenom åtagandena och fordringarna.

Den tyska lagstiftningen har sedan år 2009 innehållit likviditetskrav som motsvarar artikel 16 i direktivet om säkerställda obligationer. I samband med lagändringen år 2009 infördes ett krav på en likviditetsbuffert på 180 dagar som genom lagstiftningen säkerställer en fortlöpande sex månader lång likviditet för säkerhetsmassan.

6 Remissvar

Centrala remissvar:

¹⁸ Texten under denna rubrik baserar sig på det tyska lagförslaget [Drucksache 10/21](#). Lagförslaget godkändes med vissa ändringar av Tysklands förbundsrad den 15 april 2021 och förbundsrad den 7 maj 2021.

Höjning av bostadskrediters maximala säkerhetsvärde

Finlands Bank och Finansinspektionen påpekade att en höjning av det maximala säkerhetsvärdet på bostadskrediter från 70 till 80 procent kan för sin del öka de finländska kreditinstitutens exponering för risker på bostadsmarknaden i Finland och övriga Norden. Varken Finlands Bank eller Finansinspektionen motsatte sig dock förslaget. Synpunkterna av Finlands Bank och Finansinspektionen har beaktats i synnerhet i konsekvensbedömningen av de alternativa sätten för genomförande. Propositionen baserar sig på en höjning av bostadskrediters maximala säkerhetsvärde till 80 procent, eftersom de estimerade positiva konsekvenserna av detta alternativ var större än de estimerade negativa konsekvenserna.

Likviditetskrav och uppskjutande av förfallodag för säkerställda obligationer

Finlands Bank framhävde att likviditetsregleringen av säkerställda obligationer bör vara så liknande som i de övriga nordiska länderna som möjligt och påpekade att förslaget utgår från andra premisser än det svenska kommittébetänkandet och den tyska lagstiftningen. Beredningen av bestämmelserna om likviditetskravet har dock styrts av uppfattningen hos riksdagens ekonomiskott (EkUU 31/2018) när det gäller hur likviditetskravet borde genomföras nationellt. Även denna proposition utgår från ekonomiutskottets ståndpunkt.

Värdering av oreglerade hypotekskrediter i säkerhetsmassan

Finans Finland ansåg att säkerhetsvärde för oreglerade hypotekskrediter i säkerhetsmassan bör beräknas. Enligt responsen baserar sig propositionen på en lösning där säkerhetsvärdet även beräknas på oreglerade affärsfastighetskrediter, men den förhöjda kreditrisken relaterad till oreglerade krediter ska dock beaktas när värdet på säkerhetsmassan fastställs.

Reglering av balansräkningens in-teckningsgrad

De parter som gav utlåtanden ansåg allmänt att kreditinstitutslagen bör preciseras när det gäller balansräkningens in-teckningsgrad. Finansinspektionen föreslog att gränserna för balansräkningens in-teckningsgrad mer konkret bör framgå av bestämmelsen om balansräkningens in-teckningsgrad. Med beaktande av behovet av fortsatt beredning av ärendet har det inte varit möjligt att närmare utreda frågan inom ramen för beredningen av denna proposition.

Fyllnadssäkerheter

Finans Finland ansåg att begränsningen för fyllnadssäkerheter bör slopas i lagstiftningen, eftersom den inte baserar sig på direktivet. Direktivet förhindrar dock inte att begränsningar för säkerhetsmassans sammansättning, såsom fyllnadssäkerheter, införs i den nationella lagstiftningen. På grund av responsen har begränsningen för ställande av fyllnadssäkerheter preciserats så att begränsningen inte är tillämplig när lagstadgade likviditetskrav täcks med fyllnadssäkerheter.

Bestämmelser om verkställighet

Finansinspektionen, Finans Finland, Finlands Hypoteksförening, Finlands Advokatförbund, Hannes Snellman Advokatbyrå Ab och justitieministeriet föreslog att närmare bestämmelser om verkställighet borde ingå i lagen. I enlighet med Finans Finlands, Advokatförbundets och Hannes Snellmans förslag baserar sig de föreslagna bestämmelserna om verkställighet i propositionen på 6 kapitlet i den gällande hypoteksbankslagen.

Information om bostadssammanslutningskrediter

Finlands Bank föreslog att information om andelen krediter som beviljats bostadssammanslutningar och övrig relevant information om dessa krediter borde ingå i den information om säkerställda obligationer och deras säkerhetsmassa som ska offentliggöras kvartalsvis. Eftersom bostadssammanslutningskrediter (inklusive så kallade husbolagslån) är ett särskilt drag hos den finska kreditmarknaden och således sannolikt relevant information för investerarna och finansmarknaden överlag, har det ansetts att det är viktigt att införliva Finlands Banks förslag i propositionen.

Tillståndsplikt och tillståndsförfarande

Finansinspektionen, Finans Finland och Europeiska centralbanken lyfte fram behovet av att mer exakt separera det tillstånd som direktivet om säkerställda obligationer förutsätter från koncession för kreditinstitut. Europeiska centralbanken lyfte dessutom fram behovet av att precisera bestämmelserna om verksamhet som är tillåten för kreditinstitut. Dessa synpunkter har beaktats i den slutliga regeringspropositionen.

Finansinspektionen föreslog att det vore möjligt att slopa separata hypoteksbanker som en särskild typ av kreditinstitut i samband med översynen av regleringen av hypoteksbanksverksamhet. Finans Finland ansåg i sin tur att det är viktigt att erkänna särskilda hypoteksbanker i lagstiftningen, eftersom internationella investerare och kreditklassificeringsinstitut vant sig vid detta verksamhetskoncept. Propositionen utgår från erkännandet av särskilda hypoteksbanker som en egen separat typ, men kriterierna för koncession och tillståndsförfarandet för hypoteksbanker harmoniseras med övriga koncessioner för kreditinstitut.

Finans Finland anser att det är viktigt att minimera den administrativa bördan i synnerhet då nuvarande emittenter ansöker om nytt tillstånd enligt den föreslagna lagen, eftersom tillståndet är en förutsättning för fortsatt emission av säkerställda obligationer. I övergångsbestämmelserna i propositionen beaktas den flexibilitet som behövs i tillståndsförfarandet i sådana situationer, eftersom Finansinspektionen utifrån den fortlöpande tillsynen i allmänhet redan har tillgång den mest relevanta information som behövs för en bedömning av de föreslagna tillståndsförutsättningarna. Finans Finlands förslag om att i sig erkänna tillstånd enligt den gällande hypoteksbankslagen som tillstånd enligt direktivet var dock inte möjligt att ta som grund för de föreslagna bestämmelserna, eftersom tillståndsvillkoren enligt direktivet om säkerställda obligationer avviker från den gällande lagen. Dessutom förutsätter direktivet att den som beviljar tillstånd är en behörig myndighet som utsetts enligt direktivet.

Sanktioner

Justitieministeriet kom med synpunkter på sanktionerna, och de har beaktats i den slutliga regeringens proposition. Justitieministeriets observation om att hypoteksbanksbrott och registeranteckningsbrott (16 kap. 7 § i strafflagen (39/1889)) är överlappande gav dock inte anledning att ändra bestämmelserna, eftersom det i registeranteckningsbrott är fråga om anteckningar i allmänna register som administreras av myndigheter, medan det register som avses i bestämmelsen om hypoteksbanksbrott är ett register som administreras av en privat aktör.

Övrig respons

I flera utlåtanden föreslogs det att de bestämmelsespecifika motiveringarna borde vara mer omständliga för att underlätta tolkningen av lagen även till den del som det är fråga om att införliva gällande bestämmelser i den föreslagna lagen. De bestämmelsespecifika motiveringarna och

även den övriga propositionen har kompletterats utifrån responsen. Bemyndigandet för Finansinspektionen att utfärda föreskrifter har preciserats utifrån responsen.

Justitieministeriet ansåg att en översyn av lagen i princip var onödig utifrån utkastet som var på remiss. Enligt justitieministeriet vore det mer ändamålsenligt att genomföra direktivet genom ändringar av den gällande lagen, eftersom behovet av motiveringar då är mindre. Å andra sidan lyfte justitieministeriet fram flera observationer som anknöt till motsvarande bestämmelser som i den gällande hypoteksbankslagen eller motiveringar av dem. Finans Finland, som representerade parter som är föremål för regleringen, ansåg i sin tur att den föreslagna regleringen var tydlig. Ytterligare behov av ändringar av bestämmelser framgick även vid den fortsatta beredningen utifrån responsen. Propositionen utgår därför från en översyn av lagstiftningen om hypoteksbanker. I den slutliga propositionen kommer även justitieministeriets observationer av hur propositionen kunde utvecklas så att den i högre grad motsvarar rekommendationerna för beredning av regeringens propositioner att beaktas till tillämpliga delar.

7 Specialmotivering

7.1 Lag om hypoteksbanker och säkerställda obligationer

1 kap Allmänna bestämmelser

1 §. Tillämpningsområde. Paragrafens 1 mom. motsvarar 1 § i den gällande hypoteksbankslagen. Däremot är 2 mom. helt nytt. Det preciserar tillämpningsområdet för hypoteksbankslagen enligt artikel 1 i direktivet om säkerställda obligationer. Direktivet förutsätter att medlemsstaterna också ska föreskriva om omständigheter relaterade till emission av säkerställda obligationer, säkerheter för dem och informationsskyldigheter. En precisering av lagens tillämpningsområde enligt föreslagna 2 mom. förtydligar att bestämmelserna i lagen även omfattar säkerställda obligationer och inte endast verksamhetsförutsättningar för emittenter. Bestämmelserna i den föreslagna lagen är inte en avvikelse från tillämpningen av lagstiftningen om värdepappersmarknader på säkerställda obligationer. I föreslagna 36 § föreskrivs dock om regelbunden informationsskyldighet som till sin karaktär är en särskild skyldighet i förhållande till informationsskyldigheterna enligt lagstiftningen om värdepappersmarknader. Emittenter ska också beakta informationsskyldigheterna enligt lagstiftningen om värdepappersmarknader för att uppfylla förutsättningarna för användningen av beteckningar för säkerställda obligationer enligt föreslagna 37 § som baserar sig på artikel 27 i direktivet.

2 §. Definitioner. Paragrafen motsvarar i stora drag 2 § i hypoteksbankslagen. Definitionen av hypoteksbanksverksamhet i paragrafens 1 mom. 1 punkt avviker från den gällande lagen så till vida att hypoteksbanksverksamhet avser affärsverksamhet där säkerställda obligationer som avses i denna lag emitteras. Ordalydelsen i den gällande lagen är ”säkerställda obligationslån”. Ändringen av definitionen ändrar inte sakinnehållet i lagen. När det gäller definitionerna av hypotekskrediter och offentliga krediter i 2 och 3 punkten i momentet hänvisas nedan till godtagbara säkerheter som definieras i 11 §.

Den föreslagna definitionen av säkerställd obligation i 1 mom. 5 punkten i paragrafen avviker från definitionen i den gällande lagen så till vida att det uttryckligen framgår av den att gäldenären för en säkerställd obligation ska vara emittenten. Preciseringsen genomför artikel 4.1 a i direktivet. En obligation, där ansvaret för skulden enligt lånevillkoren endast begränsar sig till dess säkerhet och kassaflöde, skulle således inte betraktas som en säkerställd obligation. Därför ansvarar emittenten av en säkerställd obligation för de förpliktelser som den säkerställda obligationen medför vid sidan av att ett kreditportföljbaserat säkerhetsarrangemang bildats för att säkerställa återbetalningen såsom denna lag förutsätter. Borgenären för en säkerställd obligation

kan således yrka på att få sin fordran betald av emittenten men kan enligt denna lag dessutom yrka på att få sin fordran betald från säkerheten för den säkerställda obligationen. Innehavarna av obligationer har också fordran utan förmånsrätt som avses i 2 § i lagen om den ordning i vilken borgenärer ska få betalning till den del som ingen betalning erhållits för obligationen från den säkerhet som ställts för det. Preciseringsen säkerställer för sin del att förutsättningarna för dubbel regressmekanism (*dual recourse*) enligt artikel 4.1 c i direktivet genomförs i den nationella lagstiftningen. Den säkerhetsmassa som ställts som säkerhet för en säkerställd obligation täcker vid sidan av den säkerställda obligationen de centrala förpliktelser som kopplats till den, såsom derivatkontrakt som uppfyller förutsättningarna enligt denna lag samt administrations- och avvecklingskostnader, om vilka föreskrivs närmare nedan i 20 §.

Paragrafens 1 mom. 10 punkt är ny jämfört med den gällande lagen. Där definieras den säkerhetsmassa som bildas av obligationens säkerheter enligt artikel 3.3 i direktivet. I momentets 11 och 12 punkter ingår definitioner av resolutionsmyndigheten och resolutionsförfarandet.

2 kap **Förutsättningar för hypoteksbanksverksamhet och tillsyn över verksamheten**

3 §. Tillståndsplikt. I paragrafen föreskrivs att hypoteksbanksverksamhet – dvs. emission av säkerställda obligationer – endast får bedrivas av en separat hypoteksbank eller ett annat kreditinstitut som beviljats tillstånd för hypoteksbanksverksamhet. Tillståndsplikten för emission av säkerställda obligationer avviker från den gällande regleringen i det avseendet att tillståndet för emission av säkerställda obligationer, dvs. tillståndet för hypoteksbanksverksamhet, separeras från kreditinstitutens koncessioner. Ändringen beror på att artikel 19 i direktivet om säkerställda obligationer förutsätter att medlemsstaterna ska föreskriva om ett separat tillstånd för emission av säkerställda obligationer och att en nationell myndighet ska utses till tillståndsmyndighet. Som koncessionsmyndighet för kreditinstitut kan Europeiska centralbanken enligt direktivet om säkerställda obligationer med andra ord inte längre vara behörig myndighet för tillstånd för emission av säkerställda obligationer.

När det gäller emission av säkerställda obligationer införs genom bestämmelserna om tillståndsplikt i 2 kapitlet i lagförslaget de facto inte en helt ny näringsrättslig förutsättning enligt vilken emission av säkerställda obligationer skulle kräva särskilt tillstånd av finansmarknadsmyndigheten. Enligt 5 och 10 § i den gällande hypoteksbankslagen är emission av säkerställda obligationer endast tillåten för separata hypoteksbanker och sådana andra kreditinstitut som beviljats en utvidgad koncession för kreditinstitut.

4 §. Koncession för kreditföretag som beviljas en hypoteksbank. I paragrafen föreskrivs om koncession för hypoteksbanker. Jämfört med den gällande lagen är koncession för hypoteksbanker inte en helt ny koncession, utan till sin karaktär en begränsad koncession för kreditföretag med aktiebolagsform som endast berättigar till affärsverksamhet som är tillåten för hypoteksbanker enligt 5 §, dvs. emission av säkerställda obligationer och nära relaterad verksamhet. Till sin karaktär är bestämmelsen en specialbestämmelse i förhållande till kreditinstitutslagen. Eftersom det är fråga om en koncession för kreditinstitut, är tillståndsmyndigheten enligt kreditinstitutslagen Europeiska centralbanken. Med stöd av bestämmelsen kan Europeiska centralbanken på ansökan av sökanden bevilja begränsad koncession för kreditföretag med aktiebolagsform, till skillnad från andra koncessioner som beviljas med stöd av kreditinstitutslagen och som berättigar till mer omfattande kreditinstitutsverksamhet. På ansökan och beviljande av koncession för hypoteksbanker, liksom för andra kreditföretag, tillämpas bestämmelserna i 4 kap. i kreditinstitutslagen som en allmän lag om kreditinstitutsverksamhet, vilket innebär att det inte är nödvändigt att föreskriva om dessa omständigheter i denna lag.

I 2 mom. i paragrafen föreskrivs att en hypoteksbank dessutom ska ansöka om tillstånd för hypoteksverksamhet enligt föreslagna 8 §. Det är motiverat att lägga till momentet i bestämmelsen för att undvika att de som tillämpar lagen får en felaktig uppfattning om 1 momentet, dvs. att koncession för hypoteksbanker i sig skulle ge rätt att emittera säkerställda obligationer.

Jämfört med den gällande hypoteksbankslagen innebär de föreslagna bestämmelserna inte en åtstramning av en separat hypoteksbanks verksamhetsmöjligheter. Med tanke på tillståndsplikten för hypoteksbanksverksamhet och den tillåtna affärsverksamheten för hypoteksbanker är ändringen således snarast lagteknisk. Den föreslagna ändringen är dock viktig med tanke på att koncessionsförfarandet för kreditinstitut ska vara tydligare separerat från de tillstånd som direktivet om säkerställda obligationer förutsätter och om vilka föreskrivs i denna lag och för att på ett adekvat sätt genomföra förutsättningarna för emission av säkerställda obligationer enligt direktivet i den nationella lagstiftningen.

5 §. Tillåten affärsverksamhet för hypoteksbanker. I paragrafen föreskrivs uttömmande om den tillåtna affärsverksamheten för hypoteksbanker på motsvarande sätt som i 7 § i den gällande lagen. Detta är en specialbestämmelse i förhållande till 5 kap. i kreditinstitutslagen. Enligt förslaget får en hypoteksbank således inte bedriva all sådan verksamhet som är möjlig för kreditinstitut enligt kreditinstitutslagen, utan den tillåtna affärsverksamheten fastställs enbart med stöd av 5 §. Till sin karaktär är bestämmelsen således begränsande: där definieras den affärsverksamhet som en separat hypoteksbank får bedriva på basis av koncession för kreditinstitut.

Till skillnad från den gällande lagen föreslås det att koncession för hypoteksbank inte i sig ger rätt att emittera säkerställda obligationer utan detta kräver separat tillstånd om vilket föreskrivs i föreslagna 8 §. Framöver skulle koncession för hypoteksbank till sin karaktär således vara ett tillstånd för begränsad kreditinstitutsverksamhet. De övriga ändringarna jämfört med den gällande lagen förtydligar språket i bestämmelsen.

6 §. Särskilda kompetenskrav för ledning och personal. Bestämmelsen är ny jämfört med den gällande lagen. I paragrafen fastställs särskilda kompetenskrav för hypoteksbanksverksamhet. Bestämmelsen genomför för sin del artikel 19.2 c i direktivet som förutsätter att medlemsstaterna föreskriver om tillräcklig utbildning och kompetens hos personal och ledning med anknytning till emission av säkerställda obligationer som en förutsättning för tillstånd för emission av säkerställda obligationer. Eftersom tillståndet för hypoteksbanksverksamhet kan återkallas med stöd av tillsynsbefogenheterna enligt lagen om Finansinspektionen om förutsättningar för tillstånd saknas, är det de facto en förutsättning som ska uppfyllas hela tiden. Således är den föreslagna bestämmelsen motiverad.

Eftersom hypoteksbanksverksamhet i största allmänhet ska vara tillståndspliktig i enlighet med de föreslagna bestämmelserna, är det ändamålsenligt att kompetenskraven i regel omfattar hela ledningen och personalen i hypoteksbanksverksamheten. Enligt bestämmelsen krävs det särskilt kompetens som gäller marknader för skuldinstrument, kreditgivning och informationssystem, eftersom dessa är centrala kompetensområden i hypoteksbanksverksamhet och dess riskhantering. De kompetensområden som nämns i paragrafen är till sin karaktär minimikrav som preciserar de allmänna kraven enligt direktivet, och de definieras inte uttömmande. Det anses vara motiverat att specificera kraven enligt direktivet tydligare på författningsnivå även för utbildnings- och kompetenskravens karaktär tydligare ska framgå för tillsynsobjekten och -myndigheterna.

Med beaktande av att hypoteksbanksverksamhet ofta är kopplad till annan kreditinstitutsverksamhet förutsätter bestämmelsen inte att alla som utför hypoteksbanksuppgifter ska vara för-

mellt anställda av en hypoteksbank eller organisatoriskt fast placerade i hypoteksbanksverksamheten. Den som bedriver hypoteksbanksverksamhet ska dock kunna påvisa genom vilka arrangemang en tillräcklig kompetens för hypoteksbanksverksamhet kan säkerställas.

Bestämmelsen förutsätter att kompetenskraven ska uppfyllas som en helhet. Bestämmelsen ställer inte kompetenskrav för varje uppgift i hypoteksbanksverksamhet, utan kompetenskraven ska alltid granskas på en kollektiv nivå.

Det föreslås dessutom att kraven på ledningens tillförlitlighet och lämplighet enligt 7 kap. i kreditinstitutslagen ska tillämpas på hypoteksbanker och andra kreditinstitut som bedriver hypoteksbanksverksamhet.

7 §. Hypoteksbankens firma. Paragrafen motsvarar på det stora hela 6 § i den gällande lagen. I den finska versionen av paragrafen läggs endast till att tillåten firma för hypoteksbanker vid sidan av *kiinnitysluottopankki* är *hypoteekkipankki*. Bestämmelsen förhindrar dock inte hypoteksföreningar att använda *hypoteksforening* som firma. I förhållande till 2 kap. 4 § i kreditinstitutslagen är bestämmelsen en specialbestämmelse, eftersom hypoteksbanker får använda ordet *bank* i sin firma, om det är fråga om hypoteksbankens firma, även om hypoteksbanken inte tar emot insättningar från allmänheten.

8 §. Tillstånd för hypoteksbanksverksamhet. I paragrafen föreskrivs om tillstånd för emission av säkerställda obligationer, dvs. tillstånd för hypoteksbanksverksamhet. Kreditinstitut ska ansöka om tillstånd som avses i bestämmelsen innan de börjar emittera säkerställda obligationer som definieras i denna lag. Den föreslagna bestämmelsen avviker från 10 § i den gällande hypoteksbankslagen för det första för att det inte är fråga om en utvidgning av en koncession för kreditinstitut utan om ett separat tillståndsförfarande och för det andra för att även hypoteksbanker ska ansöka om tillstånd innan säkerställda obligationer emitteras. Den behöriga tillståndsmyndigheten enligt föreslagna 8 § är dessutom Finansinspektionen, medan tillståndsmyndigheten för kreditinstitut är Europeiska centralbanken. Genom 1 mom. i paragrafen genomförs ingressen till artikel 19.1 i direktivet om säkerställda obligationer. Tillståndsförfarandena vid Europeiska centralbanken och Finansinspektionen kan vara anhängiga samtidigt.

I den *sista meningen* i paragrafens 1 mom. konstateras för tydlighets skull att tillståndet ger rätt att emittera säkerställda obligationer som uppfyller förutsättningarna enligt denna lag. Tillstånd behöver inte ansökas för varje säkerställd obligation, utan tillståndet omfattar alla emissioner som uppfyller förutsättningarna enligt denna lag. I artikel 19 i direktivet om säkerställda obligationer föreskrivs om tillståndskraven för program för säkerställda obligationer. Direktivet föreskriver dock inte hur program för säkerställda obligationer ska definieras i den nationella lagstiftningen. Detta är således en fråga som får definieras nationellt och där det är möjligt att beakta särskilda nationella drag hos marknader för säkerställda obligationer. Därför baserar sig lagförslaget på den gällande hypoteksbankslagen så att tillståndet för emission av säkerställda obligationer till sin karaktär är ett allmänt tillstånd. Till denna del föreslås det att direktivet genomförs så att emittenter endast beviljas ett tillstånd som avses i direktivet och inom ramen för vilket alla obligationer emitteras. Detta förhindrar dock inte att en emittent bildar flera säkerhetsmassor eller fler än ett emissionsprogram för värdepappershandel och upprättar grundprospekt för dem eller emitterar flera enskilda säkerställda obligationer utanför programmen. Tillståndet för hypoteksbanksverksamhet skulle i sig ge rätt till sådana arrangemang utan ansökan om nytt tillstånd. Verksamheten övervakas av Finansinspektionen i anslutning till den fortlöpande tillsynen över emittenter.

Enligt paragrafens 2 mom. är Finansinspektionen den myndighet som beviljar tillståndet. Genom att en behörig myndighet utses genomförs kravet i artikel 19.1 i direktivet om säkerställda

obligationer enligt vilket medlemsstaterna ska utse en behörig tillståndsmyndighet för program för säkerställda obligationer och som ska vara densamma som den nationella myndighet som ansvarar för tillsynen över säkerställda obligationer.

I paragrafens 2 mom. 1—6 punkter föreskrivs om förutsättningarna för beviljande av tillstånd för hypoteksbanksverksamhet. Finansinspektionen ska bevilja tillstånd om det på basis av inlämnade utredningar kan säkerställas att det tillståndssökande kreditinstitutet uppfyller villkoren enligt detta moment. Beviljande av tillstånd baserar sig således på bunden myndighetsprövning.

Genom paragrafens 2 mom. 1—6 punkter genomförs förutsättningen i artikel 19.2 i direktivet om säkerställda obligationer enligt vilken medlemsstaterna ska föreskriva om tillståndsvillkoren för program för säkerställda obligationer samt om minimivillkoren för beviljande av tillstånd enligt artikel 19.2 a—d i direktivet. Av artikel 19.1 i direktivet framgår att tillståndsvillkoren ska anknyta till säkerställandet av investerarskyddet. Genom 1—4 punkterna i mom. genomförs minimikraven enligt artikel 19.2 a—d i direktivet.

Enligt momentets 1 punkt ska Finansinspektionen för det första säkerställa att den affärsplan som ett tillståndssökande kreditinstitut lämnar in är tillräckligt omfattande. När det gäller tillräcklig omfattning är väsentliga aspekter i affärsplanen till exempel planerat antal emissioner och deras volymer, den planerade andelen finansiering med säkerställda obligationer av den totala finansieringen, planerade handelsplatser, principer för planerad användning av derivat som skydd, utredningar av kreditfordringar som planeras att ställas som säkerhet för säkerställda obligationer samt hur säkerheternas tillräcklighet säkerställs under de säkerställda obligationernas livscykel. I affärsplanen bör det i synnerhet nämnas om den tillståndssökande hypoteksbanken planerar att emittera säkerställda obligationer med mellankreditsmodellen, och då bör en detaljerad beskrivning av modellen ingå. Utifrån den inlämnade affärsplanen bedömer Finansinspektionen om kreditinstitutet kan bedriva hypoteksbanksverksamhet i den planerade omfattningen.

Enligt momentets 2 punkt ska Finansinspektionen med tanke på investerarskyddet uttryckligen bedöma de kreditfordringar som ingår i säkerhetsmassan, dvs. procedurer som hänför sig till bostads- och affärsfastighetskrediter och offentliga krediter. Syftet med tillståndsvillkoret enligt denna punkt är inte att i sig införa en mer omfattande prövningsrätt avseende hurdana kreditfordringar ett kreditinstitut kan ställa som säkerhet för säkerställda obligationer än vad som föreskrivs i denna lag. Avsikten är att Finansinspektionen bedömer kreditinstitutets förmåga att bedöma egenskaperna hos de kreditfordringar som planeras att ställas som säkerhet, så att säkerhetsmassan blir så tillförlitlig och funktionssäker som möjligt.

Enligt momentets 3 punkt ska Finansinspektionen bedöma om sökanden uppfyller förutsättningarna för förvaltning och värdeuppföljning av säkerhetsmassor. Med detta avses i synnerhet en bedömning av huruvida sökanden av tillstånd uppfyller de mer detaljerade kraven enligt 4 och 5 kapitlet i denna lag.

Enligt momentets 4 punkt ska Finansinspektionen bedöma huruvida sökanden uppfyller kraven för den personal som deltar i hypoteksverksamhet enligt 6 §.

När det gäller tillståndskriterierna enligt momentets 5 punkt hänvisas till 9 kap. 17 § 5 mom. i den föreslagna lagen om hypoteksbanksverksamhet, där det föreskrivs om kreditinstitutets skyldighet att planera kreditinstitutets finansiering så att balansräkningens inteckningsgrad inte leder till problem med finansieringen. Finansinspektionen får inte bevilja tillstånd, om bedöm-

ningen av balansräkningens inteckningsgrad är bristfällig eller om det bedöms att inteckningsgraden äventyrar kreditinstitutets finansiering. Det är ett krav som överskrider miniminivån enligt direktivet, men det är motiverat att införa det i tillståndskriterierna på grund av hanteringen och övervakningen av risker relaterade till marknadsfinansiering. Eftersom de finländska kreditinstituten kännetecknas av en hög relativ andel marknadsfinansiering är tillståndskrav som är strängare än vad direktivet förutsätter motiverade. Till sin karaktär är hypoteksbanksverksamhet långsiktig affärsverksamhet. Bedömningen av balansräkningens inteckningsgrad har betydelse med tanke på hypoteksbanksverksamhetens framgångsmöjligheter på lång sikt, och därför är de risker som anknyter till balansräkningens inteckningsgrad inte endast en tillsynsaspekt utan har också betydelse för investerarskyddet. Det föreslagna tillståndskravet minskar eller begränsar dock inte ECB:s eller Finansinspektionens tillsynsbefogenheter.

Även momentets 6 punkt är ett krav som överskrider miniminivån enligt direktivet, och där föreskrivs om att tillstånd för hypoteksbanksverksamhet kan beviljas om Finansinspektionen inte har kännedom om omständigheter på basis av vilka likviditeten, kapitaltäckningen, den finansiella ställningen i övrigt eller riskhanteringen för emittenten eller ett kreditinstitut som är gäldenär för mellankredit kan äventyras. Bestämmelsen är motiverad på grund av att Finansinspektionen som nationell myndighet deltar i tillsynen över kreditinstitut trots att Europeiska centralbanken är tillstånds- och tillsynsmyndigheten för kreditinstitut, och således kan Finansinspektionen på basis av den fortlöpande tillsynen i praktiken ha information som talar för att tillstånd inte bör beviljas. Tillståndsförfarandet för utvidgning av koncession för kreditinstitut eller för särskild för koncession för hypoteksbanker enligt den gällande hypoteksbankslagen beaktar i praktiken även detta perspektiv på grund av karaktären hos förutsättningarna för beviljande av koncession för kreditinstitut. Minimikraven enligt direktivet gäller framför allt för säkerheter för säkerställda obligationer och beaktar inte i sig emittentens finansiella ställning eller riskhantering på ett mer allmänt plan.

Det föreslås att momentets 6 punkt läggs till i tillståndskraven så att förutsättningarna för emission av säkerställda obligationer på hypoteksbankslagens nivå bevaras åtminstone på den rådande nivån. Med tanke på investerarskyddet är det ytterst viktigt att emittenten själv kan fullgöra de förpliktelser som obligationer medför och att återbetalningen inte främst hänger på att säkerheterna för obligationerna räcker till. Jämfört med europeiska kreditinstitut är finländska kreditinstitut i allmänhet mycket beroende av marknadsfinansiering, och därför är det viktigt att ställa krav på verksamheten för att bevara förtroendet för marknaden för säkerställda obligationer. Dessa omständigheter talar inte för att lagen endast skulle föreskriva om miniminivån enligt direktivet. Det är också motiverat att ge Finansinspektionen en möjlighet att ingripa i expansion av kreditinstituts affärsverksamhet om den finansiella ställningen eller riskhanteringen äventyras redan innan emission av säkerställda obligationer börjar genom att inte bevilja tillstånd för hypoteksbanksverksamhet i stället för att ingripa först i efterhand med stöd av befogenheter relaterade till den fortlöpande tillsynen över kreditinstitut. Finansinspektionen och Europeiska centralbanken har med stöd av bland annat bestämmelserna i 11 kap. 10 § i kreditinstitutslagen och lagen om Finansinspektionen tillsynsbefogenheter att ingripa i kreditinstituts verksamhet om den finansiella ställningen eller verksamhetsförutsättningarna relaterade till riskhanteringen äventyras.

I föreslagna 3 mom. ingår ett bemyndigande för finansministeriet att utfärda förordningar med detaljerade bestämmelser om tillståndsförfarande och utredningar som ska fogas till ansökan om tillstånd. Detaljerade bestämmelser om förfarandet för tillstånd för hypoteksbanksverksamhet finns i den gällande hypoteksbankslagen, men med beaktande av bestämmelsernas tekniska karaktär föreslås att finansministeriet ska utfärda förordningar om dessa omständigheter enligt den nya lagen. Den föreslagna författningsnivån motsvarar till denna del kreditinstitutslagen när

det gäller beviljande av koncession för kreditinstitut och tillstånd för holdingföretagsverksamhet.

9 §. Tillsyn. I paragrafens 1 mom. föreskrivs att Finansinspektionen övervakar hypoteksbanksverksamhet. Det är fråga om en särskild tillsynsuppgift som gäller hypoteksbanksverksamhet i förhållande till den fortlöpande tillsynen över kreditinstitut. Genom bestämmelsen genomförs skyldigheten att föreskriva om offentlig tillsyn över emission av säkerställda obligationer enligt artikel 18.1 och 18.2 i direktivet om säkerställda obligationer. Eftersom kreditinstitut övervakas av Finansinspektionen med stöd av 4 § i lagen om Finansinspektionen, tillämpas lagen om Finansinspektionen på Finansinspektionens tillsynsbefogenheter. Således föranleder artikel 22.1 i direktivet inga ändringar av lagstiftningen.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs om Finansinspektionens tillsynsuppgifter enligt artikel 18.3 i direktivet. Kravet på tillsynsmyndighetens rätt att få relevant information enligt artikel 18.5 i direktivet ingår redan i 18 § i lagen om Finansinspektionen.

I paragrafens 3 mom. föreskrivs om myndighetssamarbete relaterat till tillsynen över säkerställda obligationer i samband med resolutionsförfarande för en emittent eller ett kreditinstitut som är gäldenär för mellankredit. Momentet genomför artikel 20.1 och delvis artikel 25.1 i direktivet.

I paragrafens 4 mom. föreskrivs om skyldigheten att offentliggöra de uppgifter som avses i artikel 26 i direktivet om säkerställda obligationer på Finansinspektionens webbplats.

3 kap **Säkerheter för säkerställda obligationer**

10 §. Tillåtna säkerheter för säkerställda obligationer. I paragrafen definieras de tillåtna säkerheterna för säkerställda obligationer på ett uttömmande sätt. Med säkerhet avses säkerställda tillgångar (*cover assets*) enligt artikel 3.1.4 i direktivet om säkerställda obligationer. De tillåtna säkerheterna motsvarar i stora drag den gällande lagen så till vida att endast bostadskrediter, affärsfastighetskrediter och offentliga krediter tillåts som säkerhet för säkerställda obligationer. Dessa kategorier av kreditfordringar definieras närmare i föreslagna 11 §. De tillåtna fyllnads-säkerheterna definieras närmare i föreslagna 18 §. Säkerheterna för säkerställda obligationer ska antecknas i ett obligationsregister i enlighet med föreslagna 5 kapitlet.

I paragrafens 1 mom. nämns de typer av säkerheter som en emittent får ställa som säkerhet för säkerställda obligationer. Momentet genomför artikel 15.4 a, b och c i direktivet. Eftersom likviditetskravet täcks med fyllnadssäkerheter, behöver tillgångar som ställs som fyllnadssäkerhet inte räknas upp separat, utan detta ingår i definitionen av fyllnadssäkerhet.

Enligt paragrafens 2 mom. omfattar säkerheterna för obligationer även fordringar som baserar sig på derivatkontrakt och på försäkringsersättningar. Momentet genomför för sin del artiklarna 6.6, 11.1 c, 15.4 d och 16.3 i direktivet.

I paragrafens 3 mom. föreskrivs att endast emittenten eller ett sådant kreditinstitut som är gäldenär i ett mellankreditförhållande får ställa en säkerhet för säkerställda obligationer. Bestämmelsen är ny men motsvarar gällande marknadspraxis.

Emittenten ska i anslutning till organiseringen av sin verksamhet se till att kreditfordringar och andra tillgångar som ställs som säkerhet för säkerställda obligationer är godtagbara och att de använda kriterierna för beviljande av kredit motsvarar förutsättningarna enligt denna lag. Innehållet i denna skyldighet ingår i 7 kap. 1 § i kreditinstitutslagen enligt vilken kreditinstitutens

interna övervakningssystem ska vara tillförlitliga. Dessutom ska heltäckande uppgifter om säkerställda obligationer antecknas i ett obligationsregister som avses i föreslagna 5 kap. Kravet enligt artikel 6.7 i direktivet uppfylls således utan en uttrycklig bestämmelse.

11 §. Kreditfordringar. Det föreslås att det i paragrafen föreskrivs om de kreditfordringar som får ställas som säkerhet för säkerställda obligationer. En allmän förutsättning för ställande av säkerheter är att de kreditfordringar som avses i paragrafen uppfyller kraven enligt artikel 129 i EU:s tillsynsförordning.

Definitionerna av bostadskredit och affärsfastighetskredit i paragrafens 1 mom. motsvarar i stora drag definitionerna i 2 § 1 mom. 3 punkten i den gällande hypoteksbankslagen. Definitionen av bostadskredit avviker fortfarande från definitionerna i kap. 7 a i konsumentskyddslagen (38/1978) bland annat så gällande närmast för krediten kan vara någon annan än en konsument, till exempel ett bostadsaktiebolag. Om säkerheterna för en kredit som beviljas ett bostadsaktiebolag främst utgörs av en fastighet avsedd för boende eller relaterad markarrenderätt, anses dessa så kallade husbolagslån vara kreditfordringar som hör till bostadskreditkategorin enligt 1 mom. 1 punkten. När det gäller affärsfastighetskredit har definitionen dock preciserats så att ömsesidigt fastighetsaktiebolag avser ömsesidigt fastighetsaktiebolag enligt 28 kap. 2 § i lagen om bostadsaktiebolag (1599/2009). Jämfört med 2 § 1 mom. 2 punkten i hypoteksbankslagen har definitionen av offentlig kredit preciserats så att den hänvisar direkt till definitionen av offentlig kredit i artikel 129 i EU:s tillsynsförordning.

Medlemsstaterna kan föreskriva om tillåtna kreditfordringar i säkerhetsmassan inom ramen för artikel 6 i direktivet om säkerställda obligationer. I paragrafens 1 mom. föreskrivs om kreditfordringar som motsvarar bestämmelsen i den gällande hypoteksbankslagen bortsett från några mindre ändringar och som utgörs av kreditfordringar som motsvarar kreditfordringar enligt artikel 6.1 a i direktivet och uppfyller kraven enligt artikel 129.1 i EU:s tillsynsförordning. De bostadskrediter som avses i momentets 1 punkt är kreditfordringar relaterade till bostäder som är förenliga med artikel 129.1 d i förordningen, medan de affärsfastighetskrediter som avses i momentets 2 punkt är kreditfordringar relaterade till affärsfastigheter som är förenliga med artikel 129.1 f i förordningen och de offentliga krediter som avses i momentets 3 punkt är kreditfordringar som är förenliga med artikel 129.1 a eller b. Således är gruppen av godtagbara kreditfordringar enligt den nationella lagstiftningen sådan att alla säkerställda obligationer som emitteras av finländska aktörer hör till kategorin *Europeisk säkerställd obligation (premium)*.

12 §. Värdet av en säkerhet för hypotekskredit. Till skillnad från ordalydelsen i 14 § 1 mom. i den gällande hypoteksbankslagen föreskriver paragrafen att en hypotekskredit inte vid tidpunkten för anteckning i obligationsregistret får överstiga det verkliga värdet av de tillgångar som utgör säkerhet. Därför är emittenten inte längre skyldig att ta bort en hypotekskredit från obligationens säkerhetsmassa till exempel på grund av senare värdeutveckling. Om emittenten tekniskt fastställer hela säkerhetsmassan regelbundet, anses tidpunkten vara den tidpunkt då säkerheten för första gången tekniskt lagts till i säkerhetsmassan.

Direktivet om säkerställda obligationer och EU:s tillsynsförordning innehåller inte uteslutningskriterier för kreditfordringssäkerheter baserade på kreditrelationer. Bestämmelsen är således en nationell tilläggsförutsättning.

13 §. Kreditfordrans valuta. Till sakinnehållet motsvarar paragrafen 13 § i den gällande hypoteksbankslagen. Om en kreditfordran som utgör säkerhet för en säkerställd obligation inte är denominerad i samma valuta som den säkerställda obligationen, ska valutakursrisken skyddas med derivatkontrakt.

14 §. *Avtalsändringar som hänför sig till kreditfordran.* I paragrafen föreskrivs det på motsvarande sätt som i 23 § i den gällande hypoteksbankslagen att ställande av kreditfordringar som säkerhet för en säkerställd obligation inte förhindrar att kreditgivaren och gäldenären kan avtala om ändringar av krediten.

15 §. *Värdering av en säkerhet för hypotekskredit.* Förutsättningarna för bedömning av säkerheter för hypotekskrediter enligt paragrafen motsvarar på det stora hela 14 § 1 mom. i den gällande lagen. Paragrafen genomför artikel 6.5 i direktivet om säkerställda obligationer.

Till skillnad från den gällande lagen hänvisas det i paragrafens 1 mom. till EU:s tillsynsförordning, 9 kap. 10 § i kreditinstitutslagen och föreskrifter som utfärdats av Finansinspektionen med stöd av 9 kap. 24 § i kreditinstitutslagen. Således framgår författningsgrunden för hantering av kreditrisker tydligare av bestämmelsen. Det föreslås att paragrafens 1 mom. kompletteras med ett konstaterande om att en emittent i fastställandet av säkerheternas verkliga värde även får använda en tillförlitlig realiserad köpesumma för den aktuella realsäkerheten och tillförlitliga statistiska metoder uppföljningen. Vid fastställandet av verkligt värde ska dock regleringen av kreditinstitutens hantering av kreditrisker iakttas, såsom kraven på oberoende relaterade till hantering av säkerheter, utifrån vilka det verkliga värdet vid behov ska justeras i förhållande till en realiserad köpesumma eller den statistiska marknadsutvecklingen. Statistiska metoder får dock inte vara den enda bedömningsmetoden när säkerhetsvärdet fastställs för första gången.

Till sakinnehållet motsvarar paragrafens 3 mom. den sista meningen i 14 § 1 mom. i den gällande hypoteksbankslagen.

I föreslagna 4 mom. ingår ett bemyndigande för Finansinspektionen att utfärda föreskrifter om metoder för värdering av realsäkerheter för krediter.

16 §. *Försäkring mot skaderisker som gäller säkerheter.* Paragrafen genomför kravet på övervakning av försäkringsskyddet för säkerheter för hypotekskrediter enligt artikel 6.6 i direktivet om säkerställda obligationer så att ersättning för sådana säkerheter separeras från emittentens tillgångar till godo för innehavarna av obligationerna. Det är fråga om en ny förpliktelse jämfört med den gällande hypoteksbankslagen.

Det föreslås att emittentens försäkringsskyldighet ska ingå i paragrafens 1 mom. Den försäkringsskyldighet som avses här omfattar alla de hypotekskrediter som ingår i säkerhetsmassan på portföljnivå. Bestämmelsen förpliktar således inte emittenten att säkerställa försäkringsskyddet för varje enskild hypotekskredit. Syftet med bestämmelsen är inte heller att ställa sådana krav på emittenten eller beviljaren av krediten som går ut på att beakta pantägarrens intressen genom att teckna försäkring eller bevara försäkringsskyddet som kan jämföras med lojalitets-skyldigheterna för ett kreditavtals avtalspart eller pantinnehavare.

I momentet föreskrivs inte närmare om på vilket sätt försäkringsskyddet ska ombesörjas, utan emittenten kan fullgöra denna skyldighet på olika sätt beroende på situationen. I kreditgivnings- och kreditövervakningsprocessen för hypotekskrediter kan man till exempel med hjälp av försäkringsintyg kontrollera att fastigheter som utgör säkerhet har relevanta skadeförsäkringar.

I regel ansvarar bostadsaktiebolag och ömsesidiga fastighetsaktiebolag för underhållet av ägda fastigheter. När aktier i ett bostadsaktiebolag eller fastighetsaktiebolag ställs som säkerhet för krediter, ansvarar aktieägarna således inte i regel för försäkringar för de tillgångar som bolaget äger, såsom fastigheter och byggnader för dem. När det gäller bostadsaktiebolag är det etablerad praxis att teckna försäkring för den fastighet som bolaget äger. Uppgifterna om försäkringar för de tillgångar som ett bolag äger ska anges i disponentintyget och bokslutet. Försäkringsskyddet

för fastigheter hör också till de uppgifter som granskas i revisioner av bostads- och fastighetsaktiebolag.

Med beaktande av bostadsaktiebolagspraxis och omsorgsplikten för ledningen för bostadsaktiebolag är syftet med bestämmelsen inte att påföra emittenter en mer omfattande skyldighet att utreda bostadsaktiebolags och fastighetsaktiebolags fastighetsförsäkringar än sådana utredningar som kreditgivare i normal omsorgsfull kreditgivning inhämtar och är skyldiga att bedöma enligt bestämmelserna om hantering av kreditrisker. Därför är det i regel inte nödvändigt att begära separata utredningar om försäkringsskyddet för ett bostads- eller fastighetsaktiebolag. Separata utredningar av försäkringsskyddet för bostads- eller fastighetsaktiebolag kan dock bli aktuella för att trygga obligationsinnehavares intressen, om säkerheten utgörs av aktier i ett relativt litet bostads- eller fastighetsaktiebolag eller om det i bolagsordningen finns bestämmelser om ansvarsfördelningen som väsentligt avviker från presumptionsbestämmelserna i lagen om bostadsaktiebolag.

En emittent eller kreditgivare som är gäldenär för mellankredit kan för att fullgöra förpliktelserna enligt denna paragraf även ha en särskild kreditstocks-försäkring för skaderisker som hänförs till krediternas säkerheter på portföljnivå.

Om den hypoteksbanksverksamhet som emittenten bedriver baserar sig på mellankreditsmodellen, kan emittenten utan hinder av bestämmelsen genom avtal lägga ut säkerställandet av ett tillräckligt försäkringsskydd till ett kreditinstitut som är gäldenär för mellankrediten och som är kreditgivare eller -förvaltare. Oberoende av om skötandet av försäkringsskyddet läggs ut ansvarar emittenten dock i sista hand för försäkringsskyddet.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs att de försäkringsersättningar som gäller tillgångar som utgör säkerhet är till godo för obligationsinnehavarna. Artikel 6.6 i direktivet förutsätter att försäkringsersättningar för tillgångar som utgör säkerhet ska separeras från emittentens övriga tillgångar till förmån för innehavarna av säkerställda obligationer. I stället för pant eller tillgångar som erhålls på basis av den hör försäkringsersättningar till samma säkerhetsmassa som hypotekskrediten. Det föreslagna momentet gäller sådana försäkringsersättningar som emittenten eller beviljaren av den hypotekskredit som utgör säkerhet för en säkerställd obligation får på basis av sin ställning som pantinnehavare till exempel med stöd av 17 kap. 8 § i jordabalken eller pantförbindelsen.

Föreslagna 3 mom. innehåller ett bemyndigande för Finansinspektionen att utfärda närmare föreskrifter om försäkringsskyddet och uppföljningen av det.

17 §. Förvärv av kreditfordringar som säkerhet för säkerställda obligationer. Bestämmelsen är ny och genomför artikel 9 direktivet om säkerställda obligationer. Bestämmelsen ålägger emittenter en skyldighet att säkerställa att de kreditfordringar som ställs som säkerhet för säkerställda obligationer uppfyller kraven enligt denna lag i situationer där kreditfordringar anskaffas av emittenten genom kreditportföljstransaktioner eller där säkerheter ställs av ett kreditinstitut som är gäldenär för mellankredit. Syftet med bestämmelsen är att säkerställa kreditfordringarnas kvalitet när emittenten inte beviljar krediten. Jämfört med den gällande hypoteksbankslagen är förpliktelserna i paragrafen nya.

Enligt paragrafens 1 mom. ska emittenten när hypotekskrediter eller offentliga krediter förvärvas för emission av säkerställda obligationer se till att krediterna och säkerheterna för dem uppfyller kraven för säkerställda obligationer enligt denna lag. I allmänhet bedrivs handel med kreditportföljer för emission av säkerställda obligationer inom konsolideringsgrupper eller sammanslutningar av inlåningsbanker. En tillräcklig relevant säkringsåtgärd i sådana situationer är

i allmänhet att emittenten bedömer kriterierna för beviljande av kredit och kreditvärdighet samt uppgifter i informationssystem på en mer allmän nivå. I andra situationer kan det bli aktuellt att vidta separata kontrollåtgärder.

Paragrafens 1 mom. genomför artikel 9.1 i direktivet. Den förutsätter att medlemsstaterna stiftar lagar genom vilka uppfyllandet av kraven enligt artiklarna 6 och 12 i direktivet kan säkerställas. I artikel 6 i direktivet föreskrivs om krav på säkerheter för säkerställda obligationer och i artikel 12 om krav på registrering och separering av säkerheter för obligationer. Bedömningen ska således vara heltäckande för att säkerställa att de kreditfordringar som ställs som säkerhet i sin helhet uppfyller kraven enligt denna lag.

Enligt paragrafens 2 mom. ska den kreditbeviljande partens metoder för bedömning av kreditvärdigheten granskas närmare när det är fråga om krediter som kreditinstitutet inte ursprungligen beviljat. Utgångspunkten för det kreditbestånd som ställs som säkerhet för säkerställda obligationer är att det uttryckligen är krediter som beviljats av kreditinstitutet och att de beviljats enligt bestämmelserna om hantering av kreditinstitutens kreditrisker. Om den använda metoden för bedömning av kreditvärdigheten inte motsvarar den metod som ett kreditinstitut förutsätts använda i en motsvarande situation, ska kredittagarens kreditvärdighet alltid bedömas när krediter skaffas. Artikel 9.3 i direktivet ger medlemsstaterna en option att även ställa andra krediter än krediter som beviljats av kreditinstitutet som säkerhet för säkerställda obligationer. Genom 2 mom. genomförs artikeln med dess randvillkor. Den gällande hypoteksbankslagen begränsar inte heller ställande av andra kreditfordringar som säkerhet för säkerställda obligationer än sådana som ursprungligen beviljats av kreditinstitutet.

Enligt paragrafens 3 mom. ska bestämmelserna om anskaffning av krediter också tillämpas i situationer där hypotekskrediter och offentliga krediter inte överförs till emittenten av den säkerställda obligationen, utan där ett kreditinstitut som är gäldenär för mellankredit som emittenten beviljat ställer kreditbestånd som säkerhet för den säkerställda obligationen. Då ska emittenten ha tillräckliga metoder för att säkerställa att krediter som på detta sätt ställs som säkerhet för en säkerställd obligation också uppfyller samma krav som gäller när krediter säljs. Momentet genomför artikel 9.2 i direktivet.

I paragrafens 4 mom. ingår ett bemyndigande för Finansinspektionen att utfärda närmare föreskrifter om bedömningen av kvaliteten på krediter och säkerheterna för dem.

18 §. Fyllnadssäkerheter. I paragrafen föreskrivs om fyllnadssäkerheter som emittenter kan använda för att täcka likviditetskravet eller tillfälligt använda som kompletterande säkerhet för säkerställda obligationer. I den föreslagna bestämmelsen definieras detaljerat de instrument som får ställas som fyllnadssäkerhet och förutsättningarna för tillfällig användning av fyllnadssäkerheter. Om de maximala begränsningarna för fyllnadssäkerheter föreskrivs nedan i 22 § som gäller säkerhetsmassans sammansättning. Säkerhetsmassans likviditetskrav enligt föreslagna 31 § ska täckas med fyllnadssäkerheter som avses i denna paragraf.

I paragrafens 1 mom. föreskrivs om de typer av instrument som kan användas som fyllnadssäkerhet. Instrumenten ska för det första uppfylla kraven enligt artikel 129 i EU:s tillsynsförordning både individuellt och som helhet, inklusive begränsningarna för motpartsrisker relaterade till den offentliga sektorn och kreditinstitut i proportion till den totala volymen för säkerställda obligationer. Hänvisningen till artikeln baserar sig på utgångspunkten att alla säkerställda obligationer som emitteras enligt den föreslagna lagen hör till kategorin europeisk säkerställd obligation (premium), vilket innebär att säkerheterna för dem ska uppfylla kraven enligt artikel 129

i EU:s tillsynsförordning i fråga om både kreditfordringar och andra poster som ställs som säkerhet. Motsvarande krav finns inte i sig i den gällande hypoteksbankslagen, men emittenter har i allmänhet uppfyllt kravet.

Eftersom de instrument som kan godtas som fyllnadssäkerhet enligt 15 § i den gällande hypoteksbankslagen är mycket lika de instrument som enligt artikel 16 i direktivet om säkerställda obligationer kan användas för att uppfylla likviditetskravet, föreslås det att dessa kriterier harmoniseras för tydlighets skull. Enligt förslaget kan instrument som uppfyller samma kriterier användas som både fyllnadssäkerhet och för täckning av likviditetskravet. I paragrafens 1 mom. 1 och 2 punkt och 2 mom. föreskrivs om närmare kriterier för fyllnadssäkerheter som baserar sig på artikel 16.3 i direktivet om säkerställda obligationer och som anger ramarna för instrument som kan användas för att uppfylla likviditetskravet.

Artikel 16.3.2 i direktivet om säkerställda obligationer innehåller en medlemsstatsoption enligt vilken tillgångar med vilka likviditetskravet kan täckas kan inskränkas i den nationella lagstiftningen jämfört med de krav som direktivet ställer. Det föreslås att denna option utnyttjas så att fyllnadssäkerheterna och likviditetskravet alltid ska uppfylla kraven enligt artikel 129 i EU:s tillsynsförordning. Detta ingår i det inledande stycket i 1 mom. enligt beskrivningen ovan.

I paragrafens 2 mom. preciseras de tillfälliga situationer där fyllnadssäkerheter får användas då det inte är fråga om att använda fyllnadssäkerheter för att täcka likviditetskravet. Till sitt sakinnehåll motsvarar momentet 15 § 2 mom. i den gällande hypoteksbankslagen. Enligt momentets 1 punkt kan fyllnadssäkerheter ställas om godtagbara kreditfordringar inte har hunnit ställas eller registreras för säkerhetsmassan. Fyllnadssäkerheter kan således ställas om emittenten eller gäldenären för mellankrediten inte kan ställa godtagbara kreditfordringar för säkerhetsmassan eller om registreringen av kreditfordringar i säkerhetsmassan av någon orsak avbryts. Detta är också möjligt i andra situationer där säkerhetsunderskott förekommer. Emittenten eller gäldenären för mellankrediten kan således inte fritt besluta om ställandet av fyllnadssäkerheter, utan detta ska anknyta till säkerhetsunderskott. Fyllnadssäkerheter ska dock ställas enligt de närmare begränsningarna för säkerhetsmassans sammansättning om vilka det föreskrivs i föreslagna 22 §.

4 kap **Säkerhetsmassa**

19 §. Säkerhetsmassa. Det föreslås att bestämmelserna om säkerhetsmassa ska ingå i ett separat kapitel i lagen och att den nya termen *säkerhetsmassa* ska användas. I paragrafens 1 mom. föreskrivs att emittenten ska inrätta minst en säkerhetsmassa för säkerställda obligationer. Till skillnad från den gällande lagen föreslås att det inte längre ska vara möjligt att direkt ställa säkerhet för en enskild säkerställd obligation utan att säkerhetsarrangemanget alltid ska ordnas via en säkerhetsmassa. En säkerställd obligation får samtidigt endast höra till endast en säkerhetsmassa, men samma säkerhetsmassa kan täcka flera säkerställda obligationer.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs för tydlighets skull om de poster som ingår i säkerhetsmassan. Enligt det föreslagna momentet omfattar säkerhetsmassan de tillgångar som enligt föreslagna 10 § kan utgöra säkerhet för obligationer och som antecknats i obligationsregistret som säkerhet enligt 31 §. Till sin karaktär är bestämmelsen informativ.

20 §. Förmånsrätt på grund av säkerheter som ingår i säkerhetsmassan. I paragrafens 1 mom. föreskrivs att säkerheterna i säkerhetsmassan utgör på lika grunder säkerhet för de säkerställda obligationer som säkerhetsmassan täcker, för alla derivatavtalsförpliktelser relaterade till dem och för alla förvaltnings- och utredningskostnader i samband med program för säkerställda obligationer. De skyldigheter som anknyter till derivat när de uppfyller kraven enligt denna lag

omfattas av säkerhetsmassan oberoende av om ett sådant derivatskydd bildats vid konkurs eller likvidation. De förpliktelser som säkerhetsmassan täcker bör definieras på ett uttömmande sätt, varvid rätten till säkerhetsmassa för obligationsinnehavare och andra borgenärer med förmånsrätt begränsar sig endast till de fordringar som definieras i momentet. Om värdet på säkerhetsmassan vid realisering överstiger obligationsinnehavarnas och de övriga förmånsberättigade borgenärernas fordringar, ska den överskjutande delen av tillgångarna i säkerhetsmassan eller tillgångar som inkommit i stället för dem redovisas till det kreditinstitut som ställt säkerheten eller dess konkursbo, och en eventuell resterande andel kommer inte till förmån för obligationsinnehavare eller andra förmånsberättigade borgenärer. Kravet enligt artikel 4.2 i direktivet uppfylls utan en uttrycklig bestämmelse relaterad till artikelpunkten. Enligt artikel 4.1 och 15.3 c ska förpliktelser relaterade till derivatkontrakt omfattas av förmånsrätten till säkerheter i säkerhetsmassan.

Enligt paragrafens 1 mom. hänför sig förmånsrätten till poster i säkerhetsmassan i sin helhet. Förslaget avviker från 25 § 2 mom. i den gällande hypoteksbankslagen i det avseendet att kreditfordringar omfattas av förmånsrätten till säkerheter i sin helhet och inte endast till sitt maximala säkerhetsvärde. Ändringen baserar sig på att en post som ingår i säkerhetsmassan inte ens delvis får höra till ett kreditinstituts konkursbo enligt artikel 12.1 c i direktivet om säkerställda obligationer innan förpliktelserna relaterade till säkerställda obligationer har fullgjorts.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs om förmånsrätten till säkerheter. De borgenärer som avses ovan i 1 mom. har rätt att få betalning från säkerheter i säkerhetsmassan före andra borgenärer med anspråk på emittenten eller gäldenären för mellankrediten. För tydlighets skull nämns det i momentet också att förmånsrätten omfattar upplupen ränta på säkerheterna och egendom som tillkommit i stället för dem. Med detta avses framför allt kassaflöden från derivat och intäkter från realisering av säkerheter före alla ränte- och amorteringskassaflöden för kreditfordringar. Även säkerheter som ställts för att fullgöra förpliktelser för derivatkontrakt i säkerhetsmassan omfattas av förmånsrätten efter huvudförpliktsen relaterad till derivatkontrakt. Till sin karaktär är bestämmelsen tvingande, och det är inte möjligt att avtala om annat i villkoren för säkerställda obligationer. Förmånsrätten enligt momentet gäller oberoende av om en emittent eller ett kreditinstitut, som är gäldenär för mellankredit, är föremål för insolvens- eller resolutionsförfaranden. Bestämmelsen genomför artikel 4.1 b och för sin del artikel 12.2 i direktivet. Förmånsrätten förhindrar dock inte att en emittent eller gäldenär för mellankredit förändrar säkerhetsmassans säkerheter så att säkerhetsmassans totala värde bevaras på minst den nivå som lagen och avtalsvillkoren förutsätter.

Enligt paragrafens 3 mom. blir säkerhetsrätten bindande för tredje parter, när en säkerhet införs i obligationsregistret. I paragrafens 4 mom. föreskrivs informativt om att närmare bestämmelser om förmånsrättsställningen för likviditetskredit finns nedan.

21 §. Övriga rättsverkningar av ställande av säkerhet. Paragrafens 1 mom. motsvarar i stora drag 12 § 1 mom. i den gällande hypoteksbankslagen. Bestämmelsen om återvinning preciseras dock så att den i stället för att hänvisa till 14 § i lagen om återvinning till konkursbo (758/1991) hänvisar till hela lagen, även till bland annat den allmänna grunden för återvinning enligt 5 § i lagen. Dessutom har bestämmelsen precisats så att återvinning inte endast är tillämplig till den del som det är fråga om säkerhet som ställts till följd av antingen lag eller avtalsvillkor. Således kan säkerheter till den del som de överstiger lagens och avtalsvillkorens krav återgå som återvinning. När det gäller återvinningsgrunderna gäller det att beakta allmän marknadspraxis för överhypotek och även att säkerhetsmassans värde bedöms som helhet och inte som enskilda säkerheter i säkerhetsarrangemang för säkerställda obligationer.

Förbudet mot utmätning och säkringsåtgärder i paragrafens 2 mom. motsvarar i stora drag 24 § 1 mom. i den gällande hypoteksbankslagen. Det föreslås dock att bestämmelsen preciseras så att förbudet mot utmätning och säkringsåtgärder endast omfattar det kreditinstitut som beviljat krediten, det kreditinstitut som är gäldenär för mellankrediten och emittenten.

Kvittningsförbudet enligt paragrafens 3 mom. motsvarar 24 § 2 mom. i den gällande hypoteksbankslagen. När säkerheter ställs i anslutning till mellankreditarrangemang enligt 7 kapitlet, baserar sig kvittningsförbudet också på förutsättningen enligt artikel 3.3 första stycket led i i säkerhetsdirektivet.

22 §. Begränsningar för säkerhetsmassans sammansättning. Bestämmelserna i paragrafen genomför artikel 10 i direktivet om säkerställda obligationer, i vilken det föreskrivs om kraven för säkerhetsmassans sammansättning. Enligt artikeln ska medlemsstaterna i sin lagstiftning om genomförandet av direktivet föreskriva om vilka typer av säkerheter som säkerhetsmassan främst ska bestå av. På denna punkt ställer direktivet inte närmare krav, utan medlemsstaterna har omfattande handlingsutrymme.

Den föreslagna paragrafen innehåller endast begränsningar för ställande av vissa typer av säkerheter. Emittenter får använda alla typer av säkerheter i säkerhetsmassan enligt 10 §, såvida det inte särskilt begränsas i denna paragraf.

Enligt 1 mom. 1 punkten i paragrafen får säkerhetsmassan innehålla högst 10 procent affärsfastighetskrediter av säkerhetsmassans totala nominella värde, såvida annat inte avtalats i villkoren för den säkerställda obligationen. Enligt 16 § 5 mom. i den gällande hypoteksbankslagen ska minst 90 procent av värdet på säkerhetsmassan bestå av bostadskrediter och offentliga krediter, om inte något annat föreskrivs i villkoren för obligationen. Således innehåller också den gällande hypoteksbankslagen en kvantitativ begränsning för affärsfastighetskrediter på 10 procent. Det föreslås att emittenter fortfarande ska kunna avvika från detta i villkoren för säkerställda obligationer.

Enligt 1 mom. 2 punkten i paragrafen får fyllnadssäkerheterna uppgå till högst 20 procent av säkerhetsmassans totala nominella värde. Den procentuella begränsningen motsvarar det som föreskrivs i 15 § 3 mom. i den gällande hypoteksbankslagen. Till sin karaktär är bestämmelsen tvingande, och emittenter kan inte genom avtalsvillkor tillåta en större andel fyllnadssäkerheter. Till skillnad från den gällande lagen är det fråga om ett specifikt krav på säkerhetsmassan. Eftersom både den föreslagna lagen och direktivet om säkerställda obligationer baserar sig på reglering enligt säkerhetsmassa, är det ändamålsenligt att ställa specifika krav på säkerhetsmassan.

Det föreslås att begränsningen för fyllnadssäkerheter inskrivs i lagen trots att artikel 129 i EU:s tillsynsförordning föreskriver om maximala motpartsrisker för kreditinstitut och offentliga samfund. Förordningen ställer särskilda maximala krav på motpartsrisker relaterade till kreditinstitut och offentliga samfund. Kraven är direkt tillämplig rätt. Det har inte ansetts vara motiverat att helt slopa de nationella begränsningarna för fyllnadssäkerheter, eftersom emittenter enligt EU:s tillsynsförordning har rätt att använda betydligt mer instrument av fyllnadssäkerhetskaraktär som säkerheter i säkerhetsmassan. Eftersom fyllnadssäkerheter till sin karaktär är motpartsrisker relaterade till kreditinstitut och offentliga samfund skulle slopandet av de nationella begränsningarna helt och hållet innebära att banksektorns ömsesidiga kopplingar samt kopplingar till stater och andra offentliga samfund kunde stärkas via säkerställda obligationer.

Enligt 1 mom. 3 punkten i paragrafen kan de fyllnadssäkerheter som ställs för att uppfylla likviditetskravet alltid inkluderas i säkerhetsmassan. Dessa omfattas inte av begränsningarna enligt 2 punkten ovan.

Enligt den föreslagna bestämmelsen ska de kvantitativa begränsningarna för affärsfastighetskrediter och fyllnadssäkerheter fastställas på basis av säkerhetsmassans totala värde som beräknats utifrån säkerheternas nominella värden, vilket är en precisering jämfört med den gällande lagen. I den gällande hypoteksbankslagen föreskrivs det inte genom vilken metod begränsningarna ska fastställas på basis av det totala värdet.

Enligt paragrafens 2 mom. kan Finansinspektionen på ansökan av emittenten av särskilda orsaker bevilja tillstånd att under en viss tidsperiod avvika från begränsningen för fyllnadssäkerhet på 20 procent som avses i 1 mom. 2 punkten. Exempel på sådana särskilda orsaker är störningar på finansmarknaden och störningar i datasystem som används för att bilda och övervaka säkerhetsmassan. En annan särskild orsak är att om ett kreditinstitut eller en gäldenär för mellankredit försatts i konkurs eller likvidation och säkerheter för säkerställda obligationer realiserats kan erhållna tillgångar tillfälligt investeras i instrument som kan godtas som fyllnadssäkerhet i väntan på att obligationerna förfaller till betalning.

23 §. Värdering av säkerheter i en säkerhetsmassa. Sakinnehållet i paragrafens 1 och 2 mom. motsvarar 16 § 1 mom. i den gällande hypoteksbankslagen bortsett från att bostadskrediternas maximala säkerhetsvärde i säkerhetsmassan är 80 procent i stället för 70 procent. I värderingen av säkerheter ska också begränsningar för panträtt baserad på fastighetsinteckning eller motsvarande panträttsligt maximibelopp beaktas.

Kravet på kvartalsvis uppföljning av värdet på säkerheterna i paragrafens 2 mom. baserar sig på Finansinspektionens gällande föreskrifter som utfärdats med stöd av hypoteksbankslagen, men det föreslås att detta införs som en förpliktelse på lagnivå.

I paragrafens 3 mom. föreskrivs att säkerhetsvärde inte får beräknas för en fordran utan säkerhet vars motpart bör anses vara insolvent enligt artikel 178 i EU:s tillsynsförordning. Momentet genomför artikel 15.4 **andra stycket** i direktivet om säkerställda obligationer. När detta moment tillämpas avses med fordran främst fordringar baserade på offentliga krediter, derivat och fyllnadssäkerheter, eftersom övriga kreditfordringar som kan godtas som säkerhet (bostads- och affärsfastighetskrediter) har säkerheter och omfattas således inte av tillämpningsområdet för detta moment.

24 §. Krav som gäller det totala värdet i säkerhetsmassan.

I paragrafen föreskrivs om beräkningen av säkerhetsmassans totala värde och övervärde, dvs. om den andel med vilken säkerhetsmassan hela tiden ska överstiga förpliktelserna relaterade till säkerställda obligationer. Övervärdet ska alltid beräknas för respektive säkerhetsmassa, varvid endast de obligationer som den aktuella säkerhetsmassan täcker beaktas.

Enligt paragrafens 1 mom. ska kravet på övervärde vara minst två procent, vilket motsvarar det procentuella minimivärdet på övervärde enligt 16 § 4 mom. i den gällande hypoteksbankslagen och artikel 129.3a i EU:s tillsynsförordning. Ett nytt krav jämfört med den gällande hypoteksbankslagen är att om kraven enligt artikel 129.3a led tre inte uppfylls ska övervärdet vara minst fem procent. Detta krav baserar sig på en ändring av artikel 129 i EU:s tillsynsförordning som träder i kraft den 8 juli 2022. Övervärdet ska utöver den föreskrivna procentuella andelen dessutom täcka estimerade avvecklingskostnader relaterade till säkerställda obligationer.

I paragrafens 2 och 3 mom. föreskrivs med vilken värderingsmetod övervärdet enligt 1 mom. ska fastställas. Enligt paragrafens 2 mom. ska emittenten använda nuvärdesbaserade kalkylmetoder. I nuvärdesbaserade kalkylmetoder ska betalningar beaktas i proportion till säkerhetsvärdena enligt 23 § ovan. Den föreslagna nuvärdesbaserade kalkylmetoden motsvarar 16 § 4 mom. i den gällande hypoteksbankslagen.

I paragrafens 3 mom. föreskrivs att nuvärdesbaserade kalkylmetoder dock inte får leda till resultat som understiger krav på övervärde baserade på nominella värden. Om den nuvärdesbaserade kalkylmetoden leder till ett lägre resultat än en kalkylmetod baserad på nominella värden, ska övervärdet fastställas utifrån nominella värden. I praktiken ska emittenter hela tiden följa med kravet på övervärde enligt både nuvärde och nominellt värde, där den kalkylmetod som ger ett högre resultat är bindande för emittenten eller alternativt ska den nuvärdesbaserade kalkylmetoden utgå från sådana antaganden att den inte under några som helst omständigheter resulterar i krav på övervärde som är lägre än kalkylmetoder baserade på nominella värden.

Den föreslagna nedre gränsen baserad på nominella värden i paragrafens 3 mom. baserar sig på artikel 129.3a i EU:s tillsynsförordning, där den tillåtna miniminivån för övervärde fastställs utifrån nominella värden. Detta utgör dock inget hinder för att använda andra metoder för beräkning av övervärde, såsom nuvärdesbaserade metoder, om miniminivån för övervärde enligt nominella värden kan garanteras enligt förordningen. Av artikel 15.6 i direktivet om säkerställda obligationer framgår dessutom den motsvarande principen enligt vilken andra kalkylmetoder för beräkning av säkerhetsmassans totala värde inte får leda till lägre krav på övervärde än kalkylmetoder baserade på nominella värden. Det är även i övrigt motiverat att stifta den föreslagna bestämmelsen om den nedre gränsen på lagnivå, eftersom nuvärdesbaserade kalkylmetoder avsevärt kan avvika från kalkylmetoder baserade på nominella värden beroende på de antaganden som används i beräkningen av nuvärdet. Enligt 16 § 4 mom. i den gällande hypoteksbankslagen förutsätts emittenter hela tiden upprätthålla ett övervärde på två procent, men enligt paragrafens 3 mom. ska säkerhetsmassans nominella värde vara minst lika högt som de säkerställda obligationernas nominella värde. Den föreslagna bestämmelsen innebär således att kravet på övervärde höjs från noll till två procent enligt nominella värden.

Enligt paragrafens 4 mom. ska förhöjda kreditrisker för fordringar med säkerhet i säkerhetsmassan beaktas på ett relevant sätt vid beräkningen av både det nominella värdet och nuvärdet åtminstone i situationer där en fordran ska klassificeras som oreglerad. Förslaget baserar sig på artikel 129.3a fjärde stycket i EU:s tillsynsförordning, enligt vilken förutsättningen för ett övervärde på minst två procent är bland annat att riskerna relaterade till de tillgångar som utgör säkerhet har beaktats i värderingen av säkerhetsmassan. Det föreslagna kravet motiveras också med att det föreslås att den kategoriska värderingen av fordringar med säkerhet – i praktiken hypotekskrediter – till noll ska upphävas. I och med den föreslagna ändringen ska kreditrisker relaterade till fordringar beaktas vid beräkningen av säkerhetsmassans värde. Relevant beaktande av kreditrisker enligt momentet anses vara att åtminstone redovisade kreditförluster för oreglerade kreditfordringar i säkerhetsmassan ska dras av från säkerhetsmassans värde. Enligt föreslagna 23 § 3 mom. Får dock säkerhetsvärde aldrig beräknas för oreglerade fordringar utan säkerhet.

Förutsättningarna för beaktande av risker för kreditförluster och fastställande av regelbundet uppdaterade kreditfordringar i säkerhetsmassan utifrån marknadsvärde enligt föreslagna 4 mom. är sådana faktorer som beaktar risker relaterade till säkerheternas värde och som avses i artikel 129.3a fjärde stycket i EU:s tillsynsförordning, på basis av vilka det är tillåtet för emittenter att använda övervärdets miniminivå på två procent.

I paragrafens 5 *mom.* föreskrivs om beräkning av värdet på derivat utifrån nuvärde och nominellt värde. Fastställandet av närmare kalkylmetoder för derivat baserar sig på artikel 15.5 i direktivet om säkerställda obligationer, enligt vilken medlemsstaterna ska föreskriva om metoder för fastställande av värdet på derivat.

I paragrafens 6 *mom.* föreskrivs att säkerhetsmassans totala värde och förpliktelseerna relaterade till säkerställda obligationer ska fastställas med samma metod. Momentet genomför artikel 15.8 i direktivet utan medlemsstatsoptionen.

Enligt paragrafens 7 *mom.* kan Finansinspektionen utfärda närmare föreskrifter om beräkningen av säkerhetsmassans totala värde. Bemyndigandet att utfärda föreskrifter omfattar också kalkylprinciper för avvecklingskostnader enligt artikel 15.3 andra stycket i direktivet så att dessa kostnader kan beräknas som en totalsumma som definieras av Finansinspektionen.

25 §. Anteckning om att säkerhet har ställts. Paragrafen motsvarar den tredje meningen i 12 § 2 *mom.* i hypoteksbankslagen.

26 §. Derivatavtal i hypoteksbanksverksamhet. Paragrafen motsvarar i stora drag 18 § i hypoteksbankslagen. Huvudregeln att derivat endast får användas för att skydda mot risker i den gällande lagen uppfyller också kravet enligt 11.1 a i direktivet om säkerställda obligationer. Det föreslås dock att regleringen av derivat ska preciseras till vissa delar så att den nationella regleringen motsvarar direktivet.

Av 1 *mom.* i den föreslagna paragrafen framgår på motsvarande sätt som av artikel 11.1 c i direktivet att derivatavtal ska separeras från emittentens övriga tillgångar. Detta genomförs så att derivatavtal inkluderas i säkerhetsmassan och antecknas i obligationsregistret så att säkerheterna för derivatavtalen i säkerhetsmassan kan identifieras. Säkerheterna för derivatavtal som inkluderas i säkerhetsmassan och antecknats i obligationsregistret behöver dock inte nödvändigtvis antecknas separat i obligationsregistret på grund av att säkerheterna för derivatavtal redan till sin karaktär följer förmånsrätten för derivatavtal som utgör huvudförpliktelsen, och det kassaflöde som säkerheterna för derivatavtalen i säkerhetsmassan genererar kan således inte komma till godo för emittentens konkursbo eller en allmän gäldenär. Det ska dock vara möjligt att specificera säkerheterna för att i praktiken separera dem från emittentens övriga tillgångar. Till denna del genomför förslaget artikel 12.1 andra stycket i direktivet. Led a i den nämnda artikelpunkten förutsätter dessutom att derivatskyddets nivå regelbundet justeras i förhållande till de risker mot vilka derivaten skyddas, och detta krav fogas också till 1 *mom.* Enligt den sista meningen i momentet ska derivatkontrakt förvaras skriftligt eller på ett annat varaktigt sätt, vilket motsvarar kravet på tillräcklig dokumentation enligt artikel 11.1 b i direktivet.

Jämfört med den gällande lagstiftningen är kravet på att derivatkontrakten inte avslutas vid konkurs, likvidation eller resolution i paragrafens 2 *mom.* en ny bestämmelse, och den genomför artikel 11.1 d i direktivet.

Enligt paragrafens 3 *mom.* ska derivat och de motpartsrisker som anknyter till dem uppfylla kraven enligt artikel 129 i EU:s tillsynsförordning. Momentet genomför artikel 11.2 a i direktivet, enligt vilken medlemsstaterna ska föreskriva om kriterier för godtagbara motparter. Eftersom lagförslaget i sin helhet bygger på att endast europeiska säkerställda obligationer i premiumkategorin tillåts enligt den nationella lagstiftningen, är det motiverat att de ska uppfylla kraven enligt artikel 129 i EU:s tillsynsförordning, enligt vilken uppfyllandet av de föreskrivna kraven är en central förutsättning för emission av säkerställda obligationer i premiumkategorin. Varje derivatavtal som används i hypoteksbanksverksamhet ska ha godtagbara motparter enligt

artikel 129 i EU:s tillsynsförordning, och dessutom ska emittenten begränsa motpartsriskerna enligt den artikeln.

Paragrafens 4 mom. innehåller bemyndigande för Finansinspektionen att utfärda närmare föreskrifter om godtagbara derivatrelaterade motpartsrisker och dokumentation av derivat. Ett motsvarande bemyndigande att utfärda föreskrifter om närmare förutsättningar för användning av derivat finns redan i 18 § 3 mom. i den gällande hypoteksbankslagen. Det föreslagna bemyndigandet omfattar bland annat en möjlig utvidgning av godtagbara derivatrelaterade motpartsrisker till finansinstitutsmotpartsrisker i kreditkategori 3 enligt artikel 129 i EU:s tillsynsförordning. Finansinspektionen kan utfärda närmare föreskrifter också om dokumentation av derivat.

5 kap **Obligationsregistret**

27 §. Obligationsregistret. Paragrafens 1 mom. motsvarar 20 § 1 mom. i den gällande hypoteksbankslagen Paragrafens 2 mom. är ny, och den preciserar obligationsregistrets syfte och funktion. Det föreslås att emittenten kunde använda olika säkerhetsmassor för olika obligationer, och därför ska det också framgå av obligationsregistret vilka säkerhetsmassor som utgör säkerhet för vilka obligationer.

I artikel 12 i direktivet om säkerställda obligationer föreskrivs om separering av säkerheter för säkerställda obligationer från emittentens eller säkerhetsställarens övriga tillgångar. Bestämmelserna i det föreslagna 5 kapitlet säkerställer att säkerheterna för säkerställda obligationer alltid är aktuella och att de genom införandet i obligationsregistret kan separeras från övriga tillgångar hos emittenter eller kreditinstitut som är gäldenär för mellankredit. Bestämmelserna i det föreslagna 5 kapitlet genomför kravet på specificering av säkerheter för säkerställda obligationer enligt artikel 12.1 a i direktivet. Det finns inga undantag från skyldigheten att ha ett obligationsregister om emittenten eller gäldenären för mellankredit blir föremål för likvidations- eller resolutionsförfaranden, vilket innebär att genomförandet av kravet enligt artikel 12.2 i direktivet inte förutsätter uttryckliga bestämmelser. Skyldigheten att ha obligationsregister genomför för sin del också artikel 18.4 i direktivet, enligt vilken transaktioner relaterade till säkerställda obligationer ska registreras och dokumenteras på ett relevant sätt.

28 §. Uppgifter om säkerställda obligationer som ska antecknas i obligationsregistret. Paragrafen motsvarar 20 § 2 mom. i den gällande hypoteksbankslagen, bortsett från små ändringar.

29 §. Uppgifter om säkerheter som ska antecknas i obligationsregistret. Paragrafen motsvarar 20 § 3 mom. i den gällande hypoteksbankslagen, bortsett från små ändringar. Paragrafens 4 mom. är nytt, och där föreskrivs att de tillgångar som erhålls från säkerheter efter att en emittent som bildat en säkerhetsmassa eller en gäldenär för mellankredit försatts i konkurs också ska antecknas i obligationsregistret. Till sitt sakinnehåll motsvarar momentet den andra meningen i 25 § 1 mom. i den gällande hypoteksbankslagen, men där preciseras att detta uttryckligen gäller situationer där en part som bildat en säkerhetsmassa försätts i konkurs eller likvidation. Om ett kreditinstitut som bildat säkerhetsmassan inte har försatts i konkurs eller likvidation är momentet inte tillämpligt.

30 §. Uppgifter om derivat som ska antecknas i obligationsregistret. Paragrafens 1 mom. motsvarar 21 § i den gällande hypoteksbankslagen. Momentet genomför för sin del artikel 11.1 c i direktivet om säkerställda obligationer, enligt vilken derivatkontrakt ska separeras från emittentens övriga tillgångar. Införandet av derivat i obligationsregister gör det möjligt att specificera och separera derivatkontrakt som anknyter till hypoteksbanksverksamhet från andra tillgångar. Paragrafens 2 mom. är nytt, och i den föreskrivs att tillgångar från derivat ska antecknas i obligationsregistret om emittenten försätts i konkurs eller likvidation.

6 kap **Likviditetskrav**

31 §. *Likviditetskrav på säkerhetsmassan.* Bestämmelsen genomför likviditetskravet enligt artikel 16 i direktivet om säkerställda obligationer. Det är fråga om ett nytt slags krav jämfört med den gällande hypoteksbankslagen.

Artikel 16 i direktivet förutsätter att medlemsstaterna föreskriver om särskilda likviditetskrav, enligt vilka säkerhetsmassan hela tiden ska innehålla likvida tillgångar som täcker nettolikviditetsutflöden relaterade till säkerställda obligationer under de följande 180 dagarna. Det är fråga om ett tilläggskrav som baserar sig på det allmänna likviditetskravet (*liquidity coverage ratio*) enligt EU:s tillsynsförordning. Enligt det allmänna likviditetskravet ska ett kreditinstitut ha likvida tillgångar för att täcka likviditetsflöde i estimerade stressituationer under de följande 30 dagarna.

Med nettoutflöde avses nettoutflöde enligt artikel 3.16 i direktivet där såväl utflöden relaterade till säkerställda obligationer och kapital och räntor för derivat som kan användas för att skydda mot risker som inflöden relaterade till säkerhetsmassan ska beaktas.

Den föreslagna bestämmelsen avviker från likviditetskravet enligt 17 § i den gällande hypoteksbankslagen i det avseendet att den genomsnittliga löptiden för säkerställda obligationer inte längre begränsas i förhållande till den genomsnittliga lånetiden för de kreditfordringar som ingår i säkerhetsmassan. Det gällande likviditetskravet förutsätter endast att räntekassaflödena motsvarar varandra och att även kassaflödena från mellankrediter kan inkluderas i räntekassaflöden under en granskningsperiod på 12 månader. Den föreslagna bestämmelsen om likviditetskrav, som baserar sig på direktivet, omfattar alla utflöden relaterade till säkerställda obligationer, inklusive derivatkontrakt, och det kan endast täckas med kassaflöden från sådana poster som enligt direktivet kan ingå i säkerhetsmassan. Jämfört med den gällande lagen kan kassaflöden från mellankrediter inte längre beaktas vid beräkningen av likviditetskravet. Ur detta perspektiv kan det likviditetskrav som direktivet förutsätter anses vara betydligt mer heltäckande. Å andra sidan är granskningsperioden för likviditetskravet enligt direktivet 180 dagar i stället för 12 månader enligt den gällande lagen.

Paragrafens 1 mom. genomför artikel 16.1 och 16.2 i direktivet. Likviditetskravet ska uppfyllas så att det i säkerhetsmassan hela tiden finns en mängd fyllnadssäkerheter som täcker nettoutflödet av kassatillgångar under de följande 180 dagarna. Bestämmelsen förpliktar emittenter att se till att likviditetskravet uppfylls såväl för alla emitterade säkerställda obligationer som enligt säkerhetsmassa. Enligt momentet uppfylls likviditetskravet med fyllnadssäkerheter som avses i 18 §. Bestämmelsen om fyllnadssäkerheter genomför kraven för godtagbara instrument för uppfyllande av likviditetskravet enligt artikel 16.3 i direktivet.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs att emittenten vid fastställandet av nettoutflödet får använda obligationens sista ovillkorliga förfallodag, om den säkerställda obligationen har villkor för uppskjutande av förfallodagen. Genom momentet utnyttjas medlemsstatsoptionen i artikel 16.5 i direktivet.

I paragrafens 3 mom. ingår ett bemyndigande för Finansinspektionen att utfärda närmare föreskrifter om beräkningen av likviditetskravet.

Det föreslås att optionen om finansieringens motsvarighet (*match funding*) i artikel 16.6 i direktivet inte utnyttjas, eftersom sådana strukturer inte har använts i Finland.

32 §. Uppskjutande av förfallodagen för en säkerställd obligation. Jämfört med den gällande lagen är bestämmelsen ny, och den genomför medlemsstatsoptionen om tillåtande av förlängda maturitetsstrukturer enligt artikel 17 i direktivet om säkerställda obligationer.

Den föreslagna bestämmelsen är tvingande till sin karaktär: endast sådana villkor för uppskjutande av förfallodagen som uppfyller kriterierna enligt bestämmelsen är effektiva gentemot borgenärer. Detta framgår av föreslagna 4 mom.

Det föreslås att tillämpningen av bestämmelsen inte begränsas enbart till emittenters resolutionsförande, konkurs eller likvidation utan att den kan tillämpas oberoende av om emittenten är föremål för sådana förfaranden. Om boförvaltares, utredningsmäns och ombuds uppgifter relaterade till uppskjutande av förfallodagen föreskrivs i föreslagna 43 §. Uppskjutande av förfallodagen påverkar inte emittentens ansvar för skulder gentemot obligationsinnehavare eller rättigheter relaterade till säkerheter i säkerhetsmassan. Artikel 17.1 f i direktivet förutsätter således ingen uttrycklig bestämmelse.

I paragrafens 1 mom. föreskrivs att det är tillåtet att skjuta upp förfallodagen endast om avtalsvillkoren möjliggör det. Det är således inte fråga om en lagstadgad egenskap hos säkerställda obligationer, utan detta ska uttryckligen framgå av villkoren för den säkerställda obligationen. Emittenten kan inte själv bestämma om uppskjutande av förfallodagen utan kan göra det först efter att Finansinspektionen har beviljat tillstånd för det. De förutsättningar om vilka föreskrivs i denna paragraf ska nämnas i avtalsvillkoren och dessutom ska ett sista datum fastställas då den säkerställda obligationen ovillkorligen förfaller till betalning och som inte längre kan uppskjutas ens med tillstånd av Finansinspektionen. Momentet genomför artikel 17.1 b och d i direktivet.

Om förutsättningarna för uppskjutande av förfallodagen föreskrivs i 2 mom. Förutsättningarna enligt momentets alla punkter ska uppfyllas. Momentets 1 och 2 punkter genomför artikel 17.1 a i direktivet enligt vilken medlemsstaterna i sin nationella lagstiftning ska fastställa objektiva kriterier för uppskjutande av förfallodagen. Eftersom uppskjutande av förfallodagen till sin karaktär är en åtgärd som säkerställer emittentens likviditet, är det ändamålsenligt att koppla de nationellt fastställda förutsättningarna uttryckligen till likviditeten. Därför anknyter förutsättningarna för uppskjutandet av förfallodagen å ena sidan till refinansieringsproblem och å andra sidan till att likviditetskravet inte uppfylls. Uppskjutande av förfallodagen gör det således möjligt för emittenten att anpassa sig till exempelvis störningar på refinansieringsmarknaden och åtgärdande av insolvens på grund av tillfälligt likviditetsunderskott.

En förutsättning enligt 1 punkten är att emittenten inte lyckas få finansiering från normala källor för långfristig finansiering. Exempel på normala källor för långfristig finansiering är emission av nya säkerställda obligationer eller annan finansiering med en löptid på över ett år på marknader som kreditinstitut i allmänhet utnyttjar. Förutsättningen enligt punkten är inte tillämplig om emittenten påvisar att den inte kan emittera nya säkerställda obligationer för att refinansiera obligationer som förfaller till betalning och om ersättande långfristig finansiering inte är tillgänglig för emittenten.

Enligt momentets 2 punkt är förutsättningen att emittenten inte kan betala den säkerställda obligationens kapital och räntor utan att underskrida likviditetskravet för emittenten eller samman slutningen. Med likviditetskrav avses här likviditetskravet (LCR) enligt EU:s tillsynsförordning.

I momentets 3 punkt föreskrivs att uppskjutande av förfallodagen inte får påverka den ursprungliga ordningen för de säkerställda obligationernas förfallodagar. Denna förutsättning genomför artikel 17.1 e i direktivet. Förutsättningen styr i synnerhet för hur lång tid Finansinspektionen

kan bevilja tillstånd för uppskjutande av förfallodagen för säkerställda obligationer. Tillstånd kan inte beviljas om den ursprungliga ordningsföljden för de säkerställda obligationernas förfallodagar ändras. Syftet är att säkerställa att säkerställda obligationer som förfaller till betalning tidigare får betalning från säkerheter i säkerhetsmassan före säkerställda obligationer som förfaller till betalning senare.

I paragrafens 3 *mom.* föreskrivs om tillståndsförfarandet. Emittenten ska ansöka om tillstånd för att skjuta upp förfallodagen hos Finansinspektionen senast fem bankdagar innan den säkerställda obligationen förfaller till betalning. Syftet med tidsfristen är att Finansinspektionen får tillräckligt med tid att reagera på tillståndsansökan innan den säkerställda obligationen förfaller till betalning. I praktiken ska emittenten i ansökan ange en ny förfallodag och en utredning av att förutsättningarna för uppskjutandet uppfyllts. Om förfallodagen för en säkerställd obligation redan har skjutits upp med tillstånd av Finansinspektionen, förhindrar momentet inte ytterligare förlängning av förfallodagen genom nytt tillstånd, om detta är förenligt med den bakre gränsen enligt avtalsvillkoren och det inte påverkar den ursprungliga ordningsföljden för när de säkerställda obligationerna förfaller till betalning. Enligt momentet ska Finansinspektionen bevilja tillstånd om förutsättningarna för uppskjutande av förfallodagen uppfylls. Då gäller det att bedöma om de materiella förutsättningarna enligt 2 *mom.* uppfylls och dessutom om den säkerställda obligationen innehåller villkor om vilka föreskrivs i denna paragraf. Momentet genomför för sin del artikel 17.1 a i direktivet, enligt vilken förutsättningen för uppskjutande av förfallodagen inte får vara beroende av emittentens övervägande. Enligt den sista meningen i momentet ska tillståndet som beviljas av Finansinspektionen innehålla en ny förfallodag. Finansinspektionen kan även bevilja tillstånd enligt vilket emittenten kan återbetala den säkerställda obligationen för förfallodagen enligt tillståndet.

I paragrafens 5 *mom.* föreskrivs om de omständigheter som ska nämnas i prospekt om säkerställda obligationer. Momentet genomför artikel 17.1 c, enligt vilken investerare ska erbjudas tillräcklig information om förlängbara maturitetsstrukturer för att bedöma de relaterade riskerna.

7 kap Mellankredit

33 §. Beviljande av mellankredit. I paragrafen föreskrivs om de allmänna förutsättningarna för mellankreditsmodellen. Till skillnad från den gällande hypoteksbankslagen föreslås det att mellankreditsmodellen begränsas till att endast vara ett internt finansieringsarrangemang för en konsolideringsgrupp eller sammanslutning av inlåningsbanker. I paragrafen föreskrivs om den allmänna ömsesidighetsprincipen: mellankrediter kan beviljas om gäldenären för mellankrediten ur sin balansräkning ställer kreditfordringar som säkerhet för en säkerställd obligation. I synnerhet på grund av att säkerheterna påminner om tredjemanspant ska de säkerheter som ställs för mellankredit stå i rätt proportion till mellankrediten. Vid bedömningen av säkerheternas belopp och proportionalitet ska kraven på säkerheter enligt lagen och avtalsvillkoren samt också allmän marknadspraxis beaktas. Avtalet om mellankredit enligt 34 § nedan ska dock innehålla förfaranden för att säkerställa att säkerhetsmassan uppfyller kraven enligt lagen och avtalsvillkoren.

På ställande av säkerhet och de rättsverkningar som säkerheterna medför tillämpas samma bestämmelser som på säkerheter som emittenten ställer. Även de säkerheter som mellankrediters gäldenärer ställer ska antecknas i obligationsregistret enligt föreslagna 5 kap.

Artikel 9.2 i direktivet om säkerställda obligationer gör det möjligt att utnyttja annat säkerhetsmaterial än poster i emittentens balansräkning genom finansiella arrangemang som uppfyller

förutsättningarna enligt direktivet om finansiell säkerhet. De föreslagna bestämmelserna uppfyller förutsättningarna enligt direktivet om finansiell säkerhet. När det gäller artikel 1 i direktivet om finansiell säkerhet är ett kreditinstitut som är gäldenär för mellankredit den som ställer säkerhet medan mottagaren av säkerheten är emittenten, som förvaltar säkerhetsmassan till godo för obligationsinnehavarna. Anteckningen av säkerheterna i obligationsregistret uppfyller i sin tur kravet på styrkande enligt artikel 1.5 i direktivet om finansiell säkerhet, eftersom obligationsregistret bör betraktas som en förteckning över lånefordringar enligt artikelpunkten.

34 §. Säkerhetsarrangemang för mellankrediter. Paragrafen är ny jämfört med den gällande hypoteksbankslagen.

I paragrafens 1 mom. föreskrivs uttryckligen att en hypoteksbank ansvarar för att säkerhetsmassan uppfyller kraven enligt lagen och avtalsvillkoren. En hypoteksbank kan inte till exempel genom avtalsvillkor överföra denna förpliktelse enbart kreditinstitut som är gäldenärer för mellankrediter till exempel genom avtal om mellankredit, utan den hypoteksbank som emitterat obligationen bär ansvaret gentemot investerarna i obligationen. I praktiken innebär detta att hypoteksbanker ska vidta tillräckliga åtgärder för att säkerställa att säkerställda obligationer har tillräckliga säkerheter vars täckning ska bedömas kontinuerligt. En sådan åtgärd är villkoren för avtal om mellankredit om vilka det uttryckligen föreskrivs om i 2 mom..

Enligt paragrafens 2 mom. ska det i avtal om mellankredit fastställas förfaranden för att säkerställa att säkerhetsmassan uppfyller kraven enligt lagen och avtalsvillkoren. I avtal om mellankredit ska parterna särskilt avtala om förfaranden relaterade till säkerhetsmassan, dvs. hur säkerhetsmassan bildas, om emittenten har rätt att inrätta säkerhetsmassan genom att ta in bostads- och affärsfastighetskrediter som säkerhet från balansräkningen för mellankredits gäldenär eller om gäldenären gör detta själv. Avsikten är att avtal om mellankredit uttryckligen beaktar till exempel att det ur balansräkningen för mellankredits gäldenär kan ställas mer godtagbara krediter som säkerhet i säkerhetsmassan, om kreditfordringarnas kapital minskar i och med återbetalning eller om värdet på realsäkerheterna för dem sjunker. En uttrycklig bestämmelse behövs, eftersom en hypoteksbank som använder mellankreditsmodellen inte nödvändigtvis har några som helst godtagbara hypotekskrediter eller offentliga krediter som kan ställas som säkerhet för obligationer i sin balansräkning. Arrangemangen enligt det aktuella 2 mom. är dock inte i sig tillräckliga när det gäller förpliktelser för att säkerställa den allmänna kravenligheten enligt 1 mom. utan en hypoteksbank kan enligt 1 mom. vara förpliktad att även vidta andra åtgärder, till exempel skaffa fyllnadssäkerheter som uppfyller kraven enligt 18 § för att komplettera säkerhetsmassan.

Genom paragrafens 3 mom. genomförs för sin del artiklarna 9.1 och 9.2 i direktivet om säkerställda obligationer enligt vilka kravenligheten för de säkerheter som inkluderas i säkerhetsmassan ska säkerställas när krediter ställs som säkerhet för säkerställda obligationer oberoende av om åtgärden sker i form av försäljning av krediter eller finansieringssäkerhetsarrangemang.

35 §. Regressrätt och kvittning. Till sitt sakinnehåll motsvarar paragrafen 8 § 1 mom. 3 och 4 punkterna i den gällande hypoteksbankslagen. I paragrafens 1 mom. föreskrivs på motsvarande sätt som i den gällande lagen om vilka bestämmelser i lagen om borgen och tredjemanspant (361/1999) som ska tillämpas på mellankreditsarrangemang. Enligt momentet kvittas den regressfordran som uppstår för ett kreditinstitut som är gäldenär för mellankredit mot mellankrediten om kreditfordringar realiseras. Enligt paragrafens 2 mom. får prestationer som baserar sig på mellankredit endast användas för betalning av förpliktelser relaterade till säkerställda obligationer. I paragrafens 3 mom. föreskrivs i sin tur om situationer där ett kreditinstitut som

är gäldenär för mellankredit har en regressfordran på emittenten som överstiger de kvittningsbara förpliktelserna baserade på mellankrediten. Då får regressfordran inte betalas till mellankreditens gäldenär innan alla obligationer som säkerheterna täcker i sin helhet har återbetalats.

8 kap Uppgiftsskyldighet

36 §. Skyldighet att regelbundet offentliggöra uppgifter om säkerställda obligationer. Bestämmelsen är ny jämfört med den gällande hypoteksbankslagen. Hittills har offentliggörandet av information om säkerställda obligationer baserat sig på artikel 129 i EU:s tillsynsförordning och kompletterande marknadspraxis och självreglering, såsom förutsättningar för märkningen European Covered Bond Label. Bestämmelsen genomför minimikraven för den fortlöpande informationsskyldigheten relaterad till säkerställda obligationer enligt artikel 14 i direktivet och de relevanta nationella tilläggskraven.

Kravet för offentliggörande av information på webbplatsen minst varje kvartal enligt paragrafens 1 mom. baserar sig på artikel 14.2 och 14.3 i direktivet om säkerställda obligationer. Enligt artikel 14.3 i direktivet får medlemsstaterna inte kräva att information ska publiceras på papper. Momentets 1—8 punkter baserar sig på artikel 14.1 a—g i direktivet. En bestämmelse som skärper minimikraven enligt direktivet är momentets 3 punkt, där det föreskrivs att informationen om bostadskrediter som utgör säkerhet för säkerställda obligationer ska specificeras enligt krediter som beviljats fysiska personer, krediter som beviljats bostadsaktiebolag och krediter som beviljats andra bostadssammanslutningar. Bostadsaktiebolag och relaterade husbolagslån är ett särskilt drag hos den finska kreditmarknaden. Skuldsättning via husbolagslån har blivit en central faktor för hushållens totala skuldsättning. Med beaktande av att en övergripande bild av kredit- och fastighetsmarknaden har väsentlig betydelse när kreditklassificerare och investerare bedömer risker relaterade till säkerhetsmassan och säkerheter för säkerställda obligationer är det motiverat att komplettera den nationella regleringen med kriteriet.

Paragrafens 1 mom. 6 punkt genomför för sin del också kravet på detaljerad ytterligare information om uppskjutande av förfallodagen för säkerställda obligationer enligt artikel 17.1 c i direktivet.

Enligt paragrafens 2 mom. ska informationen specificeras enligt säkerhetsmassa eller obligation så att det tydligt framgår hur säkerheterna täcker olika obligationer.

I paragrafens 3 mom. föreskrivs att det på emittentens webbplats även ska finnas information som offentliggjorts tidigare och åtminstone för innevarande år och de fem föregående kalenderåren. Det är fråga om ett tilläggskrav i förhållande till minimikravet enligt direktivet. Enligt marknadspraxis för säkerställda obligationer är det dock typiskt att även tidigare offentliggjord information om säkerhetsmassan är tillgänglig på emittenternas webbplatser. Skyldigheten att hålla denna information framme enligt momentet gäller endast information som offentliggörs efter lagens ikraftträdande.

I paragrafens 4 mom. föreskrivs om bemyndigande för Finansinspektionen att utfärda närmare föreskrifter om specificering och presentation av den information som avses i 1 mom. Med stöd av bemyndigandet kan Finansinspektionen således utfärda närmare föreskrifter om hur information som avses i 1 mom. ska specificeras när den offentliggörs på webbplatsen.

37 §. Beteckningen för säkerställda obligationer. Genom paragrafen genomförs förutsättningen enligt artikel 27.2 i direktivet enligt vilken beteckningen europeisk säkerställd obligation (premium) endast får användas för säkerställda obligationer som emitterats enligt bestämmelserna om genomförandet av direktivet och som uppfyller de krav som fastställs i artikel 129 i EU:s

tillsynsförordning. Enligt den nationella regleringen begränsas säkerheterna för säkerställda obligationer till att endast omfatta godtagbara säkerheter enligt artikel 129 i EU:s tillsynsförordning, varvid alla obligationer som emitteras enligt den nationella lagstiftningen hör till den så kallade premiumkategorin. Därför behövs bestämmelsen om beteckningen *européisk säkerställd obligation* i artikel 19.1 i direktivet inte genomföras.

38 §. Rapportering om hypoteksbanksverksamhet. I paragrafen föreskrivs om emittentens skyldighet att rapportera till tillsynsmyndigheten enligt artikel 21 i direktivet om säkerställda obligationer. I artikel 21.1 föreskrivs att medlemsstaterna ska kräva att emittenter regelbundet rapporterar information om säkerställda obligationer till tillsynsmyndigheten. Den nationella lagstiftningen ska innehålla bestämmelser om rapporteringsintervall och om att tillsynsmyndigheten även på begäran har rätt att få information. I artikel 21.2 föreskrivs i sin tur närmare om vilka typer av uppgifter rapporteringsskyldigheten åtminstone ska omfatta. Syftet med paragrafen är att genomföra minimikraven enligt direktivet och på lagnivå föreskriva om vissa rapporteringsskyldigheter som är mer detaljerade än minimikraven enligt direktivet för att säkerställa att rapporteringen av hypoteksbanksverksamhet fortfarande motsvarar den rådande nivån.

Skyldigheten att rapportera information om hypoteksbanksverksamhet är de facto inte en ny skyldighet, och det föreslagna bemyndigandet för Finansinspektionen att utfärda föreskrifter enligt paragrafens 3 mom. skiljer sig inte från de nuvarande befogenheterna. Enligt 18 § i lagen om Finansinspektionen har Finansinspektionen omfattande rätt att få information av tillsynsobjekt och enligt 2 mom. i paragrafen rätt att utfärda föreskrifter om regelbundet inlämnande av information och inlämningsätt för tillsynsobjekten för att sköta sina uppgifter. Med stöd av denna bestämmelse har Finansinspektionen utfärdat föreskrifter och anvisningar relaterade till rapportering av hypoteksbanksverksamhet (Föreskrifter och anvisningar 7/2012: Rapportering av hypoteksbanksverksamhet). Enligt denna föreskrifts- och anvisningssamling är emittenter skyldiga att rapportera information om säkerställda obligationer, säkerheter, mellankrediter och likviditet. De uppgifter som ska rapporteras omfattar bland annat total mängd emitterade säkerställda obligationer, belopp av överhypotek, kassaflöde för kreditfordringar som utgör säkerhet, nuvärde på betalningsförpliktelser, bostadskrediters och affärsfastighetskrediters förhållande till säkerheter (LTV), antal kreditfordringar som utgör säkerhet och genomsnittlig mängd lån, närmare uppgifter om fyllnadssäkerheter, värdeförändringar i säkerhetsmassan, mellankrediters kapital och säkerheter för dem samt uppgifter om kassaflöde som behövs för bedömning av att likviditeten är tillräcklig.

Föreslagna 38 § preciserar 18 § i lagen om Finansinspektionen, eftersom den mer exakt definierar minimiinnehållet i de uppgifter som ska rapporteras till tillsynsmyndigheten. Utan hinder av den föreslagna paragrafen har Finansinspektionen fortfarande rätt att begära information som behövs för tillsynen enligt 18 § i lagen om Finansinspektionen.

I det inledande stycket i paragrafens 1 mom. föreskrivs om regelbunden rapportering, vilket artikel 21.1 i direktivet förutsätter, och om att uppgifterna enligt paragrafen utöver genom den regelbundna rapporteringen ska lämnas ut på Finansinspektionens begäran. Rapporteringsintervallet enligt direktivet genomförs nationellt så att den regelbundna rapporteringen ska ske kvartalsvis. Detta motsvarar det nuvarande rapporteringsintervallet enligt Finansinspektionens föreskrifter.

I momentets 1—7 punkter föreskrivs närmare om minimiinnehållet i den information som omfattas av rapporteringsskyldigheten. Enligt momentets 1 punkt omfattar rapporteringen information om emitterade säkerställda obligationer. Ordalydelsen i denna förutsättning baserar sig inte direkt på direktivet, men för att de facto fullgöra skyldigheterna enligt direktivet ska dessa

uppgifter rapporteras till tillsynsmyndigheten. Uppgifter som ingår i denna kategori ska dessutom redan enligt Finansinspektionens gällande föreskrift rapporteras. Därför föreslås det att detta ska ingå i rapporteringsskyldigheten på lagnivå.

Enligt momentets 2 *punkt* omfattar rapporteringen uppgifter om säkerhetsmassan för att bedöma om en säkerhetsmassa uppfyller kraven enligt denna lag. Rapporteringen omfattar således all relevant information om säkerhetsmassornas innehåll när det gäller kreditfordringar och tillgångar som influtit i stället för dem, fyllnadssäkerheter och derivat. Finansinspektionen kan till exempel kräva att dessa uppgifter om kapital och volym ska lämnas in. Motsvarande uppgifter omfattas redan av de gällande rapporteringsskyldigheterna.

Enligt momentets 3 *punkt* omfattar rapporteringen uppgifter om bedömning säkerheter för kreditfordringar. Med detta avses främst uppgifter om värdering av bostads- och affärsfastighets-säkerheter. Eftersom värdet på säkerhetsmassan rätt långt fastställs utifrån marknadsvärdet på bostads- och affärsfastighetssäkerheter i stället för på säkerhetsvärdet vid tidpunkten för beviljande av kredit, föreslås det att även omständigheter relaterade till värdet på säkerheter ska omfattas av rapporteringen så att artikel 21.2 a och d i direktivet de facto genomförs. Motsvarande rapporteringsskyldigheter finns redan i Finansinspektionens gällande föreskrift.

Enligt momentets 4 *punkt* ska emittenten rapportera relevanta uppgifter för att bedöma om säkerheter för säkerställda obligationer och poster som kan jämföras med säkerheter har antecknats i obligationsregister enligt 5 kap. Punkten genomför artikel 21.2 b i direktivet.

Enligt momentets 5 *punkt* ska emittenten rapportera uppgifter om säkerhetskrav och den totala mängden säkerheter. Punkten genomför artikel 21.2 d i direktivet.

Enligt momentets 6 *punkt* ska emittenten rapportera uppgifter om uppfyllandet av likviditetskravet. Punkten genomför artikel 21.2 e i direktivet.

Enligt momentets 7 *punkt* ska emittenten rapportera uppgifter om avtalsvillkor för uppskjutande av förfallodagen för säkerställda obligationer. Punkten genomför artikel 21.2 f i direktivet.

I paragrafens 2 *mom.* föreskrivs om bemyndigande för Finansinspektionen att utfärda närmare föreskrifter om rapporteringens exakta informationsinnehåll och hur rapporteringen ska genomföras. Med beaktande av att kreditinstitutens rapportering är ett tekniskt komplicerat område som kräver särskild kompetens är det ändamålsenligt att delegera utfärdandet av närmare föreskrifter till den behöriga tillsynsmyndigheten.

Skyldigheterna för både regelbunden rapportering och rapportering på begäran enligt den föreslagna paragrafen gäller emittenter oberoende av eventuellt konkurs-, likvidations- eller resolutionsförfarande. I detta föreslås inga undantag. Således uppfylls kravet enligt artikel 21.3 i direktivet i den nationella lagstiftningen även utan en uttrycklig specialbestämmelse om detta.

9 kap Konkurs och likvidation

39 §. Säkerställda obligationers och derivats ställning vid konkurs. Till sakinnehållet motsvarar paragrafens 1 *mom.* principen i första meningen i 25 § 1 *mom.* i den gällande hypoteksbankslagen enligt vilken konkurs inte automatiskt leder till att en fordran baserad på en säkerställd obligation förfaller till betalning, utan obligationen förfaller till betalning enligt de avtalsvillkor som tillämpas på det oberoende av konkurs. Det är fråga om ett undantag från huvudregel enligt 3 kap. 8 § i konkurslagen, enligt vilken fordringar anses förfalla till betalning vid försättande i

konkurs. Huvudregeln enligt konkurslagen (120/2004) ska inte tillämpas om något annat föreskrivs i någon annan lag (RP 26/2003 rd, s. 59). I momentet föreskrivs dessutom att motsvarande princip också gäller derivatkontrakt som används för att skydda obligationer mot risker, och i enlighet med 26 § 2 mom. ska kontrakten innehålla villkor om detta. Säkerställda obligationer och derivat förfaller inte automatiskt till betalning när resolutionsförfaranden vidtas mot emitenten eller mellankreditens gäldenär, eftersom det inte föreskrivs om sådant förfall annanstans i lagstiftningen. Därför behövs ingen särskild bestämmelse om förbud mot automatiskt förfall när resolutionsförfarande påbörjas. Paragrafen genomför artikel 5 och i fråga om derivat artikel 11.1 d i direktivet om säkerställda obligationer.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs på motsvarande sätt som i den sista meningen i 25 § 1 mom. i den gällande hypoteksbankslagen att på bevakning av en fordran som grundar sig på en säkerställd obligation tillämpas 12 kap. 17 § i konkurslagen. Trots att en fordran baserad på en säkerställd obligation eller ett relaterat derivat inte ansetts förfalla till betalning på grund av konkurs enligt 1 mom. ovan ska fordran dock bevakas enligt konkurslagen.

40 §. Tillsättning av ombud. I artikel 20.1—20.4 i direktivet om säkerställda obligationer föreskrivs om en medlemsstatsspecifik option om att utnämna en särskild förvaltare för att säkerställa obligationsinnehavarnas intressen. Det föreslås att denna medlemsstatsspecifika option införs så att bestämmelserna om ombud i huvudsak ska motsvara bestämmelserna om ombud i 6 kap. i den gällande hypoteksbankslagen. Det föreslås att benämningen *ombud* används för den särskilda förvaltare som avses i direktivet på motsvarande sätt som i den gällande hypoteksbankslagen. Bestämmelserna om ombudet bildar en separat helhet i den nya lagen i syfte att förtydliga bestämmelserna, medan de i den gällande hypoteksbankslagen ingår i andra bestämmelser om konkurs och likvidation.

I paragrafens 1 mom. föreskrivs på motsvarande sätt som i 26 § 1 mom. och 28 § 1 mom. i den gällande hypoteksbankslagen att Finansinspektionen utan dröjsmål ska tillsätta ett ombud när en emittent eller ett kreditinstitut som är gäldenär i ett mellankreditförhållande har försatts i konkurs eller likvidation. Enligt artikel 20.2.2 i direktivet kan medlemsstaterna i sin lagstiftning förutsätta att tillsynsmyndigheten ska godkänna utnämning och uppsägning av ombudet. Enligt bestämmelsen ska Finansinspektionen alltid vidta åtgärder för att tillsätta ett ombud när en emittent eller ett kreditinstitut som är gäldenär i ett mellankreditförhållande försätts i likvidation eller konkurs. Enligt ordalydelsen förutsätter tillsättandet av ett ombud inte att emittenten eller obligationsinnehavarna ansöker om att en viss person utses till ombud, men bestämmelsen förhindrar inte att någon av dessa parter föreslår en viss person ska utnämnas till ombud. Finansinspektionen fattar alltid slutligt beslut om valet av ombud.

Enligt paragrafens 1 mom. bevakar ombudet intressena hos obligationsinnehavarna och motsvarande borgenärer, såsom derivatborgenärer, och för deras talan. Kravet baserar sig också på artikel 20.2 första stycket i direktivet.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs att bestämmelserna om ombud i 29 § 2—4 mom. i 29 § i lagen om Finansinspektionen ska tillämpas på ombudets arvode, befogenheter och ansvar. Till sitt sakinnehåll motsvarar momentet bestämmelserna om de tillämpliga bestämmelserna på ombud i 26 § 1 mom. i den gällande lagen om hypoteksbanker. Till skillnad från den gällande lagen föreskriver den föreslagna bestämmelsen inte längre om behörighetskrav för ombud, utan det hänvisas till den ovan nämnda bestämmelsen i lagen om Finansinspektionen, eftersom sakinhållet i bägge bestämmelserna är detsamma. Ombudet skulle således ha omfattande rättigheter att få information om såväl innehållet i säkerhetsmassan som emittenten och gäldenären för mellankredit. De omfattande rättigheterna är motiverade eftersom de säkerhetsmassor som ut-

gör säkerhet för säkerställda obligationer har en fast koppling till emittentens övriga verksamhet. Det föreslås att Finansinspektionen ska fastställa arvudet för ombud enligt 29 § 2 mom. i lagen om Finansinspektionen och att emittenten ska betala det. Enligt föreslagna 20 § 1 mom. ska en borgenär för en arvodesbaserad fordran också ha rätt till betalning från säkerheter i säkerhetsmassan. Om Finansinspektionen betalar arvudet för emittentens räkning övergår fordran till Finansinspektionen med samma prioritet.

41 §. Ombudets uppgifter. I paragrafen föreskrivs på motsvarande sätt som i 26 § 1 mom. i hypoteksbankslagen om ombudets allmänna uppgifter som går ut på att förvalta och realisera tillgångar som utgör säkerhet för säkerställda obligationer samt övervaka betalningar.

Enligt paragrafens 2 mom. förvaltar och realiserar ombudet dessutom säkerheter tillsammans med utredningsmannen för kreditinstitutet eller boförvaltaren av konkursboet. Om dessa uppgifter föreskrivs i paragraferna nedan i detta kapitel. Bestämmelserna genomför artikel 20.3 inklusive dess led i direktivet om säkerställda obligationer.

I paragrafens 3 mom. föreskrivs om ombudets skyldighet att samarbeta med tillsynsmyndigheten för säkerställda obligationer och resolutionsmyndigheten samt om informationsutbyte mellan ombudet och tillsynsmyndigheterna i enlighet med artikel 20.4 i direktivet.

42 §. Realisering av säkerheter för en säkerställd obligation. I paragrafen föreskrivs om förfarandet vid realisering av säkerheter för säkerställda obligationer. Föreslagna 1 mom. gäller situationer där en emittent försätts i konkurs och 2 mom. situationer där ett kreditinstitut som är gäldenär för mellankredit försätts i konkurs eller likvidation.

43 §. Förfallande av en säkerställd obligation i förtid och uppskjutande av förfallodagen. I paragrafens 1 mom. föreskrivs på motsvarande sätt som i 26 § 5 mom. och 28 § 2 mom. i den gällande lagen om de förutsättningar enligt vilka boförvaltaren på yrkande eller med samtycke av ombudet har rätt att låta de säkerställda obligationerna förfalla till betalning och sälja de tillgångar som utgör säkerhet för obligationerna. Paragrafen utvidgas dock så att rätten att låta obligationer förfalla till betalning och realisera säkerheter utöver emittentens konkurs eller likvidation även omfattar situationer där gäldenären för mellankredit försätts i likvidation eller konkurs samt omfattar mellankrediter relaterade till säkerställda obligationer. Ändringen utvidgar således rätten att låta säkerställda obligationer förfalla till betalning i förtid om gäldenären för mellankredit försätts i konkurs eller likvidation. Utvidgningen är motiverad på grund av att återbetalningen av säkerställda obligationer och fullgörandet av skyldigheter relaterade till säkerhetsmassan kan i mellankreditsmodellen vara mycket beroende av rentav ett enda kreditinstitut som är gäldenär för mellankredit. Det är viktigt att föreskriva om rätten att låta mellankrediter förfalla till betalning i lagen, eftersom återbetalningen av säkerställda obligationer i praktiken beror på återbetalningen av mellankrediter. Med tanke på tillämpningen av bestämmelsen bör det poängteras att rätten att låta säkerställda obligationer förfalla i förtid endast gäller situationer där skyldigheter relaterade till den totala mängden säkerheter inte kan fullgöras. Om en säkerhetsmassa som utgör säkerhet för en säkerställd obligation uppfyller dessa krav trots konkurs eller likvidation, föreligger ingen rätt att låta obligationen förfalla till betalning i förtid.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs om boförvaltarens och ombudets uppgifter vid uppskjutande av förfallodagen för säkerställda obligationer. Uppskjutande av förfallodagen vid likvidation eller konkurs kan bli aktuellt i synnerhet om säkerheter i säkerhetsmassan måste realiseras för att återbetala säkerställda obligationer till obligationsinnehavarna.

44 §. Avtalsarrangemang och likviditetskredit. I paragrafens 1 och 2 mom. föreskrivs på motsvarande sätt som i 26 § 4 mom. i den gällande hypoteksbankslagen om rätten att ingå avtalsarrangemang relaterade till derivat.

Den första meningen i paragrafens 3 mom. motsvarar den andra meningen om upptagande av likviditetskredit i 26 § 4 mom. i den gällande hypoteksbankslagen. I den andra meningen i momentet föreskrivs att borgenärer för likviditetskrediter har rätt till betalning ur säkerheter i säkerhetsmassan. Bestämmelsen avviker från den gällande lagen så till vida att likviditetskrediter inte längre har lika förmånsrätt som säkerställda obligationer och derivat till säkerheter i säkerhetsmassan, utan den gäller först efter dessa fordringar. Ändringen baserar sig på artikel 4.1 b i direktivet om säkerställda obligationer, enligt vilken obligationsinnehavares och derivatborgenärers fordringar ska ha den bästa förmånsrätten till säkerheter i säkerhetsmassan.

45 §. Överlåtelse av säkerheter vid konkurs eller likvidation. Paragrafen motsvarar på det stora hela 27 § 1 mom. i den gällande hypoteksbankslagen. Enligt ordalydelsen omfattar paragrafen alla konkurssituationer, och därför behöver det uttryckligen på motsvarande sätt som i 27 § 3 mom. nämnas att paragrafen också är tillämplig på situationer där mellankreditens gäldenär försätts i konkurs, eftersom detta i sak redan ingår i paragraftexten.

Bestämmelsen skiljer sig från den gällande lagen också i det avseendet att den utöver konkurs även gäller likvidation. Det är motiverat att utvidga tillämpningsområdet även till att omfatta likvidationsförfaranden, eftersom likvidation anknyter till avvecklingen av kreditinstitut. I sådana situationer är det typiskt att kreditinstitut som försätts i likvidation inte längre bedriver utlåningsverksamhet i samma utsträckning som före likvidationen, vilket minskar kreditinstitutets möjligheter att komplettera säkerhetsmassan vid likvidation. Därför föreslås det att en förutsättning för frigörande av säkerheter när en emittent eller gäldenär för mellankredit försätts i likvidation är att säkerhetsmassans värde avsevärt överstiger minimivärdet och att det är uppenbart att de säkerheter som överläts inte behövs för fullgörande av skyldigheterna relaterade till de säkerställda obligationerna. Tröskeln för frigörande av säkerheter är således högre än vid bildandet av säkerhetsmassa under kreditinstitutets normala verksamhet.

10 kap Påföljder

46 §. Påföljdsavgift. I paragrafen föreskrivs om påföljdsavgifter för överträdelser av bestämmelser om hypoteksbanksverksamhet. I den gällande lagstiftningen föreskrivs inte om administrativa sanktioner relaterade till hypoteksbanksverksamhet. Enligt artiklarna 22 och 23 i direktivet om säkerställda obligationer ska medlemsstaterna i sin lagstiftning införa sådana administrativa sanktioner – inklusive monetära sanktioner – som ett effektivt genomförande av direktivet kräver, så att de närmare definierade situationer som medför sanktioner enligt artikel 23 omfattas av relevanta sanktionsbestämmelser. Den föreslagna bestämmelsen om påföljdsavgifter utgår från ett effektivt genomförande, vilket direktivet förutsätter. Det är motiverat att föreskriva om påföljdsavgifter också på grund av hypoteksbanksverksamhetens centrala och stora ekonomiska betydelse. Överträdelse eller försummelse av bestämmelser om hypoteksbanksverksamhet kan orsaka stor skada.

Artikel 23.1 c i direktivet förutsätter att medlemsstaterna ska föreskriva om sanktioner för situationer där säkerställda obligationer emitteras utan tillstånd som avses i direktivet. I denna proposition föreslås att emission av säkerställda obligationer ska vara tillåten affärsverksamhet för inlåningsbanker och kreditföretag genom en ändring av 5 kap. 1 § i kreditinstitutslagen. I och med ändringen skulle det vara tillåtet att emittera säkerställda obligationer inom hypoteksbanksverksamhet och inom ramen för ett särskilt tillstånd för hypoteksbanksverksamhet enligt lagen om hypoteksbanker och säkerställda obligationer. Till följd av den föreslagna ändringen blir

emission av säkerställda obligationer utan tillstånd enligt direktivet till sin karaktär en överträdelse av tillåten affärsverksamhet för kreditinstitut. Det föreslås att de påföljder som överträdelser medför antingen ska vara påföljdsavgift med stöd av 20 kap. 1 § i kreditinstitutslagen eller kreditinstitutsbrott med stöd av 21 kap. 2 § i den lagen. Förhållandet mellan påföljdsavgift och kreditinstitutsbrott enligt kreditinstitutslagen beskrivs närmare i detaljmotiveringen av 20 kap. 1 § i kreditinstitutslagen (RP 39/2014 rd, s. 85). Den nämnda punkten i direktivet genomförs således nationellt enligt beskrivningen i detta kapitel.

Enligt paragrafens 1 mom. *1 punkt* är grunden för påförande av påföljdsavgift användning av beteckningen ”hypoteksbank” antingen som firma eller i övrigt i strid med föreslagna 7 §. Det är en sanktionsgrund som baserar sig på nationell reglering. Den föreslagna bestämmelsen kan dock anses vara motiverad med tanke på kreditinstitutsregleringens enhetlighet, eftersom också orättmätig användning av beteckningen ”bank” är en grund för påförande av påföljdsavgift enligt 20 kap. 1 § 1 punkten i kreditinstitutslagen.

Enligt momentets *2 punkt* kan överträdelse eller försummelse av kriterierna för säkerheter enligt 10 § utgöra en grund för påförande av påföljdsavgift. Påföljdsavgift kan påföras om andra säkerheter än de om vilka föreskrivs i denna lag ställs som säkerhet för säkerställda obligationer eller om säkerheter ställs av någon annan än ett kreditinstitut eller en gäldenär för mellankredit. Denna punkt genomför grunden för administrativa sanktioner enligt artikel 23.1 f i direktivet.

Enligt momentets *3 punkt* kan en grund för påföljdsavgift vara överträdelse eller försummelse av kraven på säkerhetsmassans sammansättning enligt 22 §. Påföljdsavgift kan till exempel påföras om en emittent inför mer affärsfastighetskrediter i säkerhetsmassan än vad som är tillåtet enligt den nämnda bestämmelsen eller avtalsvillkoren för den säkerställda obligationen. En annan grund för påföljdsavgift kunde vara det att beloppet av fyllnadssäkerheter överstiger den maximala andelen enligt 24 §. Den föreslagna punkten genomför grunden för administrativa sanktioner enligt artikel 23.1 j i direktivet.

Enligt momentets *4 punkt* kan påföljdsavgift påföras för överträdelse av bestämmelsen om tillåtna derivatkontrakt i 26 § eller av Finansinspektionens föreskrifter som utfärdats med stöd av den. Påföljdsavgift kan till exempel påföras om derivat används i hypoteksbanksverksamhet för andra ändamål än för att skydda mot risker. Punkten genomför artikel 23.1 k i direktivet.

Enligt momentets *5 punkt* kan påföljdsavgift påföras om en emittent försummar sin skyldighet att anteckna säkerheterna för en säkerställd obligation i ett obligationsregister eller bryter mot andra bestämmelser om förvaltning av obligationsregister enligt 5 kap. Punkten genomför artikel 23.1 l i direktivet.

Enligt momentets *6 punkt* kan påföljdsavgift påföras om en emittent försummar sin skyldighet enligt 17 § att säkerställa att kreditfordringar kan godtas som säkerhet när kreditfordringar ställs som säkerhet för säkerställda obligationer antingen genom en kreditportföljstransaktion eller genom att ett kreditinstitut som är gäldenär för mellankredit ställer säkerhet för emittentens räkning. Punkten genomför artikel 23.1 i i direktivet.

Enligt momentets *7 punkt* kan påföljdsavgift påföras för överträdelse av säkerhetsmassans likviditetskrav enligt 31 §. Vid tillämpningen av punkten gäller det att särskilt beakta att om en säkerställd obligation innehåller avtalsvillkor för uppskjutande av obligationens förfallodag som uppfyller förutsättningarna enligt 32 §, beräknas likviditetskravet från den bakre gränsen för förfallodagen som ska nämnas i avtalsvillkoren för den säkerställda obligationen. Om villkoren inte uppfyller förutsättningarna enligt 32 § beräknas likviditetskravet på 180 dagar enligt

31 § utifrån obligationens normala förfallodag. Den föreslagna punkten genomför artikel 23.1 n i direktivet.

Enligt momentets 8 *punkt* kan påföljdsavgift påföras om en emittent bryter mot bestämmelsen om uppskjutande av förfallodagen för en säkerställd obligation enligt 32 §. Påföljdsavgift kan påföras trots att avtalsvillkor som strider mot 32 § är ineffektiva. Punkten genomför artikel 23.1 o i direktivet.

Enligt momentets 9 *punkt* kan påföljdsavgift påföras för användning av beteckningen enligt föreslagna 37 § i strid med bestämmelsen. Direktivet om säkerställda obligationer medför ingen skyldighet att införa sanktioner för detta, utan den föreslagna punkten är ett nationellt tillägg. Detta kan dock på ett övergripande plan anses vara ändamålsenligt med tanke på ett effektivt genomförande av direktivet. Det som också talar för förslaget är att orättmätig användning av ordet ”inlåning” vid marknadsföring är en grund för påförande av påföljdsavgift enligt 20 kap. 1 § i kreditinstitutslagen. Orättmätig användning av beteckningen ”säkerställd obligation” kan jämföras med detta, och därför är det motiverat att ta in den som en grund för påföljdsavgift med tanke på regleringens enhetlighet.

Till sakinnehållet ingår artikel 23.1 d i direktivet i paragrafens 1 mom. 5 punkt. Det nämnda ledet d förutsätter administrativa sanktioner om kraven för dubbel regressrätt (*dual recourse*), som beskrivs närmare i direktivet, inte uppfylls. I fråga om sakinnehållet ingår dessa i den föreslagna 5 punkten, där grunden för påföljdsavgift är försummelse av administration av obligationsregister och av anteckning av säkerheter i registret. När rätt till säkerheter i säkerhetsmassan bildas genom anteckningar i obligationsregistret uppstår på motsvarande sätt även dubbel regressrätt, vilket direktivet förutsätter. Om denna åtgärd inte vidtas uppstår inte heller någon dubbel regressrätt.

Försummelse av konkursrättslig separering enligt artikel 23.1 e i direktivet förutsätter inte heller en uttrycklig bestämmelse. Enligt föreslagna 39 § tillämpas inte automatiskt förfallande enligt konkurslagen på säkerställda obligationer eller derivatavtal som ingåtts som skydd mot risker, varvid säkerställandet av konkursrättslig separation inte beror på emittentens åtgärder utan uppstår direkt med stöd av lagen.

Enligt artikel 23.1.2 i direktivet kan medlemsstaterna låta bli att föreskriva om administrativa sanktioner till den del som det finns bestämmelser om straffrättsliga påföljder. En del av de gärningar som utgör grund för påförande av påföljdsavgift har kriminaliserats som hypoteksbanksbrott även enligt den gällande hypoteksbankslagen. Eftersom bestämmelsen om hypoteksbanksbrott endast är tillämplig på fysiska personer och inte på juridiska personer, vore det motiverat att utnyttja denna medlemsstatsoption endast om bestämmelsen om hypoteksbanksbrott utvidgas så att även juridiska personer kan dömas för straffbara gärningar. I denna proposition föreslås inte att bestämmelsen om hypoteksbanksbrott utvidgas till att även omfatta juridiska personer. Av motsvarande orsaker föreslås det inte i detaljmotiveringen av 48 § att gärningar som bestraffas som hypoteksbanksbrott ska dekrimaliseras.

47 §. Påförande, offentliggörande och verkställighet av administrativa påföljder. Paragrafen innehåller en hänvisningsbestämmelse till 4 kap. i lagen om Finansinspektionen, där det föreskrivs om påförande, offentliggörande, verkställande av administrativa påföljder och handläggning av dem i marknadsdomstolen.

Hänvisningsbestämmelsen genomför också skyldigheten att offentliggöra överträdelser artikel 23.2 b och artikel 24 i direktivet om säkerställda obligationer. I stället för påföljdsavgift kan en offentlig varning meddelas enligt 42 § 2 mom. i lagen om Finansinspektionen, om det felaktiga

förfarandet kan anses vara obetydligt eller det annars måste anses vara uppenbart oskäligt att påföra påföljdsavgift. På offentliggörande av påföljder tillämpas 43 § i lagen om Finansinspektionen.

48 §. Hypoteksbanksbrott. På det stora hela motsvarar paragrafen bestämmelsen om hypoteksbanksbrott i 32 § i den gällande hypoteksbankslagen. Införandet av den straffrättsliga straffbestämmelsen även i den föreslagna lagen baserar sig på att de gärningar som kriminaliserats som hypoteksbanksbrott kan orsaka andra aktörer på finansmarknaden omfattande ekonomisk skada och avsevärt försämra förtroendet för finansmarknaden överlag. Förtroendet för finansmarknaden är särskilt viktigt när det gäller säkerställda obligationer, eftersom de är ett centralt finansieringsinstrument för finländska kreditinstitut som är mer beroende av marknadsfinansiering än europeiska kreditinstitut i allmänhet. Således skadar kriminaliserade gärningar inte endast investerare i säkerställda obligationer utan i synnerhet andra emittenter av säkerställda obligationer om det allmänna förtroendet försämras. Ett försämrat förtroende kan leda till högre finansieringskostnader eller en minskande eller sinande efterfrågan på instrumenten.

Förslaget avviker dessutom från centraliseringsprincipen som iaktogs i samband med översynen av straffrätten som förutsätter att brott som kan medföra fängelsestraff förflyttas till strafflagen. Det har ansetts vara mer ändamålsenligt att ta in bestämmelsen om hypoteksbanksbrott i den föreslagna lagen om hypoteksbanker och säkerställda obligationer på grund av bestämmelsens karaktär och den mycket begränsade målgruppen.

Bestämmelsen i både den gällande och den föreslagna lagen förutsätter uppsåt för att tillräknas. Det är motiverat att endast kriminalisera uppsåtliga gärningar, eftersom det i lagförslaget föreslås nya och mer heltäckande administrativa påföljder än enligt den gällande lagen, och införandet av dem är också en förutsättning för ett effektivt genomförande av direktivet om säkerställda obligationer.

I den föreslagna bestämmelsen om hypoteksbanksbrott föreskrivs det inte att det är straffbart att bedriva hypoteksbanksverksamhet utan tillstånd såsom i 32 § 1 mom. 1 punkten i den gällande hypoteksbankslagen. Eftersom det i denna proposition föreslås att emission av säkerställda obligationer är tillåten affärsverksamhet för inlåningsbanker och kreditföretag föreslås att 5 kap. 2 § i kreditinstitutslagen ändras så att det framöver är ett kreditinstitutsbrott att bedriva hypoteksbanksverksamhet utan tillstånd enligt 21 kap. 2 § i kreditinstitutslagen. På grund av ändringarna av bestämmelserna om tillåten affärsverksamhet för kreditinstitut är det inte längre ändamålsenligt att kriminalisera bedrivande av otillåten hypoteksbanksverksamhet som hypoteksbanksbrott.

Enligt paragrafens 1 mom. 1 punkt kriminaliseras användningen av ordet ”hypoteksbank” antingen som firma eller beskrivning av verksamheten. Punkten motsvarar i övrigt det som föreskrivs i 32 § 1 mom. 2 punkten i den gällande hypoteksbankslagen utom att lagen på finska föreskriver att orättmätig användning av ordet ”hypoteekkipankki” också uppfyller rekvisitet för hypoteksbanksbrott. Ändringen baserar sig på att lagen på finska också begränsar användningen av ordet ”hypoteekkipankki” som firma eller beskrivning av verksamheten i föreslagna 7 §.

Enligt paragrafens 1 mom. 2 punkt är orättmätig användning av beteckningarna *europeisk säkerställd obligation* och *europeisk säkerställd obligation (premium)* översättning av dem och användning av beteckningar som kan blandas ihop med dem också kriminaliserad.

Enligt paragrafens 1 mom. 3 *punkt* kriminaliseras uppsåtlig emission av säkerställda obligationer utan att iaktta centrala bestämmelser om ställande av säkerheter för säkerställda obligationer, bedömning av dem och deras sammansättning. Den föreslagna bestämmelsen skiljer sig från 32 § 1 mom. 3 punkten i den gällande hypoteksbankslagen så till vida att även uppsåtlig överträdelse av bestämmelserna om säkerhetsmassans sammansättning och beräkning av hela säkerhetsmassans värde kriminaliseras. Rekvisitet för hypoteksbanksbrott uppfylls till exempel om en emittent emitterar säkerställda obligationer utan att ha metoder för uppföljning av värdet på kreditfordringars realsäkerheter eller genomför en emission medveten om att säkerheterna värderats i strid med lagen. Rekvisitet för brott uppfylls också om en emittent i säkerhetsmassan inkluderar mer affärsfastighetskrediter än vad lagen eller avtalsvillkoren för obligationen tillåter eller om emittenten emitterar säkerställda obligationer utan att bilda en säkerhetsmassa för dem enligt lagen.

Enligt paragrafens 1 mom. 4 *punkt* kriminaliseras oriktiga anteckningar i obligationsregister eller försummelse att göra eller radera en anteckning i registret. Punkten motsvarar 32 § 1 mom. 4 punkten i den gällande hypoteksbankslagen med den skillnaden att också uppsåtlig försummelse att radera anteckningar från registret uttryckligen kriminaliseras. Det är motiverat att fortfarande kriminalisera uppsåtliga brister och felaktigheter i administrationen av obligationsregister på grund av att rätten till säkerheter till godo för obligationsinnehavarna uppkommer genom anteckningar i obligationsregister samt dessutom uppföljs säkerheternas tillräcklighet och kvalitet med hjälp av dem. Enligt den föreslagna punkten uppfylls rekvisitet för hypoteksbanksbrott till exempel om en emittent gör anteckningar om kreditfordringar eller fyllnadssäkerheter utan att kunna ställa sådana fordringar eller instrument som säkerhet eller om en felaktig anteckning görs om kreditfordringars eller fyllnadssäkerheters egenskaper. Med anteckningsförsummelse avses till exempel att det inte görs anteckningar i registret om kapitalet för en kreditfordran som utgör säkerhet minskar eller värdet på säkerheten förändras. Det är också fråga om försummelse att radera en anteckning om uppgifter om kreditfordringar, fyllnadssäkerheter eller instrument som kan jämföras med säkerheter inte raderas från obligationsregistret om ett instrument inte längre kan godtas som säkerhet för obligationer enligt bestämmelserna i denna lag. Det är inte fråga om en överlappande straffbestämmelse i förhållande till registeranteckningsbrott enligt 16 kap. 7 § i strafflagen, eftersom bestämmelsen i strafflagen gäller felaktiga anteckningar i myndighetsregister, medan obligationsregister är register som administreras av kreditinstitut, dvs. privata parter.

Det är inte fråga om en överlappande bestämmelse i förhållande till bestämmelsen om påföljdsavgift i 46 §. 40 § i lagen om Finansinspektionen, som tillämpas på påförande av påföljdsavgift, innehåller rättsliga anvisningar för undvikande av dubbel straffbarhet i situationer där det för samma gärning föreskrivs om både administrativa sanktioner och straffrättsliga påföljder.

11 kap Särskilda bestämmelser

49 §. Fusion, delning och överlåtelse av affärsverksamhet. Paragrafen motsvarar delvis 9 § i den gällande hypoteksbankslagen, där det föreskrivs om företagsarrangemang som gäller separata hypoteksbanker. Det föreslås dock att regleringen av företagsarrangemang ska preciseras så att bestämmelsen i högre grad beaktar olika möjligheter till företagsarrangemang och regleringen av tillstånd för den nya typen av hypoteksbanksverksamhet. Det föreslås också att bestämmelsen ska utvidgas så att den också omfattar sådana företagsarrangemang som involverar andra kreditinstitut som bedriver hypoteksbanksverksamhet.

I 1 mom. preciseras att bestämmelsen är en specialbestämmelse i förhållande till lagstiftningen om olika bolagsformer inom kreditinstitutsverksamhet. Enligt momentet tillämpas specialbe-

stämmelserna om hypoteksbanksverksamhet endast när företagsarrangemanget gäller överlåtelse av hypoteksbanksverksamhet till ett annat kreditinstitut. Om ett kreditinstitut som bedriver hypoteksbanksverksamhet till exempel genomför en partiell delning eller överlåtelse av affärsverksamhet, där föremålet för delningen eller överlåtelsen inte är hypoteksbanksverksamhet, är den föreslagna bestämmelsen inte tillämplig.

Enligt föreslagna 2 mom. ska det samfund som övertar hypoteksbanksverksamheten vara ett kreditinstitut som beviljats tillstånd för hypoteksbanksverksamhet eller ett EES-kreditinstitut som har rätt att emittera säkerställda obligationer med stöd av övergångsregleringen av genomförandet av direktivet om säkerställda obligationer. Syftet med bestämmelsen är att säkerställa att myndighetstillsynen över redan emitterade säkerställda obligationer och regleringen av verksamheten, och därigenom investerarskyddet, inte försvagas på grund av företagsarrangemang. Om tillgångar och skulder i samband med företagsarrangemang överförs till flera samfund, tillämpas momentet endast på det mottagande samfund till vilket hypoteksbanksverksamhet överförs.

Enligt föreslagna 3 och 4 mom. kan företagsarrangemang genomföras trots att det mottagande kreditinstitutet eller ett kreditinstitut som grundas i samband med företagsarrangemanget saknar tillstånd för hypoteksbanksverksamhet. Då ska ansökan om tillstånd för hypoteksbanksverksamhet fogas till fusions-, delnings- eller överlåtelseplanen. Företagsarrangemang får dock inte registreras innan tillstånd för hypoteksbanksverksamhet har beviljats.

12 kap Ikraftträdande

50 §. Ikraftträdande. Avsikten är att lagen ska träda i kraft den 8 juli 2022, som är den bakre gränsen för tillämpningen av lagstiftningen om genomförande enligt direktivet om säkerställda obligationer. Direktivet tillåter dock ett tidigare ikraftträdande eller tidigare tillämpning, men en sådan lösningen är i praktiken inte motiverad med beaktande av att ändringarna i EU:s tillsynsförordning som anknyter till regleringshelheten avseende säkerställda obligationer träder i kraft först den 8 juli 2022.

51 §. Bestämmelser som tillämpas på säkerställda obligationer som emitterats före denna lags ikraftträdande. I paragrafens 1 mom. föreskrivs att de bestämmelser som var i kraft vid emissionstidpunkten, i synnerhet bestämmelserna i lagen om hypoteksbankslagen som upphävs genom den föreslagna lagen är tillämpliga på säkerställda obligationer som emitterats före lagens ikraftträdande. Artikel 30 i direktivet om säkerställda obligationer förutsätter att de artiklar till vilka det hänvisas i denna artikel inte ska vara tillämpliga på säkerställda obligationer som emitterats före den 8 juli 2022 enligt nationell lagstiftning. Syftet är att tydligt separera säkerställda obligationer som emitterats innan direktivet om säkerställda obligationer genomförs och den nationella genomföranderegleringen träder i kraft från säkerställda obligationer som emitteras därefter, eftersom bestämmelserna enligt den harmoniserade rättsliga referensramen inte tillämpas retroaktivt på dem. Det föreslagna momentet förhindrar dock inte tillämpning av den föreslagna lagen på säkerställda obligationer som emitterats före lagens ikraftträdande, om avtalsvillkoren för den säkerställda obligationen gör det möjligt att anpassa villkoren till lagändringarna. Inverkan av den ändrade lagstiftningen på redan emitterade obligationer beror på innehållet i avtalsvillkoren.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs att 9 § 1—3 mom. om tillsyn över säkerställda obligationer, 36 § om uppgiftsskyldighet och 38 § om myndighetsrapportering ska tillämpas även på säkerställda obligationer som emitterats före den föreslagna lagens ikraftträdande.

Paragrafens 3 mom. innehåller medlemsstatsoptionen enligt artikel 30.2 i direktivet enligt vilken höjningar av kapitalbeloppet för säkerställda obligationer som emitterats före lagens ikraftträdandet inte omfattas av den nya lagens tillämpningsområde.

52 §. Tillämpning av tillståndsförfarandet på kreditinstitut som vid denna lags ikraftträdande bedriver hypoteksbanksverksamhet. I paragrafen föreskrivs om förenklat tillståndsförfarande för kreditinstitut som bedrivit hypoteksbanksverksamhet före lagens ikraftträdande. Eftersom Finansinspektionen till följd av den fortlöpande tillsynen över hypoteksbanksverksamhet har heltäckande information om emittenterna, är det inte ändamålsenligt att på dessa aktörer tillämpa samma tillståndsförfarande som på helt nya sökande. Avsikten är att förutsättningarna för tillstånd enligt den föreslagna nya lagen bedöms på ett relevant sätt utan onödig ökning av den administrativa bördan för vare sig Finansinspektionen eller kreditinstituten.

Enligt paragrafens 1 mom. tillämpas förenklat förfarande på ansökningar som lämnas in till Finansinspektionen senast den 31 mars 2022. Syftet med den föreslagna tidsfristen är att Finansinspektionen ska hinna handlägga ansökningarna innan lagen träder i kraft.

Enligt paragrafens 2 mom. ska sökande alltid lämna in en ny affärsplan. Enligt gällande tillsynspraxis har Finansinspektionen krävt att parter som bedriver hypoteksbanksverksamhet årligen ska lämna in en affärsplan till Finansinspektionen, och om innehållet i den har Finansinspektionen utfärdat en anvisning (Föreskrifter och anvisningar 6/2012 Tillståndsförfaranden och riskhantering vid hypoteksbanksverksamhet, avsnitt 5.3). Affärsplanen ska också omfatta de uppgifter som är väsentliga med tanke på tillämpningen av den föreslagna lagen. Dessutom kan Finansinspektionen kräva andra uppgifter antingen så att den begära emittenter att lämna in närmare uppgifter individuellt eller genom att på basis av föreslagna 4 mom. utfärda mer allmänna föreskrifter om uppgifter som ska fogas till ansökan och andra omständigheter relaterade till tillståndsförfarandet.

Enligt paragrafens 3 mom. ska Finansinspektionen i regel bevilja tillstånd innan denna lag träder i kraft. Om Finansinspektionen dock anser att uppgifterna i ansökan och dess egna uppgifter om emittenten är otillräckliga för att verifiera tillståndskriterierna enligt 8 § 2 mom. får tillstånd inte beviljas. Avsikten är att Finansinspektionen ska kunna utnyttja tillgänglig information om hypoteksbanksverksamhet och göra tillståndsförfarandet smidigare.

I paragrafens 4 mom. ingår ett bemyndigande för Finansinspektionen att utfärda föreskrifter.

53 §. Tillämpning av bestämmelserna på hypoteksbanker som beviljats koncession före denna lags ikraftträdande. I paragrafen föreskrivs att koncession för hypoteksbanker som beviljats tidigare ska jämföras med koncession för hypoteksbanker enligt denna lag när denna lag tillämpas. Syftet med paragrafen är att säkerställa att innehavare av gällande koncession för hypoteksbanker inte behöver en ny koncession för hypoteksbanker för att fortsätta emittera säkerställda obligationer i form av begränsad kreditinstitutsverksamhet. De ska endast ansöka om tillstånd för hypoteksbanksverksamhet som avses i 8 §.

7.2 Lag om ändring av kreditinstitutslagen

1 kap Allmänna bestämmelser

2 §. Annan lagstiftning om kreditinstitutsverksamhet. Det föreslås att paragrafens 3 mom. ändras så att laghänvisningen ändras till en hänvisning till lagen om hypoteksbanker och säkerställda obligationer.

5 kap Allmänna förutsättningar för affärsverksamhet

1 §. *Affärsverksamhet som är tillåten för inlåningsbanker.* Till förteckningen över typer av tillåten affärsverksamhet för inlåningsbanker enligt paragrafens 1 mom. fogas en ny 1 a punkt, enligt vilken koncession för inlåningsbanker i sig ger rätt att emittera säkerställda obligationer förutsatt att inlåningsbanken har beviljats tillstånd för detta enligt lagen om hypoteksbanker och säkerställda obligationer. Ändringen baserar sig på införandet av ett tillståndsförfarande enligt direktivet om säkerställda obligationer som delvis ersätter utvidgningsförfarandet för koncession för kreditinstitut enligt den gällande hypoteksbankslagen.

Enligt 5 kap. 2 § i lagen har även kreditföretag motsvarande rätt att emittera säkerställda obligationer. I och med ändringen omfattar koncessionen för alla kreditinstitut rätten att emittera säkerställda obligationer utan separat utvidgning av koncessionen.

2 §. *Affärsverksamhet som är tillåten för kreditföretag.* Det föreslås att paragrafens 1 mom. ändras så att de två sista meningarna om bedrivande av hypoteksbanksverksamhet slopas. Eftersom det föreslås att förteckningen över tillåten affärsverksamhet för inlåningsbanker i 5 kap. 1 § kompletteras med emission av säkerställda obligationer, behöver den särskilda regleringen av hypoteksbanksverksamhet inte tas upp i detta moment.

9 kap Riskhantering

17 §. *Likviditetsrisk.* Det föreslås att paragrafens 5 mom. ska preciseras så att alla kreditinstitut som ägnar sig åt finansiering baserad på säkerställda obligationer ska bedöma risker relaterade till balansräkningens inteckningsgrad mer exakt än enligt den gällande lagstiftningen – oberoende av om ett kreditinstitut emitterar säkerställda obligationer direkt ur sin balansräkning eller genom att utnyttja modellen för mellankredit. Kreditinstitut ska ställa begränsande mål för hypoteksbanksverksamhetens relativa andel av hela kreditinstitutets affärsverksamhet. Kreditinstitutets styrelse ska behandla målet minst en gång om året. Målet är att fastställa den andel av finansieringen som sker med hjälp av säkerställda obligationer av den totala finansieringen och balansomslutningen samt den maximala mängden säkerställda obligationer i förhållande till mängden tillgängliga säkerheter.

10 kap Finansiella förutsättningar

1 a §. *Det inbördes förhållandet mellan kapitalbaskraven.* Det föreslås att ordalydelsen i paragrafens 2 mom. preciseras så att det inbördes förhållandet mellan kapitalbaskraven enligt kreditinstitutslagen och EU:s tillsynsförordning samt minimikraven på kapitalbasen och godtagbara skulder (MREL) enligt lagen om resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag tydligare ska framgå av bestämmelsen. Ändringarna handlar om precisering av när egna tillgångar avsedda för täckning av krav samtidigt kan användas för att täcka andra krav. Det föreslås att den andra meningen i momentet preciseras så att förbudet mot överlappande täckning endast gäller egna tillgångar avsedda för täckning av krav och inte överskjutande delar av egna tillgångar. Den sista meningen i momentet preciseras så att förbudet endast gäller MREL-minimikravet baserat på den totala risken. Ändringen behövs för att göra det tydligt att användningen av egna tillgångar enligt MREL-kravet, som anknyter till minimikapitaltäckningsgraden, ska vara tillåten även när tillgångarna täcker krav på egna tillgångar enligt 1 mom.

Ikraftträdandebestämmelse. Avsikten är att de föreslagna bestämmelserna ska träda i kraft samtidigt som lagen om hypoteksbanker och säkerställda obligationer, dvs. den 8 juli 2022. Avsikten är att den föreslagna ändringen relaterad till 10 kap. 1 a § ska träda i kraft så snart som möjligt.

7.3 Lag om ändring av lagen om Finansinspektionen

26 §. Återkallande av verksamhetstillstånd och registrering samt därmed jämförbara förordnanden om avslutande av verksamhet. Paragrafens 8 mom. ändras så att det entydigt framgår av det att bestämmelserna om återkallande av koncession även är tillämpliga på återkallande av tillstånd för hypoteksbanksverksamhet. Ändringen genomför artikel 23.2 a i direktivet om säkerställda obligationer.

27 §. Begränsning av verksamhet som baserar sig på verksamhetstillstånd eller registrering. Det föreslås att paragrafens 5 mom. ändras så att det entydigt framgår att tillsynsbefogenheterna att begränsa verksamheten enligt koncession även är tillämplig på begränsning av hypoteksbanksverksamhet på motsvarande sätt som begränsning av koncession. Ändringen genomför för sin del artikel 23.2 a i direktivet om säkerställda obligationer. Eftersom begränsning av verksamheten är en lindrigare åtgärd än återkallande av koncessionen och begränsning av verksamheten i vilket fall som helst måste prövas som en tillsynsmetod innan koncessionen återkallas, är det motiverat att också föreskriva om befogenheter att begränsa verksamheten, så att Finansinspektionens tillgängliga tillsynsmetoder bedömda som en helhet ska vara proportionella.

38 §. Ordningsavgift. Till paragrafens 1 mom. fogas en ny 10 punkt, enligt vilken ordningsavgiften även omfattar den regelbundna informationsskyldigheten och skyldigheten att rapportera till myndigheter när det gäller säkerställda obligationer, liksom också överträdelser eller försummelser av relaterade myndighetsföreskrifter. Enligt paragrafens gällande 4 mom. kan i stället för ordningsavgift påföras en påföljdsavgift om gärningen eller försummelsen är särskilt klandervärd. Den föreslagna ändringen genomför artikel 23.1 m och p i direktivet om säkerställda obligationer.

40 §. Påföljdsavgift. Det föreslås att paragrafens 1 mom. ändras så att den kompletteras med en hänvisning till den föreslagna lagen om hypoteksbanker och säkerställda obligationer, av vilken grunderna för påförande av påföljdsavgift framgår närmare.

71 §. Rätt och skyldighet att lämna ut information. Det föreslås att ett nytt 7 mom. fogas till paragrafen, varvid gällande 7 mom. flyttas oförändrat till 8 mom. I föreslagna 7 mom. föreskrivs om Finansinspektionens skyldighet att lämna ut information till myndigheter i andra EES-stater enligt artikel 25.3 och 25.5 i direktivet om säkerställda obligationer.

7.4 Lag om ändring av 2 och 4 kap. i lagen om resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag

2 kap Resolutionsplan

9 §. Informationsskyldighet om resolutionsplaner. Det föreslås att ett nytt 2 mom. fogas till paragrafen, enligt vilket Verket för finansiell stabilitet ska tillställa institutet en sammanfattning av resolutionsplanen. Den föreslagna ändringen rättar till genomförandet av artikel 10.1 i resolutionsdirektivet.

4 kap Ställande av institut under resolutionsförvaltning

1 §. Villkor för resolutionsförvaltning. Det föreslås att ordalydelsen i paragrafens 2 mom. 3 punkt preciseras så att ett institut som är föremål för alla extraordinära offentliga stödåtgärder ska uppfylla kapitalkravet enligt artikel 32.4 i resolutionsdirektivet så att institutet inte bryter mot eller sannolikt inte inom den närmaste tiden väntas bryta mot villkoren enligt dess koncession eller att institutet i övrigt anses vara oförmöget eller sannolikt oförmöget att fullgöra sina

skyldigheter. Ordalydelsen i 3 punkten preciseras dessutom med en hänvisning till att inga extraordinära stödåtgärder som avses i punkten kan användas för att täcka institutets realiserade eller kommande förluster, utan syftet med dem är att stärka solida instituts likviditet eller kapitalbas som en proaktiv beredskapsåtgärd för att säkerställa den finansiella stabiliteten vid omfattande störningar på finansmarknaden. Dessutom preciseras ordalydelsen med en hänvisning till att de åtgärder som avses i punkten alltid ska vara tillfälliga och nödvändiga för att hantera allvarliga störningar. Genom preciseringarna kompletteras de konstaterade bristerna i genomförandet av artikel 32.4 i resolutionsdirektivet.

Det föreslås att ett *nytt 3 mom.* fogas till paragrafen, enligt vilket rekapitalisering av institut enligt 2 mom. 3 punkten ska begränsas till sådana tillägg som behövs för att ingripa i kapitalunderskott som Europeiska centralbanken, Europeiska bankmyndigheten eller Finansinspektionen konstaterat med hjälp av stresstest, granskning av tillgångsposters kvalitet och motsvarande metoder på nationell nivå, unionsnivå eller den gemensamma tillsynsmekanismens nivå och som till tillämpliga delar bekräftats av en behörig myndighet. Tillägget genomför artikel 32.4. tredje stycket i resolutionsdirektivet.

7.5 Lag om ändring av lagen om investeringstjänster

6 kap **Ekonomiska verksamhetsförutsättningar för tillhandahållande av investeringstjänster samt tillsyn över den ekonomiska stabiliteten**

3 §. *Undantag från tillämpningen av aktiebolagslagen i fråga om värdepappersföretag.* Den föreslagna paragrafen är ny och motsvarar till sitt innehåll 10 kap. 2 a § i kreditinstitutslagen som trädde i kraft den 1 februari 2019. Bestämmelsen var också tillämplig på värdepappersföretag. Åtskiljandet av kapitaltäckningsbestämmelserna för värdepappersföretag från bestämmelserna om kreditinstitutsverksamhet förutsätter att bestämmelsen fogas till lagen om investeringstjänster.

I paragrafen föreskrivs på motsvarande sätt som i 10 kap. 2 a § i kreditinstitutslagen om kreditinstitutens vinstutdelning och kapitalets kvalitet. Enligt artikel 9.1 i EU:s tillsynsförordning för värdepappersföretag ska värdepappersföretags kärnprimärkapital, övrigt primärkapital och supplementärkapital uppfylla kraven enligt EU:s tillsynsförordning, och således kan kapitalinstrument godtas som kärnprimärkapitalinstrument endast om de uppfyller villkoren enligt artikel 28.1 i EU:s tillsynsförordning, dvs. är eviga. Enligt artikel 28.1 f i EU:s tillsynsförordning får instrumentens kapitalbelopp inte sänkas eller återbetalas, utom om institutet går i likvidation eller konkurs eller diskretionära återköp av instrumenten eller andra diskretionära åtgärder för att minska kapitalet, vilket förutsätter att kreditinstitutet beviljats förhandstillstånd av en behörig myndighet enligt artikel 77 i förordningen. Enligt artikel 77 i förordningen ska ett institut inhämta förhandstillstånd från den behöriga myndigheten för att minska, inlösa eller återköpa kärnprimärkapitalinstrument som givits ut av institutet på ett enligt den nationella lagstiftningen tillåtet sätt. Eftersom fonden för inbetalt fritt eget kapital ingår i ett kreditinstituts kärnprimärkapital, bör den tydligare jämföras med aktieinvesteringar när det gäller minskning av poster i fonden. Därför bör investerat fritt eget kapital enligt föreslagna *1 mom.* inte kunna återbetalas eller användas för vinstutdelning utan förhandstillstånd av Finansinspektionen.

I paragrafens *2 mom.* föreskrivs om undantag från tillämpning av bestämmelsen om en minoritets rätt att kräva vinstutdelning i 13 kap. 7 § i aktiebolagslagen (624/2006), enligt vilket den inte ska tillämpas på värdepappersföretag. Bestämmelsen behövs för att säkerställa att aktier i värdepappersföretag kan godtas som kärnprimärkapital. I artikel 9 i EU:s tillsynsförordning för värdepappersföretag föreskrivs närmare om sammansättningen av värdepappersföretags kapi-

talbas. I led i i artikeln hänvisas i fråga om kärnprimärkapital, övrigt primärkapital och supplementärkapital till definitionerna i EU:s tillsynsförordning och således till att det som föreskrivs om villkoren för vinstutdelning ur kärnprimärkapitalinstrument i artikel 28.1 h i EU:s tillsynsförordning också är tillämpligt på värdepappersföretag. Enligt artikel 28.1 h v) är ett villkor för kärnprimärkapitalinstrument att de villkor som gäller för instrumenten inte innefattar någon skyldighet för institutet att lämna utdelning till innehavarna och att institutet inte heller på andra grunder har någon sådan skyldighet. Enligt bestämmelsen om en minoritets rätt att kräva vinstutdelning i 13 kap. 7 § i aktiebolagslagen kan aktieägare på vissa villkor kräva att minst hälften av räkenskapsperiodens vinst delas ut. Enligt aktiebolagslagen kan rätten till utdelning till en minoritet begränsas endast med samtycke av alla aktieägare. Det är nödvändigt att avvika från denna huvudregel för att säkerställa att aktier i värdepappersföretag ska kunna räknas in i kärnprimärkapitalet. Eftersom en minoritets möjlighet att kräva utdelning kan förhindra att kapitalinstrument räknas in i kärnprimärkapitalet, gäller det att i den nationella lagstiftningen utesluta möjligheten för en minoritet att kräva utdelning.

7 kap **Organisering av värdepappersföretags verksamhet**

3 §. *Begränsningar som gäller förvärv av egna aktier, andelar, kapitallån och debenturer.* I paragrafens 2 mom. görs en teknisk ändring så att aktiebolagslagens nummer stryks.

8 Bestämmelser på lägre nivå än lag

8 § 3 mom. i lagförslag 1 bemyndigar finansministeriet att utfärda närmare bestämmelser om tillståndsförfaranden för koncession för hypoteksbankers och om utredningar som ska fogas till ansökan. Bemyndigandet planeras basera sig på en ändring av finansministeriets förordning om de utredningar som ska fogas till vissa ansökningar om tillstånd för kreditinstitutsverksamhet (264/2021).

15 § 3 mom., 16 § 3 mom., 17 § 4 mom., 24 § 4 mom., 26 § 4 mom., 31 § 3 mom., 36 § 4 mom., 38 § 2 mom. och 52 § 4 mom. bemyndigar Finansinspektionen att utfärda närmare föreskrifter relaterade till dessa bestämmelser. Bemyndigandet anknyter till bestämmelser om värdering av säkerheter för hypotekskrediter, försäkringar för skaderisker, förfaranden för säkerställande av kravenligheten för krediter som ingår i säkerhetsmassan, beräkning av krav på övervärde i säkerhetsmassan och likviditetskrav, tillåtna derivat, uppgiftsskyldigheter, myndighetsrapportering och tillståndsförfaranden som baserar sig på övergångsbestämmelsen.

9 Ikraftträdande

Det föreslås att lagen om hypoteksbankers och säkerställda obligationer samt lagen om ändring av lagen om Finansinspektionen ska träda i kraft den 8 juli 2022, som är den bakre gränsen för tillämpning av lagstiftning om genomförande enligt direktivet om säkerställda obligationer och tidpunkten då ändringarna av EU:s tillsynsförordning träder i kraft.

Det föreslås att lagen om ändring av kreditinstitutslagen ska träda i kraft den 8 juli 2022 med undantag för föreslagna 10 kap. 1 a § 2 mom., som föreslås träda i kraft den 1 januari 2022 eller så snart som möjligt efter att lagen stadfästs.

Det föreslås att lagen om ändring av lagen om resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag samt lagen om ändring av lagen om investeringstjänster ska träda i kraft den 1 januari 2022 eller så snart som möjligt efter att lagen stadfästs.

I riksdagen bör propositionen behandlas i brådskanie ordning på grund av att tidsfristen för stiftandet och offentliggörandet av lagstiftning om genomförandet av direktivet gick ut den 8 juli 2021. I lagförslag 4 ingår en bestämmelse (föreslagen ändring av 4 kap. 1 § i lagen om resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag) för att precisera det tidigare genomförandet av resolutionsdirektivet. På grund av denna sist nämnda brist kommer kommissionen att inleda överträdelseförfarande mot Finland.

10 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

10.1 Näringsfrihet

Med tanke på näringsfriheten har följande föreslagna bestämmelser i lagförslag 1 betydelse: tillstånd för hypoteksbanksverksamhet i 8 §, kompetenskrav i 6 § samt begränsning av beviljande av mellankredit endast till kreditinstitut inom samma konsolideringsgrupp eller sammanlutning av inlåningsbanker i 33 §.

Enligt den gällande hypoteksbankslagen får säkerställda obligationer endast emitteras av hypoteksbank eller kreditinstitut som beviljats tillstånd för hypoteksbanksverksamhet. Enligt direktivet om säkerställda obligationer får säkerställda obligationer endast emitteras av kreditinstitut, som dessutom beviljats tillstånd för emission av säkerställda obligationer enligt direktivets krav.

I denna proposition föreslås inte de facto nytt näringsrättsligt tillstånd för emission av säkerställda obligationer. Syftet med föreslagna 8 § i lagförslag 1 är att åtskilja koncession för kreditinstitut från det tillstånd som direktivet om säkerställda obligationer förutsätter. Dessutom föreslås att villkoren för tillstånd för emission av säkerställda obligationer, dvs. hypoteksbanksverksamhet, ska omfatta minimikraven enligt direktivet och vissa krav som redan tillämpas i den gällande regleringen så att den nuvarande nivån för förutsättningarna för hypoteksbanksverksamhet kan garanteras. Med beaktande av marknadsfinansieringens betydelse för finländska kreditinstitut, är det inte ändamålsenligt att luckra upp tillståndsvillkoren. Den tillståndstruktur som emission av säkerställda obligationer förutsätter förblir densamma som enligt den gällande lagstiftningen, dvs. med samma tillstånd får ett kreditinstitut eller en separat hypoteksbank enligt principen om ett tillstånd emittera säkerställda obligationer utan att behöva ansöka separat tillstånd för varje obligation. Ur detta perspektiv minskar inte omfattningen av den tillåtna affärsverksamheten för kreditinstitut som beviljats tillstånd för hypoteksbanksverksamhet.

I 35 § i lagförslag 1 föreskrivs att mellankrediter relaterade till hypoteksbanksverksamhet endast får beviljas kreditinstitut som hör till samma konsolideringsgrupp eller sammanslutning av inlåningsbanker som emittenten. Jämfört med den gällande hypoteksbankslagen begränsar den föreslagna bestämmelsen hypoteksbanksverksamhet där mellankreditsmodellen används, eftersom det inte finns någon motsvarande begränsning i den gällande lagen.

Enligt 18 § 1 mom. i grundlagen är näringsfrihet grundregeln, men grundlagsutskottet har dock ansett att det är möjligt att föreskriva om tillståndsplikt av godtagbara orsaker med tanke på de grundläggande rättigheterna. Grundlagsutskottet har ansett att det som talar för en allmän tillståndsplikt för kreditinstitutsverksamhet och myndighetstillsyn är vissa faktorer som är acceptabla med tanke på de grundläggande fri- och rättigheterna framför allt för att garantera stabiliteten på den finansiella marknaden och skydda kunderna (GrUU 24/2002 rd, s. 2/I, GrUU 67/2002 rd, s. 2/II).

Med tanke på kreditinstitut är hypoteksbanksverksamhet en viktig finansieringskanal i form av säkerställda obligationer. Betydelse av denna slags finansiering har ökat ytterligare i synnerhet under de tio senaste åren. Ett särskilt drag hos finländska kreditinstitut är deras beroende av marknadsfinansiering. Volymen för de säkerställda obligationer som finländska kreditinstitut emitterat överstiger redan 50 miljarder euro. Kreditinstitutens tillgång till marknaden för säkerställda obligationer är central med tanke på verksamheten inom banksektorn. I allmänhet är finansiering via säkerställda obligationer långfristig och således en fördel med tanke på kreditinstitutens stabilitet. Även centralbankernas köpprogram omfattar säkerställda obligationer. På grund av dessa omständigheter är det ytterst viktigt att bevara förtroendet för säkerställda obligationer.

Även om det finns uppenbara fördelar med emission av säkerställda obligationer med tanke på kreditinstituten och det finansiella systemet, exponerar dock en alltför hög inteckning av kreditinstitutens balansräkningar både kreditinstituten och hela det finansiella systemet för risker. Emission av säkerställda obligationer ökar inteckningen av kreditinstitutens balansräkningar, eftersom lagstadgade säkerheter ska ställas för säkerställda obligationer. Direktivet om säkerställda obligationer förutsätter att de säkerheter som ställs ska vara av god kvalitet. I praktiken har kreditklassificerare och obligationsinvestorer ställt högre krav på säkerheter än de lagstadgade kraven på överhypotek. Genom säkerheter för säkerställda obligationer binds en del av kreditinstitutens kreditportföljer till godo för obligationsinnehavare, vilket innebär att allmänna borgenärer såsom sparare inte har åtkomst till dem om emittenten blir insolvent. Tillgången till finansiering mot säkerheter accentueras i synnerhet när det förekommer störningar på finansmarknaden: om inteckningsgraden för kreditinstitutets balansräkning redan är hög kan kreditinstitutet råka ut för stora finansieringsproblem. Detta gäller också tillgången till centralbanksfinansiering, eftersom den i regel kräver säkerheter.

Begränsningen av mellankreditsmodellen enligt 33 § i lagförslag 1 till att endast vara ett internt finansieringsarrangemang inom en konsolideringsgrupp eller sammanslutning av inlåningsbanker utgör i sig en begränsning av kreditinstitutens näringsfrihet. Den föreslagna regleringen medför i praktiken dock inga konsekvenser för nuläget, eftersom ingen aktör emitterar för närvarande säkerställda obligationer med mellankreditsmodellen utanför konsolideringsgrupper eller sammanslutningar. Den föreslagna regleringen inverkar i vilket fall som helst inte retroaktivt på arrangemang som kreditinstituten redan genomfört. Eftersom de kreditinstitut som via mellankreditsmodellen blir gäldenärer för mellankrediter indirekt deltar i emissionen av säkerställda obligationer, är det nödvändigt att säkerställa att även myndighetstillsynen över kreditinstitut som är gäldenärer för mellankrediter är tillräcklig och att arrangemangen inte för sin del äventyrar förtroendet för finansmarknaden.

Betydelsen av säkerställda obligationer, de stora ekonomiska intressena relaterade till dem och emissionsriskerna talar för reglering av och tillsyn över hypoteksbanksverksamhet på ett allmänt plan när det gäller både tillståndsvillkoren och den övriga verksamheten. Syftet med de föreslagna bestämmelserna är att skydda förtroendet för centrala aktörer på finansmarknaden och att förebygga allvarliga störningar i det finansiella systemet. Därför är de föreslagna bestämmelserna godtagbara och proportionella med tanke på den grundläggande näringsfriheten.

När det gäller tillståndsplikten för näringsverksamhet inom banksektorn har grundlagsutskottet ansett att exakta bestämmelser om tillståndsvillkor ska framgå av lag och att myndighetsprövningen av beviljande av tillstånd till sin karaktär ska vara bunden prövning (bl.a. GrUU 24/2002 rd, s. 2 och GrUU 67/2002 rd, s. 2). Konstitutionellt gäller det att observera att själva tillståndsplikten och den centrala delen av de föreslagna tillståndsförutsättningarna baserar sig på minimikraven enligt direktivet om säkerställda obligationer att och medlemsstaterna ska genomföra dem i sin nationella lagstiftning. Om de exakta tillståndsvillkoren föreskrivs 8 § i lagförslag 1.

Beviljande av tillstånd baserar sig på bunden prövning: Finansinspektionen ska bevilja kreditinstitut tillstånd för hypoteksbanksverksamhet om förutsättningarna enligt lagen uppfylls. Således kan de föreslagna bestämmelserna inte anses vara problematiska med tanke på grundlagen utifrån grundlagsutskottets tolkningspraxis.

Det föreslagna kompetenskravet för ledningen och personalen (6 § i lagförslag 1) baserar sig på direktivet om säkerställda obligationer. Enligt artikel 19 i direktivet är säkerställandet av en tillräcklig kompetens ett tillståndsvillkor, men å andra sidan ska innehavare av tillstånd för hypoteksbanksverksamhet uppfylla tillståndsvillkoren hela tiden. Därför föreslås en särskild bestämmelse om kompetenskrav. Den föreslagna bestämmelsen är dock mer exakt än direktivet i den bemärkelsen att där nämns de särskilda kompetensområden som åtminstone ska vara tillräckligt representerade. Bestämmelsen kan inte anses vara nationell tilläggsreglering utöver direktivet, utan snarare en precisering av det: av den föreslagna bestämmelsen framgår det tydligt för de parter som tillämpar regleringen vilken typ av kompetenskrav som bestämmelsen ställer. Till sin karaktär är bestämmelsen exakt och noggrant avgränsad. Eftersom det är fråga om ett krav som gäller ledningen och personalen som helhet, begränsar den inte enskilda personers rätt att förtjäna sin utkomst genom arbete, yrke eller näring som han eller hon valt. Syftet med bestämmelsen är att den personal som är involverad i emission och administration av säkerställda obligationer är tillräckligt kompetent bedömd som helhet. Grundlagsutskottet har i sin utlåtandepraxis betonat tillförlitligheten hos kreditinstitutens förvaltning genom att anse att det är möjligt att bland annat föreskriva om tillståndsplikt för förvärv av egendom för att säkerställa förvaltningens tillförlitlighet (t.ex. GrUU 52/2001 rd). Utifrån dessa grunder anses den föreslagna bestämmelsen om kompetenskrav inte vara problematisk med tanke på grundlagen och med beaktande av att direktivet förutsätter genomförande.

10.2 Egendomsskydd och avtalsfrihet

Med tanke på egendomsskyddet och den relaterade avtalsfriheten är följande bestämmelser i lagförslag 1 betydelsefulla: bestämmelserna om kraven på säkerheter för säkerställda obligationer i 3 kap., bestämmelsen om tillåtna derivatkontrakt i 28 §, bestämmelsen om likviditetskrav i 33 §, bestämmelsen om villkor för uppskjutande av förfallodagen för säkerställda obligationer i 34 § och bestämmelsen om undantag från en minoritets rätt att kräva vinstutdelning som tillämpas på värdepappersföretag i lagförslag 5.

Bestämmelserna i 3 kap. i lagförslag 1 innebär en inskränkning av kreditinstitutens avtalsfrihet, eftersom kreditinstitut endast får emittera säkerställda obligationer genom att ställa säkerheter som uppfyller kraven enligt detta kapitel. Föreslagna 28 § ställer i sin tur tvingande krav för användning av derivat i hypoteksbanksverksamhet. De föreslagna bestämmelserna avviker inte väsentligt från kraven enligt den gällande hypoteksbankslagen. Det föreslås att främst sådana ändringar som direktivet förutsätter görs i bestämmelserna om säkerheter och derivat. De föreslagna bestämmelserna bör därför inte anses vara problematiska med tanke på grundlagen.

Likviditetskravet i 31 § i lagförslag 1 går endast ut på att nationellt genomföra artikel 16 i direktivet om säkerställda obligationer. Artikel 16.3 andra stycket i direktivet innehåller en medlemsstatsoption enligt vilken medlemsstaterna får begränsa de instrument med vilka likviditetskravet kan täckas. Det föreslås att denna option utnyttjas så att de tillåtna instrumenten begränsas enligt artikel 129 i EU:s tillsynsförordning.

Bestämmelsen om förutsättningarna för uppskjutande av förfallodagen för en säkerställd obligation (*soft bullet*) i 32 § i lagförslag 1 (*soft bullet*) begränsar avtalsfriheten i förhållande till den gällande lagstiftningen. Varken den gällande hypoteksbankslagen eller andra bestämmelser begränsar kreditinstitutens möjligheter att använda avtalsvillkor enligt vilka emittenten har rätt

att skjuta upp förfallodagen för obligationer. Den föreslagna bestämmelsen baserar sig på direktivet om säkerställda obligationer som förbjuder sådana avtalsvillkor såvida en medlemsstat inte utnyttjar optionen i artikel 17 i direktivet, enligt vilken en medlemsstat som utnyttjar optionen närmare ska föreskriva om på vilka grunder avtalsvillkor för uppskjutande av förfallodagen kan tillämpas. Enligt direktivet utgörs de centrala villkoren av att de omständigheter som möjliggör uppskjutande av förfallodagen ska nämnas i både lagen och avtalsvillkoren samt att emittenten inte får ha någon prövningsrätt när villkor för uppskjutande utnyttjas. I övrigt möjliggör innehållet i bestämmelsen stort nationellt rörelseutrymme. Den föreslagna bestämmelsen baserar sig å ena sidan på likviditeten och tillgången till refinansiering och å andra sidan på särskilt tillstånd som beviljas av Finansinspektionen. Med beaktande av dessa soft bullet-villkor är vanliga i säkerställda obligationer emitterade av finländska kreditinstitut begränsar utnyttjandet av optionen kreditinstitutens och de övriga marknadsparternas avtalsfrihet i mindre grad än ett ovillkorligt förbud mot soft bullet-villkor som direktivet utgår från. Redan med tanke på nuvarande praxis är syftet med soft bullet-villkor att säkerställa emittentens likviditet och finansiella ställning i exceptionella situationer, och även de föreslagna bestämmelserna baserar sig på dessa kriterier. Därför bör den föreslagna regleringen anses vara godtagbar och proportionell med tanke på begränsningen av avtalsfriheten.

I lagförslag 5 i propositionen ingår en bestämmelse enligt vilken bestämmelsen om minoriteters rätt att kräva vinstutdelning i 13 kap. 7 § i aktiebolagslagen inte ska vara tillämplig på värdepappersföretag. Enligt den gällande lagstiftningen kan en minoritet av ett värdepappersföretags aktieägare på bolagsstämman kräva vinstutdelning förutsatt att villkoren enligt paragrafen i övrigt uppfylls. Då ska minst hälften av räkenskapsperiodens vinst delas ut, om aktieägare med minst en tiondel av alla aktier kräver det. I bolagsordningen kan dock föreskrivas något annat om denna rättighet enligt aktiebolagslagen. Bestämmelsen är med andra ord inte helt tvingande. Rätten att kräva utdelning kan begränsas endast med samtycke av alla aktieägare. I lagförslaget föreslås en avvikelse från denna rättighet, enligt vilken värdepappersföretags aktieägare inte längre ska ha en sådan rättighet, vilket i sin tur är en inskränkning av egendomsskyddet enligt grundlagen.

Oberoende av att rätten att kräva vinstutdelning delvis är dispositiv, innebär en inskränkning av en rättighet som tryggats på lagnivå även en retroaktiv inskränkning av avtalsfriheten och egendomsrättsliga avtals varaktighet. Att föreskriva om retroaktiva rättsverkningar för varaktigheten för avtal mellan privata parter samt annat ingripande i dem har i regel varit förbjudet, trots att grundlagsutskottets praxis inte varit helt ovillkorlig till denna del (GrUU 42/2006 rd, s. 4, GrUU 63/2002 rd, s. 2, GrUU 37/1998 rd, s. 2, GrUU 34/1998 rd, s. 2, GrUU 33/1998 rd, s. 2). I utskottets praxis har lagstiftningens varaktighet ansetts omfattas av skyddet för motiverade förväntningar så att rättigheter och skyldigheter inte ska kunna regleras på ett sätt som oskäligt försvagar avtalsparternas rättsställning (GrUU 42/2006 rd, s. 4, GrUU 21/2004 rd, s. 3). Det är dock också faktum att parter inte i alla situationer kan förvänta sig att lagstiftningen under alla omständigheter förblir absolut oförändrad (GrUU 22/2013 rd, s. 4/II). Om retroaktiv reglering exceptionellt måste föreslås ska reglering som ingriper i egendomsskyddet bedömas utifrån syftets godtagbarhet och regleringens proportionalitet (GrUU 31/2006 rd, s. 4, GrUU 56/2005 rd, s. 2).

Avgränsningen av rätten för en minoritet att kräva vinstutdelning baserar sig på bestämmelserna om kraven på kreditinstitutens kärnprimärkapital i EU:s tillsynsförordning som också varit tillämpliga på värdepappersföretag. Regleringen av värdepappersföretags kapitaltäckning har se-

parerats från regleringen av kreditinstituts kapitaltäckning genom direktivet om tillsyn av värdepappersföretag (EU) 2019/2034¹⁹ och EU:s tillsynsförordning för värdepappersföretag (EU) 2019/2033²⁰. I artikel 9.1 i i EU:s tillsynsförordning för värdepappersföretag hänvisas det i definitionerna av kärnprimärkapital, övrigt primärkapital och supplementärkapital till bestämmelserna EU:s tillsynsförordning, och i artikel 28.1 h föreskrivs om villkoren för användning av kärnprimärkapitalinstrument för vinstutdelning. Enligt artikel 28.1 h v är ett villkor för kärnprimärkapitalinstrument att de villkor som gäller för instrumenten inte innefattar någon skyldighet för institutet att lämna utdelning till innehavarna av instrumenten och att institutet inte heller på andra grunder har någon sådan skyldighet. Förordningen är direkt förpliktande rätt för medlemsstaterna och möjliggör inte avvikelser. Den föreslagna bestämmelsen behövs också för att säkerställa att aktier i värdepappersföretag ska kunna räknas in i kärnprimärkapitalet. Detta är också en fördel för värdepappersföretagens kunder och de övriga borgenärerna när olika regleringsalternativ övervägs. Eftersom en minoritets möjlighet att kräva utdelning kan förhindra att kapitalinstrument räknas in i kärnprimärkapitalet, gäller det att i den nationella lagstiftningen utesluta möjligheten för en minoritet av innehavare av kärnprimärkapitalinstrument att kräva utdelning, vilket även EU:s tillsynsförordning förutsätter.

Med beaktande av att begränsningen av en minoritets rätt att kräva vinstutdelning beror på tvingande unionsreglering och att ingripande i denna rätt kan anses vara en lindrigare åtgärd jämfört med säkerställandet av rättsställningen för värdepappersföretagens kunder på ett övergripande plan anses förslaget vara förenligt med proportionalitetsprincipen och nödvändigt samt därför motiverat. Det som konstaterats ovan talar också för att den föreslagna regleringen är förenlig med grundlagsutskottets praxis och att målet för regleringen enligt bedömningen inte kan uppnås genom regleringsåtgärder som i mindre grad ingriper i parternas motiverade förväntningar och rättigheter eller på något annat sätt.

För en strängare reglering av värdepappersföretag talar vissa faktorer som är acceptabla med tanke på de grundläggande fri- och rättigheterna och som framför allt avser att garantera stabiliteten på den finansiella marknaden och som därmed också skyddar kunderna (GrUU 43/2004 rd). Föremålet för regleringen är en avgränsad bransch, i detta fall investeringstjänster. Om värdepappersföretagens nuvarande kapitalinstrument inte kan godtas som kapitalinstrument enligt förordningen kan detta för sin del äventyra rättsställningen för värdepappersföretagens kunder och andra borgenärer. På basis av ovan nämnda motiveringar motsvarar de föreslagna bestämmelserna till sina utgångspunkter och mål principerna enligt grundlagsutskottets utlåtanden om näringsfrihet (GrUU 28/2000 rd, GrUU 28/2001 rd, GrUU 53/2001 rd, GrUU 19/2002 rd och GrUU 17/2004 rd).

När det gäller de grundläggande friheterna och rättigheterna kan den föreslagna regleringen anses vara godtagbar och proportionell samt dessutom avgränsad tillräckligt noggrant och exakt.

¹⁹ Europaparlamentets och rådets direktiv [\(EU\) 2019/2034](#) om tillsyn av värdepappersföretag och om ändring av direktiven 2002/87/EG, 2009/65/EG, 2011/61/EU, 2013/36/EU, 2014/59/EU och 2014/65/EU

²⁰ Europaparlamentets och rådets förordning [\(EU\) 2019/2033](#) om tillsynskrav för värdepappersföretag och om ändring av förordningarna (EU) nr 1093/2010, (EU) nr 575/2013, (EU) nr 600/2014 och (EU) nr 806/2014

10.3 Delegering av normgivningsrätt

Delegering av normgivningsrätt till finansministeriet genom bemyndigande att utfärda förordningar

Propositionens 8 § 3 mom. i lagförslag 1 bemyndigar finansministeriet att utfärda närmare bestämmelser om tillståndsförfaranden för tillstånd för hypoteksbanksverksamhet och utredningar som ska fogas till ansökan om tillstånd. 10 § i den gällande hypoteksbankslagen innehåller detaljerade bestämmelser om utredningar som ska fogas till ansökan om tillstånd för hypoteksbanksverksamhet. Med beaktande av att regleringen är så detaljerad vore det motiverat att flytta dessa närmare bestämmelser till förordningsnivå.

Den föreslagna delegeringen av normgivningsrätten motsvarar bemyndigandet att utfärda förordningar om till exempel tillståndsförfarande för holdingföretag i 2 a kap. 1 § 4 mom. i kreditinstitutslagen och om utredningar som ska fogas till ansökan om koncession för kreditinstitut i 4 kap. 1 § 1 mom. i kreditinstitutslagen.

Enligt 80 § i grundlagen kan ett ministerium utfärda förordningar med stöd av ett bemyndigande i lag. Genom lag ska dock utfärdas bestämmelser om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter samt om frågor som enligt grundlagen i övrigt hör till området för lag.

Bemyndigandet att utfärda förordningar om tillståndsförfarandets detaljer och utredningar som ska fogas till ansökan om tillstånd enligt förslaget baserar sig på förutsättningar för hypoteksbanksverksamhet och emission av säkerställda obligationer på lagnivå. Bemyndigandet att utfärda förordningar innehåller inte bemyndigande att utfärda materiella bestämmelser om förutsättningarna för tillstånd.

Finansinspektionen ska enligt 8 § 2 mom. i lagförslag 1 bevilja tillstånd för hypoteksbanksverksamhet, om det på basis av erhållna utredningar kan säkerställas att sökanden uppfyller tillståndsvillkoren. Finansinspektionen ska således när den beviljar tillstånd i den utsträckning som lagen förutsätter bedöma, om sökanden på basis av inlämnade utredningar kan fullgöra skyldigheterna relaterade till emission av säkerställda obligationer. Bemyndigandet att utfärda förordningar inför således inga nya materiella normer för förutsättningarna för beviljande av tillstånd, utan preciserar förfarandet för ansökan om tillstånd. Det föreslagna bemyndigandet att utfärda förordningar bör därför inte anses vara problematiskt med tanke på grundlagen utan lagen kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Delegering av normgivningsrätt genom bemyndigande för Finansinspektion att utfärda föreskrifter

15 § 3 mom., 16 § 3 mom., 17 § 4 mom., 24 § 4 mom., 26 § 4 mom., 31 § 3 mom., 36 § 4 mom., 38 § 2 mom. och 52 § 4 mom. i lagförslag 1 i propositionen bemyndigar Finansinspektionen att utfärda närmare föreskrifter relaterade till dessa bestämmelser. Bemyndigandet anknyter till bestämmelser om värdering av hypotekskrediter, försäkringar för skaderisker, förfaranden för säkerställande av kravenligheten för krediter som ingår i säkerhetsmassan, beräkning av övervärde i säkerhetsmassan och likviditetskravet, godtagbara derivat, uppgiftsskyldigheter, myndighetsrapportering och bestämmelser om tillståndsförfaranden baserade på övergångsbestämmelsen.

Enligt 80 § 2 mom. i grundlagen kan även myndigheter utöver republikens president, statsrådet och ministerierna genom lag bemyndigas att utfärda rättsnormer i bestämda frågor, om det med hänsyn till föremålet för regleringen finns särskilda skäl och regleringens betydelse i sak inte

kräver att den sker genom lag eller förordning. Då ska tillämpningsområdet för ett sådant bemyndigande vara exakt avgränsat.

Det föreslagna bemyndigandet för Finansinspektionen att utfärda föreskrifter har avgränsats exakt till att gälla tekniska detaljer relaterade till vissa enskilda bestämmelser. Det föreslagna bemyndigandet att utfärda föreskrifter avviker innehållsmässigt inte nämnvärt från bemyndigandet enligt den gällande hypoteksbankslagen; i de föreslagna bestämmelserna har bemyndigandet att utfärda förordningar i själva verket avgränsats mycket mer exakt än i den gällande hypoteksbankslagen. Föreskrifterna gäller mycket begränsat endast kreditinstitut som bedriver hypoteksbanksverksamhet. De föreslagna bestämmelserna beaktar således kravet på exakt avgränsning av både tillämpningsområdet och innehållet i bemyndigandet att utfärda förordningar, vilket grundlagsutskottets avgörandepraxis förutsätter (bl.a. GrUU 24/2002 rd, s. 3, GrUU 25/2000 rd, s. 3).

Utfärdandet av närmare föreskrifter om ovan beskrivna teman förutsätter gedigen kunskap om finansmarknaden och kreditinstitutsverksamheten på en detaljerad och mycket teknisk nivå samt aktiv uppföljning av kreditinstitutsverksamheten och marknaderna för säkerställda obligationer. Grundlagsutskottet har ansett att bemyndigande för en tillsynsmyndighet är motiverat i synnerhet om regleringen har en hel del särdrag som förutsätter expertis (bl.a. GrUU 52/2001 rd, s. 4 och GrUU 25/2000 rd, s. 3). Därför är det motiverat att bemyndiga Finansministeriet i stället för till exempel ministeriet eller statsrådet.

10.4 Påföljder

46 § i lagförslag 1 innehåller nya bestämmelser om Finansinspektionens befogenheter att ingripa i överträdelser av regleringen av hypoteksbanksverksamhet genom administrativa påföljder. Den gällande hypoteksbankslagen innehåller inte uttryckliga administrativa påföljder relaterade till hypoteksbanksverksamhet, utan överträdelser av bestämmelser som gäller hypoteksbanksverksamhet har hittills blivit föremål för sanktioner indirekt med stöd av bestämmelser om administrativa påföljder för kreditinstitutsverksamhet. Även om bestämmelserna om påföljder enligt lagförslaget i sig är nya eftersom de uttryckligen gäller hypoteksbanksverksamhet, är de föreslagna åtgärds- och påföljdsbefogenheterna för Finansinspektionen inte helt nya ur regleringens perspektiv i fråga om deras innehåll eller karaktär.

I sin praxis har grundlagsutskottet ansett att regleringen av administrativa sanktioner ska uppfylla allmänna krav på exakthet och proportionalitet (bl.a. GrUU 14/2013 rd s. 2/II, GrUU 34/2012 rd s. 3—4, GrUU 17/2012 rd s. 6) och de allmänna förutsättningarna för begränsning av grundläggande friheter och rättigheter. Administrativa sanktioner förutsätter därför vägande samhälleliga skäl och godtagbara grunder med tanke på de grundläggande friheterna och rättigheterna (GrUU 23/1997 rd, s. 2/II). Kravet på proportionalitet förutsätter i sin tur en avvägning av om sanktioner är nödvändiga för att skydda det bakomliggande rättsobjektet och om samma syfte kan nås på något annat sätt som innebär ett mindre ingrepp i de grundläggande fri- och rättigheterna än kriminalisering (se GrUU 23/1997 rd). Till exempel när det gäller påföljdsavgifter ska det i lag exakt och tydligt föreskrivas om grunderna för betalningsskyldigheten och avgiftsbeloppet samt om den betalningsskyldiges rättssäkerhet och om grunderna för verkställandet av lagen (GrUU 9/2012 rd, GrUU 57/2010 rd, GrUU 55/2005 rd, GrUU 32/2005 rd). Enligt Europadomstolens praxis ska särskild uppmärksamhet även fästas vid vissa principer som tillämpas på brottmål när det föreskrivs om administrativa sanktioner, såsom oskyldighetspresumtionen, förbudet mot dubbel straffbarhet och skyddet mot självinkriminering. Förbudet mot dubbel straffbarhet omfattar också administrativa påföljder av straffkaraktär för samma handling.

De administrativa påföljderna i propositionen baserar sig på artikel 23 i direktivet om säkerställda obligationer där det föreskrivs om de omständigheter som en behörig myndighet minst ska ha kännedom om för att påföra administrativa påföljder. Direktivet lämnar dock utrymme för medlemsstaterna att bedöma påföljdernas nivå, men påföljderna ska dock vara sådana till sin karaktär att de möjliggör ett effektivt genomförande av direktivet. Det föreslås att de påföljder som direktivet förutsätter genomförs på ett sätt som kan jämföras med administrativa påföljder för annan kreditinstitutsverksamhet. Det föreslås strängare reglering än vad direktivet förutsätter när det gäller överträdelser av regleringen av användningen firma för hypoteksbank eller namn som beskriver verksamheten, vilket motsvarar den reglering som är tillämplig på kreditinstitutsverksamhet. Eftersom säkerställda obligationer i allmänhet utgör ett betydande och väsentligt område i kreditinstitutsverksamhet med tanke på både affärsverksamheten och riskerna samt eftersom säkerställda obligationer är ett viktigt instrument med tanke på den finansiella stabiliteten, anses det valda tillvägagångssättet för påföljdernas karaktär och nivå vara proportionellt i genomförandet av direktivet.

I 41—44 a § i lagen om Finansinspektionen föreskrivs närmare om verkställighet av påföljdsavgift och grunderna för dess belopp. I 73 § i lagen om Finansinspektionen föreskrivs om ändringssökande. Förbudet mot dubbel straffbarhet beaktas redan i bestämmelserna i lagen om Finansinspektionen (bl.a. 40 § 3 och 4 mom. och 42 § 3 och 4 mom.). Således framgår grundlagsutskottets praxis för omständigheter relaterade till påförande av påföljdsavgifter och andra sanktioner tydligt av regleringen, och således kan det stiftas om påföljderna enligt normal lagstiftningsordning.

I 48 § i lagförslag 1 ingår en bestämmelse om hypoteksbanksbrott. Även den gällande hypoteksbankslagen innehåller en straffrättslig påföljdsbestämmelse om hypoteksbanksbrott. Jämfört med den gällande påföljdsbestämmelsen preciseras den föreslagna bestämmelsen. Med beaktande av hypoteksbanksverksamhetens betydelse och säkerställda obligationers betydelse för hela det finansiella systemet som ett finansierings- och investeringsinstrument är det inte motiverat att dekriminalisera gärningar som för närvarande betraktas som hypoteksbanksbrott. Därför har utgångspunkten även för denna proposition varit att precisera den gällande straffrättsliga påföljdsbestämmelsen. Den föreslagna bestämmelsen är exakt och noggrant avgränsad.

Regeringen anser att de föreslagna lagarna kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Kläm

Eftersom det i direktivet om säkerställda obligationer finns bestämmelser som det föreslås att ska genomföras genom och kompletteras genom lag, lämnas följande lagförslag till riksdagen för godkännande:

1.

Lag

om hypoteksbanker och säkerställda obligationer

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Tillämpningsområde

I denna lag föreskrivs det om rätten att bedriva hypoteksbanksverksamhet, om de krav som ska ställas på verksamheten och om tillsynen över verksamheten.

Dessutom föreskrivs det i denna lag om säkerställda obligationer, emission av dem, säkerheter för dem samt om skyldighet att lämna uppgifter om säkerställda obligationer.

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *hypoteksbanksverksamhet* affärsverksamhet som består i att emittera säkerställda obligationer enligt denna lag; som hypoteksbanksverksamhet anses dock inte affärsverksamhet där det endast emitteras obligationer utan annan säkerhet än borgen som ställts av ett offentligt samfund,

2) *hypotekskredit* bostadskredit och affärsfastighetskredit enligt 11 §,

3) *offentlig kredit* offentlig kredit enligt 11 §,

4) *mellankredit* kredit som en hypoteksbank har beviljat en inlåningsbank eller ett kreditföretag enligt de förutsättningar som anges i 7 kap. i denna lag,

5) *säkerställd obligation* ett obligationslån för vilket emittenten är gäldenär och för vilket en säkerhetsmassa i enlighet med denna lag har ställts som säkerhet,

6) *hypoteksbank* ett kreditföretag i aktiebolagsform, vars enda syfte är att bedriva sådan affärsverksamhet som avses i 5 §,

7) *inlåningsbank* ett kreditinstitut enligt 1 kap. 8 § i kreditinstitutslagen (610/2014),

8) *kreditföretag* ett kreditinstitut enligt 1 kap. 10 § i kreditinstitutslagen,

9) *emittent* en hypoteksbank eller ett annat kreditinstitut som har rätt att bedriva hypoteksbanksverksamhet,

10) *säkerhetsmassa* en uppsättning säkerheter för en eller flera specificerade säkerställda obligationer och förpliktelser i anslutning till dem, vilka i obligationsregistret har antecknats separat från de andra tillgångar som emittenten och det kreditinstitut som är gäldenär i ett mellankreditförhållande har, och ur vilka innehavarna av säkerställda obligationer och andra borgenärer som avses i denna lag har rätt att få betalningar före andra borgenärer,

11) *resolutionsmyndighet* Verket för finansiell stabilitet och den gemensamma resolutionsnämnd som avses i artikel 42 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 806/2014 om

fastställande av enhetliga regler och ett enhetligt förfarande för resolution av kreditinstitut och vissa värdepappersföretag inom ramen för en gemensam resolutionsmekanism och en gemensam resolutionsfond och om ändring av förordning (EU) nr 1093/2010 (*EU:s resolutionsförordning*),

12) *resolution* resolution enligt 1 kap. 3 § 1 mom. 22 punkten i lagen om resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag (1194/2014) och resolution enligt kapitel 3 i EU:s resolutionsförordning.

2 kap.

Förutsättningar för hypoteksbanksverksamhet och tillsyn över verksamheten

3 §

Tillståndsplikt

Hypoteksbanksverksamhet får bedrivas endast av sådana hypoteksbanker och andra kreditinstitut som fått tillstånd enligt 8 §.

4 §

Koncession för kreditföretag som beviljas en hypoteksbank

En hypoteksbank ska beviljas koncession för kreditföretag, enligt vilken kreditföretaget får bedriva endast sådan affärsverksamhet som anges i 5 §. Av koncessionen ska det framgå att kreditföretaget är en hypoteksbank enligt denna lag. På koncession och beviljande av koncession tillämpas i övrigt 4 kap. i kreditinstitutslagen.

En hypoteksbank ska dessutom ansöka om tillstånd att bedriva hypoteksbanksverksamhet enligt 8 §.

5 §

Tillåten affärsverksamhet för hypoteksbanker

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 5 kap. 2 § i kreditinstitutslagen får en hypoteksbank inte bedriva annan affärsverksamhet än hypoteksbanksverksamhet i enlighet med denna lag och verksamhet enligt denna paragraf.

En hypoteksbank får bevilja och förvärva hypotekskrediter, mellankrediter och offentliga krediter samt bedriva därtill nära anknuten verksamhet. En hypoteksbank får inte äga andra fastigheter, aktier eller andelar än sådana som den behöver för sin affärsverksamhet.

En hypoteksbank får utöver vad som föreskrivs i 1 mom. investera sina tillgångar endast i fordringar på vilka vid beräkning av tillsynskrav enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012, nedan *EU:s tillsynsförordning*, enligt artikel 113 i den förordningen får tillämpas 0 eller 20 procents riskvikt. Tillgångar får också investeras i sådana andra värdepapper som är föremål för handel på en reglerad marknad eller som på ansökan är föremål för handel på en multilateral handelsplattform i ett tredjeland utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller motsvarande handel och som avses i 2 kap. 1 § 1 mom. 2 punkten i värdepappersmarknadslagen (746/2012) och i 3 punkten när det gäller de värdepapper som syftar på de i 2 punkten avsedda värdepapperen.

En hypoteksbank får dock äga sådana fastigheter, aktier och andelar som har kommit i hypoteksbankens besittning som säkerhet för obetalda fordringar.

6 §

Särskilda kompetenskrav för ledning och personal

Utöver vad som föreskrivs i kreditinstitutslagen om ledningens lämplighet och tillförlitlighet, ska personer som leder hypoteksbanksverksamhet eller som har uppgifter i anslutning till hypoteksbanksverksamhet som helhet ha tillräcklig med utbildning eller yrkeserfarenhet visad kompetens för emittering och förvaltning av säkerställda obligationer. I hypoteksbanksverksamheten ska det i synnerhet finnas tillräcklig kompetens inom marknadsföring av skuldinstrument samt inom utlåning och informationssystem.

7 §

Hypoteksbankens firma

Endast hypoteksbanker får i sin firma eller annars i sin verksamhet använda ordet hypoteksbank.

8 §

Tillstånd för hypoteksbanksverksamhet

Hypoteksbanker och andra kreditinstitut ska hos Finansinspektionen ansöka om tillstånd att bedriva hypoteksbanksverksamhet. Tillstånd kan beviljas hypoteksbanker och sådana kreditinstitut som avses i 1 kap. 7 § 1 mom. i kreditinstitutslagen och som uppfyller förutsättningarna för att bedriva hypoteksbanksverksamhet i denna lag. Tillståndet ger rätt att emittera säkerställda obligationer som uppfyller förutsättningarna enligt denna lag.

Finansinspektionen ska bevilja tillstånd om det enligt den utredning som lämnats in kan säkerställas att

1) ansökan innehåller en tillräckligt omfattande affärsplan, enligt vilken kreditinstitutet är kapabelt att bedriva hypoteksbanksverksamhet i den omfattning som planeras,

2) kreditinstitutet med tanke på investerarskyddet har tillräckliga förfaranden för att godkänna, ändra, förnya och refinansiera kreditfordringar som ingår i säkerhetsmassorna,

3) kreditinstitutet uppfyller de förutsättningar enligt denna lag som gäller förvaltning och värdepåföljning av säkerhetsmassor,

4) kraven på yrkesskicklighet hos de som leder hypoteksbanksverksamheten och den personal som deltar i hypoteksbanksverksamheten uppfylls i enlighet med 6 §,

5) målet för hypoteksbanksverksamhetens proportionella andel av hela kreditinstitutets affärsverksamhet har ställts upp i enlighet med 9 kap. 17 § 5 mom. i kreditinstitutslagen så att målet inte äventyrar refinansieringen för emittenten eller ett kreditinstitut som är gäldenär i ett mellankreditförhållande, och

6) Finansinspektionen inte känner till någon omständighet som kan äventyra likviditeten, kapitaltäckningen, den ekonomiska ställningen i övrigt eller riskhanteringen hos emittenten eller ett kreditinstitut som är gäldenär i ett mellankreditförhållande.

Närmare bestämmelser om tillståndsförfarandet och om de utredningar som ska fogas till ansökan om tillstånd får utfärdas genom förordning av finansministeriet.

9 §

Tillsyn

Finansinspektionen övervakar hypoteksbanksverksamhet.

Finansinspektionen ska övervaka att denna lag iakttas vid emission av säkerställda obligationer och att hypoteksbanksverksamheten uppfyller kraven enligt denna lag.

Finansinspektionen och resolutionsmyndigheten ska samarbeta på ett ändamålsenligt sätt för att säkerställa att förvaltningen av säkerställda obligationer kan fortsätta oberoende av resolutionen.

Finansinspektionen ska på sin webbplats offentliggöra information om lagstiftningen om säkerställda obligationer samt uppgifter om emittenter och säkerställda obligationer.

3 kap.

Säkerheter för säkerställda obligationer

10 §

Tillåtna säkerheter för säkerställda obligationer

Som säkerheter för säkerställda obligationer får endast användas sådana kreditfordringar som avses i 11 § och sådana fyllnadssäkerheter som avses i 18 §.

Som säkerheter för säkerställda obligationer är dessutom de fordringar som grundar sig på derivatavtal i enlighet med 26 § och de fordringar som grundar sig på försäkringsersättningar i enlighet med 16 §. Endast emittenten eller ett sådant kreditinstitut som är gäldenär i ett melankreditförhållande som avses i 33 § får ställa en säkerhet för säkerställda obligationer.

11 §

Kreditfordringar

Emittenten får som säkerhet för en säkerställd obligation använda följande kreditfordringar, förutsatt att de uppfyller kraven enligt artikel 129 i EU:s tillsynsförordning:

1) kredit vars säkerhet utgörs av en inteckning som fastställts i ett huvudsakligen för boende avsett inteckningsbart objekt enligt 16 kap. 1 § eller 19 kap. 1 § i jordabalken (540/1995) eller av aktier i ett bostadsaktiebolag enligt 1 kap. 2 § i lagen om bostadsaktiebolag (1599/2009) eller jämförbara aktier, andelar eller bostadsrätter eller med de ovan uppräknade säkerheterna jämförbar säkerhet som finns i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (*bostads-kredit*),

2) kredit vars säkerhet utgörs av en inteckning som fastställts i ett för affärs- eller kontorsbruk avsett inteckningsbart objekt enligt 16 kap. 1 § eller 19 kap. 1 § i jordabalken, av sådana aktier i ett bostadsaktiebolag eller ömsesidigt fastighetsaktiebolag enligt 28 kap. 2 § i lagen om bostadsaktiebolag som berättigar till besittning av affärs- eller kontorslokaler, eller med de ovan uppräknade säkerheterna jämförbar säkerhet som finns i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsrådet (*affärsfastighetskredit*),

3) kredit som har beviljats en stat, en kommun, en centralbank eller ett annat offentligt samfund som uppfyller förutsättningarna i artikel 129.1 a eller b i EU:s tillsynsförordning, samt kredit vars fulla säkerhet utgörs av proprieborgen som har beviljats av ett sådant offentligt samfund (*offentlig kredit*).

12 §

Värdet av en säkerhet för hypotekskredit

En hypotekskredit får inte vid tidpunkten för anteckning i obligationsregistret överstiga det verkliga värdet av de tillgångar som utgör säkerhet.

13 §

Kreditfordrans valuta

Antingen ska en kreditfordran som ställts som säkerhet för en säkerställd obligation anges i samma valuta som den säkerställda obligationen eller så ska derivatavtal användas som skydd mot valutarisken.

14 §

Avtalsändringar som hänför sig till kreditfordran

Ställande av en kreditfordran som säkerhet för en säkerställd obligation hindrar inte att en emittent eller ett kreditinstitut som är gäldenär i ett mellankreditförhållande avtalar om betalning av krediten i förtid eller om ändring av kreditvillkoren med gäldenären eller om att ersätta en säkerhet med en annan säkerhet enligt denna lag, och begränsar inte heller i övrigt borgenärens rättigheter.

15 §

Värdering av en säkerhet för hypotekskredit

Det verkliga värdet av en säkerhet för en hypotekskredit ska värderas utifrån en faktisk och tillförlitlig köpesumma för säkerheten eller värderas i enlighet med god fastighetsvärderingssed. Vid fastställande av säkerhetens värde ska EU:s tillsynsförordning samt 9 kap. 10 § i kreditinstitutslagen och sådana föreskrifter om hantering av kreditrisker som Finansinspektionen har meddelat med stöd av 9 kap. 24 § i den lagen iakttas. Emittenten får använda en tillförlitlig statistisk metod för att följa säkerhetens verkliga värde.

När det är fråga om aktier och fastigheter som utgör säkerhet för affärsfastighetskrediter och för bostadskrediter på över tre miljoner euro ska en värdering enligt lagen om fastighetsfonder (1173/1997) inhämtas av en opartisk och utomstående, av Centralhandelskammaren godkänd fastighetsvärderare.

Finansinspektionen får meddela närmare föreskrifter om de metoder som ska användas vid värdering av en säkerhet för hypotekskredit.

16 §

Försäkring mot skaderisker som gäller säkerheter

Emittenten ska se till att säkerheterna för de hypotekskrediter som ingår i säkerhetsmassan är försäkrade mot skaderisker på behörigt sätt.

En försäkringsersättning till panthavarens fördel som hänför sig till en kreditfordran som är säkerhet för en säkerställd obligation är i kraft även till förmån för innehavarna av en säkerställd obligation.

Finansinspektionen får meddela närmare föreskrifter om tillräckligt försäkringsskydd och uppföljning av försäkringsskyddet.

17 §

Förvärv av kreditfordringar som säkerhet för säkerställda obligationer

Om emittenten av ett annat kreditinstitut förvärvar en hypotekskredit eller offentlig kredit för inkluderande i säkerhetsmassan, ska emittenten på ett behörigt sätt försäkra sig om att de krediter som förvärvas och säkerheterna för dem uppfyller kraven för säkerheter för säkerställda obligationer i denna lag.

Om den ursprungliga borgenären för en hypotekskredit inte är ett kreditinstitut, ska emittenten bedöma tillräckligheten och lämpligheten i de metoder för bedömning av kreditvärdighet som används eller göra en omfattande omprövning av kredittagarnas kreditvärdighet. Om det konstateras att metoderna för bedömning av kreditvärdigheten inte motsvarar den nivå som de bestämmelser och föreskrifter som ska tillämpas på kreditinstitut förutsätter när det gäller hantering av kreditrisker, ska kredittagarnas kreditvärdighet bedömas på nytt.

Vad som föreskrivs i denna paragraf tillämpas även på ställande av hypotekskredit och offentlig kredit som säkerhet för säkerställda obligationer som en del av en sådan emission av säkerställda obligationer i enlighet med 7 kap. som grundar sig på mellankrediter.

Finansinspektionen får meddela närmare föreskrifter om de förfaringssätt som ska tillämpas vid bedömning av kvaliteten på krediter och deras säkerheter.

18 §

Fyllnadssäkerheter

Som säkerhet för en säkerställd obligation får för att täcka likviditetskravet enligt 31 § eller som kompletterande säkerhet följande fyllnadssäkerheter som uppfyller förutsättningarna enligt artikel 129 i EU:s tillsynsförordning tillfälligt användas:

1) sådana medel som godkänts för täckning av ett kreditinstituts likviditetskrav och som omfattas av nivå 1, 2A eller 2B enligt den delegerade förordning som antagits med stöd av artikel 460 i EU:s tillsynsförordning,

2) sådana kortfristiga fordringar på kreditinstitut eller kortfristiga insättningar som avses i artikel 129.1 c i EU:s tillsynsförordning.

Som fyllnadssäkerhet får inte användas medel vars gäldenär ska betraktas som insolvent enligt artikel 178 i EU:s tillsynsförordning eller medel som är finansiella instrument emitterade av emittenten själv eller ett företag med anknytningar till emittenten.

Användningen av fyllnadssäkerheter ska vara tillfällig om

1) hypotekskredit eller offentlig kredit inte har hunnit beviljas eller registreras i säkerhetsmassan, eller

2) det totala värdet på säkerhetsmassan inte annars uppfyller villkoren enligt 4 kap.

4 kap.

Säkerhetsmassa

19 §

Säkerhetsmassa

Emittenten ska inrätta minst en säkerhetsmassa för säkerheter för säkerställda obligationer. Varje säkerställd obligation får höra till endast en säkerhetsmassa.

En säkerhetsmassa består av följande säkerheter som har antecknats i det obligationsregister som avses i 31 §:

1) kreditfordringar som avses i 11 §,

2) fordringar som grundar sig på försäkringsersättning och som avses i 16 §,

3) fyllnadssäkerheter som avses i 18 §,

4) fordringar som grundar sig på sådana derivatavtal som avses i 26 §.

20 §

Förmånsrätt på grund av säkerheter som ingår i säkerhetsmassan

Säkerheterna i säkerhetsmassan utgör säkerhet för allt kapital i och alla räntor för de säkerställda obligationer som säkerhetsmassan täcker, för alla derivatavtalsförpliktelser i samband med säkerställda obligationer och för alla förvaltnings- och utredningskostnader i samband med program för säkerställda obligationer.

Borgenärerna för de förpliktelser som avses i 1 mom. har rätt till en betalning ur säkerheterna i säkerhetsmassan före andra borgenärer för emittenten eller för ett kreditinstitut som är gäldenär i ett mellankreditförhållande. Förmånsrätten omfattar också ränta och avkastning på säkerheter samt tillgångar som ersätter säkerheter.

En förmånsrätt enligt denna paragraf inrättas genom att anteckna säkerheten i obligationsregistret. Bestämmelser om de uppgifter som ska antecknas i obligationsregistret finns i 5 kap.

Bestämmelser om borgenärens förmånsrätt när det gäller likviditetskredit och säkerhetsmassan finns i 44 § 3 mom.

21 §

Övriga rättsverkningar av ställande av säkerhet

En i obligationsregistret antecknad säkerhet som emittenten eller en gäldenär i ett mellankreditförhållande i enlighet med denna lag och avtalsvillkoren om säkerställda obligationer och mellankredit har ställt för en säkerställd obligation går inte åter med stöd av lagen om återvinning till konkursbo (758/1991).

En i obligationsregistret antecknad säkerhet för en säkerställd obligation får inte utmätas för skuld som innehas av en instans som beviljat hypotekskredit eller offentlig kredit, av ett kreditinstitut som är gäldenär i ett mellankreditförhållande eller av en emittent, och inga säkringsåtgärder i samband med sådana skulder får heller vidtas.

Borgenären för emittenten eller för ett kreditinstitut som är gäldenär i ett mellankreditförhållande får inte om någon av dessa försätts i likvidation eller konkurs kvitta sin fordran mot en säkerhet som ingår i säkerhetsmassan, om inte något annat föreskrivs i denna lag.

Emittenten samt gäldenären i ett mellankreditförhållande får inte utan Finansinspektionens tillstånd överlåta eller pantsätta hypotekskrediter eller offentliga krediter som utgör säkerhet för säkerställda obligationer. Överlåtelse eller pantsättning som strider mot detta förbud är utan verkan.

22 §

Begränsningar för säkerhetsmassans sammansättning

En säkerhetsmassa får innehålla

- 1) affärsfastighetskrediter till högst 10 procent av säkerhetsmassans totala nominella värde, om inte något annat har avtalats i villkoren för obligationen,
- 2) fyllnadssäkerheter till högst 20 procent av säkerhetsmassans totala nominella värde,
- 3) fyllnadssäkerheter som används för att täcka likviditetskravet enligt 31 §.

Finansinspektionen kan av särskilda skäl på emittentens ansökan för viss tid bevilja tillstånd till avvikelse från begränsningen enligt 1 mom. 2 punkten.

23 §

Värdering av säkerheter i en säkerhetsmassa

Till det totala värdet av en säkerhetsmassa får räknas högst

1) det återstående kapitalet av en bostadskredit, dock högst 80 procent av det verkliga värdet på de aktier eller den fastighet som utgör säkerhet för respektive bostadskredit,

2) det återstående kapitalet av en affärsfastighetskredit, dock högst 60 procent av det verkliga värdet på de aktier eller den fastighet som utgör säkerhet för respektive affärsfastighetskredit, och

3) kapitalet av övriga fordringar.

Emittenten ska varje kvartal värdera det verkliga värdet på säkerheterna för hypotekskrediter utifrån en tillförlitlig statistisk metod som beskriver utvecklingen av marknadsvärdena för fastigheterna eller på något annat tillförlitligt sätt.

För fordringar utan säkerhet, vars gäldenär ska betraktas som insolvent i enlighet med artikel 178 i EU:s tillsynsförordning, får inget värde som säkerhet beräknas.

24 §

Krav som gäller det totala värdet i säkerhetsmassan

Det totala värdet i säkerhetsmassan ska på det sätt som anges i denna paragraf fortlöpande överskrida värdet på de betalningsförpliktelser som de säkerställda obligationerna medför (*övertvärde*). Övertvärdet ska vara minst två procent. Om kraven enligt artikel 129.3a tredje stycket i EU:s tillsynsförordning inte uppfylls, ska övertvärdet vara minst fem procent. Övertvärdet ska utöver den andel som föreskrivs i detta moment täcka de uppskattade kostnaderna för avveckling av säkerställda obligationer.

Övertvärdet ska beräknas med en metod som grundar sig på nuvärdet. Vid beräkning av nuvärdet ska betalningar av kreditfordringar som ingår i säkerhetsmassan beaktas i den proportion som kreditfordringarna i fråga till sitt kapital räknas in i det totala värdet i säkerhetsmassan i enlighet med 23 §.

Om en beräkningsmetod som grundar sig på nuvärdet ger ett högre totalt värde i säkerhetsmassan för de förpliktelser som de säkerställda obligationerna medför än en beräkningsmetod som grundar sig på nominellt värde, ska övertvärdet beräknas enligt det nominella värdet.

Både vid beräkning enligt nuvärde och enligt nominellt värde ska den höjda kreditförlustrisken för en fordran med säkerhet beaktas på ett ändamålsenligt sätt åtminstone i de fall där fordran i enlighet med artikel 178 i EU:s tillsynsförordning ska betraktas som oreglerad.

Vid beräkning enligt nominellt värde ska de säkerheter som ingår i säkerhetsmassan och de förpliktelser som de säkerställda obligationerna medför värderas så att derivatavtalens inverkan beaktas utan att ett nominellt värde för derivatavtalen i sig beräknas. Vid beräkning enligt nuvärde ska derivatavtal värderas enligt marknadsvärdet vid värderingstidpunkten.

Både det totala värdet i säkerhetsmassan och de förpliktelser som de säkerställda obligationerna medför ska värderas med samma metod.

Finansinspektionen får meddela närmare föreskrifter om beräkning av värden på derivat och beaktande av räntekassaflöden vid beräkning av det totala värdet i säkerhetsmassan. Dessutom kan Finansinspektionen meddela andra närmare föreskrifter om beräknings- och värderingsmetoder.

25 §

Anteckning om att säkerhet har ställts

I kredithandlingarna eller i det datasystem där hypotekskrediterna och de offentliga krediterna administreras ska antecknas att en kredit har ställts som säkerhet för en säkerställd obligation.

26 §

Derivatavtal i hypoteksbanksverksamhet

I hypoteksbanksverksamhet får derivatavtal ingås endast för att skydda mot risker. Derivatavtalen ska inkluderas i säkerhetsmassan och antecknas i ett obligationsregister. Det ska vara möjligt att identifiera säkerheterna för de derivatavtal som ingår i säkerhetsmassan. Nivån på derivatskydden ska regelbundet kontrolleras i förhållande till volymen på den säkrade risken och derivatet avstås från när den säkrade risken upphört att finnas till. Derivatavtalen ska förvaras i skriftlig eller någon annan varaktig form.

De derivatavtal som ska inkluderas i säkerhetsmassan ska i enlighet med sina villkor förbli i kraft trots emittentens konkurs, likvidation eller resolution.

Derivatavtal och motpartsrisker i samband med dem ska uppfylla förutsättningarna i artikel 129 i EU:s tillsynsförordning.

Finansinspektionen får meddela närmare föreskrifter om tillåtna motpartsrisker i derivat, om de risker som derivat används som skydd mot och om dokumentationen av derivat.

5 kap.

Obligationsregistret

27 §

Obligationsregistret

Emittenterna ska föra register över säkerställda obligationer som de emitterat och över deras säkerhetsmassor.

Utifrån uppgifterna i obligationsregistret ska det vara möjligt att identifiera de säkerhetsmassor som är säkerhet för obligationerna samt de säkerheter som ingår i säkerhetsmassorna.

28 §

Uppgifter om säkerställda obligationer som ska antecknas i obligationsregistret

I obligationsregistret ska för varje emitterad säkerställd obligation antecknas

- 1) obligationens nominella värde och återstående lånekapital,
- 2) obligationens ränta eller räntegrund,
- 3) återbetalningstiden för obligationen,
- 4) beloppet av obligationsandelarna,
- 5) obligationsandelarnas nominella värde,
- 6) obligationens säkerhetsmassa,
- 7) de mellankrediter som gäller lånet, mellankrediternas nominella värde och det återstående lånekapitalet, och
- 8) det emissionsprogram inom vilket obligationen har emitterats, utom om emissionen har ägt rum separat från programmet.

29 §

Uppgifter om säkerheter som ska antecknas i obligationsregistret

I obligationsregistret ska det för varje säkerhetsmassa antecknas för vilka specificerade obligationer säkerhetsmassan i fråga utgör säkerhet. Av uppgifterna om säkerhetsmassan ska identifieringsuppgifterna om varje enskild säkerhet framgå.

Följande uppgifter ska antecknas om varje hypotekskredit, offentliga kredit, fyllnadssäkerhet och försäkringsersättningsfordran som avses i 16 § som är inkluderade i säkerhetsmassan:

- 1) nummer på krediten eller en annan fordran eller någon annan identifieringsuppgift som möjliggör identifiering av säkerheten,
- 2) kreditens återstående lånekapital eller det nominella värdet på en annan fordran,
- 3) återbetalningstid för krediten eller en annan fordran, och
- 4) ränta eller räntegrund för krediten eller en annan fordran.

Följande uppgifter ska antecknas om hypotekskrediter som är inkluderade i säkerhetsmassan:

- 1) det verkliga värdet på de aktier, den fastighet eller motsvarande objekt som utgör säkerhet,
- 2) det belopp som motsvarar i fråga om bostadskrediter 80 procent och i fråga om affärsfastighetskrediter 60 procent av det verkliga värdet på de tillgångar som utgör säkerhet för krediten, om kreditkapitalet överstiger detta,

3) i samband med realisering av tillgångar som utgör säkerhet för en kreditfordran, namnet på den bank som tagit emot den insättning som utgör fyllnadssäkerhet i stället för tillgångarna i fråga samt insättningens belopp och kontonummer.

De medel som flyter in av säkerheterna efter det att konkurs eller likvidation har börjat för den emittent eller gäldenär i ett mellankreditförhållande som har ställt säkerhetsmassan ska avskiljas från de övriga tillgångar som det kreditinstitut som ställt säkerheten har och antecknas i obligationsregistret.

30 §

Uppgifter om derivat som ska antecknas i obligationsregistret

Derivatavtal som ingåtts som skydd mot risker som hänför sig till säkerställda obligationer eller tillgångar som utgör säkerhet för sådana lån ska antecknas i obligationsregistret. Åtminstone följande uppgifter ska registreras om varje derivatavtal:

- 1) nummer som möjliggör identifiering av avtalet,
- 2) avtalstyp,
- 3) avtalspart,
- 4) start- och slutdag,
- 5) belopp i avtalsvaluta.

De medel som flyter in av derivaten efter det att emittentens konkurs eller likvidation har börjat ska avskiljas från emittentens övriga tillgångar och antecknas i obligationsregistret.

6 kap.

Likviditetskrav

31 §

Likviditetskrav på säkerhetsmassan

Emittenten ska se till att det i säkerhetsmassan fortlöpande finns fyllnadssäkerheter till ett belopp som motsvarar det maximala nettolikviditetsutflödet i anknytning till säkerställda obligationer under följande 180 dagars period (*likviditetskrav*).

Vid beräkningen av det nettoutflöde som avses i 1 mom. får emittenten som förfallodag för den säkerställda obligationen använda den i 32 § 1 mom. avsedda dag då den säkerställda obligationen senast förfaller till betalning.

Finansinspektionen får utfärda närmare föreskrifter om beräkning av likviditetskravet.

32 §

Uppskjutande av förfallodagen för en säkerställd obligation

En säkerställd obligation får innehålla ett villkor enligt vilket emittenten i enlighet med Finansinspektionens tillstånd får skjuta upp förfallodagen för den säkerställda obligationen. Av avtalsvillkoren ska då framgå förutsättningarna enligt denna paragraf och i villkoren ska fastställas den dag då den säkerställda obligationen senast förfaller till betalning.

Förutsättningar för att skjuta upp förfallodagen är att

- 1) emittenten inte förmår skaffa finansiering från sedvanliga källor för långfristig finansiering,
- 2) emittenten inte kan betala kapitalet för och räntan på en säkerställd obligation som förfaller utan att underskrida emittentens eller sammanslutningens likviditetskrav, och
- 3) uppskjutandet inte påverkar förfalloordningen enligt de ursprungliga förfallodagarna för de säkerställda obligationer som täcks av samma säkerhetsmassa.

Emittenten ska hos Finansinspektionen senast fem bankdagar innan den säkerställda obligationen förfaller ansöka om tillstånd att i enlighet med denna paragraf skjuta upp förfallodagen. Finansinspektionen ska bevilja tillstånd om förutsättningarna enligt 1 och 2 mom. uppfylls. Den nya förfallodagen ska framgå av tillståndet.

Ett sådant avtalsvillkor om uppskjutande av förfallodagen som strider mot denna paragraf är utan verkan mot borgenärerna för den säkerställda obligationen.

Prospektet för en säkerställd obligation ska omfatta innehållet i avtalsvillkoret om att skjuta upp förfallodagen, en beskrivning av tillståndsförfarandet för uppskjutande av förfallodagen, en beskrivning av hur konkurs, likvidation och resolution inverkar på uppskjutande av förfallodagen samt boförvaltarens, likvidatorns och ombudets uppgifter vid uppskjutande av förfallodagen.

7 kap.

Mellankredit

33 §

Beviljande av mellankredit

Hypoteksbanken får bevilja ett kreditinstitut kredit mot vilken ett kreditinstitut som är gäldenär ska på det sätt som föreskrivs i denna lag ställa hypotekskrediter eller offentliga krediter som säkerhet (*mellankredit*) för de säkerställda obligationer som har emitterats av hypoteksbanken. En gäldenär i ett mellankreditförhållande ska höra till samma finansiella företagsgrupp eller sammanslutning av inlåningsbanker som hypoteksbanken.

34 §

Säkerhetsarrangemang för mellankrediter

Om säkerhetsmassan innehåller kreditfordringar som finns i balansräkningen för en gäldenär i ett mellankreditförhållande, ska hypoteksbanken svara för att säkerhetsmassan fortlöpande uppfyller de krav som anges i denna lag och i avtalsvillkoren för den säkerställda obligationen.

I avtalsvillkoren för en mellankredit ska förfaringsätten för säkerställande av att säkerhetsmassan fortlöpande uppfyller de krav som anges i denna lag och i avtalsvillkoren för den säkerställda obligationen fastställas.

Emittenten ska i enlighet med 17 § försäkra sig om att de hypotekskrediter som ställts som säkerhet och som redovisas i balansräkningen för det kreditinstitut som är gäldenär i ett mellankreditförhållande uppfyller de förutsättningar som anges i denna lag och i avtalsvillkoren för den säkerställda obligationen.

35 §

Regressrätt och kvittning

På de säkerheter för en säkerställd obligation som ställts av ett kreditinstitut som är gäldenär i ett mellankreditförhållande tillämpas inte lagen om borgen och tredjemanspant (361/1999), med undantag för bestämmelserna om borgen i 28—30 § och om tredjemanspant i 40 § i den lagen. Gäldenären i ett mellankreditförhållande ska i första hand kvitta sin eventuella regressfordran mot mellankrediten.

Hypoteksbanken får använda betalningar baserade på mellankrediten endast för betalning av förpliktelser som förorsakas av säkerställda obligationer.

Hypoteksbanken får till ett kreditinstitut som är gäldenär i ett mellankreditförhållande göra med stöd av betalningar baserade på mellankrediten en betalning mot en regressfordran som uppkommit genom betalning eller överlåtelse av en hypotekskredit eller offentlig kredit, om alla de säkerställda obligationer som säkerheterna har säkerställt är till fullo betalda.

8 kap.

Uppgiftsskyldighet

36 §

Skyldighet att regelbundet offentliggöra uppgifter om säkerställda obligationer

Utöver vad som någon annanstans i lag föreskrivs om en värdepappersemittents uppgiftsskyldigheter ska emittenten minst en gång i kvartalet på sin webbplats offentliggöra följande uppgifter i samband med säkerställda obligationer:

- 1) det totala värdet av säkerheterna och de emitterade säkerställda obligationerna,
- 2) ISIN-koderna (International Securities Identification Number) för obligationerna,
- 3) fördelningen av säkerheterna efter typ, dock så att uppgifterna om bostadskrediter ska uppges enligt en indelning i krediter som beviljats fysiska personer, krediter som beviljats bostadsaktiebolag och andra krediter som beviljats bostadssammanslutningar,
- 4) den geografiska fördelningen av säkerheterna för kreditfordringarna, en beskrivning av värderingsmetoderna och uppgifterna om kreditfordringarnas lånebelopp,
- 5) en redogörelse för marknadsriskerna i samband med de säkerställda obligationerna, inklusive ränterisken och valutakursrisken, samt för kreditriskerna och likviditetsriskerna,
- 6) uppgifter om lånetiden för de säkerställda obligationerna, inklusive eventuella villkor för uppskjutande av obligationens förfallodag samt rättsverkningarna och andra eventuella följder i samband med uppskjutandet av förfallodagen,
- 7) tillgängliga säkerheter och miniminivån på säkerheterna, inklusive den miniminivå på övervärde som fastställs i lagstiftningen, övervärdet enligt villkoren för obligationen eller programmet för säkerställda obligationer samt det totala värdet i säkerhetsmassan som överstiger dessa, och
- 8) den andel kreditfordringar som med stöd av artikel 178 i EU:s tillsynsförordning och dock med stöd av en betalningsfördröjning på minst 90 dagar klassificeras som oregrerade i säkerhetsmassan.

De uppgifter som anges i denna paragraf ska specificeras separat för varje säkerhetsmassa.

Emittenten ska på sin webbplats hålla uppgifterna enligt 1 mom. minst för det innevarande kalenderåret och för de fem föregående kalenderåren tillgängliga.

Finansinspektionen får meddela närmare föreskrifter om hur uppgifterna enligt 1 mom. ska specificeras och presenteras.

37 §

Beteckningen för säkerställda obligationer

Emittenten får använda beteckningen *européiska säkerställda obligationer (premium)* och översättningar av den på Europeiska unionens officiella språk endast för säkerställda obligationer som emitterats i enlighet med denna lag.

38 §

Rapportering om hypoteksbanksverksamhet

Emittenten ska till Finansinspektionen en gång i kvartalet och separat när Finansinspektionen så kräver rapportera i den utsträckning som är behövlig med tanke på tillsynen över hypoteksbanksverksamheten följande uppgifter som hänför sig till emission av säkerställda obligationer och till säkerhetsmassor:

- 1) uppgifter om emitterade säkerställda obligationer,
- 2) uppgifter om säkerhetsmassan för bedömning av att den uppfyller förutsättningarna enligt denna lag,
- 3) uppgifter om värderingen av säkerheterna för de kreditfordringar som ingår i säkerhetsmassan,
- 4) uppgifter om obligationsregistret för bedömning av att den säkerställda obligationens säkerheter och poster som kan jämföras med säkerheter är antecknade i obligationsregistret på det sätt som anges i 5 kap.,
- 5) uppgifter om krav på säkerheter och beräkning av säkerheternas totalbelopp,
- 6) uppgifter om uppfyllande av likviditetskravet enligt 31 §,
- 7) uppgifter om avtalsvillkor enligt 32 §.

Finansinspektionen ska meddela närmare föreskrifter om innehållet i de uppgifter som ska rapporteras och om hur rapporteringen ska genomföras.

9 kap.

Konkurs och likvidation

39 §

Säkerställda obligationers och derivats ställning vid konkurs

Vid en emittents konkurs anses inte säkerställda obligationer och i 26 § 2 mom. avsedda derivatavtal ha förfallit på det sätt som avses i 3 kap. 9 § i konkurslagen (120/2004).

På övervakning av fordringar som avses i 1 mom. tillämpas 12 kap. 17 § i konkurslagen.

40 §

Tillsättning av ombud

När en emittent eller ett kreditinstitut som är gäldenär i ett mellankreditförhållande har försatts i likvidation eller konkurs ska Finansinspektionen utan dröjsmål tillsätta ett ombud som övervakar dels att de säkerställda obligationerna förvaltas korrekt, dels realiseringen av säkerheterna för obligationen.

På ombudets arvode, befogenheter, ansvar och lämplighet ska 29 § 2—4 mom. i lagen om Finansinspektionen (878/2008) tillämpas.

41 §

Ombudets uppgifter

Det i 40 § avsedda ombudet ska särskilt övervaka förvaltningen och realiseringen av de tillgångar som utgör säkerhet för de säkerställda obligationerna samt de avtalsenliga betalningarna till borgenärerna för de säkerställda obligationerna, till borgenärer för derivatavtal i anknytning till säkerställda obligationer och till aktörer som kan jämföras med dem.

Dessutom ska ombudet tillsammans med boförvaltaren eller likvidatorn delta i uppgifter som hänför sig till förvaltningen av säkerställda obligationer och realiseringen av säkerheter på det sätt som anges närmare i detta kapitel.

Ombudet ska samarbeta med Finansinspektionen och i tillämpliga delar med resolutionsmyndigheten. Ombudet har rätt att av Finansinspektionen och resolutionsmyndigheten få sådana uppgifter som behövs med tanke på ombudets åligganden. På motsvarande sätt har Finansinspektionen och resolutionsmyndigheten rätt att av ombudet få sådana uppgifter som behövs med tanke på deras åligganden.

42 §

Realisering av säkerheter för en säkerställd obligation

Vid emittentens konkurs ska boförvaltaren och vid emittentens likvidation likvidatorn på yrkande av ombudet sälja ett tillräckligt belopp av säkerheter som ingår i säkerhetsmassan för att täcka förpliktelseerna i anknytning till säkerställda obligationer.

Vid konkurs för ett kreditinstitut som är gäldenär i ett mellankreditförhållande ska boförvaltaren och vid likvidation för ett kreditinstitut som är gäldenär i ett mellankreditförhållande likvidatorn på yrkande av ombudet sälja ett tillräckligt belopp av säkerheter som ingår i säkerhetsmassan för att uppfylla förpliktelseerna i anknytning till mellankrediten.

43 §

Förfallande av en säkerställd obligation i förtid och uppskjutande av förfallodagen

Om kraven gällande totalbeloppet av säkerheterna för säkerställda obligationer inte kan uppfyllas vid konkurs eller likvidation för emittenten eller ett kreditinstitut som är gäldenär i ett mellankreditförhållande, ska boförvaltaren vid konkurs och likvidatorn vid likvidation på yrkande eller med samtycke av ombudet låta de säkerställda obligationerna och mellankrediter med anknytning till dem förfalla till betalning och för betalning av dem sälja de tillgångar som utgör säkerhet för respektive obligation.

Boförvaltaren har vid konkurs och likvidatorn vid likvidation på yrkande av ombudet eller med dennes samtycke rätt att av Finansinspektionen ansöka om tillstånd att skjuta upp förfallodagen för den säkerställda obligationen, om den säkerställda obligationen innehåller ett avtalsvillkor enligt 32 §.

44 §

Avtalsarrangemang och likviditetskredit

Vid konkurs ska boförvaltaren och vid likvidation likvidatorn på yrkande eller med samtycke av ombudet ingå derivatavtal som skydd mot risker orsakade av säkerställda obligationer och säkerheter för lånen.

Boförvaltaren och likvidatorn har på yrkande eller med samtycke av ombudet rätt att säga upp eller överföra ett derivatavtal på tredje part, om de tillgångar som utgör säkerhet överläts eller realiserar och om åtgärden är motiverad med tanke på riskhanteringen, samt rätt att när obligationsinnehavarens intresse kräver det överlåta säkerheter till derivatavtalens motparter.

Boförvaltaren och likvidatorn har med samtycke eller på yrkande av ombudet rätt att trygga likviditeten genom avtalsarrangemang och att ta upp likviditetskredit. Likviditetskrediten ska antecknas i obligationsregistret. En borgenär för likviditetskrediten har rätt att få betalning av de tillgångar som ingår i säkerhetsmassan efter de fordringar som avses i 20 § 1 mom.

45 §

Överlåtelse av säkerheter vid konkurs eller likvidation

Vid konkurs kan boförvaltaren och vid likvidation likvidatorn med ombudets samtycke överlåta säkerheter som antecknats i obligationsregistret till konkursboet eller tillbaka till emittenten eller gäldenären i ett mellankreditförhållande endast om värdet i säkerhetsmassan avsevärt överstiger det minimivärde för säkerhetsmassans totala värde som fastställs i 24 § och det är uppenbart att den säkerhet som ska överlåtas inte behövs för att uppfylla förpliktelser enligt avtalsvillkoren för säkerställda obligationer, enligt derivatavtal eller enligt avtalsarrangemang som tryggar likviditeten.

10 kap.

Påföljder

46 §

Påföljdsavgift

En påföljdsavgift enligt lagen om Finansinspektionen påförs för försummelse eller överträdelse av följande i 40 § 1 mom. i lagen om Finansinspektionen avsedda bestämmelser i denna lag:

- 1) bestämmelsen i 7 § om användning av ordet hypoteksbank i firman eller annars i verksamheten,
- 2) bestämmelsen i 10 § om tillåtna säkerheter för säkerställda obligationer,
- 3) bestämmelserna i 22 § om begränsningar i fråga om sammansättningen av en säkerhetsmassa,
- 4) bestämmelserna i 26 § om tillåtna derivatavtal eller Finansinspektionens föreskrifter som meddelats med stöd av den paragrafen,
- 5) bestämmelserna om obligationsregistret i 5 kap. i denna lag,
- 6) bestämmelsen i 17 § om skyldigheten att försäkra sig om kreditfordringars lämplighet som säkerheter eller Finansinspektionens föreskrifter som meddelats med stöd av den paragrafen,
- 7) bestämmelserna i 31 § om likviditetskrav på säkerhetsmassan,
- 8) bestämmelserna i 32 § om uppskjutande av förfallodagen för en säkerställd obligation,
- 9) bestämmelsen i 37 § om användning av beteckningen för säkerställda obligationer.

47 §

Påförande, offentliggörande och verkställighet av administrativa påföljder

Bestämmelser om påförande, offentliggörande och verkställighet av påföljdsavgift och andra administrativa påföljder finns i 4 kap. i lagen om Finansinspektionen.

48 §

Hypoteksbanksbrott

Den som

- 1) i strid med 7 § i sin firma eller annars i sin verksamhet använder ordet hypoteksbank,
 - 2) i strid med 37 § använder beteckningen europeisk säkerställd obligation (premium), en översättning av den på Europeiska unionens officiella språk eller en benämning som kan förväxlas med den,
 - 3) emitterar en säkerställd obligation utan att iaktta förutsättningarna för värdering av en säkerhet för hypotekskrediter i enlighet med 15 §, förutsättningarna för fyllnadssäkerheter i enlighet med 18 §, förutsättningarna för sammansättningen av en säkerhetsmassa i enlighet med 22 §, förutsättningarna för värdering av säkerheter i en säkerhetsmassa i enlighet med 23 § eller förutsättningarna för det totala värdet i säkerhetsmassan i enlighet med 24 §,
 - 4) gör en felaktig anteckning i obligationsregistret enligt 5 kap. eller försummar att göra eller avföra en anteckning som krävs,
- ska, om inte gärningen är ringa eller strängare straff för den föreskrivs någon annanstans i lag, för hypoteksbanksbrott dömas till böter eller fängelse i högst sex månader.

11 kap.

Särskilda bestämmelser

49 §

Fusion, delning och överlåtelse av affärsverksamhet

Utöver vad som föreskrivs i lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform (1501/2001), lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform (423/2013), sparbankslagen (1502/2001) och lagen om hypoteksföreningar (936/1978) tillämpas på fusion och total delning i fråga om en hypoteksbank eller ett kreditinstitut som beviljats tillstånd till hypoteksbanksverksamhet vad som föreskrivs i denna paragraf. Vad som föreskrivs i denna paragraf tillämpas också på partiell delning av ett sådant kreditinstitut, om delningen gäller hypoteksbanksverksamhet, och på överlåtelse av affärsverksamhet, om målet för överlåtelsen är hypoteksbanksverksamhet.

Det företag som övertar hypoteksbanksverksamheten ska, om inte något annat följer av 3 mom., vara ett kreditinstitut som i enlighet med 8 § i denna lag beviljats tillstånd till hypoteksbanksverksamhet eller ett utländskt EES-kreditinstitut som avses i 1 kap. 7 § 3 mom. i kreditinstitutslagen och som med stöd av nationell lagstiftning som grundar sig på Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/2162 om utgivning av säkerställda obligationer och offentlig tillsyn över säkerställda obligationer samt om ändring av direktiven 2009/65/EG och 2014/59/EU har rätt att emittera säkerställda obligationer.

Det övertagande kreditinstitutet kan med avvikelse från 2 mom. också vara ett annat kreditinstitut än ett sådant som avses i 2 mom. Till fusionsplanen, delningsplanen och överlåtelseplanen ska fogas en ansökan om tillstånd enligt 8 § i denna lag. Fusionen, delningen eller överlåtelsen av affärsverksamhet får inte då registreras innan tillståndet har beviljats.

Ett kreditinstitut som bildas i samband med en delning eller en kombinationsfusion och som har för avsikt att bedriva hypoteksbanksverksamhet ska ansöka om tillstånd enligt 8 § i denna lag. Fusionen eller delningen får inte registreras innan tillståndet har beviljats.

12 kap.

Ikraftträdande

50 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 8 juli 2022.

Genom denna lag upphävs lagen om hypoteksbanksverksamhet (688/2010).

51 §

Bestämmelser som tillämpas på säkerställda obligationer som emitterats före denna lags ikraftträdande

På säkerställda obligationer som avses i 2 § 5 punkten i lagen om hypoteksbanksverksamhet och som emitterats före denna lags ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde vid tidpunkten för emissionen.

Med avvikelse från 1 mom. tillämpas 9 § 1—3 mom., 36 och 38 § i denna lag på säkerställda obligationer som emitterats före denna lags ikraftträdande.

Vad som i denna paragraf föreskrivs om säkerställda obligationer som emitterats före denna lags ikraftträdande, tillämpas också på höjningar av kapitalbeloppen i sådana säkerställda obligationer när

- 1) kapitalbeloppet höjs inom två år från denna lags ikraftträdande,
- 2) den säkerställda obligationen har fått en ISIN-kod före den 8 juli 2022,
- 3) den säkerställda obligationen förfaller till betalning före den 8 juli 2027,
- 4) de höjningar av kapitalbeloppet som görs efter denna lags ikraftträdande till sitt totalbelopp inte överskrider ett belopp som är två gånger värdet på de säkerställda obligationer som har emitterats vid tidpunkten för denna lags ikraftträdande,
- 5) en säkerställd obligation till sitt kapital är högst 6 miljarder euro, räknat enligt förfallodagen, och
- 6) realsäkerheterna för de kreditfordringar som utgör säkerhet för en obligation finns i Finland.

52 §

Tillämpning av tillståndsförfarandet på kreditinstitut som vid denna lags ikraftträdande bedriver hypoteksbanksverksamhet

När en hypoteksbank enligt 2 § 6 punkten i lagen om hypoteksbanker eller en sådan inlåningsbank eller ett sådant kreditföretag som har tillstånd för hypoteksbanksverksamhet och som avses i 10 § i den lagen senast den 31 mars 2022 hos Finansinspektionen ansöker om ett sådant tillstånd till hypoteksbanksverksamhet som avses i 8 § i denna lag, ska denna paragraf tillämpas på tillståndsförfarandet.

Till ansökan om tillstånd enligt 1 mom. ska fogas en affärsplan samt övriga uppgifter som Finansinspektionen förutsätter, så att Finansinspektionen kan försäkra sig om att tillståndsförutsättningarna enligt 8 § 2 mom. uppfylls.

Finansinspektionen ska bevilja tillstånd enligt 8 § före denna lags ikraftträdande så att tillståndet träder i kraft den dag då denna lag träder i kraft.

Finansinspektionen får meddela närmare föreskrifter om det tillståndsförfarande som avses i denna paragraf och om de utredningar som ska fogas till ansökan om tillstånd.

53 §

Tillämpning av bestämmelserna på hypoteksbanker som beviljats koncession före denna lags ikraftträdande

En koncession för en hypoteksbank som beviljats före lagens ikraftträdande jämföras vid tillämpningen av denna lag med en koncession enligt 4.

2.

Lag

om ändring av kreditinstitutslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i kreditinstitutslagen (610/2014) 1 kap. 2 § 3 mom., 5 kap. 2 § 1 mom., 9 kap. 17 § 5 mom. och 10 kap. 1 a § 2 mom., av dem 5 kap. 2 § 1 mom. och 10 kap. 1 a § 2 mom. sådana de lyder i lag 233/2021, och
fogas till 5 kap. 1 § 1 mom. en ny 1 a-punkt som följer:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

2 §

Annan lagstiftning om kreditinstitutsverksamhet

I lagen om hypoteksbanker och säkerställda obligationer (/) föreskrivs om förutsättningar för att bedriva hypoteksbanksverksamhet.

5 kap.

Allmänna förutsättningar för affärsverksamhet

1 §

Affärsverksamhet som är tillåten för inlåningsbanker

För inlåningsbanker tillåten affärsverksamhet är

1 a) emission av säkerställda obligationer i enlighet med det tillstånd som avses i 8 § i lagen om hypoteksbanker och säkerställda obligationer och i enlighet med förutsättningarna för att bedriva hypoteksbanksverksamhet i den lagen,

2 §

Affärsverksamhet som är tillåten för kreditföretag

Kreditföretag får bedriva affärsverksamhet enligt 1 § 1 och 2 mom. i detta kapitel men inte inlåning från allmänheten. Kreditföretag får från allmänheten ta emot andra medel som ska återbetalas på anfordran än insättningar endast i samband med tillhandahållande av betaltjänster och utgivning av elektroniska pengar.

9 kap.

Riskhantering

17 §

Likviditetsrisk

Ett kreditinstitut som i enlighet med 8 § i lagen om hypoteksbanker och säkerställda obligationer har fått eller ansöker om tillstånd för hypoteksbanksverksamhet samt ett kreditinstitut som är gäldenär i ett mellankreditförhållande som avses i 33 § i den lagen ska för hela kreditinstitutets affärsverksamhet uppställa ett kvantitativt mål för hypoteksbanksverksamhetens proportionella andel. I målet ska fastställas den andel som upplåning genom säkerställda obligationer får utgöra av den samlade upplåningen och av balansomslutningen samt maximibeloppet av säkerställda obligationer i förhållande till beloppet av tillgängliga säkerheter. Målet ska behandlas i kreditinstitutets styrelse minst en gång om året och uppställas så att det inte med fog äventyrar kreditinstitutets affärsverksamhet i andra avseenden än när det gäller refinansiering av hypoteksbanksverksamheten. Vid bedömningen av om refinansieringen äventyras ska åtminstone följande beaktas:

- 1) vilken bindning kreditinstitutets och den finansiella företagsgruppens balansräkning har till säkerställda obligationer och andra finansiella instrument,
- 2) de skyldigheter att komplettera säkerhetsmassan och upprätthålla derivatskyddet som de säkerställda obligationerna medför, även med beaktande av möjligheten att värdet av säkerheterna för de hypotekskrediter som ingår i säkerhetsmassan minskar betydligt,
- 3) refinansieringsarrangemang på finansiell företagsgrupp nivå och på sammanslutningsnivå samt refinansieringsställningen för en finansiell företagsgrupp och en sammanslutning av inlåningsbanker, och
- 4) tillräckligheten av handlingsalternativen i kreditinstitutets resolutionsplan och återhämtningsplan.

10 kap.

Finansiella förutsättningar

1 a §

Det inbördes förhållandet mellan kapitalbaskraven

Den kapitalbas och den konsoliderade kapitalbas som ska räknas med i de krav som avses i 1 mom. får inte samtidigt räknas med för att täcka mer än det krav som avses i en av punkterna i 1 mom. åt gången. Den nämnda kapitalbas som ska räknas med i kravet får inte heller samtidigt räknas med för att täcka det sammanlagda buffertkravet enligt 3 § 2 mom., det krav som avses i artiklarna 92a eller 92b i EU:s tillsynsförordning eller det minimikrav för kapitalbas och kvalificerade skulder enligt 8 kap. 7 a, 7 b och 7 d § i resolutionslagen som baserar sig på det totala riskexponeringsbeloppet.

Denna lag träder i kraft den 20 . Lagens 10 kap. 1 a § 2 mom. träder dock i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av lagen om Finansinspektionen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om Finansinspektionen (878/2008) 26 § 8 mom., 27 § 5 mom., 38 § 1 mom. 9 punkten och 40 § 1 mom., sådana de lyder, 26 § 8 mom. i lag 575/2017, 27 § 5 mom. i lag 241/2018, 38 § 1 mom. 9 punkten i lag 379/2021 och 40 § 1 mom. i lag 681/2019, samt fogas till 38 § 1 mom., sådant det lyder i lagarna 752/2012, 254/2013, 1198/2014, 1055/2016, 893/2017, 215/2019, 316/2020 och 379/2021, en ny 10 punkt och till 71 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 752/2012, 611/2014, 651/2014, 1198/2014, 505/2015, 520/2016, 1442/2016, 352/2017, 446/2017, 1071/2017, 402/2018, 574/2019, 569/2020 och 524/2021, ett nytt 7 mom., varvid det nuvarande 7 mom. blir 8 mom., som följer:

26 §

Återkallande av verksamhetstillstånd och registrering samt därmed jämförbara förordnanden om avslutande av verksamhet

Vad som i denna paragraf föreskrivs om återkallelse av verksamhetstillstånd ska tillämpas också på förordnanden om att försäkringsföreningar ska upphöra med sin verksamhet, på återkallelse av registrering av ombud som avses i lagen om ombud för obligationsinnehavare och på återkallelse av tillstånd som beviljats sådana värdepappersföretag i tredjeländer som avses i 5 kap. 5 § i lagen om investeringstjänster. Vad som i 1 mom. 1 och 3 punkten samt i 2 och 3 mom. föreskrivs om återkallelse av verksamhetstillstånd ska tillämpas också på återkallelse av ett sådant tillstånd att bedriva hypoteksbanksverksamhet som avses i lagen om hypoteksbanker

och säkerställda obligationer (/). Vad som i 1 mom. 3 punkten och 2 mom. 1 punkten föreskrivs om återkallelse av verksamhetstillstånd ska tillämpas också på förordnanden om att pensionsstiftelser och försäkringskassor ska upphöra med sin verksamhet.

27 §

Begränsning av verksamhet som baserar sig på verksamhetstillstånd eller registrering

Vad som i denna paragraf föreskrivs om begränsning av verksamheten ska tillämpas också på begränsning av försäkringsföreningars stadgeenliga verksamhet, på sådan återkallelse av registrering av ombud som avses i lagen om ombud för obligationsinnehavare, på sådan begränsning av hypoteksbanksverksamhet som avses i lagen om hypoteksbanker och säkerställda obligationer och på sådan begränsning av tillståndsenlig verksamhet som bedrivs av sådana värdepappersföretag i tredjeländer som avses i 5 kap. 5 § i lagen om investeringstjänster. Bestämmelser om förbud mot försäkringsdistribution finns i lagen om försäkringsdistribution. Denna paragraf tillämpas inte på centralinstitutet för sammanslutningen av inlåningsbanker.

38 §

Ordningsavgift

Finansinspektionen ska ålägga den att betala ordningsavgift som uppsåtligen eller av oakt-samhet

9) försummar eller bryter mot bestämmelserna i artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/2088 om hållbarhetsrelaterade upplysningar som ska lämnas inom den finansiella tjänstesektorn, nedan *förordningen om hållbarhetsrelaterade upplysningar*, om of-fentliggörande av information på webbplatser i fråga om policyer för hållbarhetsrisker, bestä-mmelserna i artikel 5.1 i den förordningen om transparens i fråga om ersättningspolicyer i sam-band med integreringen av hållbarhetsrisker i ersättningspolicyer och på webbplatser eller be-stämmelserna i artikel 12 i den förordningen om granskning av information som i enlighet med artikel 3, 5 eller 10 i den förordningen offentliggörs på webbplatser och om säkerställande av att denna information är uppdaterad,

10) försummar eller bryter mot skyldigheten att regelbundet lämna uppgifter enligt 36 § i lagen om hypoteksbanker och säkerställda obligationer, bestämmelsen om rapportering om hy-poteksbanksverksamhet i 38 § i den lagen eller Finansinspektionens föreskrifter som meddelats med stöd av dessa bestämmelser.

40 §

Påföljdsavgift

Påföljdsavgift ska påföras den som uppsåtligen eller av oakt-samhet försummar eller bryter mot de bestämmelser eller beslut som avses i 15 kap. 2 § i värdepappersmarknadslagen, 15 kap. 2 § i lagen om investeringstjänster, 12 kap. 2 § i lagen om handel med finansiella instrument, 15 § i lagen om värdepapperskonton, 8 kap. 6 § i lagen om värdeandelssystemet och om clea-ringverksamhet, 48 a § i lagen om betalningsinstitut, 22 kap. 2 § i lagen om förvaltare av alter-nativa investeringsfonder, 27 kap. 2 § i lagen om placeringsfonder, 15 § 2 mom. i lagen om

gräsrotsfinansiering, 20 kap. 1 § i kreditinstitutslagen, 17 § 2 mom. i lagen om aktiesparkonton (680/2019), 18 kap. 1 § i resolutionslagen, 68 eller 71 § i lagen om försäkringsdistribution eller 46 § i lagen om hypoteksbanker och säkerställda obligationer.

71 §

Rätt och skyldighet att lämna ut information

Om förutsättningarna enligt 2 mom. uppfylls ska Finansinspektionen

1) på begäran av en i en annan EES-stat etablerad myndighet som avses i artikel 18.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/2162 om utgivning av säkerställda obligationer och offentlig tillsyn över säkerställda obligationer samt om ändring av direktiven 2009/65/EG och 2014/59/EU till denna myndighet lämna ut sådan information som är behövlig med tanke på tillsynen över säkerställda obligationer,

2) på eget initiativ till de myndigheter som avses i 1 punkten lämna ut sådan information som Finansinspektionen förfogar över och som på ett väsentligt sätt kan påverka bedömningen av förutsättningarna för emission av säkerställda obligationer i en annan av Europeiska unionens medlemsstater.

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag

om ändring av 2 och 4 kap. i lagen om resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag (1194/2014) 4 kap. 1 § 2 mom. 3 punkten och

fogas till 2 kap. 9 § ett nytt 2 mom. och till 4 kap. 1 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 821/2017, ett nytt 3 mom., varvid nuvarande 3—5 mom. blir 4—6 mom., som följer:

2 kap.

Resolutionsplan

9 §

Informationsskyldighet om resolutionsplaner

Verket ska lämna in till institutet en sammanfattning av resolutionsplanen.

4 kap.

Ställande av institut under resolutionsförvaltning

1 §

Villkor för resolutionsförvaltning

Ett institut anses vara oförmöget eller sannolikt oförmöget att fortsätta sin verksamhet på det sätt som avses i 1 mom. 1 punkten, om det

3) för att kunna fortsätta sin verksamhet behöver extraordinärt offentligt stöd, som inte är en tillfällig statlig garanti för att garantera likviditetsfaciliteter som tillhandahålls av centralbanken eller institutets upplåning, eller rekapitalisering på normala villkor av ett institut, när ett institut som är föremål för en åtgärd som avses i denna punkt inte uppfyller villkoren i 1 och 2 punkten eller i 6 kap. 1 § 2 mom. och när dessa åtgärder är nödvändiga för att avhjälpa en allvarlig störning på finansmarknaden och åtgärderna inte används för att täcka förluster som institutet har lidit eller sannolikt kommer att lida inom en nära framtid.

Rekapitalisering av ett institut enligt 2 mom. 3 punkten ska begränsas till sådana kapitaltillskott som behövs för att ingripa i kapitalunderskott som den behöriga myndigheten i tillämpliga delar har bekräftat och som konstaterats till följd av stresstester, kvalitetskontroll av tillgångsposter eller motsvarande förfaranden som genomförts av Europeiska centralbanken, Europeiska bankmyndigheten eller Finansinspektionen och som tillämpats på nationell nivå, Europeiska unionens nivå eller den gemensamma tillsynsmekanismens nivå.

Denna lag träder i kraft den 20 .

5.

Lag

om ändring av lagen om investeringstjänster

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om investeringstjänster (747/2012) det inledande stycket i 7 kap. 3 § 2 mom., sådant det lyder i lag 523/2021, och
fogas till 6 kap. en ny 3 §, i stället för den 3 § som upphävts genom lag 523/2021, som följer:

6 kap.

**Ekonomiska verksamhetsförutsättningar för tillhandahållande av investeringstjänster
samt tillsyn över den ekonomiska stabiliteten**

3 §

Undantag från tillämpningen av aktiebolagslagen i fråga om värdepappersföretag

Kapital som motsvarar aktier och andelar och som tagits upp i fonden för inbetalt fritt eget kapital enligt 8 kap. 2 § i aktiebolagslagen (624/2006), och som räknats som värdepappersföretagets kärnprimärkapital får inte återbetalas eller användas till vinstutdelning utan att Finansinspektionen gett tillstånd till det på förhand.

Bestämmelserna om minoritetens rätt att kräva vinstutdelning i 13 kap. 7 § i aktiebolagslagen och om inlösen av aktier i 16 kap. 13 § och 17 kap. 13 § i den lagen tillämpas inte på värdepappersföretag.

7 kap.

Organisering av värdepappersföretags verksamhet

3 §

Begränsningar som gäller förvärv av egna aktier, andelar, kapitallån och debenturer

Om inte något annat följer av 3 mom. får ett värdepappersföretag och ett företag inom dess finansiella värdepappersföretagsgrupp, trots bestämmelserna i 13 kap. 10 § 1 mom. i aktiebolagslagen och i 34 § 3 mom. i lagen om skuldebrev (622/1947), bevilja lån för förvärv av egna eller moderföretagets aktier och andelar och ta emot dem som pant, om

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 28 oktober 2021

Statsminister

Sanna Marin

Finansminister Annika Saarikko

2.

Lag

om ändring av kreditinstitutslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i kreditinstitutslagen (610/2014) 1 kap. 2 § 3 mom., 5 kap. 2 § 1 mom., 9 kap. 17 § 5 mom. och 10 kap. 1 a § 2 mom., av dem 5 kap. 2 § 1 mom. och 10 kap. 1 a § 2 mom. sådana de lyder i lag 233/2021, och
fogas till 5 kap. 1 § 1 mom. en ny 1 a-punkt som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 kap.

Allmänna bestämmelser

Allmänna bestämmelser

2 §

2 §

Annan lagstiftning om kreditinstitutsverksamhet

Annan lagstiftning om kreditinstitutsverksamhet

I lagen om hypoteksbanksverksamhet (688/2010) föreskrivs om kreditinstituts rätt att bedriva hypoteksbanksverksamhet.

I lagen om hypoteksbanksverksamhet (688/2010) föreskrivs om kreditinstituts rätt att bedriva hypoteksbanksverksamhet.

5 kap.

5 kap.

Allmänna förutsättningar för affärsverksamhet

Allmänna förutsättningar för affärsverksamhet

Tillåten affärsverksamhet

Tillåten affärsverksamhet

1 §

1 §

Affärsverksamhet som är tillåten för inlåningsbanker

Affärsverksamhet som är tillåten för inlåningsbanker

För inlåningsbanker tillåten affärsverksamhet är

För inlåningsbanker tillåten affärsverksamhet är

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

1 a) emission av säkerställda obligationer i enlighet med det tillstånd som avses i 8 § i lagen om hypoteksbanker och säkerställda obligationer och i enlighet med förutsättningarna för att bedriva hypoteksbanksverksamhet i den lagen,

2 §

Affärsverksamhet som är tillåten för kreditföretag

Kreditföretag får bedriva affärsverksamhet enligt 1 § 1 och 2 mom. i detta kapitel men inte inlåning från allmänheten. Kreditföretag får från allmänheten ta emot andra medel som ska återbetalas på anfordran än insättningar endast i samband med tillhandahållande av betaltjänster och utgivning av elektroniska pengar. *Kreditföretag får bedriva hypoteksbanksverksamhet. Bestämmelser om hypoteksbanksverksamhet finns i lagen om hypoteksbanksverksamhet.*

2 §

Affärsverksamhet som är tillåten för kreditföretag

Kreditföretag får bedriva affärsverksamhet enligt 1 § 1 och 2 mom. i detta kapitel men inte inlåning från allmänheten. Kreditföretag får från allmänheten ta emot andra medel som ska återbetalas på anfordran än insättningar endast i samband med tillhandahållande av betaltjänster och utgivning av elektroniska pengar.

9 kap.

Riskhantering

17 §

Likviditetsrisk

Ett kreditinstitut som i enlighet med 10 § i lagen om hypoteksbanksverksamhet har fått eller ansöker om tillstånd för hypoteksbanksverksamhet ska för hela kreditinstitutets affärsverksamhet uppställa ett kvantitativt mål för hypoteksbanksverksamhetens proportionella andel. Målet ska uppställas så att det inte äventyrar kreditinstitutets affärsverksamhet i andra avseenden än när det gäller refinansiering av hypoteksbanksverksamheten.

9 kap.

Riskhantering

17 §

Likviditetsrisk

Ett kreditinstitut som i enlighet med 8 § i lagen om hypoteksbanker och säkerställda obligationer har fått eller ansöker om tillstånd för hypoteksbanksverksamhet *samt ett kreditinstitut som är gäldenär i ett mellankreditförhållande som avses i 33 § i den lagen* ska för hela kreditinstitutets affärsverksamhet uppställa ett kvantitativt mål för hypoteksbanksverksamhetens proportionella andel. *I målet ska fastställas den andel som upplåning genom säkerställda obligationer får utgöra av den samlade upplåningen och av balansomslutningen samt maximibeloppet av säkerställda obligationer i förhållande till beloppet*

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

av tillgängliga säkerheter. Målet ska behandlas i kreditinstitutets styrelse minst en gång om året och uppställas så att det inte med fog äventyrar kreditinstitutets affärsverksamhet i andra avseenden än när det gäller refinansiering av hypoteksbanksverksamheten. Vid bedömningen av om refinansieringen äventyras ska åtminstone följande beaktas:

1) vilken bindning kreditinstitutets och den finansiella företagsgruppens balansräkning har till säkerställda obligationer och andra finansiella instrument,

2) de skyldigheter att komplettera säkerhetsmassan och upprätthålla derivatskyddet som de säkerställda obligationerna medför, även med beaktande av möjligheten att värdet av säkerheterna för de hypotekskrediter som ingår i säkerhetsmassan minskar betydligt,

3) refinansieringsarrangemang på finansiell företagsgrupp-nivå och på sammanslutningsnivå samt refinansieringsställningen för en finansiell företagsgrupp och en sammanlutning av inlåningsbanker, och

4) tillräckligheten av handlingsalternativen i kreditinstitutets resolutionsplan och återhämtningsplan.

10 kap.

10 kap.

Finansiella förutsättningar

Finansiella förutsättningar

1 a §

1 a §

Det inbördes förhållandet mellan kapitalbas-kraven

Det inbördes förhållandet mellan kapitalbas-kraven

Den kapitalbas och den konsoliderade kapitalbas som ska räknas med i de krav som avses i 1 mom. får inte samtidigt räknas med för att täcka mer än det krav som avses i en punkt åt gången. Den nämnda kapitalbasen får inte heller samtidigt räknas med för att täcka det sammanlagda buffertkravet enligt 3 § 2 mom., det krav som avses i artiklarna 92a eller 92b i EU:s tillsynsförordning eller minimikravet för kapitalbas och kvalificerade skulder enligt 8 kap. 7 a, 7 b och 7 d § i resolutionslagen.

Den kapitalbas och den konsoliderade kapitalbas som ska räknas med i de krav som avses i 1 mom. får inte samtidigt räknas med för att täcka mer än det krav som avses i en av punkterna i 1 mom. åt gången. Den nämnda kapitalbas som ska räknas med i kravet får inte heller samtidigt räknas med för att täcka det sammanlagda buffertkravet enligt 3 § 2 mom., det krav som avses i artiklarna 92a eller 92b i EU:s tillsynsförordning eller det minimikrav för kapitalbas och kvalificerade skulder enligt 8 kap. 7 a, 7 b och 7 d § i resolutionslagen som

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

*baserar sig på det totala riskexponeringsbe-
loppet.*

*Denna lag träder i kraft den 20 . Lagens
10 kap. 1 a § 2 mom. träder dock i kraft den
20 .*

3.

Lag

om ändring av lagen om Finansinspektionen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om Finansinspektionen (878/2008) 26 § 8 mom., 27 § 5 mom., 38 § 1 mom. 9 punkten och 40 § 1 mom., sådana de lyder, 26 § 8 mom. i lag 575/2017, 27 § 5 mom. i lag 241/2018, 38 § 1 mom. 9 punkten i lag 379/2021 och 40 § 1 mom. i lag 681/2019, samt fogas till 38 § 1 mom., sådant det lyder i lagarna 752/2012, 254/2013, 1198/2014, 1055/2016, 893/2017, 215/2019, 316/2020 och 379/2021, en ny 10 punkt och till 71 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 752/2012, 611/2014, 651/2014, 1198/2014, 505/2015, 520/2016, 1442/2016, 352/2017, 446/2017, 1071/2017, 402/2018, 574/2019, 569/2020 och 524/2021, ett nytt 7 mom., varvid det nuvarande 7 mom. blir 8 mom., som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

26 §

26 §

*Återkallande av verksamhetstillstånd och re-
gistrering samt därmed jämförbara förord-
nanden om avslutande av verksamhet*

*Återkallande av verksamhetstillstånd och re-
gistrering samt därmed jämförbara förord-
nanden om avslutande av verksamhet*

Vad som i denna paragraf föreskrivs om återkallelse av verksamhetstillstånd ska tillämpas också på förordnanden om att försäkringsföreningar ska upphöra med sin verksamhet, på återkallelse av registrering av ombud som avses i lagen om ombud för obligationsinnehavare och på återkallelse av tillstånd som beviljats sådana värdepappersföretag i tredjeländer som avses i 5 kap. 5 § i lagen om

Vad som i denna paragraf föreskrivs om återkallelse av verksamhetstillstånd ska tillämpas också på förordnanden om att försäkringsföreningar ska upphöra med sin verksamhet, på återkallelse av registrering av ombud som avses i lagen om ombud för obligationsinnehavare och på återkallelse av tillstånd som beviljats sådana värdepappersföretag i tredjeländer som avses i 5 kap. 5 § i lagen om

Gällande lydelse

investeringstjänster. Vad som i 1 mom. 3 punkten och 2 mom. 1 punkten föreskrivs om återkallelse av verksamhetstillstånd ska tillämpas också på förordnanden om att pensionsstiftelser och försäkringskassor ska upphöra med sin verksamhet.

Föreslagen lydelse

investeringstjänster. Vad som i 1 mom. 1 och 3 punkten samt i 2 och 3 mom. föreskrivs om återkallelse av verksamhetstillstånd ska tillämpas också på återkallelse av ett sådant tillstånd att bedriva hypoteksbanksverksamhet som avses i lagen om hypoteksbanker och säkerställda obligationer (/). Vad som i 1 mom. 3 punkten och 2 mom. 1 punkten föreskrivs om återkallelse av verksamhetstillstånd ska tillämpas också på förordnanden om att pensionsstiftelser och försäkringskassor ska upphöra med sin verksamhet.

27 §

Begränsning av verksamhet som baserar sig på verksamhetstillstånd eller registrering

Vad som i denna paragraf föreskrivs om begränsning av verksamheten ska tillämpas också på begränsning av försäkringsföreningars stadgeenliga verksamhet, på återkallelse av registrering av ombud som avses i lagen om ombud för obligationsinnehavare och på begränsning av tillståndsenlig verksamhet som bedrivs av sådana värdepappersföretag i tredjeländer som avses i 5 kap. 5 § i lagen om investeringstjänster. Bestämmelser om förbud mot försäkringsdistribution finns i lagen om försäkringsdistribution. Denna paragraf tillämpas inte på centralinstitutet för sammanlutningen av inlåningsbanker.

27 §

Begränsning av verksamhet som baserar sig på verksamhetstillstånd eller registrering

Vad som i denna paragraf föreskrivs om begränsning av verksamheten ska tillämpas också på begränsning av försäkringsföreningars stadgeenliga verksamhet, på sådan återkallelse av registrering av ombud som avses i lagen om ombud för obligationsinnehavare, på sådan begränsning av hypoteksbanksverksamhet som avses i lagen om hypoteksbanker och säkerställda obligationer och på sådan begränsning av tillståndsenlig verksamhet som bedrivs av sådana värdepappersföretag i tredjeländer som avses i 5 kap. 5 § i lagen om investeringstjänster. Bestämmelser om förbud mot försäkringsdistribution finns i lagen om försäkringsdistribution. Denna paragraf tillämpas inte på centralinstitutet för sammanlutningen av inlåningsbanker.

38 §

Ordningsavgift

Finansinspektionen ska ålägga den att betala ordningsavgift som uppsåtligen eller av oakt-samhet

9) försummar eller bryter mot bestämmel-serna i artikel 3 i Europaparlamentets och rå-

38 §

Ordningsavgift

Finansinspektionen ska ålägga den att betala ordningsavgift som uppsåtligen eller av oakt-samhet

9) försummar eller bryter mot bestämmel-serna i artikel 3 i Europaparlamentets och rå-

Gällande lydelse

dets förordning (EU) 2019/2088 om hållbarhetsrelaterade upplysningar som ska lämnas inom den finansiella tjänstesektorn, nedan *förordningen om hållbarhetsrelaterade upplysningar*, om offentliggörande av information på webbplatser i fråga om policyer för hållbarhetsrisker, bestämmelserna i artikel 5.1 i den förordningen om transparens i fråga om ersättningspolicyer i samband med integreringen av hållbarhetsrisker i ersättningspolicyer och på webbplatser eller bestämmelserna i artikel 12 i den förordningen om granskning av information som i enlighet med artikel 3, 5 eller 10 i den förordningen offentliggörs på webbplatser och om säkerställande av att denna information är uppdaterad.

Föreslagen lydelse

dets förordning (EU) 2019/2088 om hållbarhetsrelaterade upplysningar som ska lämnas inom den finansiella tjänstesektorn, nedan *förordningen om hållbarhetsrelaterade upplysningar*, om offentliggörande av information på webbplatser i fråga om policyer för hållbarhetsrisker, bestämmelserna i artikel 5.1 i den förordningen om transparens i fråga om ersättningspolicyer i samband med integreringen av hållbarhetsrisker i ersättningspolicyer och på webbplatser eller bestämmelserna i artikel 12 i den förordningen om granskning av information som i enlighet med artikel 3, 5 eller 10 i den förordningen offentliggörs på webbplatser och om säkerställande av att denna information är uppdaterad,

10) försummar eller bryter mot skyldigheten att regelbundet lämna uppgifter enligt 36 § i lagen om hypoteksbanker och säkerställda obligationer, bestämmelsen om rapportering om hypoteksbanksverksamhet i 38 § i den lagen eller Finansinspektionens föreskrifter som meddelats med stöd av dessa bestämmelser.

40 §

Påföljdsavgift

Påföljdsavgift ska påföras den som uppsåtligt eller av oaktsamhet försummar eller bryter mot de bestämmelser eller beslut som avses i 15 kap. 2 § i värdepappersmarknadslagen, 15 kap. 2 § i lagen om investeringstjänster, 12 kap. 2 § i lagen om handel med finansiella instrument, 15 § i lagen om värdepapperskonton, 8 kap. 6 § i lagen om värdeandelsystemet och om clearingverksamhet, 48 a § i lagen om betalningsinstitut, 22 kap. 2 § i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder, 27 kap. 2 § i lagen om placeringsfonder, 15 § 2 mom. i lagen om gräsrotsfinansiering, 20 kap. 1 § i kreditinstitutslagen, 17 § 2 mom. i lagen om aktiesparkonton (680/2019), 18 kap. 1 § i resolutionslagen eller 68 eller 71 § i lagen om försäkringsdistribution.

40 §

Påföljdsavgift

Påföljdsavgift ska påföras den som uppsåtligt eller av oaktsamhet försummar eller bryter mot de bestämmelser eller beslut som avses i 15 kap. 2 § i värdepappersmarknadslagen, 15 kap. 2 § i lagen om investeringstjänster, 12 kap. 2 § i lagen om handel med finansiella instrument, 15 § i lagen om värdepapperskonton, 8 kap. 6 § i lagen om värdeandelsystemet och om clearingverksamhet, 48 a § i lagen om betalningsinstitut, 22 kap. 2 § i lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder, 27 kap. 2 § i lagen om placeringsfonder, 15 § 2 mom. i lagen om gräsrotsfinansiering, 20 kap. 1 § i kreditinstitutslagen, 17 § 2 mom. i lagen om aktiesparkonton (680/2019), 18 kap. 1 § i resolutionslagen, 68 eller 71 § i lagen om försäkringsdistribution *eller 46 § i lagen om hypoteksbanker och säkerställda obligationer.*

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

71 §

71 §

Rätt och skyldighet att lämna ut information

Rätt och skyldighet att lämna ut information

Om förutsättningarna enligt 2 mom. uppfylls ska Finansinspektionen

1) på begäran av en i en annan EES-stat etablerad myndighet som avses i artikel 18.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/2162 om utgivning av säkerställda obligationer och offentlig tillsyn över säkerställda obligationer samt om ändring av direktiven 2009/65/EG och 2014/59/EU till denna myndighet lämna ut sådan information som är behövlig med tanke på tillsynen över säkerställda obligationer,

2) på eget initiativ till de myndigheter som avses i 1 punkten lämna ut sådan information som Finansinspektionen förfogar över och som på ett väsentligt sätt kan påverka bedömningen av förutsättningarna för emission av säkerställda obligationer i en annan av Europeiska unionens medlemsstater.

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag

om ändring av 2 och 4 kap. i lagen om resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag (1194/2014) 4 kap. 1 § 2 mom. 3 punkten och fogas till 2 kap. 9 § ett nytt 2 mom. och till 4 kap. 1 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 821/2017, ett nytt 3 mom., varvid nuvarande 3—5 mom. blir 4—6 mom., som följer:

Gällande lydelse

2 kap.

Resolutionsplan

9 §

Informationsskyldighet om resolutionsplaner

Föreslagen lydelse

2 kap.

Resolutionsplan

9 §

Informationsskyldighet om resolutionsplaner

Verket ska lämna in till institutet en sammanfattning av resolutionsplanen.

4 kap.

Ställande av institut under resolutionsförvaltning

1 §

Villkor för resolutionsförvaltning

4 kap.

Ställande av institut under resolutionsförvaltning

1 §

Villkor för resolutionsförvaltning

Ett institut anses vara oförmöget eller sannolikt oförmöget att fortsätta sin verksamhet på det sätt som avses i 1 mom. 1 punkten, om det

3) behöver sådant extraordinärt offentligt stöd för att kunna fortsätta sin verksamhet, som är inte en tillfällig statlig garanti för att garantera likviditetsfaciliteter som tillhandahålls av centralbanken, eller om rekapitalisering på normala villkor av ett institut som inte uppfyller villkoren i 1 och 2 punkten eller i 6 kap. 1 § 2 mom. och när dessa åtgärder behövs för att avhjälpa en allvarlig störning på finansmarknaden.

Ett institut anses vara oförmöget eller sannolikt oförmöget att fortsätta sin verksamhet på det sätt som avses i 1 mom. 1 punkten, om det

3) för att kunna fortsätta sin verksamhet behöver extraordinärt offentligt stöd, som inte är en tillfällig statlig garanti för att garantera likviditetsfaciliteter som tillhandahålls av centralbanken eller institutets upplåning, eller rekapitalisering på normala villkor av ett institut, när ett institut som är föremål för en åtgärd som avses i denna punkt inte uppfyller villkoren i 1 och 2 punkten eller i 6 kap. 1 § 2 mom. och när dessa åtgärder är nödvändiga för att avhjälpa en allvarlig störning på finansmarknaden och åtgärderna inte används för att täcka förluster som institutet har lidit eller sannolikt kommer att lida inom en nära framtid.

Rekapitalisering av ett institut enligt 2 mom. 3 punkten ska begränsas till sådana kapitaltillskott som behövs för att ingripa i kapitalunderskott som den behöriga myndigheten i tillämpliga delar har bekräftat och som konstaterats till följd av stresstester, kvalitetskon-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

troll av tillgångsposter eller motsvarande förfaranden som genomförts av Europeiska centralbanken, Europeiska bankmyndigheten eller Finansinspektionen och som tillämpats på nationell nivå, Europeiska unionens nivå eller den gemensamma tillsynsmekanismens nivå.

Denna lag träder i kraft den 20 .

5.

Lag

om ändring av lagen om investeringstjänster

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om investeringstjänster (747/2012) det inledande stycket i 7 kap. 3 § 2 mom., sådant det lyder i lag 523/2021, och
fogas till 6 kap. en ny 3 §, i stället för den 3 § som upphävts genom lag 523/2021, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

6 kap.

6 kap.

Ekonomiska verksamhetsförutsättningar för tillhandahållande av investeringstjänster samt tillsyn över den ekonomiska stabiliteten

Ekonomiska verksamhetsförutsättningar för tillhandahållande av investeringstjänster samt tillsyn över den ekonomiska stabiliteten

3 §

3 §

3 § har upphävts genom L 18.6.2021/523.

Undantag från tillämpningen av aktiebolagslagen i fråga om värdepappersföretag

Kapital som motsvarar aktier och andelar och som tagits upp i fonden för inbetalt fritt eget kapital enligt 8 kap. 2 § i aktiebolagslagen (624/2006), och som räknats som värdepappersföretagets kärnprimärkapital får inte återbetalas eller användas till vinstutdelning

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

utan att Finansinspektionen gett tillstånd till det på förhand.

Bestämmelserna om minoritetens rätt att kräva vinstutdelning i 13 kap. 7 § i aktiebolagslagen och om inlösen av aktier i 16 kap. 13 § och 17 kap. 13 § i den lagen tillämpas inte på värdepappersföretag.

7 kap.

7 kap.

Organisering av värdepappersföretags verksamhet

Organisering av värdepappersföretags verksamhet

3 §

3 §

Begränsningar som gäller förvärv av egna aktier, andelar, kapitallån och debenturer

Begränsningar som gäller förvärv av egna aktier, andelar, kapitallån och debenturer

Om inte något annat följer av 3 mom. får ett värdepappersföretag och ett företag inom dess finansiella värdepappersföretagsgrupp, trots bestämmelserna i 13 kap. 10 § 1 mom. i aktiebolagslagen (624/2006) och i 34 § 3 mom. i lagen om skuldebrev (622/1947), bevilja lån för förvärv av egna eller moderföretagets aktier och andelar och ta emot dem som pant, om

Om inte något annat följer av 3 mom. får ett värdepappersföretag och ett företag inom dess finansiella värdepappersföretagsgrupp, trots bestämmelserna i 13 kap. 10 § 1 mom. i aktiebolagslagen och i 34 § 3 mom. i lagen om skuldebrev (622/1947), bevilja lån för förvärv av egna eller moderföretagets aktier och andelar och ta emot dem som pant, om

Denna lag träder i kraft den 20 .